

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO
TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE

POSLOVNO POROČILO TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2011

Ljubljana, januar 2012

KAZALO

1. UVOD	1
2. ORGANIZACIJA, KADRI IN DELO	3
2.1. ORGANIZIRANOST	3
2.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST	5
2.3. PREGLED DELA PO MESECIH	6
2.3.1. Januar	6
2.3.2. Februar	7
2.3.3. Marec	7
2.3.4. April	8
2.3.5. Maj	9
2.3.6. Junij	9
2.3.7. Julij	10
2.3.8. Avgust	11
2.3.9. September	11
2.3.10. Oktober	11
2.3.11. November	12
2.3.12. December	12
3. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA in kazalniki uspešnosti	14
3.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI	15
3.2. UKREPI	16
3.2.1. Upravni ukrepi	16
3.2.2. Prekrškovni ukrepi	19
3.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH	26
4. INŠPEKCIJSKO DELO	27
4.1. VARSTVO POTROŠNIKOV	27
4.1.1. Nepoštene poslovne prakse	28
4.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji	30
4.1.3. Sezonske razprodaje	31
4.1.4. Pogodbe na daljavo	32
4.1.5. Nezaželeni elektronski pošta (spam)	33
4.1.6. Reševanje reklamacij in prijav potrošnikov	35
4.1.7. Pogodbe o turističnih aranžmajih	37
4.1.8. Sejemska prodaja	37
4.2. POTROŠNIŠKI KREDITI	38
4.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI	40
4.3.1. Proizvodi, za katera veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov	44
4.3.2. Varnost električne opreme	54
4.3.3. Elektromagnetna združljivost naprav	60
4.3.4. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalna oprema	62
4.3.5. Stroji	64
4.3.6. Osebnostna varovalna oprema	69
4.3.7. Plinske naprave	73
4.3.8. Gradbeni proizvodi	75
4.3.9. Rekreativna plovila	77
4.3.10. Baterije in akumulatorji	78
4.3.11. Aerosolni razpršilniki	79
4.3.12. Okoljsko primerna zasnova proizvodov	80
4.3.13. Oznake o varčni porabi goriva in emisijah CO(2), ki so na voljo potrošnikom ob nakupu novih osebnih vozil	81

4.3.14.	Sodelovanje Carinske uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav	81
4.4.	DELO NA ČRNO	83
4.4.1.	Izvajanje dela na črno.....	83
4.4.2.	Oglaševanje dela na črno	85
4.5.	TRGOVINA.....	86
4.6.	GOSTINSTVO.....	86
4.6.1.	Nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov.....	87
4.6.2.	Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni.....	88
4.6.3.	Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih.....	89
4.6.4.	Opravljanje dejavnosti turističnih kmetij	90
4.6.5.	Nadzor kategorizacije nastanitvenih obratov	91
4.7.	OBRT.....	93
4.8.	VARSTVO KONKURENCE.....	94
4.9.	NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE	96
4.10.	ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV.....	98
4.10.1.	Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja	98
4.10.2.	Cene komunalnih storitev	99
4.10.3.	Cene učbenikov.....	99
4.10.4.	Cene naftnih derivatov	100
4.10.5.	Cene dimnikarskih storitev.....	100
4.11.	STORITVE NA NOTRANJEM TRGU.....	101
4.12.	OSTALE VRSTE NADZORA.....	103
4.12.1.	Prodaja in reklamiranje tobaknih izdelkov	103
4.12.2.	Prodaja in reklamiranje alkoholnih pijač.....	105
4.12.3.	Pranje denarja	106
4.12.4.	Odvetniške storitve	107
4.12.5.	Gorski vodniki	108
4.12.6.	Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki	109
4.12.7.	Avtorske pravice.....	110
4.12.8.	Javna raba slovenskega jezika.....	112
4.12.9.	Nadzor prodaje samoniklih gliv	113
4.12.10.	Nadzor naključnih subjektov	113
5.	DRUGE AKTIVNOSTI	116
5.1.	PREDLAGANE SPREMEMBE PREDPISOV	116
5.1.1.	Zakon o gostinstvu.....	116
5.1.2.	Zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov.....	117
5.1.3.	Zakon o avtorski in sorodnih pravicah	117
5.1.4.	Zakon o varstvu konkurence	118
5.1.5.	Zakon o spodbujanju razvoja turizma.....	118
5.1.6.	Zakon o gradbenih proizvodih.....	119
5.1.7.	Energetski zakon	119
5.1.8.	Pravilnik o osebni varovalni opremi	120
5.2.	SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE.....	120
5.2.1.	Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami - Inšpekcijski svet.....	120
5.2.2.	Sodelovanje v sosvetu inšpektoratov	121
5.2.3.	Sodelovanje s kontaktno točko v Republiki Sloveniji po Uredbi (ES) št. 764/2008.....	121
5.2.4.	Odnosi z javnostjo.....	122
5.3.	MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE	125
5.3.1.	Sistem za mednarodno izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov RAPEX.....	125

5.3.2.	Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona s splošni varnosti proizvodov	127
5.3.3.	Sistem zaščitnih klavzul- SGC	127
5.3.4.	Sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih- ICSMS	127
5.3.5.	Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov - CPCS.....	128
5.3.6.	Mednarodno sodelovanje z inštitucijami EU in tretjih držav	129
6.	SPLOŠNO.....	133
6.1.	IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2011.....	133
6.1.1.	Materialni stroški	134
6.1.2.	Analize vzorcev	135
6.1.3.	Investicije	135
6.1.4.	Plače zaposlenih.....	136
6.1.5.	Odškodnine	136
6.1.6.	Stvarno premoženje	136
6.2.	TEHNIČNA OPREMLJENOST.....	137
6.3.	OPREMLJENOST S PREVOZNIMI SREDSTVI.....	138
7.	KAKO NAPREJ.....	139

KAZALO SLIK

Slika 1:	Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS	3
Slika 2:	Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS	4
Slika 3:	Upravni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2011.....	14
Slika 4:	Prekrškovni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2011.....	14
Slika 5:	Število opravljenih pregledov v obdobju 2007 - 2011.....	15
Slika 6:	Zakoni, ki so bili najpogostejše pregledani	16
Slika 7:	Zakoni, za katere je bilo najpogostejše izrečeno opozorilo ZIN.....	17
Slika 8:	Zakoni, za katere je bila najpogostejše izdana upravna odločba	18
Slika 9:	Zakoni, za katere je bilo najpogostejše izrečeno opozorilo ZP-1	21
Slika 10:	Zakoni, za katere je bilo najpogostejše izrečen opomin.....	22
Slika 11:	Zakoni, za katere je bila najpogostejše izrečena globa s plačilnim nalogom.....	23
Slika 12:	Zakoni, za katere je bila najpogostejše izrečena globa z odločbo o prekršku.....	24
Slika 13:	Rezultat preskušanja skladnosti otroških igrar v uporabi	45
Slika 14:	Rezultat preskušanja varnosti otroških visokih stolov	48
Slika 15:	Rezultat preskušanja skladnosti glede električne varnosti proizvodov	57
Slika 16:	Rezultati preskušanja skladnosti svetlobnih nizov	59
Slika 17:	Primerjava uvrstitve vzorčenih svetlobnih nizov v razrede (2006-2011) v odstotkih	59
Slika 18:	Rezultati preskušanja vzorčenih proizvodov glede elektromagnetne združljivosti.....	61
Slika 19:	Rezultat preskušanja skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede izrabe radijskega spektra	63
Slika 20:	Rezultat preskušanja skladnosti strojev	68
Slika 21:	Rezultat preskušanja skladnosti smučarskih čelad.....	71
Slika 22:	Rezultat preskušanja skladnosti kolesarskih čelad	72
Slika 23:	Rezultat preskušanja skladnosti plinskih naprav	74
Slika 24:	Po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena.....	82
Slika 25:	Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami.....	122
Slika 26:	Rubrika »S čim se ukvarjamo«- pregled po predpisih.....	123

Slika 27: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih	123
Slika 28: Rubrika »Pogosta vprašanja«- pregled po tematiki	124
Slika 29: Odgovori na pogosta vprašanja	124
Slika 30: Nevarni proizvodi.....	124
Slika 31: Nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 prijavil v sistem RAPEX	126
Slika 32: Spletna stran sistema ICSMS.....	128
Slika 33: Delež porabe sredstev v letu 2011.....	134

PRILOGE

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov.....	141
PRILOGA 2: Primerjalni pregled števila pregledov in ukrepov v letih 2002-20011.....	151
Opombe: Prostor za opombe bralca.....	152

1. UVOD

V naslednjem besedilu predstavljamo opravljeno delo Tržnega inšpektorata RS v letu 2011, v katerem so zajete bistvene dejavnosti, s katerimi se je Tržni inšpektorat RS ukvarjal.

Tržni inšpektorat RS je inšpekcijski organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo. Delujemo samostojno in neodvisno ter v skladu s predpisi, ki nam določajo način dela ter vodenje upravnih in prekrškovnih postopkov. Pri svojem delu uporabljamo zakone in podzakonske predpise s področja varstva potrošnikov, nepoštenih poslovnih praks v odnosu do potrošnikov, dela na črno, obrtne dejavnosti, trgovine, nepremičninskega posredovanja, gostinstva in turizma, avtorskih pravic, dajanja potrošniških kreditov, nelojalne konkurence, uporabe slovenskega jezika. Obširno področje našega delovanja predstavlja tudi nadzor na tehničnem področju z vidika splošne varnosti proizvodov, na področju električnih naprav, gradbenih proizvodov, strojev, električne opreme, osebne varovalne opreme in na drugih tehničnih področjih.

Zaradi široke palete zakonov, katerih nadzor je v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, se od tržnih inšpektorjev pričakuje široko znanje in poznavanje različnih področij nadzora, ki se v konkretnih postopkih kaže kot samostojno, strokovno in učinkovito delo, ki je usmerjeno k rešitvi problema.

Rezultati tovrstnega dela se kažejo tudi v tem poslovnem poročilu. Poleg rezultatov dela se uspešnost našega dela lahko meri tudi v številnih pohvalah in zahvalah s strani potrošnikov in tudi zavezancev, zoper katere se vodijo postopki.

Za potrebe dela Tržnega inšpektorata RS je bila že leta 2006 sprejeta Strategija dela delovanja Tržnega inšpektorata RS, ki je še vedno pomembno vodilo za delo vseh zaposlenih. V strategiji so opredeljeni strateški cilj inšpektorata, način izvajanja nalog na področju inšpekcijskih postopkov ter vloga in mesto vsakega zaposlenega. Posebno mesto v strategiji pa predstavlja določitev poslanstva in vizije Tržnega inšpektorata RS.

Osnovni strateški cilj delovanja Tržnega inšpektorata RS je izvajanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora ter s svojim delovanjem dosegati čim višjo stopnjo urejenosti trga, ki se v veliki meri skuša doseči s preventivnim delovanjem, v kolikor pa je to neuspešno, pa je potrebno poseči po represivnih ukrepih, vse z namenom zagotoviti urejenost trga in zadovoljstva uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti. S takšnim delovanjem se želi doseči »win-win-win« situacija v razmerju inšpekcija - podjetje - potrošnik, katere cilj je, da bi gospodarski subjekti in potrošniki inšpekcijo sprejeli kot partnerja in da bi vse stani na koncu bile zmagovalci.

Z namenom, da bi bil dosežen zastavljeni cilj, je delo tržnih inšpektorjev usmerjeno k ugotavljanju bistvenih kršitev, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni interes in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. Zato je naše delo usmerjeno k temu, da bi bil nadzor opravljen v čim krajšem času, brez nepotrebnega podaljševanja in zavlačevanja postopkov in s čim manjšo obremenitvijo zavezancev, vendar nikakor ne na škodo zakonitosti, varstva načela kontradiktornosti in uporabe ustreznega pravnega sredstva. Tako imajo vsi udeleženi v inšpekcijskih postopkih možnost, da sodelujejo v inšpekcijskih postopkih, da se zagovarjajo v svojo korist in navajajo razloge in dokaze v svojo korist ter da imajo možnost uporabe rednih in izrednih pravnih sredstev.

Za doseganje zastavljenih ciljev pri izvrševanju letnega plana dela in vsem drugem spremljajočem delu, se zahvaljujem vsem zaposlenim na Tržnem inšpektoratu RS, ki so k temu pripomogli. Ob tem ne mislim samo na tržne inšpektorje, ki neposredno izvršujejo inšpekcijska pooblastila, ampak tudi strokovno-tehničnim uslužbencem, saj brez njih ne bi bilo opravljenega vsega spremljevalnega dela. Prav tako pa se zahvaljujem tudi sodelavcem na področju financ in kadrov, saj brez njih nihče ne bi skrbel za pravice zaposlenih, nihče ne bi skrbel za vsa druga področja dela, ki se tičejo delovanja organa ter nihče ne bi skrbel, da delo glede na dano finančno situacijo poteka čimbolj nemoteno.

Vsekakor si želim, da bo leto 2012 še bolj uspešno in da bomo skupaj postali še boljši.

„Verbum laudatur, si factum sequatur“

Beseda je vredna pohvale, če ji sledi dejanje

S spoštovanjem,

Andrejka Grlič

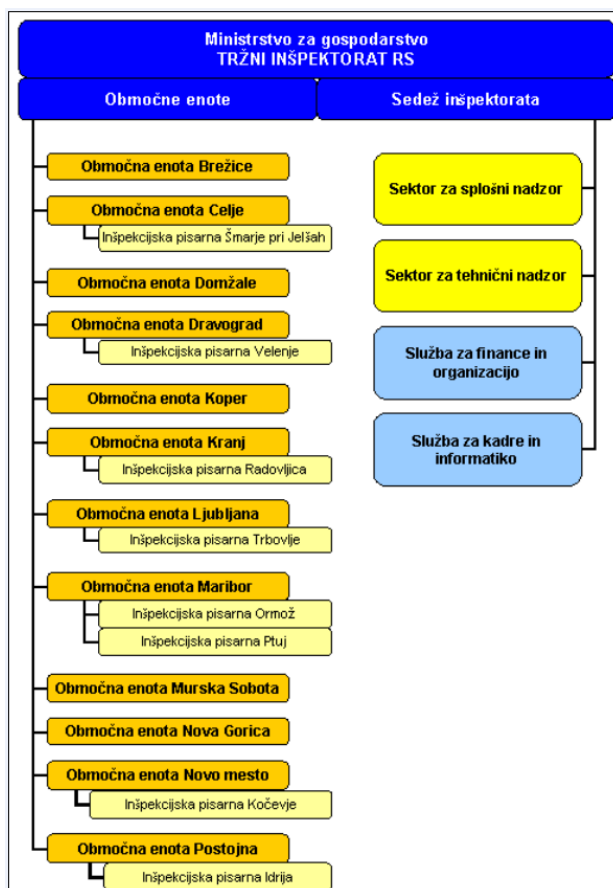
Glavna tržna inšpektorica

2. ORGANIZACIJA, KADRI IN DELO

2.1. ORGANIZIRANOST

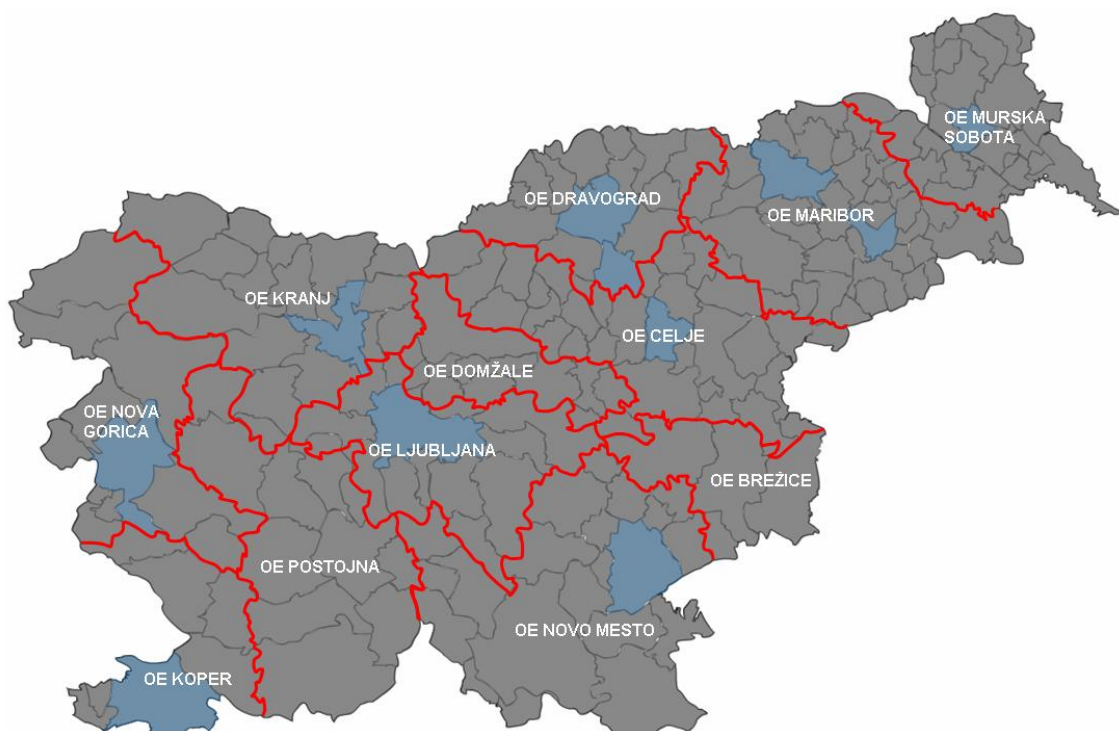
Na Tržnem inšpektoratu RS je do konca meseca septembra 2011 delo potekalo na sedežu inšpektorata v Ljubljani ter zaradi narave dela, potrebne razpršenosti in dostopnosti uporabnikom, v 14 notranjih organizacijskih enotah - območnih enotah. Od 1. 10. 2011 dalje delo poteka na sedežu ter na 12 notranjih organizacijskih enotah - območnih enotah, ki se nahajajo v Brežicah, Celju, Domžalah, Dravogradu, Kopru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Postojni. Zaradi večje učinkovitosti in zagotavljanja večje prisotnosti tržnih inšpektorjev na terenu, deluje v okviru območnih enot tudi 9 inšpekcijskih pisarn in sicer v Idriji, Kočevju, Lendavi, Ormožu, na Ptuj, v Radovljici, Šmarju pri Jelšah, Trbovljah in Velenju. Do reorganizacije dveh območnih enot je prišlo predvsem zaradi racionalizacije stroškov poslovanja in zaradi uvedbe novega informacijskega sistema, ki omogoča, da se vsak podatek in dokument, ki na inšpektoratu nastane ali pa ga le-ta prejme, vnaša samo enkrat, dostopen pa je vsem, ki so jim dodeljene pravice za uporabo, saj imajo vsi uporabniki enoten uporabniški vmesnik za vse aplikacije, ki omogočajo podporo inšpekcijskemu delovanju inšpektorata in da je zagotovljena celovita finančna podpora inšpekcijskim postopkom, vključno z evidenco plačanih terjatev in prisilno izterjavo neplačanih terjatev ter da se v največji možni meri izvaja čim celovitejša avtomatizacija vseh postopkov in dejanj, zaradi česar se vnos podatkov skrči na najmanjši možni čas.

Slika 1: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS

Na sedežu inšpektorata poteka delo v štirih notranjih organizacijskih enotah in sicer v Sektorju za splošen nadzor, Sektorju za tehnično področje nadzora, Službi za kadre in informatiko ter Službi za finance in organizacijo. Tržni inšpektorat RS vodi in predstavlja glavna tržna inšpektorica, ki usklajuje in vodi delo inšpektorata, skrbi za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporeja delo, skrbi za delovno disciplino, organizira ustrezne oblike sodelovanja med zaposlenimi in tudi z drugimi organizacijami ter izdaja akte, za katere je pristojen inšpektorat. Glavna tržna inšpektorica tudi predstavlja Tržni inšpektorat RS v Sloveniji in v tujini ter izvaja vse oblike komuniciranja s predstavniki medijev. Vodje sektorjev in služb vsebinsko in strokovno pokrivajo posamezno področje delovanja inšpektorata z opravljanjem nalog upravnega in strokovnega dela na zaokroženem delovnem področju inšpektorata. Vodje sektorjev in služb delujejo v skladu z dolgoročnimi usmeritvami in cilji inšpektorata ter v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo. Vodje območnih enot organizirajo, usklajujejo in vodijo delo enot, skrbijo za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporejajo delo v enoti, skrbijo za delovno disciplino ter opravljajo strokovno najzahtevnejše naloge. Vodje območnih enot vodijo območne enote v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo.

Delo na Tržnem inšpektoratu RS je organizirano glede na teritorialno razpršenost, določila Uredbe o delovnem času v organih državne uprave ter Navodila o poslovnem času in uradnih urah Tržnega inšpektorata RS ter o delovnem času uslužbencev Tržnega inšpektorata RS.

Slika 2: Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS

Uradne ure na sedežu inšpektorata in v območnih enotah v Ljubljani, Mariboru in Celju so od ponedeljka do četrтка od 9:00 ure do 15:30 ure ter v petek od 9:00 ure do 14:30 ure. Uradne ure v ostalih območnih enotah in v inšpekcijskih pisarnah so v ponedeljek in sredo od 9:00 do 11:00 ure.

Za stalno prisotnost na terenu, boljši inšpekcijski nadzor ter ugotavljanje potencialnih kršitev (nekateri dejavnosti, ki so predmet nadzora, se pretežno opravljajo v

popoldanskem delovnem času), ima Tržni inšpektorat RS organizirano delo tudi v popoldanskem času od 12:00 do 20:00 ure oziroma od 1. novembra do 31. marca od 10:00 do 18:00 ure in sicer za večje območne enote (Ljubljana, Maribor in Celje) dvakrat tedensko, za manjše območne enote pa enkrat tedensko. Dan omenjenega popoldanskega dela ni določen, saj je v interesu inšpektorata, da potencialni kršitelji ne vedo, kateri dan se bo v okviru rednega popoldanskega delovnega časa izvajal inšpekcijski pregled. Vodja območne enote inšpektorja in dan popoldanske izmene določi s tedenskim razporedom dela.

S takšnim načinom dela se je na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo opravljanje dela preko polnega delovnega časa, saj se tako nekateri inšpekcijski nadzori (obratovalni časi gostinskih obratov, trgovine...) lahko opravljajo v rednem delovnem času. Hkrati sta se zaradi tega zmanjšala tudi obremenjenost in potrebna finančna sredstva za nadurno delo. Kljub temu ostaja potreba po delu preko polnega delovnega časa v nočnem času, sobotah, nedeljah in praznikih, predvsem zaradi posameznih dejavnosti nadzora (kršitve v gostinskih lokalih, izvajanje turistične dejavnosti, različni sejmi, delo na črno...), ki so organizirani ali se izvajajo le ob določenih dnevih ali časih dneva.

2.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST

Na dan 31. 12. 2011 je bilo na Tržnem inšpektoratu RS zaposlenih 143 delavcev. Neposredno inšpekcijsko nadzorstvo je opravljalo 114 tržnih inšpektorjev, druge upravne naloge je opravljalo 6 uradnikov, spremljajoče naloge pa je opravljalo 23 strokovno-tehničnih delavcev. Povprečna starost javnih uslužbencev je 46,5 let.

Tržni inšpektorat RS je zaposlovanje v letu 2011 izvajal v obliki nadomeščanja prostih delovnih mest zaradi upokojitev, sporazumnih odpovedi delovnega razmerja ali premestitev v druge organe. V skladu s sklepom Vlade RS, sprejetem v mesecu februarju 2009, ki določa, da se zapolnijo vsa nezasedena inšpekcijska delovna mesta, je Tržni inšpektorat RS v skladu z navodili Ministrstva za javno upravo najprej izvedel interne natečaje, ki pa za določena delovna mesta niso bili uspešni. Pogoj za zasedbo teh delovnih mest je bila specifična izobrazba (tehnične oziroma naravoslovne smeri), ker se na teh delovnih mestih izvaja nadzor nad skladnostjo tehničnih proizvodov. Nove zaposlitve, katerih postopki so se začeli že v letu 2010, so bile zaradi dolgotrajnosti postopka in reševanja pritožb, realizirane šele v začetku leta 2011. Največ težav je bilo v Sektorju za tehnično področje nadzora, kjer je bil eden izmed pogojev za zasedbo delovnega mesta inšpektor, znanje s področja elektrotehnike, zaradi česar je bil javni natečaj dvakrat neuspešen. Število zaposlenih inšpektorjev je bilo skozi leto 2011 nizko, kljub temu, da je bilo v letu 2011 zaposlenih šest novih inšpektorjev, ki pa zaradi specifičnosti narave dela tržnega inšpektorja in zaradi uvajanja v postopek vodenja inšpekcijskega nadzora, v začetku pri opravljanju nadzorov niso tako učinkoviti, kot inšpektorji, ki že dalj časa izvajajo nadzor.

V letu 2011 je delovno razmerje prenehalo 2 javnima uslužbencema zaradi starostne upokojitve, 4 javni uslužbenci pa so bili na njihovo pobudo premeščeni v druge organe državne in javne uprave. Tako je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 zapustilo 5 inšpektorjev in 1 strokovno-tehnična delavka.

Tržni inšpektorat RS bi lahko imel po kadrovskem načrtu Tržnega inšpektorata RS za leto 2011 na dan 31. 12. 2011 zaposlenih 148 javnih uslužbencev, ki pa zaradi težav pri realizaciji razpisov ni bil dosežen. Glede na to, da je Vlada RS sledila cilju, da se zaposlovanje v

javnem sektorju zmanjša za 1 %, je Tržni inšpektorat RS tudi sledil temu cilju, vendar je s strani Ministrstva za gospodarstvo šele v sredini meseca decembra 2011 prejel obvestilo, da je kot inšpekcijski organ izvet iz navedene kadrovske politike Vlade RS, zato se predvideva, da je stališče vlade ostalo nespremenjeno, saj tudi širša javnost poudarja, da je večja prisotnost posameznih inšpekcijskih služb na terenu nujna.

2.3. PREGLED DELA PO MESECIH

V programu dela Tržnega inšpektorata RS za leto 2011 je bila predvidena izvedba nadzora na različnih delovnih področjih. Na področjih, ki sodijo v splošni del nadzora, je bil planiran nadzor na področju varstva potrošnikov, dela na črno, obrtne dejavnosti, nepremičninskega posredovanja, gostinstva in turizma, omejevanja porabe alkohola, omejevanja porabe tobaknih izdelkov, trgovine na drobno izven poslovnega prostora, nadzora internetne prodaje, varstva avtorske in sorodnih pravic, označevanja obutve in tekstilnih izdelkov, zakonsko določenih cen, prodaje pirotehničnih izdelkov na črno ter samoniklih gliv.

Na področju tehničnega nadzora so bili izvedeni redni nadzori proizvodov, za katere veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov, električne opreme, elektromagnetne združljivosti naprav, radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme, osebne varovalne opreme, strojev, plinskih naprav, gradbenih proizvodov, okoljsko primerne zasnove proizvodov, ki rabijo energijo, akumulatorjev in baterij ter aerosolnih razpršilnikov.

Poleg navedenega je Tržni inšpektorat RS opravljal kontrolo prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah in iz sistema ICSMS ter na podlagi obvestil Carinske uprave RS o zadržanju sprostitve proizvodov v prosti promet. Opravljen je tudi izredni nadzor airsoft proizvodov in vodnih žog za hojo po vodi.

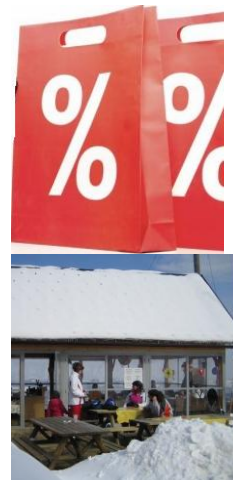
2.3.1. Januar

V mesecu januarju je bila pozornost posvečena zimskim posezonskim razprodajam, nadzoru označevanja tekstila in obutve ter opravljanju gostinske dejavnosti na smučiščih, označevanju cen gostinskih storitev in izdajanju računov.

Poleg navedenega se je izvajal nadzor nad pranjem denarja in potrošniškimi krediti.

Prišel se je tudi nadzor nad opravljanjem dejavnosti dela in nedovoljenega reklamiranja dela na črno, ki je trajal do konca meseca decembra.

Izveden je bil nadzor pri slovenskih proizvajalcih - sestavljavcih računalnikov v zvezi z izdelano tehnično dokumentacijo, izjavo o skladnosti in CE oznako.

Na področju radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme ter elektromagnetne združljivosti naprav je bil opravljen nadzor z metodo vzorčenja.

Na področju elektromagnetne združljivosti naprav je bil začel administrativni nadzor računalnikov z namenom ugotavljanja izpolnjevanja zahtev skladnosti.

Prišel se je nadzor tehničnih proizvodov na podlagi RAPEX obvestil, ki je trajal do konca meseca decembra.

Na področju osebne varovalne opreme je bil opravljen nadzor čelad za alpske smučarje in deskarje na snegu z namenom ugotavljanja izpolnjevanja zahtev skladnosti z metodo vzorčenja.

2.3.2. Februar

V mesecu februarju je bil na splošnem področju opravljen nadzor primerjalnega oglaševanja v trgovskih letakih in ostalem reklamnem gradivu, ki je trajala do konca meseca aprila, prav tako so se je izvajal nadzor oblikovanja cen komunalnih storitev in nadzor dejavnosti vodenja oseb po gorskem svetu in turnih smukah.

Na področju radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme ter elektromagnetne združljivosti naprav se je nadaljeval nadzor z metodo vzorčenja.

Na področju elektromagnetne združljivosti naprav se je nadaljeval administrativni nadzor računalnikov.

Na področju električne varnosti je bil začel nadzor električnih naprav z namenom ugotavljanja izpolnjevanja zahtev skladnosti z metodo vzorčenja.

Izveden je bil nadzor radijskih postaj z vidika urejenosti avtorskopравnih razmerij pri radiodifuznem oddajanju.

Na področju osebne varovalne opreme je bil opravljen nadzor čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk z namenom ugotavljanja izpolnjevanja zahtev skladnosti z metodo vzorčenja.

2.3.3. Marec

V mesecu marcu je bil predmet nadzora opravljanje dejavnosti sklepanje pogodb na daljavo preko interneta s potrošniki, ki je trajal do konca meseca aprila.

Pozornost je bila posvečena tudi nadzoru na področju obrti, pri opravljanju dejavnosti pekarn, ki je trajal do konca meseca aprila in nadzoru opravljanja avtomehanične dejavnosti.

Na področju električne varnosti se je nadaljeval nadzor električnih naprav z metodo vzorčenja.

Opravljen je bil nadzor stavbnega pohištva (okna, vhodna vrata, kupole, polkna in zunanja senčila).

Na področju strojev je bil začet nadzor kombiniranih krožnih žag z delovno mizo in zajeralnih žag z namenom ugotavljanja izpolnjevanja zahtev skladnosti z metodo vzorčenja.

2.3.4. April

V mesecu aprilu se je na področju splošnega nadzora opravil nadzor kontrole urejenosti materialne avtorske pravice na področju računalniških programov in nadzor oblikovanja cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce.

Prišel se je nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobaknih izdelkov v prodajalnah mladoletnikom, ki se je zaključil v mesecu oktobru. Na področju turizma, je bila realizirana akcija nadzora pridobivanja licenc GZS za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev, ki je trajala do konca meseca maja.

Opravljen je bil tudi nadzor nad izvajanjem določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma.

Na področju električne varnosti se je nadaljeval nadzor električnih naprav z metodo vzorčenja.

Nadaljevali so se nadzori in preskušanja glede skladnosti stavbnega pohištva.

Na področju strojev se je pričel nadzor zamenljive opreme.

Na področju strojev se je začel nadzor okopalnikov in dviznih pripomočkov z metodo vzorčenja z metodo vzorčenja.

V sodelovanju s Carinsko upravo Republike Slovenije se je začel nadzor vžigalnikov pri uvozu.

2.3.5. Maj

V mesecu maju se je začel izvajati nadzor na področju preprečevanja zamud pri plačilih.

Začelo se je izvajanje nadzora sejemske prodaje blaga, ki je trajalo do konca meseca avgusta, veliko pozornost pa so inšpektorji posvetili nedovoljeni prodaji alkohola in tobačnih izdelkov v času maturantske parade.

Opravljen je bil nadzor gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah in nadzor opravljanja zobozdravstvene dejavnosti.

V okviru nadzora gostinske dejavnosti se je izvedel nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov.

Začelo se je izvajanje administrativnega nadzora urejenosti delovanja gospodarskih subjektov glede na vse predpise, za katere nadzor je pristojen tržni inšpektorat, ki je trajalo do konca meseca novembra.

Na področju električne varnosti se je nadaljeval nadzor električnih naprav z metodo vzorčenja.

Opravljen je bil nadzor malih komunalnih čistilnih naprav.

Na področju strojev se je končal nadzor zamenljive opreme.

Na področju strojev je bil opravljen nadzor baterijskih vrtalnikov z namenom ugotavljanja izpolnjevanja zahtev skladnosti z metodo vzorčenja.

V sodelovanju s Carinsko upravo Republike Slovenije se je nadaljeval nadzor vžigalnikov pri uvozu.

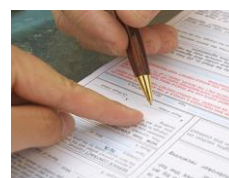
Opravljen je nadzor skladnosti osebne varovalne opreme delovnih in oblačil za zaščito pred dežjem ter opreme za motoriste.

2.3.6. Junij

V mesecu juniju so inšpektorji pričeli z nadzorom nepoštenih pogodbenih pogojev na področju sklepanja pogodb zunaj poslovnih prostorov, ki je trajal do konca meseca julija in pričeli z opravljanjem nadzora dejavnosti vodenja oseb po gorskem svetu, ki je trajal do konca meseca oktobra.

Prav tako so inšpektorji opravili kontrolo trgovanja s samoniklimi glivami. Ob zaključku šolskega leta so inšpektorji opravili še kontrolo nedovoljene prodaje alkohola in tobačnih izdelkov mladoletnim osebam.

Prva tako so inšpektorji na področju izvajanja nadzora pogojev za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti pričeli z izvajanjem nadzora opravljanja te dejavnosti v glavni turistični sezoni.

Na področju izvajanja nadzora gostinske dejavnosti so inšpektorji pričeli z izvajanjem nadzora opravljanja gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni in nadzor opravljanja gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah, v sklopu katerega so opravili tudi nadzor urejenosti avtorskih pravic in nadzor reklamiranja alkohola in tobačnih izdelkov.

V okviru neplaniranega nadzora so inšpektorji pričeli z nadzorom nagradnih iger, ki je trajal do meseca decembra.

Pozornost je bila posvečena tudi nadzoru na področju obrti, pri opravljanju kozmetične dejavnosti.

Na področju plinskih naprav je bil začet nadzor plinskih naprav z metodo vzorčenja.

Opravljen je bil nadzor plavajočih pripomočkov za učenje plavanja in prosti čas.

Prišel se je nadzor otroških oblačil s posebnim poudarkom na vrvice in vezalke na teh oblačilih.

Opravljen je bil odvzem vzorcev otroških visokih stolov.

Inšpektorji so kontrolirali skladnost plinskih naprav zlasti plinskih naprav na kartuše, žarov in prenosnih plinskih kuhalnikov.

2.3.7. Julij

Na področju plinskih naprav se je nadaljeval nadzor plinskih naprav z metodo vzorčenja.

Opravljen je bil nadzor in preskušanje otroških igral v uporabi.

Nadaljeval se je nadzor otroških oblačil s poudarkom na vrvice in vezalke na teh oblačilih.

Na področju strojev se je začel nadzor izposoje strojev za hišna gradbena dela.

Izvajal se je izredni nadzor airsoft proizvodov.

2.3.8. Avgust

V avgustu se je začel nadzor nad oblikovanjem cen naftnih derivatov.

Ob nastopu novega šolskega leta, so inšpektorji izvedli nadzor oblikovanja cen učbenikov.

Nadaljevali so se nadzori in preskušanja glede varnosti otroških igralskih v uporabi.

Na področju strojev se je končal nadzor izposoje strojev za hišna gradbena dela.

Nadaljeval se je izredni nadzor airsoft proizvodov.

2.3.9. September

Opravljen je bil nadzor nepremičninskega posredovanja v kombinaciji z izvajanjem nadzora nad preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma.

Ob začetku šolskega pouka je bila ponovljena akcija prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov mladoletnim osebam v prodajalnah.

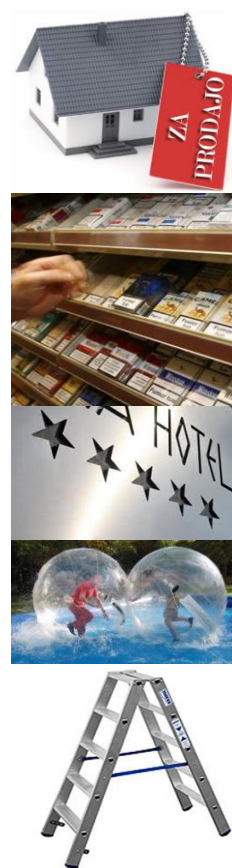
Nadaljevali so se nadzori gostinske dejavnosti z vidika spoštovanja določb Pravilnika o kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Na področju električne varnosti in elektromagnetne združljivosti naprav se je ponovil administrativni nadzor računalnikov pri slovenskih proizvajalcih - sestavljalcih v zvezi z izdelano tehnično dokumentacijo, izjavo o skladnosti in CE oznako.

Opravljen je bil nadzor nad označevanjem vodnih žog za hojo po vodi.

Nadaljevali so se nadzori in preskušanja glede varnosti otroških igralskih v uporabi.

Na področju splošne varnosti proizvodov je bil opravljen pregled stanja lestev na trgu RS.

2.3.10. Oktober

V mesecu oktobru je bil na splošnem področju opravljen nadzor zastavljalnic s finančnim posredništvom in nadzor oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov v prodajalnah.

Nadaljeval se je nadzor vžigalnikov v okviru nadzora oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov v prodajalnah, kjer se je opravila kontrola

prodaje neobičajnih vžigalnikov in vidljivosti varnostnih informacij na mestu prodaje vžigalnikov.

Pri prodajalcih novih osebnih vozil je bil sočasno opravljen nadzor aerosolnih razpršilnikov za nego vozil, avtomobilskih akumulatorjev in prisotnost oznak pri razstavljenih vozilih glede emisije CO₂ in varčne porabe goriva ter table in prisotnost priročnika o varčni porabi goriva in emisijah CO₂ v salonih.

2.3.11. November

V mesecu novembru se je opravil nadzor prodaje cvetja in cvetličnih aranžmajev. V času martinovega je bil ponovljen nadzor nad prodajo alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov.

Inšpektorji so v mesecu novembru pričeli z izvajanjem nadzora sejemske prodaje blaga potrošnikom, ki je trajal do meseca decembra.

Izveden je bil nadzor poslovanja odvetnikov pri opravljanju odvetniških storitev, ki je vključeval spoštovanje avtorskih pravic na področju računalniških programov.

Opravljen je bil nadzor skladnosti čelad za alpske smučarje in deskarje na snegu ter smučarskih čelad.

Na področju električne varnosti se je začel nadzor svetlobnih nizov z metodo vzorčenja.

2.3.12. December

Decembra se je opravil nadzor na področju prodaje pirotehničnih izdelkov na črno.

Na področju električne varnosti se je končal nadzor svetlobnih nizov.

Plan po področjih je bil v letu 2011 v celoti realiziran. Poleg tega so inšpektorji opravili še izreden nadzor nagradnih iger in januarja pričeli z akcijo »Zbudimo se«.

Akcijo s sloganom »Zbudimo se!« je Tržni inšpektorat RS pričel v želji, da bi pripomogel k izboljšanju težke gospodarske situacije v državi ter k zmanjšanju sive ekonomije in dela na črno.

S to kampanjo je Tržni inšpektorat RS želel v prvi vrsti seznaniti potrošnike, kakšne so njihove pravice pri nakupu blaga ali opravljeni storitvi, med drugim tudi, da je prodajalec ali izvajalec storitve dolžan potrošniku izdati račun. Prav tako je Tržni inšpektorat RS želel s sloganom »Zbudimo se!« spremeniti miselnost potrošnikov, da bodo plačali manj, če se izdaji računa zavestno odpovedo. S tem dejanjem potrošnik v danem trenutku morebiti res privarčuje, vendar se je dolgoročno že izkazalo, da je takšen nakup blaga ali plačila

storitve zanj lahko precej dražji, kot bi bil, če bi prejel račun. Prodajalcu ali izvajalcu namreč slepo verjame vse do tedaj, dokler ne pride do kakšnega zapleta ali potrebe po uveljavljanju pravic iz naslova stvarne napake (t.i. reklamacije) ali garancije. Potrošnik takrat običajno nima nobenega dokazila o nakupu, hkrati pa mu Zakon o varstvu potrošnikov ne nudi nobene zaščite, če je bilo delo opravljeno na črno. Po drugi strani se na ta način podpira tudi delo na črno in siva ekonomija ter utaja davkov prodajalcev ali izvajalcev storitev, ki zaslužek »pospravijo« v svoj žep. Potrošnik pa lahko na koncu ostane tako brez denarja, ki ga je porabil za takšen nakup, kot tudi brez blaga ali storitve.

Neizdaja računa je opredeljena kot hujši davčni prekršek, zato lahko potrošniki podajo prijavo zaradi neizdaje računa tudi na pristojni davčni inšpekcijski organ.

Rezultat akcije »Zbudimo se!« je, da so postali potrošniki bolj pozorni na izdajo računa pri nakupu blaga ali opravljeni storitvi ter pričeli opozarjati Tržni inšpektorat RS na nepravilnosti v obliki prijav zoper podjetja, ki računa niso izdala. V letu 2011 je bilo tako prejetih 141 tovrstnih prijav. Kljub težkemu dokazovanju takšnih prekrškov je bilo ob inšpekcijskih pregledih ugotovljenih 19 kršitev neizdaje računa. Zoper vse kršitelje so inšpektorji prekrškovno ukrepali z izrečenimi globami v višini 1.200 EUR, zoper odgovorne osebe pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika pa z globo v višini 400 EUR.

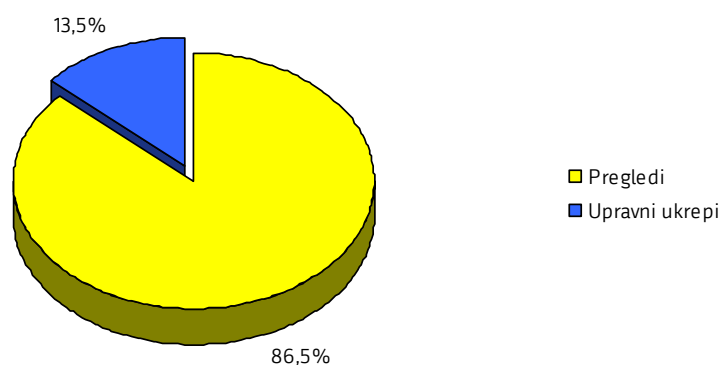
Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2012 poziva potrošnike, naj budno spremljajo izdajanje računov in svoja opažanja ter izkušnje delijo z organi nadzora.

3. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI

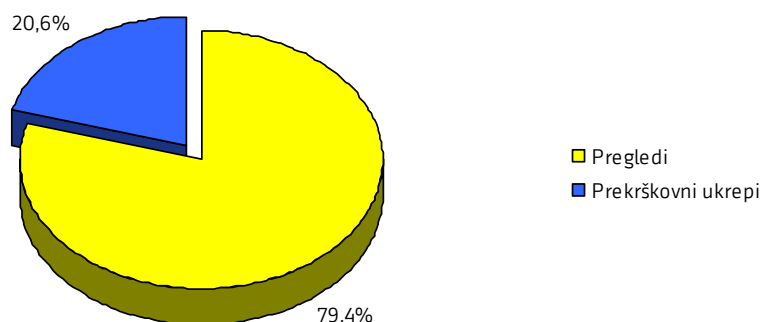

Tržni inšpektorji Tržnega inšpektorata RS opravljajo nadzor spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov preko inšpekcijskih pregledov. Če se na takšnem pregledu ugotovi kršitev s področja pristojnosti inšpektorata, tržni inšpektor ukrepa v skladu z veljavnimi predpisi in v okviru svojih pristojnosti. Ukrepi, ki jih lahko izreče tržni inšpektor, so lahko upravni (izdaja odločbe o odpravi pomanjkljivosti ali omejitve ali prepoved prodaje oziroma opravljanja storitve), prekrškovni (izrek globe za kaznovanje prekrška ali drugega, z zakonom predpisanega ustreznega ukrepa) ter izvršbeni (predpisan postopek prisilne izvršitve izrečenih upravnih ukrepov).

V letu 2011 je bilo opravljenih 19282 pregledov, v upravnem postopku je bilo izrečenih 2999 upravnih ukrepov (1493 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 1506 upravnih odločb), v prekrškovnem postopku pa 5016 prekrškovnih ukrepov (2441 opozoril po Zakonu o prekrških, 927 opominov, 880 glob s plačilnim nalogom, 741 glob z odločbo o prekršku ter podanih 27 obdolžilnih predlogov).

Slika 3: Upravni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2011

Slika 4: Prekrškovni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2011

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 opravil za 7,1 % manj pregledov, izrekel za 12,8 % manj upravnih ukrepov in za 0,8 % manj prekrškovnih ukrepov. Tržni inšpektorji pri ugotovljenih nepravilnostih, če obstajajo zakonski pogoji, vedno pogosteje posegajo po milejših ukrepih, kot sta opozorilo ali opomin, kot pa po najtežjih ukrepih (izdaja odločbe ali izrek globe). Razlogi za to so najmanj trije. Prvič, ker to narekuje že zakonodaja sama,

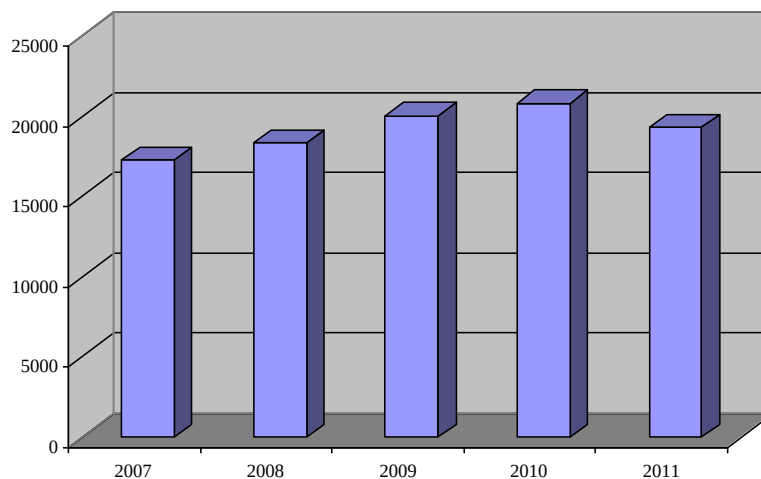
drugič, ker inšpektor z izrekom milejšega ukrepa večinoma lažje in hitreje doseže cilj pri kršitelju in tretjič, ker tržni inšpektorji delujejo tudi preventivno in so zato tudi posledice kršitve manjše.

V nadaljevanju so podrobneje razčlenjeni pregledi ter upravni in prekrškovni ukrepi Tržnega inšpektorata RS v letu 2011.

3.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS prejel 6622 prijav (23,3 % več kot v letu 2010) oziroma 26,3 prijave vsak delovni dan. Ker je večina prijav pomembna za tistega, ki je prijavo podal, tržni inšpektorji obravnavajo skoraj vsako prijavo (izjeme pomenijo anonimne prijave, iz katerih ni moč razbrati kršitelja; prijave zoper kršitelje, ki so jih tržni inšpektorji v bližnji preteklosti že preverjali in v zvezi s predmetom prijave niso ugotovili nepravilnosti; prijave, iz katerih je takoj razvidno, da ne sodijo v pristojnost Tržnega inšpektorata RS). Poleg prejetih prijav opravljajo tržni inšpektorji inšpekcijske preglede še na podlagi letnega plana, ki je sestavljen tako, da pokrije celotno področje nadzora Tržnega inšpektorata RS, ter osebne zaznave na terenu, v medijih ali na spletu. Tržni inšpektorji so tako pri nadzoru izvajanja zakonskih in drugih predpisov iz svoje pristojnosti v letu 2011 opravili 19282 pregledov.

Kot je razvidno iz shematičnega prikaza števila opravljenih pregledov za obdobje 2007-2011, opravlja Tržni inšpektorat RS zadnjih pet let, kljub povečevanju števila predpisov, v povprečju vsako leto več pregledov.

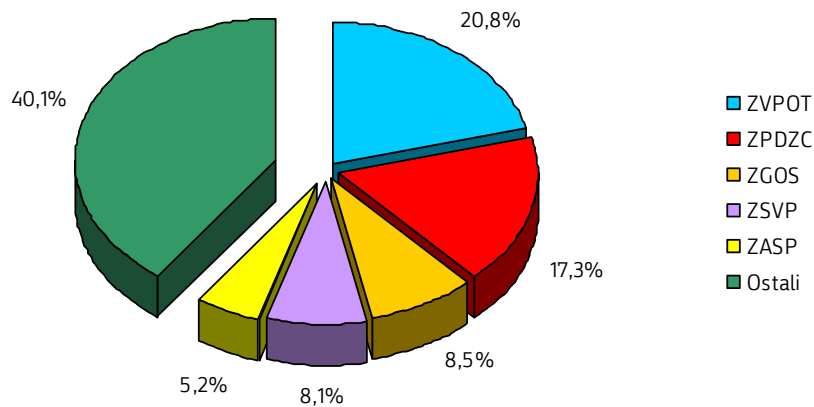
Slika 5: Število opravljenih pregledov v obdobju 2007 - 2011

Na enem pregledu lahko tržni inšpektor opravi nadzor spoštovanja določil po različnih zakonih oziroma po različnih določilih (členih) znotraj enega zakona. Tako je bil na vseh pregledih skupaj opravljen pregled spoštovanja 30074 zakonov (1,6 pregledanih zakonov na enem pregledu) oziroma 70667 določil teh zakonov (3,4 določil zakona na enem pregledu).

Seznam najpogostejše pregledanih zakonov:

- Zakon o varstvu potrošnikov (6243 ali 20,8 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (5215 ali 17,3 %),

- Zakon o gostinstvu (2554 ali 8,5 %),
- Zakon o splošni varnosti proizvodov (2442 ali 8,1 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (1561 ali 5,2 %).

Slika 6: Zakoni, ki so bili najpogosteje pregledani

Seznam najpogosteje pregledanih določil (členov) zakonov:

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali je subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku izstavil račun (2972 ali 4,2 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali je imel subjekt, ki je posloval s potrošniki, proizvode ali storitve označene s ceno (2803 ali 4,0 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ali posameznik opravlja dejavnost, čeprav ni vpisan ali priglasi v skladu z ustreznimi zakoni (2281 ali 3,2 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ali pravna oseba opravlja dejavnost, ki jo ima vpisano v sodni register oziroma jo ima določeno v temeljnem aktu ter ali ima z zakonom predpisane listine o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane ali v temeljnem aktu določene dejavnosti (1176 ali 1,7 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali je subjekt, ki je posloval s potrošniki, upošteval označene cene (1167 ali 1,7 %).

Ostale podrobnosti glede opravljenih pregledov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«. Pri tem je potrebno še enkrat poudariti, da tržni inšpektorji praviloma pri enem pregledu preverijo opravljanje dejavnosti subjekta nadzora po več zakonskih in podzakonskih predpisih hkrati.

3.2. UKREPI

Tržni inšpektor je v primeru, da pri inšpekcijskem pregledu ugotovi, da subjekt nadzora ne spoštuje določil zakonskih in podzakonskih predpisov, dolžan ukrepati glede na določila predpisa, iz katerega kršitev izhaja.

3.2.1. Upravni ukrepi

V primeru ugotovljenih in dokazanih kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov lahko tržni inšpektor upravno ukrepa, če mu ustrezni zakoni dajejo takšna pooblastila. Po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru ima tržni inšpektor na voljo dve vrsti upravnega ukrepa:

kršitelja lahko na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (v nadaljevanju: opozorilo ZIN), ali pa mu izda ustrezno upravno odločbo. Tržni inšpektor lahko izreče opozorilo ZIN le takrat, kadar oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo ZIN zadosten ukrep. Ugotovljene nepravilnosti, izrečeno opozorilo ZIN in rok, do katerega je potrebno nepravilnosti odpraviti, zapiše inšpektor v zapisnik o inšpekcijskem pregledu. Tržni inšpektor mora, če zavezanec nepravilnosti ne odpravi v določenem roku, ukrepati v skladu z ustrezno zakonodajo.

Skupno so tržni inšpektorji v letu 2011 izrekli 2999 upravnih ukrepov, od tega so v 1493 primerih izrekli opozorilo ZIN, v 1506 primerih pa so izdali upravno odločbo. S temi upravnimi ukrepi je bilo, v skladu s posameznimi predpisi, kršiteljem naloženo, da odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, ali pa jim je bilo prepovedano opravljanje dejavnosti oziroma prepovedana ali omejena prodaja določenih proizvodov.

Ostale podrobnosti glede upravnih ukrepov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«.

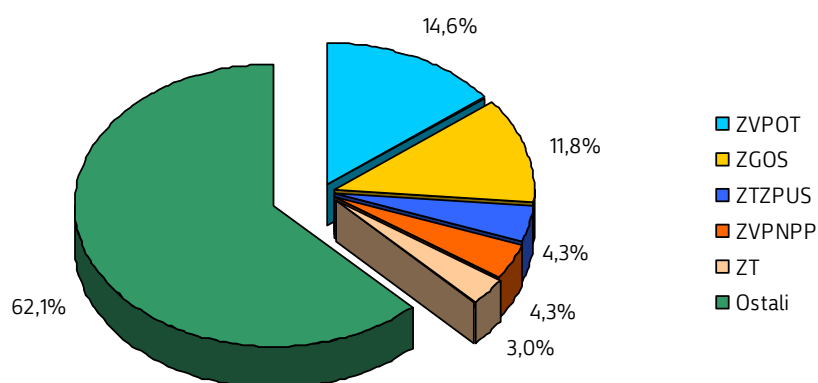
3.2.1.1. [Opozorila ZIN](#)

V skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru lahko tržni inšpektor namesto izdaje ustrezne upravne odločbe kršitelja na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (ugotovitve, izrečeno opozorilo in rok za odpravo nepravilnosti mora inšpektor navesti tudi v zapisniku o pregledu). V letu 2011 so tržni inšpektorji opozorila ZIN izrekli v 1493 primerih, kar pomeni v primerjavi z letom 2010 (1682 opozoril ZIN) zmanjšanje za 11,2 %.

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma lahko tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izreče eno samo opozorilo ZIN. Tako so bili z vsemi opozorili ZIN skupaj subjekti opozorjeni na kršitev 1928 zakonov oziroma 3183 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- Zakon o varstvu potrošnikov (281 ali 14,6 %),
- Zakon o gostinstvu (227 ali 11,8 %),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (82 ali 4,3 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (82 ali 4,3 %),
- Zakon o trgovini (58 ali 3,0 %).

Slika 7: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni označil cen v skladu z določbami zakona (209 ali 6,6 %),

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker so podjetja, ki so sklepala pogodbe s potrošniki, v teh pogodbah uporabljala nepošteno pogodbene pogoje (181 ali 5,7 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ker so subjekti do potrošnikov uporabljali zavajajočo poslovno prakso (69 ali 2,2 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker blagu, pri katerem je za njegovo uporabo potreben določen postopek ali bi potrošnik z njegovo napačno uporabo lahko povzročil nevarnost zase ali za druge ali onesnažil okolje, ni bilo priloženo navodilo za uporabo (67 ali 2,1 %),
- določilo Zakona o trgovini, ker trgovec ne izpolnjuje minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti (42 ali 1,3 %).

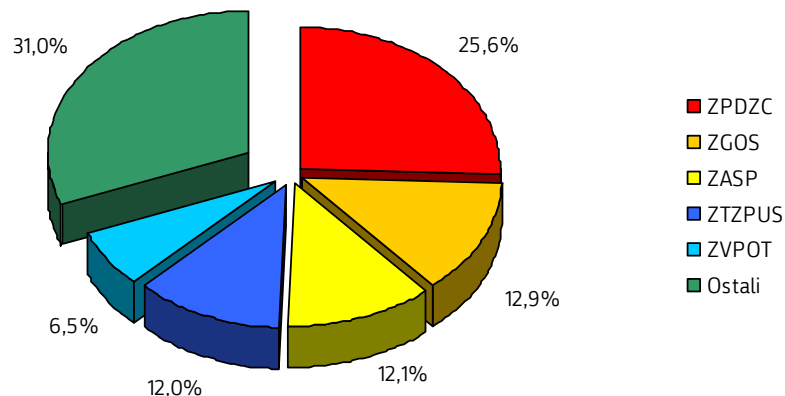
3.2.1.2. Upravne odločbe

V letu 2011 so tržni inšpektorji izdali 1506 upravnih odločb, kar pomeni 14,6 % manj, kot v letu 2010 (1759 odločb).

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma lahko tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izda eno samo upravno odločbo. Z vsemi upravnimi odločbami so inšpektorji od kršiteljev zahtevali odpravo nepravilnosti, ki so bile ugotovljene po 1819 zakonih oziroma 3782 določilih teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bila najpogostejše izdana upravna odločba:

- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (465 ali 25,6 %),
- Zakon o gostinstvu (235 ali 12,9 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (220 ali 12,1 %),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (218 ali 12,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (118 ali 6,5 %).

Slika 8: Zakoni, za katere je bila najpogostejše izdana upravna odločba

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bila najpogostejše izdana upravna odločba:

- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker se opravlja delo na črno (354 ali 9,4 %),
- določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorskih pravic (174 ali 4,6 %),
- določilo Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti, ker je subjekt dajal v promet neskladne proizvode (150 ali 4,0 %),

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (88 ali 2,3 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (66 ali 1,7 %).

3.2.1.3. Ostali upravni ukrepi in postopki

Na odločbe tržnih inšpektorjev so se kršitelji pritožili v 144 primerih, kar predstavlja 9,6 % glede na vse izdane upravne odločbe. Tako majhno število pritožb vsekakor odraža visoko usposobljenost in strokovnost tržnih inšpektorjev.

Po pravnomočnosti odločbe je tržni inšpektor dolžan preveriti, ali je kršitelj spoštoval izdano odločbo in ugotovljeno nepravilnost odpravil. Če inšpektor ugotovi, da subjekt nadzora določil odločbe ni upošteval, začne s postopkom izvršbe, t.j. s sklepom o dovolitvi izvršbe. Na ta način so tržni inšpektorji ukrepali v 103 primerih (6,8 % vseh izdanih upravnih odločb). Kljub temu, da je v sklepu o dovolitvi izvršbe zagrožena denarna kazen, če kršitelj izdane odločbe ne bo spoštoval, je bilo v nadaljevanju izvršbe izrečenih še nadaljnjih 46 sklepov z denarno kaznijo (ta ukrep lahko tržni inšpektor izreče istemu kršitelju večkrat zapored).

V primeru, da subjekt nadzora ne spoštuje niti določil izdane odločbe, niti denarne kazni v izvršbi, se izvede pečatenje delovnih prostorov in opreme kršitelja, kar se v letu 2011 zgodilo samo 1 krat.

3.2.2. Prekrškovni ukrepi

Prekršek je dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade ali odloka samoupravne lokalne skupnosti, ki je kot tako določeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija za prekršek.

Leta 2005 je začel na področju sankcioniranja prekrškov veljati nov Zakon o prekrških, ki je spremenil način sankcioniranja kršiteljev in določil organe, ki prekrške sankcionirajo. Do uveljavitve tega zakona so sankcije za storjene prekrške izrekli samo sodniki za prekrške, od dneva uveljavitve tega zakona pa o prekrških po hitrem postopku odločajo prekrškovni organi (upravni in drugi državni organi ter nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški) in v rednem postopku sodišča (na prvi stopnji okrajno, na drugi pa vrhovno sodišče). Glede na določila Zakona o prekrških je Tržni inšpektorat RS dne 1. 1. 2005 postal prekrškovni organ, tržni inšpektorji pa pooblaščené uradne osebe prekrškovnega organa.

Pooblaščená uradna oseba odloča o prekrških po hitrem postopku, razen v primerih, če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije, proti mladoletnim storilcem prekrškov, za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdružljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo.

Pooblaščená uradna oseba po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku. Če ugotovi kršitev zakonskega ali podzakonskega predpisa, storilcu izreče globo v znesku, v katerem je predpisana. Če je globa predpisana v razponu, pa mu izreče najnižjo predpisano višino globe. Globa se izreka z odločbo o prekršku ali plačilnim nalogom.

Za prekrške neznatnega pomena in v primerih, ko pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja to zadosten ukrep, lahko namesto izreka sankcije izreče samo opozorilo (v nadaljevanju: opozorilo ZP-1). Hkrati z opozorilom ZP-1 mora pooblaščen uradna oseba kršitelju predstaviti storjeni prekršek. Namesto globe lahko pooblaščen uradna oseba kršitelju izreče samo opomin, vendar le, če je prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Opomin se sme izreči tudi kršitelju, ki je storil prekršek s tem, da ni izpolnil predpisane obveznosti ali pa je s prekrškom povzročil škodo, vendar je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo.

V letu 2011 so tržni inšpektorji izrekli 5016 prekrškovnih ukrepov, od tega so v 2441 primerih kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1, v 927 primerih je bil kršiteljem izrečen opomin, v 880 primerih je bila kršiteljem izrečena globa s plačilnim nalogom, v 741 primerih je bila kršiteljem izrečena globa z odločbo o prekršku, v 27 primerih pa je bil zoper kršitelje vložen obdolžilni predlog. Število prekrškovnih ukrepov je v letu 2011 tako padlo za 0,8 % glede na leto 2010 (skupaj 5056 prekrškovnih ukrepov).

Posamezni kršitelj lahko z enim ali več dajanji krši enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Vse tako storjene prekrške mora tržni inšpektor praviloma obravnavati skupaj in kršitelju izreči tako enotno sankcijo, kot jo predpisujeta Zakon o prekrških in tisti zakon, katerega kršitev je bila ugotovljena.

Poleg pravne osebe po Zakonu o prekrških odgovarja za storjeni prekršek tudi odgovorna oseba in sicer za tisti prekršek, ki ga stori pri opravljanju poslov, za katere je pri njej pooblaščen. Odgovorna oseba je odgovorna za prekršek, če je bil storjen z njenim dejanjem ali z opustitvijo dolžnega nadzorstva. Odgovornost odgovorne osebe ne preneha s prekinitvijo delovnega razmerja pri pravni osebi, niti s prenehanjem poslovanja pravne osebe. Enako kot za pravno osebo velja tudi za samostojnega podjetnika posameznika, pri čemer oseba, ki je nosilec posla samostojnega podjetnika posameznika, ne more biti hkrati tudi njegova odgovorna oseba (ker odgovarja že kot nosilec posla). Tržni inšpektorji so tako v letu 2011 obravnavali 5645 kršiteljev (pravnih oseb in njihovih odgovornih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in njihovih odgovornih oseb ter domačih in tujih fizičnih oseb).

Vsem kršiteljem skupaj je bilo v letu 2011 izrečenih za 3.304.249,64 EUR glob ter za 225.263,92 EUR sodnih taks. Konec leta 2008 je namreč začel veljati Zakon o sodnih taksah, ki je namesto stroškov postopka, ki so se gibali v razponu in jih je izrekla pooblaščen uradna oseba v prekrškovnem postopku, uvedel sodno takso. Le-ta je za vsako prekrškovno dejanje določena v točno določenem znesku. Vsa izvršena plačila izrečenih terjatev so prihodek Proračuna RS.

Podrobnosti glede posameznih sankcij, ki so jih izrekli tržni inšpektorji, so razvidne v nadaljevanju poročila.

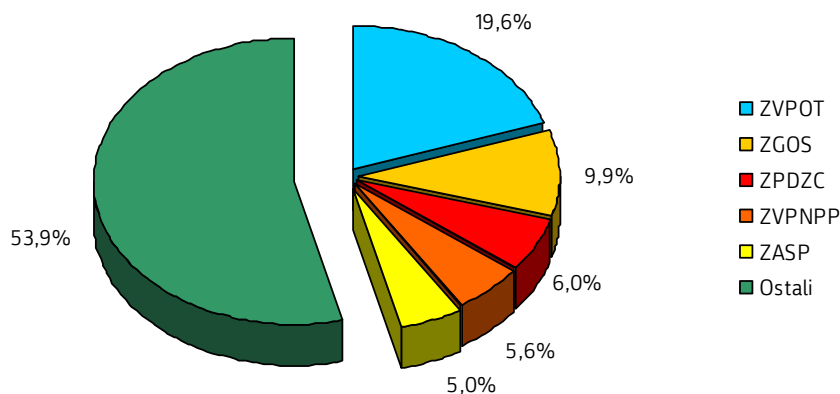
3.2.2.1. [Opozorila ZP-1](#)

Glede na določila Zakona o prekrških lahko tržni inšpektor namesto izreka globe kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. V letu 2011 so tržni inšpektorji opozorila ZP-1 izrekli v 2441 primerih, kar je za 5,4 % manj kot v letu 2010 (2579 opozoril ZP-1).

Tržni inšpektorji so z vsemi opozorili ZP-1 skupaj kršitelje opozorili na kršitev 2594 zakonov oziroma 3031 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- Zakon o varstvu potrošnikov (508 ali 19,6 %),
- Zakon o gostinstvu (257 ali 9,9 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (156 ali 6,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (144 ali 5,6 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (130 ali 5,0 %).

Slika 9: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (228 ali 7,5 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (204 ali 6,7 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (126 ali 4,2 %),
- določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (112 ali 3,7 %).
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vhodu v gostinski obrat (99 ali 3,3 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekti niso poslovali s potrošniki v slovenskem jeziku ali v pisnih sporočilih niso uporabljali celotno ime svoje firme in sedeža (99 ali 3,3 %).

3.2.2.2. [Opomini](#)

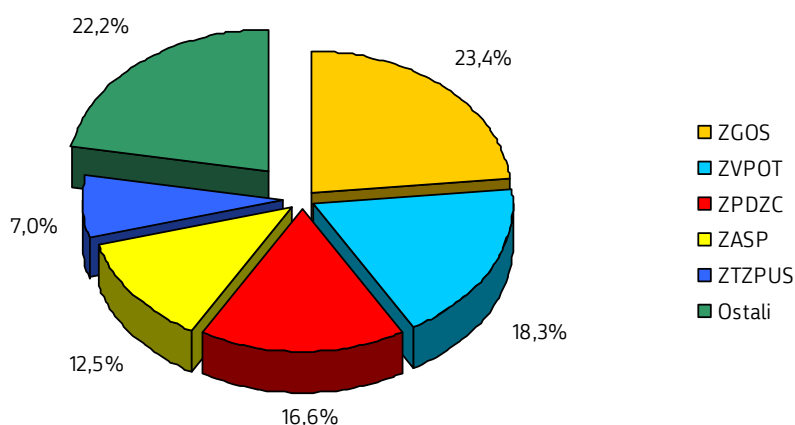

Glede na določila Zakona o prekrških sme tržni inšpektor izreči opomin za prekršek, storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, ali pa če je prekršek v tem, da ni bila izpolnjena predpisana obveznost, ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo. V letu 2011 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 927 primerih izrekli opomin, kar je za 7,1 % manj kot v letu 2010 (998 opominov).

Tržni inšpektorji so z vsemi opomini skupaj kršitelje opozorili za kršitev 1024 zakonov oziroma 2356 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin:

- Zakon o gostinstvu (240 ali 23,4 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (187 ali 18,3 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (170 ali 16,6 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (128 ali 12,5 %),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (72 ali 7,0 %).

Slika 10: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin:

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vходу v gostinski obrat (112 ali 4,8 %),
- določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (87 ali 3,7 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (83 ali 3,5 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (80 ali 3,4 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je podjetnik opravljal dejavnost, ki je nima vpisane v ustrezni register oziroma nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane dejavnosti (40 ali 1,7 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ker so subjekti do potrošnikov uporabljali zavajajočo poslovno prakso (40 ali 1,7 %).

3.2.2.3. [Globe, izrečene s plačilnim nalogom](#)

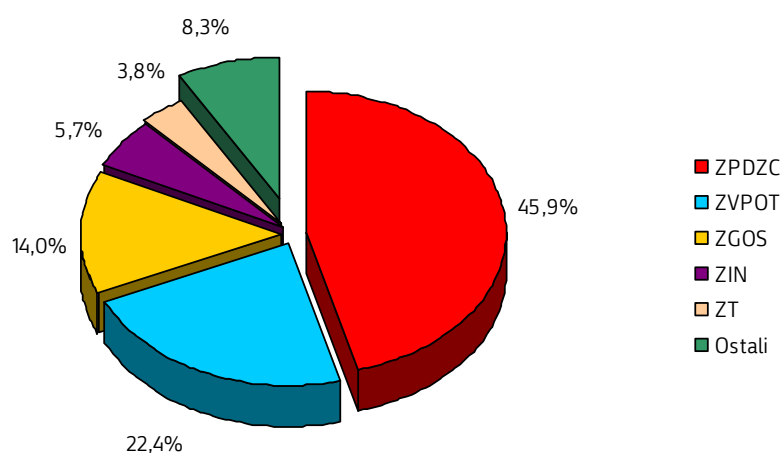
Tržni inšpektor izda plačilni nalog v skladu z Zakonom o prekrških in ga vroči kršitelju takoj na kraju prekrška, če prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Ob vročitvi plačilnega naloga kršitelju hkrati predstavi storjeni prekršek in

dokaze, kar zaznamuje tudi na plačilnem nalogu. V letu 2011 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 880 primerih izdali globo s plačilnim nalogom, kar je za 6,2 % manj kot v letu 2010 (938 plačilnih nalogov).

Tržni inšpektorji so z vsemi plačilnimi nalogi skupaj kršitelje sankcionirali za kršitev 880 zakonov oziroma 1674 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bil najpogosteje izdan plačilni nalog:

- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (404 ali 45,9 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (197 ali 22,4 %),
- Zakon o gostinstvu (123 ali 14,0 %),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (50 ali 5,7 %),
- Zakon o trgovini (33 ali 3,8 %).

Slika 11: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izrečena globa s plačilnim nalogom

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bil najpogosteje izdan plačilni nalog:

- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo in ni bil vpisan ali priglašen v skladu z ustreznimi zakoni (290 ali 17,3 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil račun (113 ali 6,8 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vходу v gostinski obrat (65 ali 3,9 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (30 ali 1,8 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je subjekt naročil in objavil oglas za delo na črno (28 ali 1,7 %).

3.2.2.4. [Globe, izrečene z odločbo o prekršku](#)

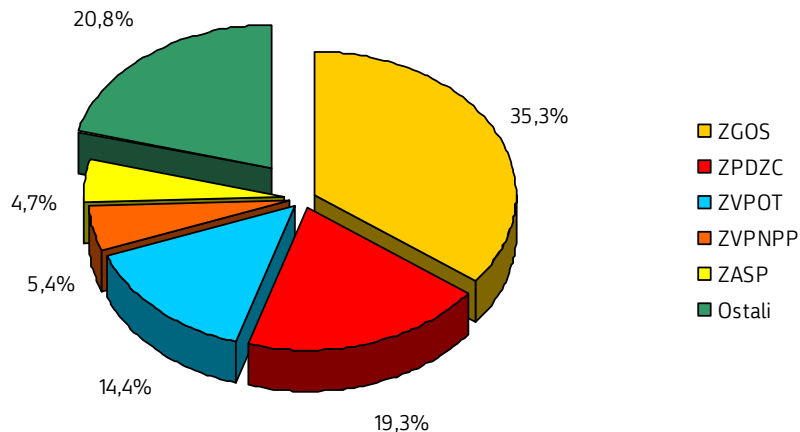

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vsako kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov sankcionirati z globo, ki jo izreče v odločbi o prekršku. Izjeme, kdaj lahko prekršek sankcionira tudi z drugimi ukrepi (opozorilom, opominom ali plačilnim nalogom), določa zakon. V letu 2011 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 741 primerih izrekli globo z odločbo o prekršku, kar je za 40,1 % več kot v letu 2010 (529 prekrškovnih odločb).

Tržni inšpektorji so z vsemi prekrškovnimi odločbami skupaj kršitelje sankcionirali za kršitev 812 zakonov oziroma 1778 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izdana prekrškovna odločba:

- Zakon o gostinstvu (287 ali 35,3 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (157 ali 19,3 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (117 ali 14,4 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (44 ali 5,4 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (38 ali 4,7 %).

Slika 12: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izrečena globa z odločbo o prekršku

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izdana prekrškovna odločba:

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času (206 ali 11,6 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo in ni bil vpisan ali priglašen v skladu z ustreznimi zakoni (83 ali 4,7 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je subjekt naročil in objavil oglas za delo na črno (32 ali 1,8 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ker so subjekti do potrošnikov uporabljali zavajajočo poslovno prakso (29 ali 1,6 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil račun (26 ali 1,5 %).

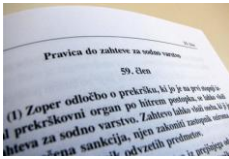
3.2.2.5. [Obdolžilni predlogi](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vložiti pri pristojnem sodišču obdolžilni predlog samo v primeru, če hitri postopek po zakonu ni dovoljen. V letu 2011 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 27 primerih vložili obdolžilni predlog, kar je za 125,0 % več kot v letu 2010 (12 obdolžilnih predlogov).

Tržni inšpektorji so vse obdolžilne predloge vložili zaradi kršitve določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni.

Sodišča so v letu 2011 obravnavala 32 kršiteljev, zoper katere je bil od 2005 do 2011 vložen obdolžilni predlog. Skupaj so s sodbo spoznali za odgovorne vseh 32 (100,0 %) subjektov.

3.2.2.6. [Zahteve za sodno varstvo](#)

Tržni inšpektorji so v letu 2011 izrekli prekrškovni ukrep (opomin, plačilni nalog ali odločba o prekršku) 5618 kršiteljem - pravnim osebam in odgovornim osebam pravnih oseb, samostojnim podjetnikom posameznikom in odgovornim osebam samostojnih podjetnikov posameznikov ter fizičnim osebam. Zoper izrečeni ukrep lahko kršitelj, ki mu je bil ukrep izrečen, vloži zahtevo za sodno varstvo. V letu 2011 je tako na Tržni inšpektorat RS vložilo zahtevo za sodno varstvo 452 (8,0 %) kršiteljev. Statistično se vložitev zahteve za sodno varstvo pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ter njihovih odgovornih oseb obravnava ločeno, ker lahko vloži vsak kršitelj zahtevo za sodno varstvo neodvisno drug od drugega (npr. zahteva za sodno varstvo, ki jo je vložila pravna oseba, ne velja tudi za njeno odgovorno osebo, ki je bila kaznovana z isto sankcijo, in obratno). Zato je pri zahtevah za sodno varstvo prikazano, koliko kršiteljev je vložilo zahtevo za sodno varstvo in ne v koliko zadevah (primerih) je bila zahteva za sodno varstvo vložena.

Vlagatelj zahteve za sodno varstvo lahko le-to umakne do izdaje sodbe o prekršku. V letu 2011 se je to zgodilo v 5 primerih.

Zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, če jo je vložila oseba, ki je nima pravice vložiti, ali če po zakonu ni dovoljena. Nedovoljeno ali prepozno zahtevo za sodno varstvo tržni inšpektor s sklepom zavrže. V letu 2011 so tržni inšpektorji pravnomočno zavrgli 19 zahtev za sodno varstvo.

Tržni inšpektor mora po prejemu zahteve za sodno varstvo ugotoviti (lahko tudi z dopolnjenim dokaznim postopkom), ali lahko navedbe v njej kakorkoli vplivajo na prvotno izrečen ukrep. Če ugotovi, da je zahteva utemeljena, lahko svojo prvotno odločitev (zoper katero je bila vložena zahteva za sodno varstvo) odpravi in ustavi postopek zoper kršitelja, ali pa se odloči, upoštevajoč nova dejstva, za nov ukrep, ki je v skladu z novim dejanskim stanjem. V letu 2011 so tržni inšpektorji na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo 22 kršiteljem izdali nov opomin, plačilni nalog ali odločbo o prekršku, zoper 17 kršiteljev pa je bil prekrškovni postopek ustavljen.

Tržni inšpektor mora, če zahteva za sodno varstvo ni umaknjena s strani vlagatelja, če ni zavrnjena s strani tržnega inšpektorja, če se ne izreče nov ukrep ali če prvotno izrečen ukrep ni odpravljen v celoti (postopek se ustavi), takšno zahtevo za sodno varstvo z vsemi dokumenti in dokazi posredovati v odločitev pristojnemu sodišču. V letu 2011 je bilo od vseh vloženi zahtev za sodno varstvo odstopljenih v nadaljnje reševanje na okrajna sodišča 257 zahtev.

V letu 2011 so sodišča rešila 514 zahtev za sodno varstvo, ki so jim jih inšpektorji od leta 2005 naprej odstopili v nadaljnje reševanje. Od vseh rešenih zahtev za sodno varstvo so okrajna sodišča v 25 primerih (4,9 %) zahtevo za sodno varstvo zavrgla kot nedovoljeno ali prepozno, v 267 primerih (51,9 %) pa zavrnila, s čimer je bil pri obeh vrstah odločitev sodišča ukrep tržnega inšpektorja v celoti potrjen. V 92 primerih (17,9 %) je sodišče načeloma sicer potrdilo ukrep inšpektorja, vendar je ocenilo, da je zakonsko predpisana globa previsoka in so zato znižala izrečeno globo ali pa namesto globe izrekla opomin. V 125 primerih (24,3 %) pa je bil ukrep inšpektorja odpravljen (ker so sodišča sama odločila o kršitvi, ker so odločila v korist kršitelju ali ker so ustavila prekrškovni postopek zaradi relativnega ali absolutnega zastaranja prekrška).

3.2.2.7. [Plačila, uklonilni zapori in izterjave](#)

Kršitelj, ki mu je bila izrečena globa in ki ni vložil zahteve za sodno varstvo, lahko v 8 dneh po pravnomočnosti plačilnega naloga ali prekrškovne odločbe plača samo polovico izrečene globe. Kršitelj, ki zamudi ta rok, ali ki je vložil zahtevo za sodno varstvo, mora plačati globo v celoti. V celoti mora plačati tudi vse ostale terjatve (sodno takso, upravno takso, stroške postopka, denarno kazen...).

Lahko pa kršitelj prekrškovni organ zaprosi za plačilo globe na največ 12 obrokov, vendar samo, če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji. V primeru obročnega plačila mora kršitelj plačati globo v celoti.

Vsem subjektom skupaj je bila izrečenih za 3.647.976,56 EUR različnih terjatev:

- ♦ 3.304.249,64 EUR glob,
- ♦ 225.263,92 EUR sodnih taks,
- ♦ 57.466,56 EUR stroškov upravnega postopka,
- ♦ 4.744,63 EUR upravnih taks,
- ♦ 36.417,29 EUR denarnih izvršb ter
- ♦ 19.834,52 EUR ostalih terjatev.

V letu 2011 je bilo od vseh izrečenih terjatev (ne glede na leto nastanka terjatve) plačanih za 1.186.298,72 EUR (994.084,96 EUR glob, 120.648,98 EUR sodnih taks, 50.659,49 EUR stroškov upravnega postopka, 2.196,40 EUR upravnih taks ter 15.000,00 EUR denarnih izvršb) ter izterjanih za 109.454,49 EUR (99.793,38 EUR glob, 6.105,51 EUR sodnih taks, 1.155,60 EUR stroškov upravnega postopka, 2.000,00 EUR denarnih izvršb in 400,00 EUR drugih terjatev). Dodatno je bilo zaprtih še za 2.045.824,83 EUR terjatev zaradi različnih razlogov: zaradi pravice kršitelja, da plača samo polovico globe; zaradi upravičeno vloženih zahtev za sodno varstvo; kjer je tržni inšpektor sam odpravil svojo sankcijo; zaradi odločitev sodišč, da kršiteljem zmanjšajo globo ali namesto globe izrečejo opomin ali globo v celoti odpravijo; ker terjatve ni bilo možno izterjati.

Preostanek odprtih terjatev predstavljajo terjatve (velika večina) v zadevah, kjer je vložena zahteva za sodno varstvo (bodisi na Tržnem inšpektoratu RS, bodisi na sodišču), ki še niso postale pravnomočne oziroma zoper neplačnike še vedno poteka postopek prisilne izterjave.

3.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH

Kot je razvidno iz zgornjih podatkov, so tržni inšpektorji v letu 2011 pristojnim sodiščem predali v nadaljnje reševanje 284 kršiteljev (257 zaradi vloženih zahtev za sodno varstvo in 27 z obdolžilnim predlogom). Sodišča so v letu 2011 skupno obravnavala 546 kršiteljev, ki so od leta 2005 naprej vložili zahtevo za sodno varstvo (514 kršiteljev) oziroma je bil zoper njih podan obdolžilni predlog (32 kršiteljev).

Iz zgornjih podatkov izhaja, da so okrajna sodišča v letu 2011 obravnavala 262 (92,3 %) več kršiteljev, kot pa jim jih je Tržni inšpektorat RS v istem letu, ali zaradi vložene zahteve za sodno varstvo ali zaradi vloženega obdolžilnega predloga, odstopil v reševanje. To pomeni, da so sodišča v letu 2011 rešila še nekaj zaostankov prejšnjih let.

4. INŠPEKCIJSKO DELO

4.1. VARSTVO POTROŠNIKOV

Področje varstva potrošnikov je in ostaja eno izmed pomembnejših področij delovanja Tržnega inšpektorata RS, ki si z opravljanjem nadzora nad spoštovanjem zakonodaje s tega področja prizadeva za čim višji nivo varstva potrošnikov in visoko stopnjo spoštovanja pravic potrošnikov, in sicer tako z nadzorom nad poslovanjem podjetij in podjetnikov, kot tudi z reševanjem potrošniških reklamacij. Temeljni pravni akt, ki ureja pravice potrošnikov v razmerju do podjetij, je Zakon o varstvu potrošnikov, ki je v letu 2011 z novelo zakona doživel tudi določene spremembe, predvsem na področju garancije. Od leta 2007 pa je na tem področju pomemben tudi Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Ravno z namenom zagotavljanja čim višjega nivoja spoštovanja potrošnikovih pravic Tržni inšpektorat RS od leta 2008 aktivno opozarja na nujnost sprejema predpisa, ki bi uredil alternativno reševanje potrošniških sporov in dejansko vzpostavil sistem za alternativno reševanje potrošniških sporov. Le-ti zaradi svoje specifičnosti niso primerni za reševanje preko rednih sodišč, zato se v veliko primerih zgodi, da potrošniki dejansko ostanejo brez varstva in so vse pravice, ki jim jih zagotavlja slovenska zakonodaja, zgolj mrtva črka na papirju.

Tržni inšpektorat RS vsako leto prejme okrog 1000 prijav oziroma zaprosil za pomoč pri reševanju reklamacij, ki so rešena zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja in prisilno ukrepanje sploh ni potrebno. Z ustanovitvijo posebnega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov bi se tako po eni strani zagotovilo hitro, učinkovito in ekonomično reševanje potrošniških sporov, s čimer bi se zagotovila višja raven varstva potrošnikov ter posledično tudi razbremenitev rednih sodišč, po drugi strani pa bi se dosegla tudi razbremenitev Tržnega inšpektorata RS, ki bi lahko s tem več pozornosti namenil drugim, bolj problematičnim področjem nadzora.

Nujnosti možnosti alternativnega reševanja potrošniških sporov se zaveda tudi Evropska komisija, ki je 29. 11. 2011 predstavila dva zakonodajna predloga, direktivo in uredbo, na podlagi katerih bi lahko vsi potrošniki EU reševali spore s podjetjem brez sodišča, ne glede na vrsto blaga ali storitve, in ne glede na to, ali so blago ali storitev kupili doma ali v tujini. Za potrošnike, ki kupujejo na spletni strani podjetja iz druge države EU, želi Evropska komisija ustvariti vseevropsko enotno spletno platformo, s katero bo mogoče pogodbeno spore rešiti v celoti na spletu v 30 dneh. Omenjena uredba in direktiva naj bi bili sprejeti do konca leta 2012, tako da bi morali sistemi alternativnega reševanja potrošniških sporov v državah članicah EU dejansko začeti z delom v drugi polovici leta 2014, spletno reševanje potrošniških sporov, ki ga predvideva uredba, pa v prvi polovici leta 2015. Glede na navedeno ima tako Slovenija dejansko na voljo samo še 2 leti časa, da vzpostavi te sisteme, pri čemer ne gre prezreti dejstva, da v Sloveniji pravzaprav nimamo niti enega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov, ki bi izpolnjeval priporočila Evropske komisije o načelih, veljavnih za organe, pristojne za izvensodno reševanje potrošniških sporov. To pomeni, da sprejem uredbe in direktive na ravni EU za Slovenijo ne bo pomenilo neke nadgradnje obstoječega sistema, temveč nova vzpostavitev tega sistema. Ob tem je pomemben tudi podatek, da je Slovenija poleg Slovaške edina članica EU, ki nima vzpostavljenega nobenega sistema za alternativno reševanje potrošniških sporov, ki bi izpolnjeval načela iz priporočila Evropske komisije.

Medtem, ko sodi reševanje potrošniških reklamacij na področje postopkov, ki se začnejo na podlagi pobude oziroma predloga potrošnika, je preostali del izvršenega nadzora Tržnega inšpektorata RS v prvi vrsti nadzor, ki se začne v okviru načrtovanih in v naprej pripravljenih akcij nadzora, ali na podlagi lastnih zaznav inšpektorjev na terenu.

V letu 2011 je na Tržni inšpektorat RS prispelo 340 prijav s področja Zakona o varstvu potrošnikov in 60 prijav s področja Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Med temi prijavami se jih je 34 nanašalo na postopke reševanja potrošniških reklamacij, med katere je treba šteti tako obravnavo zahtevkov iz naslova garancije, kot tudi obravnavo zahtevkov iz naslova stvarne napake.

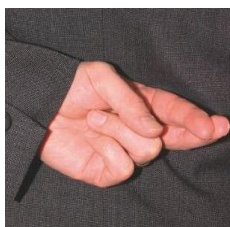
Na podlagi prejetih prijav in v okviru načrtovanih akcij nadzora je bilo tako na področju Zakona o varstvu potrošnikov opravljenih 6243 inšpekcijskih pregledov (6569 pregledov v letu 2010), na področju Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami pa še nadaljnjih 1258 pregledov (1142 pregledov v letu 2010).

S področja Zakona o varstvu potrošnikov je bilo na podlagi ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev izdanih 119 upravnih odločb ter izrečenih 281 opozoril ZIN. Tržni inšpektorji so opozorila ZIN izrekli, ko so ocenili, da je to zadosten ukrep in da bodo podjetja v skladu z opozorilom in v določenem roku odpravila nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti.

Tržni inšpektorji nastopajo tudi kot pooblaščen osebe prekrškovnega organa, zato so v primerih, ko je nepravilnost, pomanjkljivost ali kršitev z zakonom opredeljena kot prekršek, izdali odločbo ali plačilni nalog, s katerim so kršitelju naložili plačilo globe oziroma so mu namesto globe izrekli opomin ali opozorilo ZP-1. Tako so tržni inšpektorji v 316 primerih izrekli globo, od tega 118 z izdano odločbo o prekršku in 198 z izdanim plačilnim nalogom. V 188 primerih so, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin. V 508 primerih pa so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

Na podlagi Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami so tržni inšpektorji izdali 51 upravnih odločb ter izrekli 82 opozoril ZIN. Poleg tega so v 55 primerih kršiteljem izrekli globo, od tega 45 z izdano odločbo o prekršku in 10 z izdanim plačilnim nalogom. V 68 primerih so, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin. V 144 primerih pa so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

4.1.1. Nepoštene poslovne prakse

Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami kot nepošteno poslovno prakso opredeljuje poslovno prakso, ki nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in v zvezi z izdelkom bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika, ki ga doseže ali mu je namenjena. Poslovno prakso po zakonu predstavljajo vsa dejanja, opustitve, ravnanja, izjave ali tržno komuniciranje, vključno z oglaševanjem in trženjem, ki so neposredno povezani s promocijo, prodajo ali dobavo izdelka, bistveno izkrivljanje ekonomskega obnašanja potrošnikov pa uporabo poslovne prakse v razmerju do potrošnikov z namenom bistveno omejiti potrošnikovo sposobnost sprejeti odločitve ob poznavanju vseh pomembnih dejstev in tako povzročiti, da potrošnik sprejme odločitve o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Za nepoštene poslovne prakse zakon šteje zlasti tiste, ki so zavajajoče ali agresivne, s tem da zavajajoče poslovne prakse deli na zavajajoča dejanja in zavajajoče opustitve.

Tržni inšpektorji so v okviru ugotavljanja nepoštenih poslovnih praks opravljali kontrolne preglede na podlagi prijav in osebnih zaznav, prav tako pa so bile organizirane posebne akcije poostrenega nadzora in sicer v zvezi z sezonskimi razprodajami in s trgovskimi letaki in drugim reklamnim gradivom trgovcev. Na področju nepoštenih poslovnih praks je bilo v letu 2011 opravljenih 1258 inšpekcijskih pregledov.

V okviru vseh opravljenih inšpekcijskih pregledov so inšpektorji izdali 51 upravnih odločb (47 odločb v letu 2010), s katerimi so prepovedali uporabo nepoštenih poslovnih praks. V posameznih primerih, ko je podjetje s poslovno prakso že prenehalo (npr. z oglaševanjem), upravnih odločb inšpektorji niso izdajali. V 82 primerih so inšpektorji izrekli opozorila ZIN. Zoper kršitelje so inšpektorji hkrati vodili tudi prekrškovne postopke, v okviru katerih so za storjene prekrške v 267 primerih prekrškovno ukrepali in sicer so izrekli 144 opozoril ZP-1, izdali 45 prekrškovnih odločb z izrekom globe, 68 opominov in 10 plačilnih nalogov.

Tržni inšpektorji so kontrolirali oglaševanje blaga in storitev z vidika zavajajočega oglaševanja pri oglaševanju popustov in akcijskih prodaj po ugodnih cenah ter pri sklepanju pogodb na daljavo. Največkrat so bili ugotovljeni elementi zavajajočega oglaševanja z navajanjem nepravilnih in neresničnih informacij, pa tudi uporaba nepoštenih poslovnih praks v razmerju do potrošnikov, saj oglaševalci niso imeli dokazil o resničnosti svojih trditev. Ponudniki blaga in storitev izven poslovnih prostorov pa potrošnikov niso seznanili z njihovimi pravicami ali so le-te navajali napačno ali jih namenoma zamolčali ali navedli, da potrošniki pravic nimajo. Veliko je bilo tudi oglaševanja popustov, pri čemer višje cene niso bile realizirane oziroma so bile v veljavi zelo kratko obdobje.

V letu 2011 je bil v zvezi z nepošteno poslovno prakso posebej izstopajoč primer prakse enega od slovenskih mobilnih operaterjev, ki je želel svojim naročnikom zaračunavati pavšalni znesek na letni ravni za storitve upravljanja z naročniško številko. V zvezi s tem je inšpektorat prejel več prijav potrošnikov. Tržni inšpektorat RS je takšno ravnanje opredelil kot nepošteno poslovno prakso in podjetju izdal odločbo o prepovedi uporabe takšnih poslovnih praks. Odločba sicer še ni pravnomočna, saj je zoper njo sprožen upravni spor, vendar pa jo je podjetje kljub temu upoštevalo in storitve naročnikom ni obračunalo.

Učinkovit nadzor nad akcijami, ki se menjujejo v zelo kratkem časovnem obdobju, je težko izvajati, saj se akcija konča prej, kot je sploh mogoče pridobiti vse potrebne podatke. V takem primeru ni mogoče izdati odločbe o prepovedi uporabe nepoštene poslovne prakse, inšpektorjem preostane tako samo prekrškovni ukrep. Glede na to, da je kar precej prijav podjetij zoper konkurenčno podjetje, ki naj bi uporabilo nepošteno poslovno prakso, je mogoče sklepati, da podjetja zelo podrobno spremljajo delovanje svoje konkurence. V primeru, ko ugotovijo, da je neka poslovna praksa, ki jo je uporabilo konkurenčno podjetje, dovoljena, le-to hitro uporabijo tudi sama.

Zakon področje nepoštenih poslovnih praks, razen v primerih, ki jih taksativno našteva, ureja zelo ohlapno, zato je mogoče različno tolmačenje zakonskih določb. Prav tako je lahko presojanje, ali je neko dejanje zavajajoča poslovna praksa, subjektivno. Podjetja se na odločitve inšpektorjev praviloma pritožujejo, odločitve sodišč (prekrškovnih in upravnih) pa so po območjih države različna in velikokrat nasprotujejo odločitvam tržnih inšpektorjev ter tako ustvarjajo sodno prakso, ki ni naklonjena potrošnikom - na ta način pa tudi onemogočajo učinkovit nadzor na tem področju.

Glede na vse navedeno bo Tržni inšpektorat RS še naprej poostreno nadzoroval omenjeno področje, saj je glede na situacijo na trgu pričakovati, da bodo podjetja iskala vedno nove načine oglaševanja blaga in storitev, da bi povečala prodajo oziroma obdržala svoj tržni

delež in potrošnike prepričala, da je ravno njihovo blago tisto, ki ga potrebujejo. Podjetja tako množično organizirajo akcije, popuste, razprodaje in druge vrste ugodnosti, saj so slovenski potrošniki zelo dovzetni za akcijske prodaje in se takrat tudi odločajo za nakupe, tako da je mogoče reči, da se blago po rednih cenah praktično sploh ne prodaja več. Na področju oglaševanja cen in popustov je tudi največ uporabe nepoštenih poslovnih praks, saj želijo vsa podjetja potrošnike prepričati, da je določeno blago prav pri njih najcenejše.

4.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji

Tržni inšpektorat RS je tudi v letu 2011 nadaljeval z nadzori nad pogodbenimi pogoji po 24. členu Zakona o varstvu potrošnikov. Tokrat so se inšpektorji usmerili v nadzor nepoštenih pogodbenih pogojev na področju sklepanja pogodb zunaj poslovnih prostorov in na področju sklepanja pogodb o turističnih aranžmajih. Za pogodbene pogoje se štejejo vse sestavine pogodbe, ki jih enostransko določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formularne pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje. Določi jih podjetje in so oblikovani za vse potrošnike, ki sklepajo določeno vrsto pogodb, na njihovo vsebino pa potrošniki nimajo nobenega vpliva. Ker so v takšnih primerih potrošniki v bistveno šibkejšem položaju od podjetij, ki tovrstne pogodbene pogoje določajo, mora biti potrošnik z njimi seznanjen še preden ga zavezujejo, pogoji pa morajo biti jasni in razumljivi ter nikakor ne smejo biti nepošteni do potrošnika. V nasprotnem primeru so nični, kar posledično pomeni, da so neveljavni in v razmerju do potrošnika ne učinkujejo.

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS poleg rednih pregledov po prijavah opravil dve posebni akciji in sicer nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji na področju sklepanja pogodb zunaj poslovnih prostorov ter nadzor splošnih pogojev v zvezi s sklepanjem pogodb o turističnih aranžmajih.

Za pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov, se po Zakonu o varstvu potrošnikov štejejo pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitev, ki jih sklene potrošnik s podjetjem, in sicer med srečanjem izven poslovnih prostorov podjetja ali med obiskom zastopnika ali pooblaščenca podjetja na potrošnikovem domu, na domu drugega potrošnika ali na delovnem mestu potrošnika, če do obiska ne pride na izrecno potrošnikovo željo. Takšne pogodbe se običajno sklepajo na raznih sejmih, prireditvah, predstavitev ali na domu potrošnikov, zato zakonodaja daje potrošnikom posebne pravice. V primerih, ko se pogodbe sklepajo na domu potrošnikov, je možnost inšpekcijskega nadzora v celoti odvisna od sodelovanja potrošnika, v čigar stanovanju se pogodba sklepa ali je bila sklenjena, saj inšpektor zaradi nedotakljivosti stanovanja brez sodne odločbe ne more vstopiti v takšno stanovanje. Veliko lažje pa je izvajati nadzor zunaj stanovanjskih prostorov.

Splošni pogoji v zvezi s sklepanjem pogodb o turističnih aranžmajih so se pregledovali tudi pri organizatorjih turističnih aranžmajev in sicer so se pregledovali splošni pogoji, pogodbe in aktualni izdani katalogi, prospekti in razpisana potovanja. Pogodbe o turističnih aranžmajih so lahko zelo občutljiva tema pri potrošnikih, saj si dandanes redki lahko privoščijo dopust po svojih željah. V kolikor pride do težav pri izvedbi aranžmaja, ali nekvalitetno opravljene storitve, so potrošniki zaradi svojega razočaranja zelo zahtevni pri uveljavljanju svojih pravic, če pa na koncu ugotovijo, da so jim nekatere pravice kratene še zaradi uporabe nepoštenih pogodbenih pogojev, potem so vsekakor lahko mnjenja, da so oškodovani in zato potrebni posebne pravne varstva.

Na podlagi samega nadzora so bile najpogostejše ugotovljene kršitve (uporaba nepoštenih pogodbenih določil): če potnik 5 dni pred odhodom s strani organizatorja ne prejme obvestila o odhodu, se je o odhodu na potovanje dolžan sam pozanimati; potnik pri odpovedi potovanja s strani organizatorja nima pravice do vračila stroškov cepljenja, vizumov; v primeru spora med strankama je pristojno sodišče po sedežu organizatorja potovanja; potnik nima pravice do reklamacije last minute aranžmajev; potrošnik ima pravice do odstopa od pogodbe v primeru zvišanja cene za 15 %; maksimalno nadomestilo po pritožbi lahko doseže le znesek aranžmaja, odškodninski zahtevki se ne priznajo; organizator si pridržuje pravico do spremembe dneva in časa odhoda, brez navedbe, da je to dovoljeno le v primeru izrednih okoliščin; v potrdilu o potovanju ni navedbe o odpovedi ali spremembi potovanja ob nezadostnem številu prijavljenih potnikov.

Med ponudniki turističnih storitev so med kršitelji izstopala podjetja, ki so v različnih hotelih po Sloveniji tržila svoje storitve - najem apartmajev na Tenerifih. Poleg drugih kršitev so bile ugotovljene tudi kršitve uporabe nepoštenih pogodbenih pogojev, zato so jim bile izdane odločbe o prepovedi prodaje blaga oziroma storitev, v prekrškovnem postopku pa so jim bile izrečene globe.

V celotnem letu 2011 so se morebitne kršitve nepoštenih pogodbenih pogojev ugotavljale v 73 pregledih. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji v 4 primerih izdali upravno odločbo, s katero so prepovedali prodajo blaga oziroma storitev z uporabo nepoštenih pogodbenih pogojev, v prekrškovnem postopku pa so bile izdane 4 prekrškovne odločbe z izrekom globe in 2 odločbi z izrekom opomina. V 17 primerih so zavezanci že ob izvedbi nadzora kršitve odpravili, zato jim je bilo izrečeno opozorilo ZIN, v 21 primerih pa je bilo izrečeno opozorilo ZP-1, saj je bila kršitev odpravljena in je inšpektor ocenil, da je opozorilo zadosten ukrep.

4.1.3. Sezonske razprodaje

Tržni inšpektorji dvakrat letno opravijo koordinirani nadzor nad pospeševalno-prodajnimi aktivnostmi trgovcev pri prodaji tekstilnih izdelkov ter obutve in v okviru tega preverjajo spoštovanje zakonskih določil, ki urejajo to področje. Pri trgovcih, ki se odločijo za različne akcijske prodaje in popuste, kot na primer »Miklavžev popust«, »Božičkov popust«, »Praznični popust«, »Novoletni popust«, ipd. se preverja zlasti morebitno zavajanje potrošnikov v zvezi s ceno oziroma cenovno ugodnostjo, ki so jo podjetja objavljala v svojih oglasih na samih prodajnih mestih ali v tiskanih medijih, in morebitno navidezno znižanje blaga, do česar pride, če trgovec neposredno pred uvedbo popusta zviša cene svojim izdelkom, ki jih potem nudi po znižani ceni. Pri trgovcih, ki so uvedli sezonsko razprodajo tekstilnega blaga in obutve (zimsko/poletna razprodaja), pa inšpektorji preverijo, kakšna je bila objava razprodaje, ali je blago označeno s ceno pred znižanjem in znižano ceno ter ali najvišji objavljeni odstotek znižanja zajema najmanj eno četrtno vrednosti blaga v razprodaji, kot to določa Zakona o varstvu potrošnikov.

Tržni inšpektorji so v času zimskih in poletnih razprodaj v letu 2011 skupaj pregledali 329 trgovcev (394 trgovcev v letu 2010), od tega se je 245 trgovcev odločilo za uvedbo različnih akcij oziroma popustov, 84 trgovcev pa za sezonske razprodaje. Ugotovljene kršitve pri razprodajah so se pri 11 trgovcih nanašale na nepopolne objave razprodaj, pri 5 trgovcih pa na pomanjkljivo označitev izdelkov z dvema cenama. Pri nadzoru ostalih akcijskih prodaj in drugih popustov pa so bile kršitve ugotovljene pri 70 trgovcih, in sicer se je največ kršitev nanašalo na t.i. navidezno znižanje cen, na dejstvo, da izdelek, ki se je

prodajal po znižani ceni pred tem ni bil v prodaji po višji ceni, v nekaj primerih pa je bilo ugotovljeno, da so oglasi glede cenovnih ugodnosti nejasni.

Vsako leto se istočasno z nadzorom prodaje tekstilnih izdelkov in obutve po znižanih cenah, opravi tudi nadzor nad ustreznostjo označevanja teh izdelkov. Pri tekstilnih izdelkih se preverja navedba surovinske sestave, pri obutvi pa piktogrami ali pisne oznake glavnih sestavnih delov obutve in piktogrami ali pisne oznake materialov, ki se nanašajo na glavne sestavne dele obutve. Večjih kršitev na tem področju ni.

Še vedno je moč opaziti trend manjšega pomena razprodaj kot takih, saj trgovci skozi celo leto izvajajo različne pospeševalno-prodajne aktivnosti, katerih namen je ponuditi potrošnikom blago po nižjih oziroma znižanih cenah in s tem doseči čim višjo (od)prodajo izdelkov.

4.1.4. Pogodbe na daljavo

Pogodbe na daljavo Zakon o varstvu potrošnikov v 43. členu opredeljuje kot pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitev, vključno s finančnimi storitvami, ki so sklenjene med podjetjem in potrošnikom na podlagi organiziranega programa za ponujanje blaga ali storitev na daljavo, ki ga vodi podjetje in ki za namen sklenitve uporablja izključno enega ali več sredstev za komunikacijo na daljavo, vse do takrat in vključno s trenutkom, ko je pogodba sklenjena. Sredstva za komunikacijo na daljavo so zlasti pisemske pošiljke in druge tiskovine, katalogi, telefonski pogovori, oglaševanje v tisku z naročilnico, televizijska prodaja, faksimile naprava, elektronska pošta, svetovni splet oziroma internet.

Določila Zakona o varstvu potrošnikov glede pogodb, sklenjenih na daljavo, veljajo za razmerja med podjetjem in potrošnikom, pri čemer se za potrošnika šteje fizična oseba, ki pridobiva ali uporablja blago in storitve za namene izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti.

Tržni inšpektorat RS na področju sklepanju pogodb na daljavo preverja predvsem spoštovanje določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno z vidika ustreznega statusa podjetja oziroma prigrasitve dejavnosti, določil Zakona o varstvu potrošnikov glede obveznosti podjetij, ki tovrstne dejavnosti izvajajo, in pravic potrošnikov, določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami z vidika zavajajočih opustitev (npr. podjetje v spletni trgovini ne navede podatka, ki bi ga v skladu z zakonom moralo, kar predstavlja opustitev bistvene informacije za potrošnika) ter Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, ki specifično ureja področje elektronskega poslovanja na trgu.

Poleg obravnave rednih prijav kršitev v zvezi s pogodbami na daljavo, je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 izvedel tudi posebno akcijo nadzora spletnih trgovin, v kateri je bila pozornost usmerjena v prodajo tekstilnih izdelkov in obutve ter prodajo prehranskih dodatkov. Pri nadzoru prvih so bili inšpektorji dodatno pozorni predvsem na navajanje podatka o bistvenih lastnostih blaga, kamor vsekakor sodi tudi surovinska sestava, pri specializiranih spletnih trgovinah, ki prodajajo prehranske dodatke, pa velja opozoriti, da takšne pogodbe ne sodijo med izjeme po 43.a členu Zakona o varstvu potrošnikov (pogodbe o prodaji hrane, pijače ali drugega blaga, ki je namenjeno vsakodnevni porabi in ga potrošniku na dom, njegovo prebivališče ali njegovo delovno mesto dobavljajo prodajalci), zato se zanje uporabljajo vsa določila glede pogodb na daljavo.

V okviru navedene akcije so inšpektorji pregledali 160 spletnih trgovin, pri katerih je bilo v 139 primerih ugotovljena kršitev zgoraj navedenih predpisov. Od pregleda 58 spletnih trgovin s tekstilnimi izdelki in obutvijo, so inšpektorji v 27 trgovinah ugotovili, da pri posameznih izdelkih ni bila navedena surovinska sestava izdelka, ki vsekakor predstavlja eno od bistvenih lastnosti izdelka, ali pa je bila le-ta navedena zgolj v tujem jeziku. Zaradi vseh ugotovljenih kršitev so inšpektorji izrekli 8 upravnih odločb, od tega eno zaradi dela na črno, v 121 primerih pa so kršitelji po opozorilu ZIN pomanjkljivosti odpravili v postavljenem roku. V okviru uvedenih prekrškovnih postopkov so tržni inšpektorji kršiteljem storjenega prekrška v 4 primerih s prekrškovno odločbo izrekli globo, v 1 primeru pa je bil izdan plačilni nalog. V 25 primerih so ocenili, da je opomin zadostna sankcija za storjeni prekršek, v 114 primerih pa so kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da so še vedno najpogostejše ugotovljene pomanjkljivosti oziroma kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov glede podatkov, ki jih mora podjetje zagotoviti potrošniku v spletni trgovini (npr. navedba podrobnejše ureditve plačila, točna navedba tehničnih korakov, ki vodijo do sklenitve pogodbe, pravica do odstopa potrošnika od pogodbe, podatek o vpisu v register oziroma drugo javno evidenco z navedbo registra oziroma evidence in številko vpisa). Tržni inšpektorji pa so v posameznih primerih ugotovili tudi kršitve drugih predpisov, po katerih se je opravljal nadzor, npr. podjetje za opravljanje dejavnosti sklepanja pogodb preko interneta ni imelo ustreznega statusa.

Kljub vsem zaznamim in ugotovljenim kršitvam, gre v večini primerov še vedno za manjše pomanjkljivosti, ko je manjkal le kateri od obveznih podatkov, ki ga mora podjetje v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov navesti na spletni strani oziroma v spletni trgovini. Zaradi narave kršitve so podjetja že med samim pregledom ali pa takoj po opozorilu inšpektorja pomanjkljivost tudi odpravila, zato je mogoče domnevati, da je v večini primerov kršitev posledica nezadostnega ali pomanjkljivega poznavanja predpisov oziroma nepoučenosti in ne namernega izogibanja določilom predpisov. Ker pa je spletne ponudbe prodaje blaga vedno več, takšnega načina nakupa pa se poslužuje tudi vedno več potrošnikov, bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje nadaljeval z nadzorom tega področja.

4.1.5. Nezaželena elektronska pošta (spam)

Tržni inšpektorat RS si že nekaj let prizadeva, da bi se zakonodaja na področju nezaželene komercialne elektronske pošte poenotila. Nezaželeno elektronsko pošto v Sloveniji namreč ureja več zakonov. Po Zakonu o varstvu potrošnikov in Zakonu o elektronskem poslovanju na trgu, katerih nadzor je v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, se kot prekršek šteje dejanje podjetja, ki brez predhodnega soglasja prejemnika pošilja elektronska sporočila, ki vabijo k nakupu blaga ali storitev (t.i. komercialna sporočila).

Pri tem velja poudariti, da tovrstna razmerja med podjetji in potrošniki ureja Zakon o varstvu potrošnikov, medtem ko pošiljanje takšnih sporočil pravnim osebam ureja Zakon o elektronskem poslovanju na trgu.

Glede na hiter razvoj elektronskih komunikacij, kamor je vpeto tudi sodobno podjetništvo, in na številčno ponudbo blaga in storitev, je namreč razumljivo, da morajo podjetja, v kolikor se želijo prebiti na trg in na njem tudi obstati, blago in storitve tudi na nek način promovirati. Posledica tega je tudi povečano število elektronskih sporočil. Ureditev, ki jo ponuja Zakon o elektronskih komunikacijah v 109. členu je zato s tega vidika primernejša, saj ne glede na to, da v prvem odstavku zahteva soglasje prejemnika, v drugem odstavku

dopušča, da lahko fizična ali pravna oseba, ki od kupca svojih izdelkov ali storitev pridobi njegov elektronski naslov za elektronsko pošto, ta naslov uporablja za neposredno trženje svojih podobnih izdelkov ali storitev, vendar mora kupcu dati možnost, da kadarkoli na brezplačen in enostaven način zavrne takšno uporabo njegovega elektronskega naslova. Zakon o elektronskih komunikacijah torej na ta način predvideva blagi opt-in oziroma hkrati upošteva tudi načelo opt-out, pri čemer mora prejemnik sam izraziti zahtevo za prekinitev pošiljanja tovrstnih sporočil.

Zakon o elektronskih komunikacijah temelji na »mlajši« Direktivi 2002/58/ES o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij kot Zakon o varstvu potrošnikov, v katerega je prenesena Direktiva 2000/31/ES o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu, ki tako v 45.a členu (prvi odstavek) vsebuje še vedno strogi opt-in. Težava je tudi v tem, da gre za dva predpisa in različne nadzorne organe. Isto področje ureja tudi Zakon o elektronskem poslovanju na trgu, ki je bil sprejet na podlagi iste direktive 2000/31/ES, ki je vnesena v Zakon o varstvu potrošnikov. Zakon o elektronskem poslovanju na trgu je torej »mlajši« zakon v odnosu do Zakona o varstvu potrošnikov in ureja pošiljanje komercialnih sporočil tako na relaciji podjetje - potrošnik, kot tudi na relaciji podjetje - podjetje.

Prenormiranost področja tako ustvarja zmedo in ni v prid pravni varnosti. Navedeni člen je bil v Zakonu o varstvu potrošnikov uveljavljen leta 2003, razvoj elektronskih komunikacij ter s tem tudi način trženja in prodaje s pomočjo le-teh, pa je pokazal, da zakonska ureditev tega področja ni ustrezno urejena. Smiselno bi bilo, da se področje neposrednega trženja ne glede na medij, zaradi doseganja pravne varnosti, uredi enotno - v enem sistemskem zakonu.

Pri vsem navedenem je torej potrebno upoštevati še sistemski zakon na tem področju, to je Zakon o varstvu osebnih podatkov, ki določa pravice in dolžnosti upravljavca osebnih podatkov za namene neposrednega trženja.

Tržni inšpektorat RS tako nadzoruje izvajanje Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, Agencija RS za pošto in elektronske komunikacije nadzoruje izvajanje Zakona o elektronskih komunikacijah, Informacijski pooblaščenec pa nadzoruje izvajanje Zakona o varstvu osebnih podatkov.

S strani nadzornih organov, ki opravljajo nadzor nad predpisi, ki urejajo področje neposrednega trženja in nezaželenih elektronskih pošt, je bila v letu 2010 dana pobuda za spremembo oziroma sprejem predpisa, ki bi enotno uredil to področje. Žal pa na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, v katerega pristojnost sodita Zakon o elektronskih komunikacijah in Zakon o elektronskem poslovanju na trgu, spreminjanju zakonodaje, kot je bila predlagana s strani nadzornih organov, v tem trenutku niso naklonjeni. Po njihovem mnenju je namreč predlog za sprejetje le enega, sistemskega zakona, ki bi združil celotno področje neposrednega trženja, glede na predviden razvoj sekundarne zakonodaje EU, preuranjen, saj je potrebno počakati na skladno ureditev tega področja na nivoju EU.

Tržni inšpektorat RS je konec leta 2011 prejel informacijo v zvezi s spremembo Zakona o elektronskih komunikacijah. Glede na skupna prizadevanja Tržnega inšpektorata RS, Informacijskega pooblaščenca in Agencije za pošto in elektronske komunikacije RS v letu 2010 in tudi prej, da se sprejme na področju neposrednega trženja enoten sistemski zakon in glede na predlog spremembe 109. člena Zakona o elektronskih komunikacijah, bi ustrezna opredelitev navedenega člena vsaj deloma rešila zmedo, ki jo ustvarjajo kar štirje predpisi, ki se prepletajo na tem področju. Zakona o elektronskih komunikacijah, ki v 109.

členu dovoljuje trženje po elektronski pošti kupcem svojih storitev oziroma blaga (t.i. mehki opt-in), v razmerju do Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o elektronskem poslovanju na trgu (ki vsebujeta strogi opt-in), temelji na »mlajši« direktivi.

Nadzorni organi se v praksi namreč vsakodnevno srečujejo s prijavi, pobudami, vprašanji, ki jih je potrebno reševati. Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da je število prijav s področja neželene komercialne elektronske pošte v porastu, pojavljajo pa se tudi bolj tehnično zapleteni primeri, za reševanje katerih pa tržni inšpektorji niso niti strokovno usposobljeni, niti nimajo orodij, s katerimi bi takšne primere lahko uspešno reševali.

Pripravljalcema sprememb zakona, Agenciji za pošto in elektronske komunikacije RS ter Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, je bil s strani Tržnega inšpektorata RS tako dan predlog, da se zgoraj navedeno, kot tudi že navedeno v skupnem dopisu nadzornih organov iz leta 2010, upošteva vsaj v okviru sprememb Zakona o elektronskih komunikacijah, natančneje njegovega 109. člena, in najde ustrezna rešitev glede na obstoječe stanje, da se na enem mestu natančneje uredi tako vsebina neželenih komercialnih elektronskih sporočil, kot tudi pristojnost ustreznega organa.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 na podlagi prijav nezaželene elektronske pošte opravil 56 inšpekcijskih pregledov. V kar nekaj primerih se je izkazalo, da ne gre za kršitev, saj so prijavitelji spregledali ali pa pozabili, da so svoj elektronski naslov pošiljateljem zaupali z namenom prejemanja komercialnih obvestil. Prav tako je mnogo podjetij registriranih v Poslovnem informatorju RS (www.pirs.si), kjer izrecno dovoljujejo, da lahko podjetja, ki uporabljajo Poslovni informator RS, njihove elektronske naslove uporabijo za prvo komercialno sporočilo za namen neposrednega trženja, pri čemer podjetja oziroma imetniki elektronskega naslova soglašajo, da takšno sporočilo ne šteje za neželene komunikacije po 109. členu Zakona o elektronskih komunikacijah oziroma da je v skladu s 6. členom Zakona o elektronskem poslovanju na trgu. Zaradi kršitev Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o elektronskem poslovanju na trgu so tako tržni inšpektorji izdali 7 opominov in 7 opozoril ZP-1.

V porastu je tudi uporaba spletnih socialnih omrežij (Facebook, Twitter), kar s pridom izkoriščajo tudi podjetja za svojo promocijo. Število t.i. »prijateljev« posameznika, ki ima ustvarjen profil v takšnem omrežju, namreč predstavlja tako potencialne prejemnike elektronskih komercialnih sporočil, kot tudi kupce ponudnikov blaga in storitev. Pošiljatelji takšnih sporočil poskušajo na različne načine pridobiti čim večje baze podatkov in iščejo poti, kako se izogniti kršitvam oziroma določbam predpisov, ki zapovedujejo, da mora prejemnik sporočila v naprej soglašati s prejemanjem.

4.1.6. Reševanje reklamacij in prijav potrošnikov

Tržni inšpektorat RS poleg reklamacij s strani potrošnikov prejema tudi različne prijave, ki se največkrat nanašajo na zavajajoče oglaševanje, previsoko zaračunane provizije pri nepremičninskem posredovanju, delo na črno, previsoke stroške opomina, neupravičeno zaračunane stroške opomina, neizplačila obresti na predplačilo, neizdajanje računov, različne cene na izdelku in računu, poslovanje v tujem jeziku, neizdajo garancijskega lista za rabljeno vozilo, zaračunavanje storitev kableske TV, poslovanjem upravnikov večstanovanjskih stavb, razdeljevanjem stroškov toplotne energije v večstanovanjskih stavbah, nakupom stanovanja, opravljanjem dimnikarskih storitev ipd.

V kolikor se ugotovi, da Tržni inšpektorat RS ni pristojen za obravnavanje določene prijave, le-to odstopi v reševanje pristojnemu organu. Če te možnosti ni, potem se potrošnika

seznani, da lahko svoje pravice uveljavlja pred sodiščem oziroma pred drugim pristojnim organom ali institucijo.

Na podlagi prijav potrošnikov, kot najbolj neposredne oblike reševanja sporov med potrošnikom in podjetjem, se, kadar gre za uveljavljanje reklamacijskih zahtevkov, seveda ob utemeljenih zahtevkih zagotavlja spoštovanje potrošnikovih pravic. Iz prijav potrošnikov je še vedno mogoče zaslediti, da le-ti v samem reklamacijskem postopku, ki ga začnejo pri prodajalcu, ne ločijo garancije od stvarne napake, saj gre pri tem za dva različna instituta in tudi za različne pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Medtem, ko tržni inšpektor v primeru uveljavljanja stvarne napake ob izpolnjenih predpisanih predpostavkah, lahko izda odločbo, s katero podjetju naloži, da potrošnikovemu zahtevku ugotovi, tega ne more storiti pri uveljavljanju garancijskih zahtevkov. Na tem področju namreč zakonodaja ne daje tržnemu inšpektorju podlage za izdajo upravne odločbe, s katero bi podjetje prisililo k spoštovanju in uresničitvi potrošnikovih pravic, pač pa lahko zoper proizvajalca kot dajalca garancije ukrepa zgolj z izrekom globe. Na tem področju je tako še kako pomembno dejstvo, da se večina reklamacij reši zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja, s čimer se zagotovi reševanje tudi tistih reklamacij, ki jih sicer ne bi bilo mogoče rešiti s prisilnim ukrepanjem in bi potrošniku preostala le še sodna pot za uveljavljanje njegovih pravic. Le-ta pa ravno zaradi specifičnosti potrošniških sporov ni najbolj primerna.

Tržni inšpektorat RS si že več let prizadeva za čim prejšnji sprejem zakonodaje, ki bi omogočila vzpostavitev sistema alternativnega reševanja potrošniških sporov, ki bi pomenil eno od ključnih rešitev na področju varstva potrošnikov in bi potrošniku omogočal hitrejšo, učinkovitejšo in predvsem cenejšo varstvo pravic. Glede na to, da tudi v letu 2011 do realizacije tega sistema še ni prišlo, si bo Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2012 prizadeval za dokončno vzpostavitev sistema, ki je nujno potreben za zagotovitev visokega varstva potrošnikov v Sloveniji.

Največ reklamacij, ki jih prejme Tržni inšpektorat RS, se nanaša na tehnične izdelke, pogoste pa so tudi reklamacije v zvezi s stvarnimi napakami na oblačilih in obutvi, pri obravnavi katerih pa se večkrat izkaže, da ne gre za stvarne napake, pač pa za posledice obrabe oziroma nepravilne uporabe. Med reklamacijami storitev se zelo pogosto pojavljajo reklamacije storitev obrtnikov in storitev turističnih agencij.

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS obravnaval 174 reklamacij potrošnikov. Tržni inšpektorat RS je tako v primerih, ko proizvajalec v okviru dane garancije ni izpolnil zakonsko določenih obveznosti (zagotovitev popravila v predpisanem roku oziroma zamenjava okvarjenega izdelka z novim, brezhibnim izdelkom), kršiteljem izrekal predvsem opozorila.

V primerih reševanja reklamacij iz naslova stvarne napake so tržni inšpektorji zaradi nespoštovanja zakonskih določil, ki določajo pravice potrošnikov in obveznosti podjetij, izrekli upravne ukrepe in sicer so v 12 primerih z upravno odločbo naložili podjetjem, da ugodijo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kadar napaka ni bila sporna.

V primerih, ko podjetje ni ugodilo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kljub temu, da napaka ni bila sporna, so inšpektorji izrekli tudi prekrškovne ukrepe in sicer opomin. V primerih, ko podjetje ni odgovorilo na potrošnikov zahtevek v predpisanem roku, so inšpektorji podjetjem v 13 primerih izrekli globo, v 16 primerih pa opomin.

4.1.7. Pogodbe o turističnih aranžmajih

Subjekti, ki opravljajo dejavnost organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev kot pridobitno dejavnost, morajo pridobiti ustrezno licenco Gospodarske zbornice Slovenije. Licenca je dokaz, da izpolnjujejo vse zakonsko določene in dokaj zahtevne pogoje. Izpolnjevanje teh pogojev povzročajo podjetjem velike stroške, predvsem glede zavarovanj za primer nesolventnosti in za povrnitev škode zaradi neizvajanja ali neustreznega izvajanja pogodbenih obveznosti. Prav tako so zahtevani pogoji glede ustrezne izobrazbe in določenih let delovnih izkušenj. Na trgu pa poslujejo tudi subjekti, ki iz različnih razlogov ne izpolnjujejo pogojev, kot jih določa zakon, ter v turizmu vidijo le hiter zaslužek ter s svojim delovanjem nekorektno nastopajo na trgu nasproti vsem turističnim podjetjem, ki poslujejo zakonito. Največkrat gre za male agencije ali posameznike ter društva, ki zaradi še vedno močnega trenda potovanj kljub finančni krizi svojo ponudbo oglašujejo na internetu ali preko popotniških forumov.

Tržni inšpektorji so v aprilu in maju 2011 na območju celotne Slovenije pregledali 57 ponudnikov turističnih aranžmajev. Inšpektorji so pred začetkom nadzora pregledali lokalne medije, popotniške forume in spletne strani ponudnikov (organizatorjev, prodajalcev) potovanj in izletov ter pozornost namenili malim ponudnikom (fizične osebe, ki največkrat organizirajo avanturistična potovanja v eksotične države ali potovanja s športnimi aktivnostmi), društvom in avtobusnim prevoznikom. Glede opravljanja dejavnosti vodenja ali spremljanja turističnih aranžmajev so inšpektorji pregledali dokumentacijo o vsaj 5 izvedenih turističnih aranžmajih v mesecu aprilu ali maju 2011.

Na podlagi ponudbe so inšpektorji pri zavezancih ugotavljali, ali spoštujejo določila Zakona o spodbujanju razvoja turizma, ki določa pogoje za pridobitev licence za organiziranje in prodajo turističnih aranžmajev. Tržni inšpektorji so ugotovili, da je 8 ponudnikov opravljalo dejavnost organiziranja turističnih aranžmajev brez ustrezne licence Gospodarske zbornice Slovenije, saj so na pridobitni način izvedli turistične aranžmaje, ki so bili dostopni na trgu vsem zainteresiranim. Zoper vse kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali z izdajo odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti organiziranja turističnih aranžmajev in izrekli prekrškovne ukrepe po Zakonu o prekrških. Od teh ponudnikov, ki so organizirali turistične aranžmaje, je 5 oseb istočasno tudi vodilo te aranžmaje, za kar pa niso imeli pridobljene licence za vodenje, zato so tržni inšpektorji zoper osebe prekrškovno ukrepali.

Ostali ponudniki (pretežno razna društva, zavodi in jezikovne šole) pa so opravljala organizacijo aranžmajev na nepridobitni podlagi, ki so bili namenjeni le zaprtemu krogu udeležencev, zato takšni organizatorji ne zapadejo pod določila Zakona o spodbujanju razvoja turizma.

4.1.8. Sejemska prodaja

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 v dveh časovnih obdobjih in sicer od maja do septembra ter od novembra do konca decembra, opravljal nadzor nad izvajanjem sejemске prodaje potrošnikom in sicer predvsem v smeri spoštovanja določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki opredeljuje pogodbe, ki se sklepajo zunaj poslovnih prostorov, ter Zakona o trgovini, v skladu s katerim mora trgovec za prodajo zunaj prodajaln pridobiti pisno soglasje lastnika ali pooblaščenega upravljavca prostora, na katerem se prodaja blago. V primeru tovrstne prodaje mora prodajalec na vidnem mestu označiti ime oziroma firmo, prav tako mora biti blago označeno s ceno.

Nadzor je bil opravljen na sejmi, ki so organizirani na območju Slovenije. Pri iskanju terminov in krajev prireditve oziroma sejmov si inšpektorji, poleg lokalnih časopisov in oglasov, pomagajo tudi z objavami na spletnih straneh.

Z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki določa, kdaj se pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitev, ki jih skleneta podjetje in potrošnik, štejejo za pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov, je tako predvsem pomembno, da podjetje potrošniku pri pogodbah, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov, izroči v rokih iz drugega odstavka 46.b člena pisno obvestilo, ki vsebuje vsaj firmo in sedež podjetja, vrsto in ceno blaga, pravice potrošnika iz 46. c člena ter kraj in datum.

Tržni inšpektorji so opravili skupaj 283 pregledov v zvezi s sejmsko prodajo potrošnikom. V največ primerih so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov glede obveznosti prodajalca, da potrošniku ob prodaji blaga izroči obvestilo, ki vsebuje vsaj firmo in sedež podjetja, vrsto in ceno blaga, pravice potrošnika iz naslova odstopa od pogodbe brez navedbe razloga ter kraj in datum, kot tudi pomanjkljiva navodila v slovenskem jeziku. Tržni inšpektorji so zato izrekli 11 opominov, v 15 primerih kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov in sicer predvsem zaradi neizdaje računa, pa je bil izdan plačilni nalog. V večini primerov so bile ugotovljene manjše kršitve tako določil Zakona o varstvu potrošnikov, kot tudi Zakona o trgovini, zaradi česar je bilo skupno izrečenih 148 opozoril v skladu z določili Zakona o prekrških in Zakona o inšpekcijskem nadzoru, saj so zavezanci takoj pristopili k odpravi nepravilnosti in jih tudi odpravili. Ugotovljene pa so bile tudi manjše kršitve Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in sicer predvsem glede navajanja surovinske sestave, v dveh primerih pa so inšpektorji prepovedali prodajo nevarnih proizvodov v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov.

V 31 primerih so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o trgovini in sicer je bila v 1 primeru izrečena globa, v 2 primerih opomin, v ostalih primerih pa so kršitelje v skladu z določbami Zakona o prekrških in Zakona o inšpekcijskem nadzoru opozorili. Kršitve določil Zakona o trgovini so se nanašale tako na pridobitev ustreznega soglasja za prodajo zunaj prodajaln, podatke o trgovcu in podatke o trgovskem blagu, zaradi česar so bile izdane odločbe o prepovedi prodaje do odprave nepravilnosti oziroma določen rok za odpravo nepravilnosti. V 11 primerih je bilo ugotovljeno tudi, da so prodajo na sejmi vršili subjekti, ki za tovrstno dejavnost niso registrirani ali nimajo ustreznih listin, kot to določa Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, zaradi česar je bilo zoper subjekte upravno in prekrškovno ukrepano.

V letu 2012 se bo nadzor vršil skozi celo leto in sicer glede na izvajanje sejmske prodaje na lokalnem nivoju. Sejmska prodaja se namreč izvaja različno na posameznih območjih Slovenije, tako časovno, kot tudi po obliki oziroma vsebini (npr. redni tedenski sejmi, tradicionalni letni sejmi, sejmi ob določenih praznikih, obrtni sejmi in podobno).

4.2. POTROŠNIŠKI KREDITI

Tržni inšpektorat RS je v prvi polovici leta 2011 opravil posebno akcijo nadzora na področju potrošniškega kreditiranja. V sami akciji so inšpektorji preverjali tudi vse prejete prijave s tega področja.

Odločitev o posebnem nadzoru na področju potrošniškega kreditiranja je tudi to pot temeljila na dejstvu, da je področje dejavnosti potrošniškega kreditiranja eno od občutljivejših področij, predvsem ob upoštevanju, da posega v pravice in obveznosti potrošnika in ima ob nespoštovanju

zakonskih določil s strani zavezancev za potrošnike lahko tudi dolgotrajne škodljive posledice, predvsem v sferi premoženja.

Pravna podlaga za inšpekcijski nadzor so:

- Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1),
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik,
- Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah,
- Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja,
- Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih,
- Zakon o varstvu potrošnikov,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in
- Zakon o storitvah na notranjem trgu.

V januarju 2011 je Tržni inšpektorat RS na podlagi novega Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK-1) pristopil k poostrenemu nadzoru dajalcev kreditov. Še posebej tistih, ki niso bili zajeti v prej veljavnem zakonu, med drugim tudi dajalcev »SMS kreditov«. Za nadzor tega področja je Tržni inšpektorat RS kupil tudi poseben računalniški program, ki pomaga tržnim inšpektorjem izračunati pravilno efektivno obrestno mero (EOM).

Predmet nadzora so bili dajalci kredita, ki dajejo ali obljublajo, da bodo dali potrošniku kredit v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica. Seznam zavezancev nadzora je bil sestavljen v prvi vrsti iz subjektov s seznama kreditodajalcev, ki ga ažurno pripravlja in tudi objavlja na svojih spletnih straneh Urad RS za varstvo potrošnikov oziroma Ministrstvo za gospodarstvo, kot tudi iz subjektov, pri katerih je v preteklih obdobjih Tržni inšpektorat RS opravil nadzor s tega področja.

Pri nadzoru so se preverjali tudi gospodarski subjekti, ki svojo dejavnost potrošniškega kreditiranja in posredovanja pri pridobitvi kredita oglašujejo v raznih medijih (npr. Salomonov oglasnik, radio, RTV, reklamni letaki, internet...). Tako je bilo ugotovljeno, da sta se na trgu dajalcev kreditov pojavila tudi podjetje s sedežem v eni izmed »off shore« destinacij in podjetje s sedežem v EU.

V mesecu marcu 2011 je Tržni inšpektorat RS zasledil ponudbo gotovinskih kreditov družbe Kartagina d.o.o. s sedežem v Ljubljani, zoper katero so tržni inšpektorji že maja 2010 zaradi ugotovljenih kršitev zakona o potrošniških kreditih ukrepali z izdajo odločbe, s katero so ji do odprave nepravilnosti prepovedali sklepanje kreditnih pogodb. Zoper izdano odločbo je družba vložila pritožbo, ki je bila s strani Ministrstva za gospodarstvo avgusta istega leta zavrnjena. Družbi Kartagina d.o.o. je zato, na predlog Tržnega inšpektorata RS, Urad RS za varstvo potrošnikov odvzel dovoljenje za opravljanje dejavnosti potrošniškega kreditiranja. Zaradi tega je Tržni inšpektorat RS potrošnike preko sredstev javnega obveščanja seznanil, da omenjeno podjetje ne izpolnjuje pogojev za opravljanje dejavnosti potrošniškega kreditiranja in jih pozval, da predložijo ustrezna dokazila o sklenjenih kreditnih pogodbah.

V mesecu oktobru je bila pozornost pri nadzoru usmerjena na t.i. »zastavljalnice s finančnim posredništvom«, saj so se na trgu začeli širiti gospodarski subjekti, ki nudijo finančna sredstva na podlagi zastavljene dobrine (npr. tehnični predmeti, umetnine, zlato, avtomobili in drugo).

Pri nadzoru je Tržni inšpektorat RS ugotavljal predvsem, ali zavezanci spoštujejo materialna določila Zakona o potrošniških kreditih: ali ima dajalec kreditov dovoljenje Urada RS za varstvo potrošnikov oziroma Ministrstva za gospodarstvo za opravljanje

storitev potrošniškega kreditiranja in nalepko, s katero izkazuje pridobitev dovoljenja; ali ima imetnik dovoljenja nalepko na vidnem mestu; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino; ali je kreditna pogodba sklenjena v pisni obliki; ali kreditna pogodba vsebuje vse predpisane sestavine, kot jih določa zakon; ali je morebitna potrošniška hipotekarna kreditna pogodba sklenjena v obliki notarskega zapisa; ali dajalec kredita ob sklenitvi kreditne pogodbe od potrošnika ne zahteva izdajo ali sprejem *bianco* menice ali čeka ali drugega plačilnega instrumenta, ki ima po svoji naravi podobne učinke, ker je to prepovedano; ali dajalec kredita izračunava efektivno obrestno mero ali skupne stroške kredita skladno z zakonom; ali s kreditno pogodbo dogovorjena efektivna obrestna mera ostaja v obsegu najvišje še dopustne efektivne obrestne mere, kot to določa zakon; ali določilo kreditne pogodbe ni v nasprotju z zakonom in ni v škodo potrošnika; ali dajalec kredita Uradu RS za varstvo potrošnikov poroča o sklenjenih pogodbah in dogovorjeni efektivni obrestni meri v roku in na način, kot to zahteva zakon; ali dajalec kreditov še izpolnjuje pogoje, ki jih mora sicer izpolnjevati za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja; ali kreditni posrednik izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti posredovanja; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino.

V letu 2011 so tržni inšpektorji v okviru posebnega nadzora pri zavezancih opravili 218 inšpekcijskih pregledov (168 v letu 2010), pri čemer je bilo ugotovljenih 66 kršitev določil Zakona o potrošniških kreditih. Zavezancem, ki opravljajo dejavnost potrošniškega kreditiranja ali posredovanja pri pridobitvi kredita, so tržni inšpektorji izdali 31 upravnih ukrepov, od tega 29 upravnih odločb o prepovedi sklepanja kreditnih pogodb do odprave ugotovljenih pomanjkljivosti na podlagi 34. člena Zakona o potrošniških kreditih in 2 opozorili ZIN.

V vseh primerih ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji zoper kršitelje uvedli postopek o prekršku na podlagi Zakona o prekrških, v katerem je bilo, ob upoštevanju narave in teže storjenega prekrška, izdanih 18 opominov, 5 plačilnih nalogov, 10 odločb o prekršku ter 2 opozorili ZP-1.

Na podlagi opravljenega nadzora je bilo ugotovljeno, da se povečuje število kreditodajalcev, ki dejansko opravljajo dejavnost potrošniškega kreditiranja in ne izpolnjujejo formalnih pogojev za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja. Pri teh subjektih se pojavljajo kršitve določil Zakona o potrošniških kreditih. Zoper te se je ustrezno upravno in prekrškovno ukrepalo. Potrebno pa je poudariti, da se število kršitev v smislu najtežjih prekrškov v letu 2011 ni zmanjšalo, zato bo v letu 2012 stalna naloga Tržnega inšpektorata RS spremljanje in izvajanje nadzora nad ponudniki potrošniških kreditov.

Na tem mestu je potrebno tudi poudariti, da je bilo leto 2011 na področju zakonodaje, ki se nanaša na potrošniško kreditiranje, v znamenju sprememb, saj je 18. 10. 2011 stopila v veljavo sprememba Zakona o potrošniških kreditih.

4.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI

Z uveljavitvijo tehničnih predpisov, ki prevzemajo določbe direktiv, ki temeljijo na usmeritvah t.i. »novega pristopa« k tehnični harmonizaciji in standardom in »globalnega pristopa« k ugotavljanju skladnosti, se je spremenil tudi način nadzora skladnosti proizvodov z zahtevami, ki so določene s temi predpisi. Razlog je v tem, da se

sistem izkazovanja skladnosti spreminja tako, da vsak proizvajalec skladnost proizvoda, ki ga je dal na trg, načeloma potrjuje sam z izdajo ES izjave o skladnosti in znakom skladnosti in ne nujno s posameznimi listinami, ki jih obvezno izda tretja stranka. To pa pomeni, da se nadzorstvo pristojnih državnih organov nad izpolnjevanjem tehničnih zahtev izvaja po tem, ko je proizvod že dan na trg kot skladen. Dodatne zahteve v zvezi z izvajanjem nadzora pa je prinesla tudi uveljavitev Uredbe (ES) št. 765/2008.

Glede na predpisane načine ugotavljanja in potrjevanja skladnosti ter označevanja proizvodov, preden so ti dani na trg, se je načrtovan in koordiniran nadzor na trgu vršil predvsem v treh smereh:

- Nadzor prilaganja predpisanih listin in označevanja proizvodov, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora, ki obsega nadzor označevanja proizvodov s predpisanimi znaki skladnosti in drugimi oznakami (npr. označevanje z znakom o obveznem ločenem zbiranju odpadne opreme) ter prilaganja navodil, listin o skladnosti ter drugih predpisanih dokumentov. V ta nadzor, ki praviloma poteka na celotnem območju Slovenije istočasno, je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- Nadzor izvedbe predpisanega postopka ugotavljanja skladnosti, izdelave in hranjenja tehnične dokumentacije ter ES izjave o skladnosti v predpisanem obsegu in označevanja proizvodov, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora. Tudi v ta nadzor je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- Nadzor dejanskega izpolnjevanja varnostnih in drugih predpisanih zahtev iz ustreznih tehničnih predpisov, kar se preverja z metodo vzorčenja. Pri tem se na trgu odvzamejo vzorci proizvodov, ki so bili dani v promet kot skladni in se predajo na tehnične analize – pregled in preskus glede izpolnjevanja predpisanih zahtev v usposobljenih preskuševalnih laboratorijih. Pri tem se ugotovljene neskladnosti z zahtevami praviloma razvrščajo v štiri razrede in sicer v razred 0 (ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost), razred 1 (neskladen proizvod: neskladnosti vplivajo na varnost), razred 2 (neskladen proizvod – nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost) in razred 3 (neskladen proizvod – zelo nevaren: neposredna nevarnost). V ta nadzor je vključena ožja strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.

Pravna podlaga za nadzor skladnosti proizvodov s tehničnimi predpisi:

- Zakon o splošni varnosti proizvodov,
- Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi,
- Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu,
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti,
- Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- Pravilnik o emisiji hrupa gospodinskih strojev,
- Pravilnik o radijski in telekomunikacijski terminalski opremi,
- Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC),
- Pravilnik o osebni varovalni opremi,
- Pravilnik o varnosti strojev,
- Pravilnik o plinskih napravah,
- Pravilnik o rekreacijskih plovilih,
- Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom,
- Zakon o gradbenih proizvodih,
- Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov,

- Zakon o varstvu okolja,
- Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo,
- Energetski zakon,
- Uredba o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, ki rabijo energijo,
- Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93.

V letu 2011 je bilo na tehničnem področju nadzora skupno opravljenih 4416 pregledov glede izpolnjevanja predpisanih zahtev. Pregledi so bili opravljeni v prodajalnah na drobno, pri prvem distributerju proizvodov na trg Slovenije in pri proizvajalcih. Od tega je bilo opravljenih 1496 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 2445 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o splošni varnosti proizvodov, 375 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o gradbenih proizvodih, 97 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o varstvu okolja in 3 pregledi glede spoštovanja določb Energetskega zakona.

V primeru ugotovljenih neskladnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi pooblastili za izdajo odločbe, s katero so zavezancu odredili odpravo ugotovljenih neskladnosti, omejili oziroma prepovedali dajanje na trg, odredili umik neskladnih proizvodov s trga, pogojevali nadaljnje trženje proizvoda s predhodno izpolnitvijo pogojev, ki zagotovijo njegovo varnost in v primeru zelo nevarnih proizvodov odredili objavo obvestil o nevarnosti v časnikih oziroma odpoklic. Kršitelja so za storjeni prekršek kaznovali z izrekom globe na kraju storjenega prekrška z izdajo plačilnega naloga, ali z izdajo odločbe o prekršku in v primeru prekrška neznatnega pomena izrekli opozorilo ZP-1.

Tako je bilo iz naslova nadzora nad izvrševanjem predpisov, ki določajo tehnične zahteve za proizvode v letu 2011 pravnim in fizičnim osebam izdanih 278 upravnih odločb (od tega 221 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 18 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 37 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih in 2 na podlagi Zakona o varstvu okolja). Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti so tržni inšpektorji v 120 primerih izrekli opozorila ZIN (od tega 82 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 6 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 21 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih in 11 na podlagi Zakona o varstvu okolja).

Zaradi prekrškov neznatnega pomena je bilo izrečenih 168 opozoril ZP-1 (od tega 57 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 66 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 21 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih in 24 na podlagi Zakona o varstvu okolja). Zaradi kršitev tehničnih predpisov pa je bilo skupaj izrečenih 173 sankcij. Zaradi kršitev Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, je bilo izrečenih 72 opominov, 35 odločb o prekršku in 8 plačilnih nalogov, zaradi kršitve Zakona o splošni varnosti proizvodov je bilo izrečenih 18 opominov, 13 odločb o prekršku in 4 plačilni nalogi, zaradi kršitve Zakona o gradbenih proizvodih pa je bilo izrečenih 18 opominov, 4 odločbe o prekršku in 1 plačilni nalog.

Na področju nadzora nad izvajanjem tehničnih predpisov je bilo v t.i. administrativnih nadzorih skupno pregledanih 3050 različnih tipov proizvodov (468 s področja splošne varnosti proizvodov, 742 elektrotehničnih proizvodov, 234 strojev, 398 s področja osebne varovalne opreme, 114 plinskih naprav, 320 s področja gradbenih proizvodov, 10 rekreacijskih plovil, 151 radijskih naprav, 143 baterij in akumulatorjev, 74 aerosolov in 396 glede označevanja o varčni porabi goriva in emisijah CO(2)). Največji delež proizvodov z

ugotovljenimi administrativnimi nepravilnostmi je bil ugotovljen pri nadzoru vodnih žog za hojo po vodi (100 % vseh pregledanih tipov), naslednje področje z največjim deležem neskladnosti pa so bila otroška igrala v uporabi, katerih ustreznost so inšpektorji preverjali z uporabo standardiziranih kalibrov (92 % od vseh pregledanih tipov opreme). Najmanjši delež neskladnosti je bil ugotovljen na področju baterij in akumulatorjev (3 % od vseh pregledanih tipov).

Na tehnične analize v usposobljenih laboratorijih je bilo predanih 53 elektrotehničnih naprav, 7 proizvodov s področja Zakona o splošni varnosti proizvodov, 21 strojev, 14 proizvodov osebne varovalne opreme, 8 plinskih naprav, 7 radijskih in terminalskih naprav ter 11 aparatov, pri katerih se je preskušalo izpolnjevanje zahtev glede elektromagnetne združljivosti.

Skupaj je Tržni inšpektorat RS predal na analize 121 proizvodov, pri katerih so bile neskladnosti z zahtevami ugotovljene v 80 primerih (66 % od vseh odvzetih vzorcev). Pri jemanju vzorcev usmerjajo tržni inšpektorji pozornost na proizvode, za katere obstoja sum, da so neskladni z zahtevami, kar je tudi eden od razlogov za velik delež neskladnosti, ki se vsakoletno ugotavlja in se bistveno ne spreminja. Za primerjavo, v letu 2010 so bile neskladnosti pri analiziranih proizvodih ugotovljene v 64 % pri skupno 136 odvzetih vzorcih.

Na področju administrativnega nadzora tržni inšpektorji še vedno ugotavljajo, da nekaterim proizvodom niso priložena navodila za uporabo, da proizvodom niso priložene listine o skladnosti, kjer je to predpisano, in da proizvodi niso označeni z opozorili v slovenskem jeziku. Stanje na posameznih področjih se v splošnem izboljšuje, čeprav obstajajo odstopanja. V kolikor se je nadzor širil na nove skupine proizvodov, ki še niso bile predmet nadzora, je delež ugotovljenih nepravilnosti večji, tudi 100 %. V primeru ponovljenega nadzora iste skupine proizvodov pa se delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi praviloma zmanjšuje.

Poleg navedenega je Tržni inšpektorat RS opravljal kontrolo prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah ter na podlagi obvestil Carinske uprave RS o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 prejel od Carinske uprave RS 300 pisnih obvestil o zadržanju sprostitve proizvodov v prosti promet, od katerih je bilo v 169 primerih ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 131 primerih pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prosti promet.

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS odkril na slovenskem trgu skupno 37 nevarnih proizvodov. Nekateri so bili odkriti v okviru preverjanja prisotnosti priglašeni nevarnih proizvodov v sistem RAPEX na slovenskem trgu, ostali pa so bili odkriti v okviru izvajanja rednega nadzora. Podatki o nevarnih proizvodih so objavljeni na spletnih straneh inšpektorata.

Podrobnejši pregled po posameznih področjih je naveden v nadaljevanju.

4.3.1. Proizvodi, za katera veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov

4.3.1.1. Nadzor otroških igral

Tržni inšpektorat RS že od leta 2008 pri dobaviteljih in zavezancih, ki nudijo in dajejo v uporabo otroška igrala v okviru svoje poslovne dejavnosti, aktivno izvaja nadzore nad varnostjo otroških igral s preskušanjem njihovih tehničnih lastnosti.

Tržni inšpektorat RS ima na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov pristojnost za izvajanje nadzora varnosti otroških igral in podlag pri dobaviteljih (proizvajalci, uvozniki, distributerji) ter otroških igral, ki so na voljo v okviru opravljanja poslovnih dejavnosti (gostinski obrati, živalski vrt, trgovski centri...) in prostovoljni, neobvezni standardi za igrala: SIST EN 1176-1,2,3,4,5,6,7,10:2008 in SIST EN 1177:2008 ter SIST EN 13219:2009 ter SIST EN 14960:2007.

Tržni inšpektorji so v okviru svojih pristojnosti samostojno, brez vključenega pogodbenega laboratorija, po metodi preskušanja igral z merili izvedli nadzore varnosti otroških igral v uporabi in sicer na mestu vgrajenega igrala. Z nadzori po metodi preskušanja z merili so tržni inšpektorji ugotavljali in preverjali naslednje varnostne zahteve za otroška igrala, ki lahko privedejo do nevarnosti poškodb uporabnikov - otrok pri uporabi igral:

- ujemanje in zatikanje glave in vratu, obleke in prstov,
- predpisane konstrukcijske dimenzije igral,
- očitne nevarnosti- polomljeni oziroma manjkajoči deli, ostri robovi, čistoča,
- zaščitna podlaga pod in ob igralu ter
- morebitno prisotnost za javno in skupinsko uporabo neustreznih »igral«- igrače s CE oznako.

Pred izvedbo inšpekcijskih nadzorov je Tržni inšpektorat RS z dopisom o nameri nadzorov seznanil Gospodarsko zbornico Slovenije ter Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije ter predlagal, da z zahtevami glede varnosti otroških igral seznanijo vse svoje člane. Prav tako je Tržni inšpektorat RS preko svoje spletne strani pozval gostince in trgovce, da zagotovijo uporabo varnih otroških igral.

Nadzor je bil opravljen pri subjektih, pri katerih se je vizualno ocenilo, da igrala ne ustrezajo varnostnim zahtevam, hkrati pa igrala doslej še niso bila predmet nadzora. Zavezanci so bili ob upoštevanju množičnosti uporabe, števila igral v uporabi in stopnje nevarnosti, izbrani naključno.

Pri gospodarskih subjektih, ki v okviru opravljanja poslovne dejavnosti dajejo oziroma nudijo igrala v uporabo potrošnikom - otrokom, so tržni inšpektorji izvedli 84 inšpekcijskih nadzorov (255 % več kot leta 2010, ko je bilo izvedenih 33 nadzorov), v okviru katerih je bilo pregledanih in z merili preskušanih 179 otroških igral (255 % več kot leta 2010, ko je bilo nadziranih 70 igral), od katerih je bilo zaznanih tudi 26 igrač, namenjenih le za individualno in domačo uporabo (289 % več kot leta 2010, ko je bilo zaznanih 9 igrač).

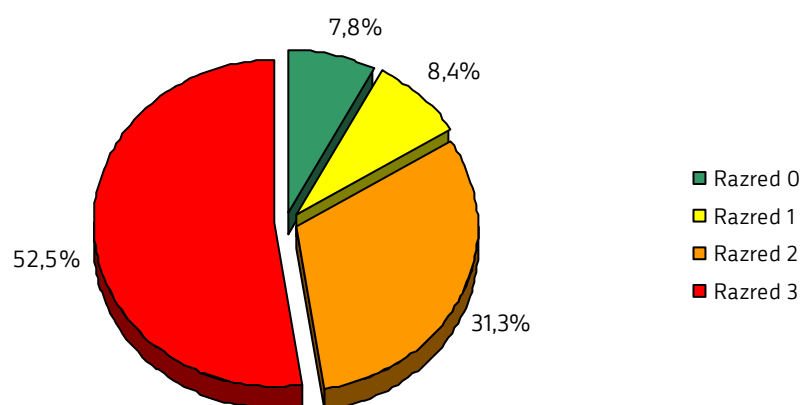
Po Uredbi o varnosti igrač (Uradni list RS, št. 34/2011) in po standardu SIST EN 71-8 za varnost igrač (gugalnice, tobogani in podobne igrače), so igrače namenjene izključno le individualni in domači uporabi in kot take niso namenjene javni uporabi, saj lahko v primeru javne uporabe povzročijo nevarnosti pri uporabi (prekuc in padec). Nadzor nad igračkami (s CE oznako) je v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata RS.

Proizvodi, preskušani glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, so glede na rezultate preskušanja razvrščeni v štiri razrede:

- ♦ razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost;
- ♦ razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost;
- ♦ razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost;
- ♦ razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

179 nadziranih otroških igral je bilo po izvedenih preskušanjih uvrščenih v naslednje razrede:

- ♦ razred 0: 14 igral oziroma 9,2 % vseh nadziranih igral (2 igrali oziroma 4,9 % v letu 2010),
- ♦ razred 1: 15 igral oziroma 9,8 % vseh nadziranih igral (3 igrala oziroma 3,3 % v letu 2010),
- ♦ razred 2: 56 igral oziroma 36,6 % vseh nadziranih igral (13 igral oziroma 18,9 % v letu 2010),
- ♦ - razred 3: 68 igral in 26 igrač oziroma 52,5 % vseh nadziranih igral (43 igral in 9 igrač oziroma 73 % v letu 2010).

Slika 13: Rezultat preskušanja skladnosti otroških igral v uporabi

Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora zapisniško seznanjeni in pozvani k nadaljnjemu sodelovanju na način, da prostovoljno odpravijo ugotovljene nepravilnosti oziroma da takoj preprečijo dostop in uporabo nevarnih igral.

V nadaljevanju so zavezanci pred izdajo upravne odločbe iz javne uporabe:

- ♦ prostovoljno umaknili 56 igral,
- ♦ prostovoljno umaknili 26 igrač,
- ♦ prostovoljno preprečili dostop in uporabo pri 23 igralih,
- ♦ prostovoljno odpravili zapisniško ugotovljene nepravilnosti pri 52 igralih,
- ♦ prostovoljno delno odstranili 2 igrali,
- ♦ za eno igralo je bilo ugotovljeno, da se uporablja le za privatne namene.

Tržni inšpektorji so 4 zavezancem, ki ugotovljenih nepravilnosti niso prostovoljno odpravili, izdali upravno odločbo, s katero jim je bil odrejen umik 5 nevarnih igral s trga tako, da se prepreči njihovo nadaljnje ponujanje potrošnikom - otrokom na način, da dostop do nevarnih igral ni več mogoč.

Največ zaznanih neskladnosti, ki vplivajo na varnost, se nanaša na neustrezne podlage za ublažitev padca, zaradi možnosti zatikanja glave, zaradi možnosti zatikanja prstov, zaradi možnosti zatikanja delov oblačil, zaradi neprimernih dimenzij konstrukcije ter zaradi

očitnih nevarnosti zaradi nestrokovne izdelave, postavitve ali slabega vzdrževanja samih igral.

Tržni inšpektorji so pri zavezancih v postopku z nadzori ugotovili tudi prisotnost 26 otroških igrac s CE oznakami in s sklicevanjem na standard EN 71, katerih namen uporabe je le za domačo uporabo in kot take niso bile izdelane za namen proste in javne uporabe.

Pri zavezancih je prisotna volja in zavedanje, da pomanjkljivosti čim prej odpravijo oziroma nevarna igrala sami odstranijo iz ponudbe (prostovoljni umik). Zaradi še vedno velikega števila ugotovljenih nevarnih otroških igral v uporabi bodo tržni inšpektorji z namenom izboljšanja varnosti otroških igral tudi v prihodnjih letih nadaljevali z nadzori in s preskušanjem le-teh.

4.3.1.2. Nadzor vžigalnikov

Tržni inšpektorat RS je v mesecu aprilu in maju 2011 v sodelovanju s Carinsko upravo RS pri uvozu vršil administrativni nadzor nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za vžigalnike. Te so določene z Odločbo Komisije (2006/502/ES) z dne 11. 5. 2006 o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg. Veljavnost odločbe je bila nazadnje podaljšana z Odločbo Komisije (2011/176/EU) z dne 21. 3. 2011 (UL L št. 76 z dne 22. 3. 2011).

Pri nadzoru je bilo upoštevano posebno Vodilo Komisije - »GUIDELINES for the application of COMMISSION DECISION of 11 May 2006 (2006/502/EC) requiring Member States to take measures to ensure that only lighters which are child-resistant are placed on the market and to prohibit the placing on the market of novelty lighters (SEC 2006) 1630« ter tudi mnenje Komisije glede lokacije varnostnih opozoril, saj so bila pred tem stališča držav članic glede tolmačenj in uveljavitve zadevnih zahtev iz tehničnega standarda neenotna.

Tržni inšpektorat RS v omejenem obsegu sodeluje tudi v nadaljevanju skupnega projekta nadzora vžigalnikov »Joint Follow-up Market Surveillance Action on Child-Resistant Lighters and Novelty Lighters (LIGHTERS 2) (2010-2012)«, v katerem sodeluje 13 držav članic. Pomemben vidik skupnega projekta je tudi sodelovanje s carino pri nadzoru vžigalnikov, saj naj bi dobre prakse vključili v posebno Vodilo za opravljanje kontrol carinskih organov glede varnosti proizvodov, katerega pripravlja DG TAXUD. V okviru omenjenega projekta je bilo dogovorjeno, da se v dvomesečnem obdobju, to je od aprila do konca maja vrši poostreni nadzor izpolnjevanja zahtev za vžigalnike, ki so priglašeni za sprostitev v prosti promet.

Pravno podlago za izvajanje nadzora predstavlja Uredba o izvajanju odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg, ki je izdana na podlagi drugega odstavka 8. člena Zakona o splošni varnosti proizvodov. Podrobnejše tehnične zahteve za vžigalnike so določene v tehničnih standardih SIST EN ISO 9994:2006 Vžigalniki - varnostna specifikacija, kateri določa splošne varnostne zahteve in jih morajo izpolnjevati vsi vžigalniki. Referenca je objavljena na Seznamu standardov, katerih uporaba omogoča domnevo, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov, SIST EN 13869:2004 Vžigalniki, varni za otroke in ISO 22702:2003 Utility lighters- general consumer-safety requirements (vžigalniki za domačo uporabo).

Za nadzor pri uvozu se uporabljajo določbe 27. do 29. člena Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93.

Za preprečitev uvoza neskladnih vžigalnikov je Tržni inšpektorat RS zaprosil Carinsko upravo RS, da v okviru rednih kontrol opravljajo tudi poostrene kontrole vžigalnikov, ki so deklarirani za sprostitve v prosti promet. Carina je na podlagi našega zaprosila vnesla napotek v sistem analize tveganja. Proženje napotka, ki podaja usmeritve za kontrole carinika, je bilo v teh dveh mesecih 100 %. V primeru ugotovljenega suma, da vžigalniki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev, carinski uslužbenci zadržijo pošiljko in o tem obvestijo Tržni inšpektorat RS. Zahteve za vžigalnike, katere lahko preverjajo carinski uslužbenci, so bile predstavljene tudi na skupnem usposabljanju za preglede proizvodov, ki so zavezani predpisom o varnosti proizvodov, katero je bilo izvedeno v mesecu marcu 2010.

Carinska uprava je v omenjenem obdobju opravila preglede petih pošiljk vžigalnikov. Od teh se je na podlagi opravljene kontrole v enem primeru odločila za začasno zadržanje pošiljke in obveščanje Tržnega inšpektorata RS. Obvestilo se je nanašalo na žepne plinske vžigalnike. Na podlagi prejetega obvestila je bil opravljen inšpekcijski pregled pri uvozniku, kjer je bilo ugotovljeno, da gre za uvoz luksuznih in polluksuznih vžigalnikov, ki so opremljeni z garancijo po direktivi 1999/44/ES tudi v slovenščini, za katere odločba Komisije 2006/502/EC glede mehanizma za varnost otrok ne velja. Za vžigalnike je imel uvoznik pridobljeno testno poročilo, ki izkazuje skladnosti s standardom EN ISO 9994, zato so se sprostili v prosti promet. Drugih ukrepov v zvezi z vžigalniki v zadevnem obdobju ni bilo sprejetih.

Nadzor vžigalnikov se je nadaljeval v mesecu oktobru 2011 v okviru nadzora oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov v prodajalnah, kjer se je opravila kontrola prodaje neobičajnih vžigalnikov in vidljivosti varnostnih informacij na mestu prodaje vžigalnikov.

Neobičajni vžigalniki so opredeljeni v specifikaciji 3.2 standarda EN 13869:2002 kot proizvod, ki proizvaja ogenj, katerega uporabljajo potrošniki za prižiganje cigaret, cigar, pip, ki vključuje kakršnokoli držalo, ki se lahko vgradi kasneje ali kakršenkoli dodatek, ki se lahko pritrdi kasneje in ki spominja na kakršenkoli način na predmet, ki je privlačen za otroke ali je namenjen otrokom, mlajšim od 51 mesecev ali pa ima zabavne audio efekte ali druge efekte, namenjene zabavi otrok. Neobičajni vžigalnik uporablja kakršnokoli gorivo, ki vključuje butan ali tekoče gorivo. To vključuje, npr. vžigalnike ali držala, ki so nedvomno namenjena držanju vžigalnikov, katerih oblika spominja na junake iz risanih filmov, na igrače, pištole, ure, telefone, glasbene instrumente, vozila, telo človeka ali dele telesa, živali, hrano ali pijačo ali pa oddajajo melodije, ali imajo utripajoče svetlobne signale ali predmete, ki se premikajo ali druge zabavne lastnosti, vendar so mogoče tudi drugačne izvedbe. Izključeni pa so vžigalniki, na katerih so logotipi, nalepke, risbe ali deli, ki se na toploti skrčijo.

V okviru opravljenega nadzora oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov na bencinskih servisih in v drugih prodajalnah z mešanim blagom, v večjih trgovskih centrih in v trafikah, ni bilo ugotovljene prodaje neobičajnih vžigalnikov in nepravilnosti glede vidljivosti varnostnih informacij. Se je pa ugotovila prodaja neobičajnih vžigalnikov na sejmu v Murski Soboti in sicer v obliki telefona (1 kos), živil (3 kosi), pištole (3 kosi), nabojev (1 kos), z utripajočimi svetlobnimi signali (2 kosa), jeklenke (1 kos) in hidranta (1 kos). Poleg tega je bila ugotovljena prisotnost dveh nevarnih vžigalnikov in sicer vžigalnika z risbo brez mehanizma za varnost otrok (CR) in vžigalnika z vgrajenim nožem, katerega rezilo se sunkovito sproži s pritiskom na gumb. Pri tem ni razvidno, da je gumb namenjen sprostitvi vzmeti za izmet rezila, kar pri uporabi lahko privede do ureznin, zato je bil ocenjen kot nevaren proizvod.

Slovenskemu distributerju, ki je vžigalnike dobavil iz Italije, je bila izdana odločba o prepovedi prodaje in umika teh vžigalnikov s trga. Neobičajni vžigalniki so bili brez oznak oziroma z minimalnimi identifikacijskimi elementi. Ker gre za proizvode, ki predstavljajo resno nevarnost, se je kljub temu izvedlo RAPEX obveščanje. Podatki o vseh nevarnih vžigalnikih so bili objavljeni na spletni strani Tržnega inšpektorata RS pod rubriko »Nevarni proizvodi« z datumom objave 5. 12. 2011.

4.3.1.3. [Nadzor in vzorčenje otroških visokih stolov](#)

Tržni inšpektorat RS je opravljal kontrolo varnosti otroške opreme s preskušanjem dejanske varnosti glede na zahteve Zakona o splošni varnosti proizvodov in ustreznih tehničnih standardov. V skladu z letnim planom nadzora se je opravilo vzorčenje otroških visokih stolov.

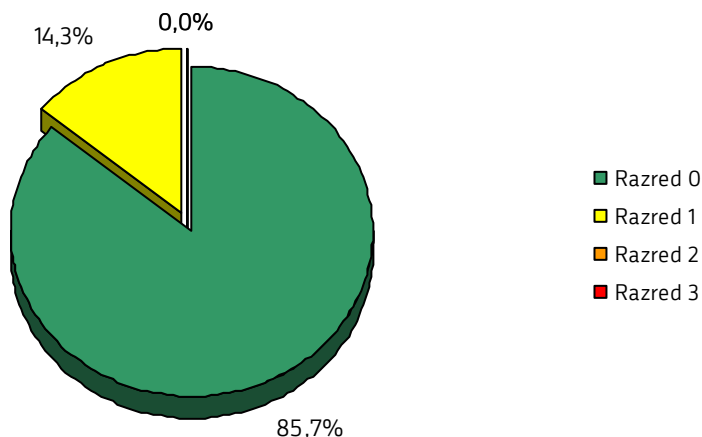
Skupno je bilo vzorčenih in predanih na tehnične analize 7 različnih tipov stolov. Kot merilo za ugotavljanje mehanske varnosti otroških stolov je bil uporabljen slovenski standard SIST EN 14988-1 Otroški visoki stoli - 1. del: Varnostne zahteve in SIST EN 14988-2 Otroški visoki stoli - 2. del: Preskusne metode. Pri jemanju vzorcev je bilo zajeto čim večje število dobaviteljev navedenih proizvodov na trg. Preglede in preskuse otroških visokih stolov je opravil Inštitut za varilstvo iz Ljubljane. Po končanem preskušanju je laboratorij izdal poročilo z oceno varnosti.

Proizvodi, preskušani glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, so glede na rezultate preskušanja razvrščeni v štiri razrede:

- razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost;
- razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost;
- razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost;
- razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti z varnostnimi zahtevami, so bili otroški visoki stoli uvrščeni v naslednje razrede:

- razred 0: 6 stolov (85,7 % vseh preskušanih vzorcev);
- razred 1: 1 stol (14,3 % vseh preskušanih vzorcev);
- razred 2: ni bil uvrščen noben proizvod;
- razred 3: ni bil uvrščen noben proizvod.

Slika 14: Rezultat preskušanja varnosti otroških visokih stolov

Vsi podatki o otroških visokih stoli, ki so bili predmet vzorčenja, so vneseni v sistem ICSMS. Z izvedbo analiz neskladnosti s tehničnimi zahtevami niso bile ugotovljene, je pa bilo s pregledom ugotovljeno pomanjkljivo označevanje proizvodov z napisi in opozorili v slovenskem jeziku ter nezadostno informiranje uporabnika o pravilni uporabi izdelka in tveganjih pri uporabi. Pomanjkljivo je bilo tudi označevanje embalaže, predvsem plastificiranih vrečk. Najpogostejše opozorilo, ki opozarja na nevarnost zadušitve otroka, ni bilo prevedeno v slovenski jezik ali pa ga na plastificirani embalaži sploh ni bilo.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so zavezanci v vseh primerih izvedli prostovoljna dejanja za odpravo pomanjkljivosti, tako da inšpektorji v tej zvezi niso izdali nobenih prisilnih ukrepov.

4.3.1.4. Nadzor air soft proizvodov

V obdobju od julija do septembra 2011 se je opravil izredni nadzor vsebine navodil in garancije pri prodaji t.i »air soft« proizvodov, to so replike strelnega orožja (pištole in/ali puške), ki s pomočjo stisnjenega zraka izstreljujejo plastične kroglice. Glede na vrsto mehanizma ločimo vzmetne, plinske in električne air soft proizvode. Ti proizvodi so lahko tudi imitacije pravega strelnega orožja, vendar se ne razvrščajo med igrače in ne med orožje.

V skladu z Uredbo o varnosti igrač (Uradni list RS, št. 34/2011) je igrača proizvod, načrtovan ali namenjen, izključno ali ne, za uporabo pri igri otrok, mlajših od 14 let. Igrače morajo biti označene z znakom skladnosti CE in po novi Uredbi mora proizvajalec izdelati tudi izjavo ES o skladnosti. Glede na določila Priloge I Uredbe o varnosti igrač, se za igrače med drugim ne štejejo reprodukcije pravega strelnega orožja, športna oprema ter puške in pištole, ki delujejo z uporabo stisnjenega plina. Glede na določbe Zakona o orožju (ZORO-1) (Uradni list RS, št. 61/2000, 73/2004, 23/2005-UPB1, 85/2009) se orožje razvršča v 4 kategorije (A, B, C, D). V kategorijo D se uvršča zračno orožje, to je kratko ali dolgocevnno orožje, ki pod pritiskom zraka ali plinov izstreljuje zrna, kroglice ali druge izstrelke. Zračno orožje, pri katerem je kinetična energija izstrelka na ustju cevi nižja kot 20 J ali hitrost izstrelka na ustju cevi manjša kot 200 m/s, se razvršča v drugo dovoljeno orožje, za katerega ni potrebno posebno dovoljenje. Za vse preostale tovrstne proizvode - puške in pištole, ki delujejo z uporabo stisnjenega zraka ali plina, pa veljajo določbe Zakona o splošni varnosti proizvodov in Zakona o varstvu potrošnikov ter Pravilnika o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje.

Glede na lastnosti proizvodov je potrebno upoštevati tudi Uredbo o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (5. alineja točke 7 Priloge 2) in Uredbo o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji.

Zakon o splošni varnosti proizvodov določa, da smejo proizvajalci dati na trg samo varne proizvode ter nadalje, da morajo biti potrošniki seznanjeni z ustreznimi informacijami, kar vključuje tudi ustrezna opozorila. Nadalje predpisuje obveznost zagotavljanja sledljivosti proizvodov z navedbo (na proizvodu ali njegovi embalaži) natančnih podatkov o proizvajalcu in proizvodu oziroma njegovi seriji, razen kadar je navedba upravičeno izpuščena.

Zakon o varstvu potrošnikov določa, da mora biti blagu, pri katerem je za njegovo pravilno uporabo potreben določen postopek ali bi potrošnik z njegovo napačno uporabo lahko povzročil nevarnost zase ali za druge ali onesnažil okolje, mora proizvajalec priložiti navodilo za uporabo. Navodila za uporabo so lahko tudi prilepljena ali natisnjena na blagu oziroma na njegovi embalaži. Navodilo za uporabo je lahko v obliki besedila, slike ali skice oziroma kombinacije teh oblik. Vsebina navodila za uporabo mora biti za

potrošnika lahko razumljiva in mu mora omogočati pravilno uporabo izdelka. Kadar je blago namenjeno prodaji v Sloveniji, mora biti navodilo za uporabo v celoti v slovenskem jeziku. Navodilo za uporabo je dolžno priložiti tudi podjetje pri prodaji blaga potrošnikom. Glede na navedeno določbo je seznanitev potrošnika s postopkom pravilne in s tem tudi varne uporabe blaga obvezna.

Za blago, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje, mora proizvajalec ali prodajalec ob sklenitvi prodajne pogodbe izročiti potrošniku garancijski list, navodila za sestavo in uporabo in seznam pooblaščenih servisov. Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje, med blago, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje, uvršča tudi športno opremo in rekvizite, ki imajo lastnost mehanizma ter sestavne dele športne opreme in rekvizitov, ki imajo lastnost mehanizma. Air soft proizvodi so namenjeni športnim aktivnostim v prostem času, zato je zanje potrebna obvezna izdaja garancije za brezhibno delovanje.

Na pobudo Inšpektorata RS za notranje zadeve se je v prodajalnah z air softom preverjala tudi prisotnost prepovedanega orožja - dušilci zvoka in bodala.

Skupno je bilo opravljenih 34 inšpekcijskih pregledov (od tega 22 v prodaji na drobno, 8 pri prvem distributerju na trg Slovenije in 4 pri uvoznikih). Pregledanih je bilo 68 različnih tipov air soft proizvodov, pri čemer so bile nepravilnosti glede navodil ugotovljene pri 45 modelih (66 %) ter nepravilnosti glede garancije pri 36 modelih (53 %). Prodaja prepovedanega orožja je bila ugotovljena pri enem subjektu nadzora, o čemer je bil takoj obveščen pristojni inšpektorat.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so zavezanci izvedli 10 prostovoljnih dejanj za odpravo nepravilnosti, inšpektorji pa so izdali 9 opozoril ZIN in 8 upravnih odločb ter 8 opozoril ZP-1, 1 prekrškovno odločbo z izrekom opomina, 5 prekrškovnih odločb z izrekom globe in 4 plačilne naloge.

4.3.1.5. Nadzor plavajočih pripomočkov

Varnost plavajočih pripomočkov posredno urejajo Zakon o splošni varnosti proizvodov, Zakon o varstvu potrošnikov, Pravilnik o osebni varovalni opremi ter zahteve za varnosti plavajočih pripomočkov, ki so opredeljene v slovenskem nacionalnem standardu, ki je pripravljen na podlagi evropskega standarda in sicer:

- SIST EN 13138-1:2008 Plavajoči pripomočki za učenje plavanja - 1. del: Varnostne zahteve in preskusne metode za plavajoče pripomočke, ki se oblečejo,
- SIST EN 13138-3:2007 Plavajoči pripomočki za učenje plavanja - 3. del: Varnostne zahteve in preskusne metode za plavajoče sedeže, ki se oblečejo,
- SIST EN 15649-1:2010 Plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej - 1. del: Razvrstitev, materiali, splošne zahteve in preskusne metode,
- SIST EN 15649-2:2010 Plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej - 2. del: Informacije za potrošnika,
- SIST EN 15649-4:2010 Plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej - 4. del: Dodatne posebne varnostne zahteve in preskusne metode za pripomočke razreda B.

Tržni inšpektorat RS je v mesecu juniju 2011 izvajal nadzor nad označevanjem plavajočih pripomočkov in sicer za:

- plavajoči pripomočki za učenje plavanja, razred A - plavajoči sedeži, namenjeni za otroke do starosti 36 mesecev oziroma do mase 18kg,
- plavajoči pripomočki za učenje plavanja, ki se oblečejo, razred B - rokavčki,

- ♦ plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej, razred B - plavajoči sedeži, namenjeni uporabnikom starosti nad 36 mesecev oziroma mase več kot 18kg.

Pri nadzoru je bilo pregledano:

- ♦ označevanje plavajočega pripomočka s podatki o proizvodu,
- ♦ označevanje plavajočega pripomočka z opozorili v slovenskem jeziku,
- ♦ druga dokumentacija - informacije za potrošnika v slovenskem jeziku,
- ♦ oblika in barva plavajočega pripomočka za učenje plavanja, razred A - plavajoči sedeži
- ♦ namenjeni za otroke do starosti 36 mesecev oziroma do mase 18kg,

Pri 56 gospodarskih subjektih, ki tržijo plavajoče pripomočke, so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih je bilo pregledanih 125 plavajočih pripomočkov, od tega:

- ♦ 21 plavajočih pripomočkov za učenje plavanja, razred A - plavajoči sedeži in
- ♦ 104 plavajočih pripomočkov za učenje plavanja ki se oblečejo, razred B - rokavčki.

Plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej, razreda B - plavajoči sedeži, namenjeni uporabnikom starosti nad 36 mesecev oziroma mase več kot 18kg, niso bili zaznani na trgu.

Ugotovljenih je bilo 34 neskladnih pripomočkov in sicer:

- ♦ 29 plavajočih pripomočkov za učenje plavanja - rokavčkov in
- ♦ 5 plavajočih pripomočkov za učenje plavanja - plavajočih sedežev, namenjenih za otroke do starosti 36 mesecev oziroma do mase 18kg.

Neskladnosti proizvodov so se nanašale predvsem na opozorila na proizvodu v slovenskem jeziku in sicer:

- ♦ 15 proizvodov ni bilo pravilno označenih z opozorili v slovenskem jeziku,
- ♦ 13 proizvodov ni bilo označenih z opozorili v slovenskem jeziku,
- ♦ 4 proizvodi so bili pomanjkljivo označeni z opozorili v slovenskem jeziku.

Prav tako so bile ugotovljene neskladnosti, ki se nanašajo na odsotnost informacij o proizvodu za potrošnika - specifična etiketa. Za 2 proizvoda je bilo ugotovljeno, da specifična etiketa potrošniku ni na voljo v slovenskem jeziku.

Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora seznanjeni in pozvani k nadaljnjemu sodelovanju na način, da odpravijo ugotovljene neskladnosti.

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izvedenih 35 prostovoljnih umikov, izdanih je bilo 6 upravnih odločb s katerimi se je prepovedala prodaja plavajočih pripomočkov do odprave pomanjkljivosti, 2 upravni odločbi, s katerima se je pogojevalo nadalje trženje s predhodno izpolnitvijo pogojev, 4 upravne odločbe, s katerimi se je odredilo odpravo neskladnosti, izrečena so bila 4 opozorila ZIN. Prav tako so bili izdani 2 odločbi o prekršku z izrekom globe, 8 odločb o prekršku z opominom in 11 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

4.3.1.6. [Nadzor žog za hojo po vodi](#)

Tržni inšpektorat RS je v mesecu avgustu in septembru 2011 izvajal nadzor vodnih žog za hojo po vodi in sicer navodila za uporabo ter označevanje proizvoda z opozorili.

Glavni cilj tokratnega nadzora je bil preventivno ukrepanje inšpektorjev s seznanitvijo zavezancev z zahtevami glede varnosti, ki se nanašajo na uporabo vodne žoge za hojo po vodi.

Za ta namen je Tržni inšpektorat RS s sodelovanjem Ministrstva za gospodarstvo in Zdravstvenega inšpektorata RS določil merila, katera morajo biti izpolnjena, da vodna žoga za hojo po vodi predstavlja samo minimalno nevarnost, ki se ob primerni uporabi oceni za sprejemljivo in skladno z visoko ravno varnosti in zdravja oseb, z upoštevanjem predvsem lastnosti proizvoda, predstavitve proizvoda, označevanja, opozoril in navodil za uporabo. S tem se v normalnih ali realno predvidljivih pogojih uporabe vodne žoge za hojo po vodi, vključno s svojo življenjsko dobo, prepreči, da se uporabnik zaduši, utopi oziroma ne pride do poškodb.

Na podlagi omenjenih meril se je ugotavljalo, ali vodne žoge za hojo po vodi z določenimi opozorili in navodili za uporabo izpolnjujejo izoblikovana merila. Pravna podlaga za inšpekcijske nadzore je Zakon o splošni varnosti proizvodov.

Skupaj je bilo izvedeno 8 inšpekcijskih nadzorov, v okviru katerih sta bila pregledana 2 subjekta, katera prodajata vodne žoge za hojo po vodi, ter 6 subjektov, kateri nudijo v uporabo vodne žoge za hojo po vodi.

Pri nadzoru je bilo ugotovljeno, da 2 subjekta ne nudita v uporabo vodne žoge za hojo po vodi. Pri ostalih šestih subjektih vodne žoge za hojo po vodi niso izpolnjevala omenjena merila in sicer:

- vodne žoge za hojo po vodi niso bile označene z opozorili,
- pomanjkljiva so bila tudi navodila za uporabo.

Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora seznanjeni in pozvani k nadaljnjem sodelovanju na način, da zadostijo vsem omenjenim merilom. Vsi zavezanci so takoj sprejeli korektivne ukrepe. Izveden je bil 1 prostovoljni umik, v 5 primerih so bile pomanjkljivosti odpravljene.

4.3.1.7. [Nadzor vrvic in vezalk na otroških oblačilih](#)

Varnost otroških oblačil posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko dani na trg, in standard SIST EN 14682:2008, Varnost otroških oblačil - Vrvice in vezalke na otroških oblačilih - Specifikacije. Tržni inšpektorat RS je v mesecu juniju in juliju 2011 izvajal nadzor otroških oblačil in sicer prisotnost vrvic in vezalk na otroških oblačilih.

Pri 47 gospodarskih subjektih, ki tržijo otroška oblačila, so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih je bilo pregledanih 200 otroških oblačil.

Na podlagi predpisanih kriterijev, ki so podani v standardu SIST EN 14682:2008, se je z merjenjem ugotavljala skladnost dolžine vrvic in vezalk na otroških oblačilih v predelu glave in vratu, predelu pasu, predelu pod boki, ter na rokavih.

Nesreče, ki se lahko zgodijo zaradi vrvic in vezalk na otroških oblačilih so zadavljene, v kolikor so prisotne vrvice in vezalke na spalnih oblačilih za manjše otroke, zadušitev, v kolikor so prisotne dolge vrvice ali vezalke na območju vratu, poškodbe oči ali zob, v kolikor so elastične vrvice nameščene na oblačilu blizu obraza in druge poškodbe, v kolikor so dolge vrvice ali vezalke speljane v predelu pasu, rokavov in gležnjev.

Ugotovljenih je bilo 29 neskladnih otroških oblačil in sicer:

- pri 22 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pasu,
- pri 4 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pod boki,
- pri 3 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu glave in vratu.

Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora seznanjeni in pozvani k nadaljnjem sodelovanju na način, da odpravijo ugotovljene neskladnosti. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izvedenih 17 prostovoljnih umikov, v 17 primerih so bile pomanjkljivosti odpravljene, izrečeni sta bili 2 opozorili ZIN. Prav tako je bila izdana 1 odločba o prekršku z izrekom globe, 3 odločbe o prekršku z opominom in 10 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

4.3.1.8. Pregled stanja lestev na trgu RS

Tržni inšpektorat RS se je v letu 2010 pridružil pod okriljem nevladne organizacije PROSAFE, ki v EU prostovoljno združuje inšpekcijske organe držav članic, ki skrbijo za varnost proizvodov na trgu EU in so usmerjeni v zagotavljanje varnosti proizvodov v korist potrošnikov, skupni akciji 2010, ki združuje pod svoje okrilje 5 različnih proizvodov, med katerimi so tudi lestve (PROSAFE JA 2010 task LADDERS). Ugotovljeno je namreč, da so lestve proizvodi, ki jih veliko uporabljajo tudi potrošniki, saj so jim v različnih oblikah na voljo na trgu EU brez omejitev. So pa lestve proizvodi s katerimi se pri uporabi dogodi veliko nesreč, od katerih se nekatere končajo celo s smrtjo uporabnika. Na podlagi teh dejstev so se projektu lestve, ki se je začel spomladi 2011, poleg Slovenije pridružile še Bolgarija, Češka, Nizozemska in Španija. Vodenje skupine je prevzela Slovenija, delu skupine pa s svojim strokovnim znanjem pomaga svetovalec, ki je pogodbeno vezan na združenje PROSAFE. Skupina je tako pri svojem delu prišla do točke, ko je bilo potrebno opraviti pregled stanja lestev na trgih sodelujočih članic, ki je potekal v septembru 2011.

Pravna podlaga za izvedbo pregleda stanja lestev na trgu je podana v določilih 1. člena Zakona o splošni varnosti proizvodov, ki določa, da se na trg lahko dajejo samo varni proizvodi. Lestve so namreč proizvodi, ki nimajo posebne zakonodaje, njihovo varnost opredeljuje sedaj več različnih standardov in predpisov članic, katerih uporaba pa ni obvezna (EN 131, BS 2037, OENORM Z 1501 in podobno). Glede na cilje projekta je bil zato izveden samo pregled stanja lestev na trgu - inšpekcijski nadzor ni bil predviden. Pri tem so inšpektorji popisali različne tipe lestev z vsemi predvidenimi podatki, ki bodo služili za nadaljevanje dela na tem projektu. Inšpektorji so uporabljali enoten obrazec za popis stanja lestev, ki je bil usklajen v sklopu projekta lestev med vsemi sodelujočimi članicami.

Tako se je pregled stanja lestev na trgu opravljal za lestve, ki so prosto dostopne potrošnikom v prodajalnah, torej za domača oziroma hišna dela. Lestve, ki so izdelane za posebne poklicne namene (gasilci, gradbinci električarji in podobno) pa glede na usmeritev projekta niso bile predmet tega pregleda.

Predmet pregleda stanja na trgu so bile naslednje skupine lestev:

- Skupina A: stopničaste lestve, navadne lestve (prislonske lestve), raztegljive lestve in več namenske lestve.

Inšpektorji pa so pri svojem delu ugotavljali tudi prisotnost naslednjih skupin lestev, saj bodo pridobljeni podatki služili za morebitno nadaljevanje projekta:

- Skupina B: teleskopske lestve, več zglobe lestve, stopničasti stoli, in podstrešne lestve.

V izvedbi pregleda stanja lestev na trgu Slovenije so inšpektorji pri 63 prodajalcih v maloprodaji skupaj pregledali 155 različnih lestev. Skupno je bilo pregledanih in popisanih z ustrezno predvidenimi lastnostmi 44 stopničastih lestev, 87 navadnih, raztegljivih in »A« lestev, 5 teleskopskih lestev, 3 zglobe lestve in 12 stopničastih stolov. Ugotovljeno je bilo tudi, da se na trgu nahaja 21 znanih proizvajalcev in 13 proizvajalcev, katerih identiteto v času popisa ni bilo mogoče ugotoviti. Ugotovljenih je bilo tudi 21 blagovnih znamk za lestve.

Po zbranih podatkih je bila sestavljena skupna tabela, ki je vsebovala podatke za 30 različnih lestev in je bila posredovana svetovalcu projekta, ki je podatke uporabil za nadaljevanje projekta lestve.

Bistvo tega pregleda stanja lestev na trgu je bilo zbiranje podatkov, ki bodo v kasnejši stopnji tega projekta služili za določitev lestev, ki bodo v sklopu tega projekta na trgu odvzete za opravljanje analiz (predvideno 9 različnih tipov lestev), katere bo opravil za vse sodelujoče države v okviru projekta izbrani testni laboratorij v EU. Na podlagi poročil testnega laboratorija bo v nadaljevanju izveden tudi celoten inšpekcijski postopek ugotavljanja skladnosti teh proizvodov glede na določila Zakona o splošni varnosti proizvodov.

4.3.2. Varnost električne opreme

Tržni inšpektorat RS že vse od uveljavitve evropske zakonodaje v slovenski pravni red izvaja nadzor električnih aparatov na slovenskem trgu. Na tržišče prihajajo novi električni proizvodi z daljnega vzhoda zaradi cenejše delovne sile, kar poceni izdelke, da so dostopnejši široki množici potrošnikov. Vse to pa zahteva dobro organiziran nadzor nad prometom in uvozom električnih proizvodov, saj je le na ta način možno zagotoviti, da se na slovenskem tržišču pojavlja čim manj proizvodov, ki so neskladni oziroma ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev iz Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej. Proizvod, ki ne izpolnjuje osnovnih varnostnih zahtev, lahko ob uporabi povzroči električni udar, zaradi prekomernega segrevanja aparata lahko pride do opeklin oziroma požara, lahko pride do fizičnih poškodb uporabnikov, poškodovanja njihovega imetja ali onesnaženja okolja.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvajal nadzor slovenskega tržišča na več načinov:

- V začetku leta je bil opravljen administrativni nadzor in vzorčenje osebnih računalnikov pri slovenskih proizvajalcih - sestavljavcih te opreme glede vsebine tehnične dokumentacije, katere sestavni del je poročilo o izvedenih preskušanjih glede varnosti (LVD) in elektromagnetne združljivosti (EMC) ter hrambo tehnične dokumentacije v predpisanem obsegu in roku, navodil za uporabo in vzdrževanje, zagotavljanja predpisanih podatkov na proizvodu oziroma na tablici s podatki,

označevanja proizvodov z oznako skladnosti CE, vsebine ES izjave o skladnosti in oznake za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

- V prvi polovici leta je potekal odvzem vzorcev v prodajalnah z namenom tehničnega preverjanja skladnosti opreme pri pooblaščenih laboratorijih.
- Konec leta bil opravljen vsakoletni nadzor glede svetlobnih nizov (novoletna okrasna razsvetljava), ki se je izvajal tako administrativno, s pregledom dokumentacije, kot tudi s preverjanjem tehnične skladnosti.
- Preko celega leta se je izvajal nadzor v povezavi s Carinsko upravo RS glede poskusa uvoza neskladnih proizvodov.
- Na podlagi prejetih obvestil držav članic EU - podane zaščitne klavzule in RAPEX obvestila - so se preko celega leta izvajali pregledi slovenskih prodajaln.
- Tržni inšpektorat RS je prav tako reagiral na vse prejete prijave potrošnikov glede električne opreme.

4.3.2.1. Administrativni nadzor osebnih računalnikov

Pri nekaterih slovenskih proizvajalcih osebnih računalnikov je bil že v letu 2010 opravljen nadzor. Pri tem se je ugotovilo, da večina ni imela izdelane tehnične dokumentacije ter so nameščali CE oznako na osebne računalnike brez predhodno ugotovljene skladnosti po predpisanem postopku. Na podlagi teh ugotovitev se je v začetku leta 2011 izvedel nadzor pri slovenskih proizvajalcih osebnih računalnikov, sočasno pa so bili odvzeti tudi 4 vzorci, ki so bili predani na preverjanje skladnosti pri akreditiranem laboratoriju glede izpolnjevanja bistvenih zahtev po Pravilniku o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej.

Pri 69 pravnih subjektih je bilo pregledanih 266 različnih konfiguracij oziroma tipov osebnih računalnikov. Administrativne neskladnosti s predpisi so bile ugotovljene pri 219 različnih tipih osebnih računalnikov, kar predstavlja 82,3 % vseh pregledanih tipov oziroma različnih konfiguracij. Nepravilnosti zaradi neustrezne ali pomanjkljive tehnične dokumentacije, ki je sicer obstajala, so bile ugotovljene v 26 primerih, tehnična dokumentacija pa ni obstajala v 213 primerih, kar pomeni 80,1 % od vseh pregledanih tipov oziroma različnih konfiguracij osebnih računalnikov. Z neustrezno oznako CE je bilo 13 tipov, brez oznake skladnosti CE pa je bilo ugotovljenih 40 primerov. Brez navodil za uporabo je bilo 13 tipov računalnikov, s pomanjkljivimi oziroma nepopolnimi navodili pa je bilo 11 tipov osebnih računalnikov. Z neustrezno ES izjavo o skladnosti je bilo 26 tipov osebnih računalnikov, ES izjava o skladnosti pa ni obstajala v 213 primerih. Brez oznake za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme je bilo ugotovljenih 27 različnih tipov osebnih računalnikov.

Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih nepravilnosti izdali 2 upravni odločbi o omejitvi prometa do odprave nepravilnosti, 13 upravnih odločb o prepovedi dajanja v promet, izrečenih je bilo 5 opozoril ZIN, v 7 primerih pa je bil tip osebnega računalnika s strani pravnega subjekta prostovoljno umaknjen s trga. Prekrškovno so inšpektorji ukrepali pri 26 pravnih subjektih, pri tem so izdali 7 prekrškovnih odločb z izrekom globe, 10 odločb o prekršku z opominom ter 9 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat RS je glede na slabe rezultate nadzora v januarju in prejetih prijavah ponovil administrativni nadzor namiznih računalnikov pri proizvajalcih (sestavljavcih) v mesecu septembru 2011. Pri 26 gospodarskih subjektov je bilo pregledanih 19 različnih konfiguracij oziroma tipov osebnih računalnikov. Administrativne neskladnosti s predpisi so bile ugotovljene pri 3 različnih konfiguracijah osebnih računalnikov, kar predstavlja 15,8 % vseh pregledanih konfiguracij. V enem primeru ni obstajala tehnična dokumentacija, brez oznake CE je bila ena pregledana konfiguracija. V 1 primeru proizvajalec ni izdal ES

izjave o skladnosti, prav tako je bil brez navodil za uporabo 1 tip računalnika. Z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme so bili opremljeni vsi pregledani tipi računalnikov. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bila izdana 1 upravna odločba o prepovedi dajanja na trg, izrečeni sta bili 2 opozorili ZIN, izdani pa sta bili tudi 2 odločbi o prekršku z izrekom opomina ter dve opozorili ZP-1.

4.3.2.2. Vzorčenje električnih naprav

Tržni inšpektorat RS vsako leto nameni določena finančna sredstva za vzorčenje proizvodov. S tem se preverja dejansko izpolnjevanje varnostnih zahtev proizvodov, ki se prodajajo na slovenskem tržišču. Tako so bili v prvi polovici leta opravljene nadzori v prodajalnah po vsej Sloveniji, kjer so inšpektorji na podlagi izkušenj in nekaterih dodatnih kriterijev odzimali proizvode ter jih oddali akreditiranim laboratorijem v preskušanje glede varnosti električne opreme.

Tržni inšpektorji so pri odločanju, katere proizvode vzorčiti, pomagale večletne izkušnje, kakor tudi kriteriji oziroma informacije o proizvodih in sicer:

- ♦ blagovne skupine, za katere se je v preteklih letih ugotovila neskladnost: električni (mali) gospodinjski aparati, svetilke, digitalni merilni instrumenti, napajalniki,
- ♦ proizvodi, ki so imeli sorazmerno nizko ceno v primerjavi z drugimi istovrstnimi proizvodi,
- ♦ proizvodi novih oziroma manj znanih blagovnih znamk,
- ♦ proizvodi, za katere ni mogoče ugotoviti porekla, ali pa je poreklo vzorca ocenjeno kot bolj rizično,
- ♦ podatki iz sistemov ICSMS in RAPEX ter zaščitnih klavzul.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 za ugotavljanje skladnosti električne opreme z določili veljavnih predpisov predal na analize 43 vzorcev (v letu 2010 je bilo vzorčenih 47 vzorcev), odvzete pa so bile naslednje skupine električnih proizvodov:

- ♦ mali gospodinjski aparati: 22 vzorcev (51,1 %),
- ♦ veliki gospodinjski aparati: 4 vzorci (9,3 %),
- ♦ svetila: 5 vzorcev (11,6 %),
- ♦ večfunkcijski merilni instrumenti: 3 vzorci (7,0 %),
- ♦ napajalniki za računalnik: 2 vzorca (4,7 %),
- ♦ osebni računalniki: 4 vzorci (9,3 %),
- ♦ grelniki vode: 3 vzorci (7,0 %).

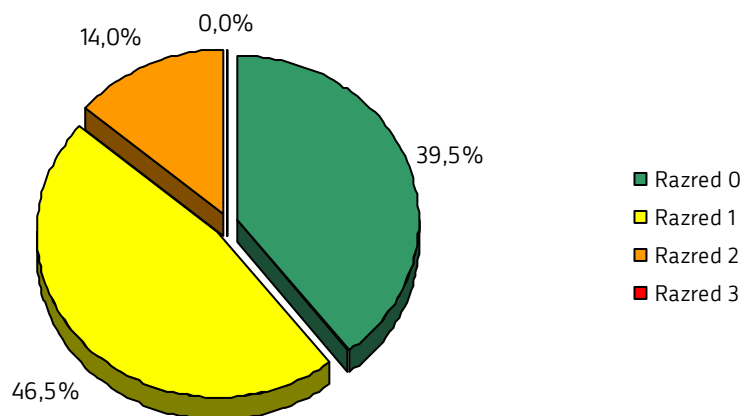
Preskusi so se izvajali v dveh akreditiranih laboratorijih: na Slovenskem institutu za kakovost in meroslovje SIQ iz Ljubljane in na Fakulteti za elektrotehniko, Laboratorij za metrologijo in kakovost iz Ljubljane.

Proizvodi, preskušani glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, so glede na rezultate preskušanja razvrščeni v štiri razrede:

- ♦ razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost;
- ♦ razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost;
- ♦ razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost;
- ♦ razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Rezultati preskušanj glede na Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, so vzorce uvrstili v naslednje razrede:

- razred 0: 17 proizvodov (39,5 % vseh preskušanih vzorcev) in sicer: 7 malih gospodinjskih aparatov, 2 velika gospodinjska aparata, 3 svetilke, 1 napajalnik, 2 osebna računalnika in 2 grelnika vode;
- razred 1: 20 proizvodov (46,6 %) in sicer: 11 malih gospodinjskih aparatov, 2 velika gospodinjska aparata, 2 svetilke, 1 večfunkcijski merilni instrument, 1 napajalnik, grelnik vode in 2 osebna računalnika;
- razred 2: 6 proizvodov (13,9 %) in sicer: 4 mali gospodinjski aparati in 2 večfunkcijska merilna instrumenta;
- razred 3: 0 proizvodov.

Slika 15: Rezultat preskušanja skladnosti glede električne varnosti proizvodov

Glede na ugotovljene neskladnosti je bilo izdanih 6 upravnih odločb in sicer 4 o omejitvi in umiku iz prometa ter 2 o prepovedi prometa. V 9 primerih pa so dobavitelji takoj po prejemu obvestila Tržnega inšpektorata RS o rezultatih preskušanja sami pristopili k sprejemu korektivnih ukrepov in so neskladne oziroma nevarne proizvode prostovoljno umaknili iz prometa in po potrebi naredili tudi odpoklic.

Za vzorce, za katere je Tržni inšpektorat RS prepovedal oziroma omejil promet zaradi varnostnih razlogov in se proizvodi tržijo tudi v drugih državah EU, so bile podane tudi zaščitne klavzule, prav tako pa so vsi rezultati preskušanj vneseni v mednarodni sistem ICSMS.

V primerjavi z leti 2009 in 2010, ko je bilo preskušanih skoraj enako število vzorcev, je stanje v letu 2011 praktično enako. Tudi število neskladnih vzorcev je v letu 2011 podobno, kot prejšnja leta, in sicer 60 % (62 % neskladnih v letu 2010). Glavnina neskladnosti se je nanašala na pomanjkanje varnostnih opozoril v navodilih za uporabo proizvoda, nikakor pa ni za zanemariti tehničnih neskladnosti, kar se je zopet pokazalo pri večfunkcijskih merilnih instrumentih. Visok odstotek ugotovljenih administrativnih neskladnosti, ki jih inšpektorji zaznajo z vizualnim pregledom samih proizvodov, prav tako pa tudi poostreni pregledi priložene dokumentacije, je posledica poglobljenega dela inšpektorjev na terenu po pripravljenih usmeritvah, prav tako pa tudi njihovega lastnega interesa, da so na slovenskem trgu prisotni le varni proizvodi.

Ker se ugotavlja relativno visok delež neskladnih proizvodov z manjšimi neskladnostmi, prav tako pa je bilo na tržišču najdenih 6 nevarnih proizvodov, katerih uporaba bi lahko povzročila nevarnost za uporabnika in okolje, se bo tudi v prihodnjem letu izvajal administrativni nadzor električnih proizvodov in odvzelo vzorce v prodajalnah ter preverjalo njihovo skladnost s predpisi.

4.3.2.3. Administrativni nadzor in vzorčenje svetlobnih nizov

Tržni inšpektorat RS že sedem let sistematično nadzira svetlobne nize, od tega šest let z izvedbo vzorčenj in preskušanj. Pravna podlaga za nadzor je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi podlagi izdana Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej in Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej ter Uredba (ES) št. 765/2008 evropskega parlamenta in sveta o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93.

Tržni inšpektorat RS je novembra in decembra 2011 izvajal nadzor preverjanja izpolnjevanja administrativnih in varnostnih zahtev okrasne razsvetljave (svetlobnih nizov) in sicer zaradi ugotovljenih nepravilnosti v predhodnih letih ter zaradi nizkocenovnih proizvodov, katerih proizvajalci, večinoma iz Kitajske, posvečajo premalo pozornosti tehničnim zahtevam, katerim morajo tovrstni proizvodi zadoščati.

Nadzor prodaje svetlobnih nizov se je izvajal v maloprodaji (prodajalnah) in v nadaljevanju pri dobaviteljih. Tržni inšpektorji so preverjali označevanje proizvodov z osnovnimi tehničnimi zahtevami, prisotnost varnostnih opozoril v slovenskem jeziku, kot tudi nekatere konstrukcijske zahteve, povezane z varnostjo uporabnikov. Prav tako so bili v pogodbeni laboratorij oddani na preskušanje glede izpolnjevanja osnovnih varnostnih zahtev vzorčeni svetlobni nizi.

Tržni inšpektorji so pri 63 zavezancih, od tega pri 40 trgovcih v maloprodaji, pri 20 prvih distributerjih, pri 2 uvoznikoma in pri 1 zastopniku proizvajalca, skupaj pregledali 191 tipov svetlobnih nizov. Pri 74 proizvodih, kar predstavlja 38,7 % vseh pregledanih tipov proizvodov so bile ugotovljene nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti in sicer:

- 9 proizvodom ni bila predložena ES izjav o skladnosti ali je bila le-ta pomanjkljiva (21 proizvodov v letu 2010),
- 1 proizvod je bil brez CE oznake (2 proizvoda v letu 2010),
- 24 proizvodov ni imelo vseh potrebnih oznak, ki se morajo nahajati na svetlobnem nizu ali na neodstranljivi nalepki, pritrjeni na kabel svetlobnega niza (CE, naziv proizvajalca/zaščitne znamke/blagovne znamke, nazivna napetost celotnega niza...) (20 proizvodov v letu 2010),
- 20 proizvodov ni imelo ustreznih varnostnih opozoril na embalaži ali pa so bila le-ta v tujem jeziku,
- 25 proizvodov ni imelo priloženih ustreznih varnostnih opozoril in navodil ali pa so bila le-ta v tujem jeziku (16 proizvodov v letu 2010),
- 4 proizvodi so imeli dolžino priključnega kabla manjšo od 1,5 m (1 proizvodov v letu 2010),
- 11 proizvodov ni bilo ustrezno zavarovanih pred napetostjo.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti je bilo s strani zavezancev izvedenih 12 (3 leta 2010) prostovoljnih ukrepov (umik), tržni inšpektorji pa so izrekli oziroma izdali:

- 24 opozoril ZIN,
- 2 upravni odločbi zaradi odprave neskladnosti in omejitev prometa,
- 13 opozoril ZP-1,
- 6 odločb o prekršku z izrekom globe,
- 7 odločb o prekršku z izrekom opomina,

- 2 plačilna naloga.

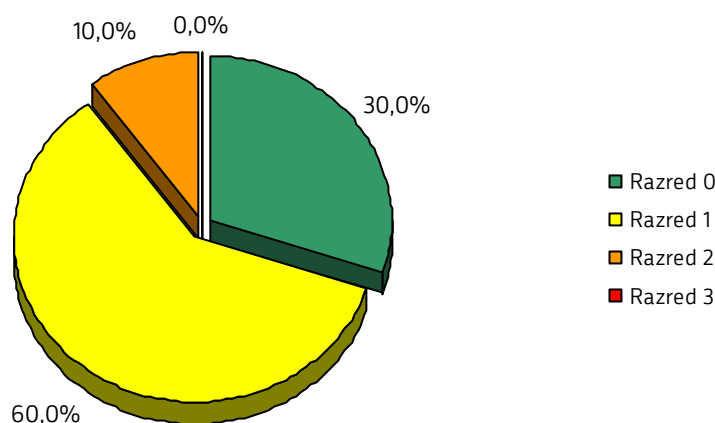
Poleg administrativnega nadzora so tržni inšpektorji v maloprodaji odvzeli 10 tipov svetlobnih nizov in jih oddali na preverjanje in preskušanje glede bistvenih varnostnih zahtev v pogodbeni laboratorij. Vsi podatki o preskušanih svetlobnih nizih so vneseni tudi v sistem ICSMS.

Proizvodi, preskušani glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, so glede na rezultate preskušanja razvrščeni v štiri razrede:

- razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost;
- razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost;
- razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost;
- razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

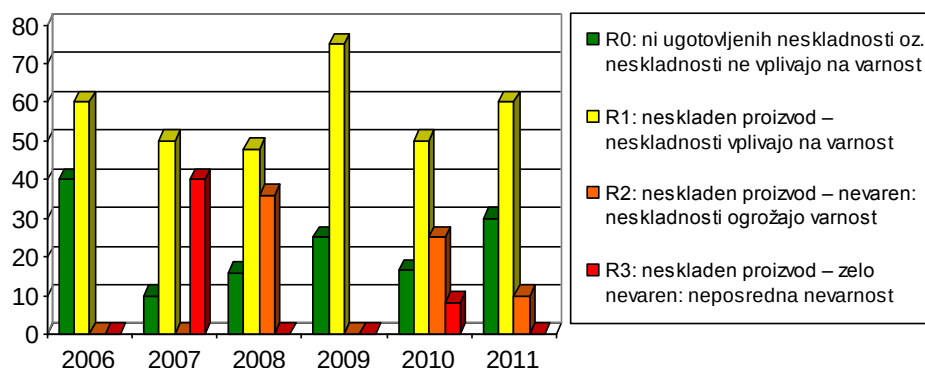
Zaradi ugotovljenih neskladnosti z varnostnimi zahtevami, so bili vzorčeni svetleči nizi uvrščeni v naslednje razrede:

- razred 0: 3 svetlobni nizi (30 % vseh preskušanih vzorcev),
- razred 1: 6 svetlobnih nizov (60 % vseh preskušanih vzorcev),
- razred 2: 1 svetlobni niz (10 % vseh preskušanih vzorcev),
- razred 3: ni bil uvrščen noben proizvod (0 %).

Slika 16: Rezultati preskušanja skladnosti svetlobnih nizov

V letu 2011 je, glede na leto 2010, ugotovljeno boljše stanje glede prisotnosti zelo nevarnih proizvodov, ki so neposredno zelo nevarni (razred 3), še vedno pa je imela več kot četrtina (27,2 %) administrativno pregledanih proizvodov pomanjkljive oznake in varnostna opozorila, 4,7 % proizvodov pa je bilo brez predpisane ES izjave o skladnosti.

Slika 17: Primerjava uvrstitve vzorčenih svetlobnih nizov v razrede (2006-2011) v odstotkih

Ker gre v primerih svetlobnih nizov za proizvode, ki se množično uporabljajo v gospodinjstvih v prednovoletnem času in ker so posledice zaradi neizpolnjevanja varnostnih zahtev lahko zelo resne z vrsto nevarnosti: električni udar in požar, bo Tržni inšpektorat RS s tovrstnim nadzorom nadaljeval tudi v letu 2012.

Pri vseh zavezancih se je sočasno opravil tudi nadzor prisotnosti in prometa proizvodov na podlagi posredovanih RAPEX notifikacij - obvestil o nevarnih proizvodih, za katere so bile podane zaščitne klavzule. Ugotovljeno je bilo, da svetlobnih nizov, priglasičenih v sistem RAPEX, v prodaji ni, prav tako pa tudi ni bilo opravljenega prometa navedenih proizvodov v letu 2011.

4.3.2.4. [Zaključek](#)

Skupna ugotovitev je, da je v prodaji še vedno nekaj stare zaloge izdelkov iz preteklih let, ki so za promet pomanjkljivo opremljeni. Večji uvozniki in distributerji izdelke, ki so jih v promet dali 2011, opremljajo v skladu s predpisi (pojavljajo se le manjše pomanjkljivosti), manjši dobavitelji pa zakonodaje še vedno ne poznajo natančno. Nadzor nad prodajalci na drobno, uvozniki in distributerji, bo torej potrebno opraviti tudi v prihodnjih letih.

Na podlagi ugotovitev, da so na trgu še vedno prisotni neskladni svetlobni nizi, ki vplivajo na varnost ali ogrožajo varnost, bo Tržni inšpektorat RS z nadzorom svetlobnih nizov nadaljeval tudi v letu 2012.

4.3.3. [Elektromagnetna združljivost naprav](#)

Bistvene zahteve, ki jih mora izpolnjevati električna in elektronska oprema glede elektromagnetne združljivosti, so opredeljene v Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, ki prenaša v slovenski pravni red direktivo 2004/108/ES in je izdan na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvedel administrativni nadzor namiznih računalnikov pri slovenskih proizvajalcih, s katerim se je preverjala skladnost z veljavnimi predpisi glede električne varnosti in elektromagnetne združljivosti. Izvedeno je bilo tudi preverjanje skladnosti glede elektromagnetne združljivosti za 4 namizne računalnike in 2 napajalnika. Rezultati nadzora so objavljeni v poglavjih 4.3.2.1. Administrativni nadzor osebnih računalnikov in 4.3.2.2. Vzorčenje električnih naprav.

Razen navedenega je Tržni inšpektorat RS na področju elektromagnetne združljivosti v letu 2011 sodeloval v 4. projektu čezmejnega sodelovanja skupine ADCO EMC s petimi vzorčenimi proizvodi LED sijalk.

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS s strani držav članic prejel 19 obvestil (zaščitnih klavzul), za katere je bila izvedena poizvedba na slovenskem trgu. Ugotovljeno je bilo, da se proizvodi iz obvestil na slovenskem trgu niso nahajali.

4.3.3.1. [Vzorčenje](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvedel redni nadzor glede izpolnjevanja bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja. Vzorčenih je bilo 9 proizvodov električne in elektronske opreme iz naslednjih skupin:

- ♦ svetila (LED sijalke): 5 vzorcev (55,6 % vseh odvzetih vzorcev),

- namizni računalniki (vzorci so bili odvzeti tekom izvajanja administrativnega nadzora pri proizvajalcih): 4 vzorci (44,4 %).

Na vzorcih so bili opravljeni delni preskusi po zahtevah harmoniziranih standardov pri pooblaščenem laboratoriju.

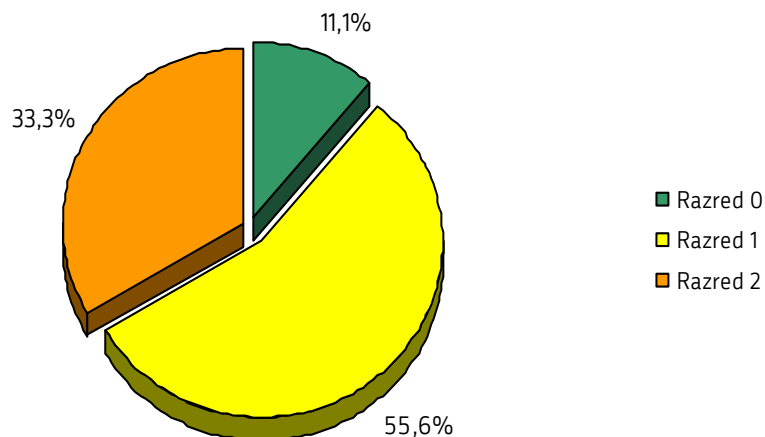
Proizvodi, preskušani glede bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti, so glede na rezultate preskušanja razvrščeni v tri razrede:

- razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti;
- razred 1: neskladen proizvod - administrativna neskladnost;
- razred 2: neskladen proizvod - tehnična neskladnost

Tehnično neskladna je tista oprema, katere izmerjeni parametri presegajo v standardih predpisano mejno vrednost, povečano za 100 % merilne negotovosti opreme in metode uporabljene pri meritvah elektromagnetnih pojavov.

Rezultat preskušanj odvzetih vzorcev v letu 2011 je uvrstitev v naslednje razrede:

- razred 0: 1 proizvod (11,1 % vseh preskušanih vzorcev) in sicer LED sijalka;
- razred 1: 5 proizvodov (55,6 %) in sicer: 1 LED sijalka, 2 namizna računalnika;
- razred 2: 3 proizvodi (33,3 %) in sicer: 1 LED sijalka, 2 namizna računalnika.

Slika 18: Rezultati preskušanja vzorčenih proizvodov glede elektromagnetne združljivosti

V letu 2011 je bila na področju elektromagnetne združljivosti izdana 1 odločba o prepovedi, v vseh ostalih primerih, kjer je bila ugotovljena neskladnost (administrativna ali tehnična) so zavezanci prostovoljno umaknili proizvod iz prometa do odprave nepravilnosti. Zoper 7 zavezancev je bil uveden prekrškovni postopek, pri tem so bile izrečene 3 globe, izdan 1 plačilni nalog in 3 opomini.

V primerjavi z letom 2010, ko je bilo na tem področju vzorčenih 10 proizvodov, ki so bili dani na preskušanje, se je stanje v letu 2011 poslabšalo, saj je ugotovljen veliko večji odstotek administrativno neskladnih proizvodov, zato bo Tržni inšpektorat RS v letu 2012 nadaljeval z aktivnostmi na področju elektromagnetne združljivosti naprav ter izvedel poleg planiranega vzorčenja še poostren administrativni nadzor električne in elektronske opreme pri proizvajalcih, uvoznikih, distributerjih in prodajalcih na drobno.

4.3.4. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema

Zahteve za radijsko opremo in telekomunikacijsko terminalska opremo so opredeljene v Pravilniku o radijski opremi telekomunikacijski terminalski opremi, ki prenaša v slovenski pravni red R&TTE direktivo 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta, pravilnik pa je sprejet na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvedel administrativni nadzor, s katerim se je preverjala skladnost radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme z veljavnimi predpisi. Inšpektorji so pri izvajanju nadzora v maloprodaji ter pri distributerjih preverjali: ustreznost označevanja proizvodov - CE oznaka ter druge predpisane oznake na proizvodih, embalaži in v spremni dokumentaciji, prilaganje in ustreznost ES izjave o skladnosti, ustreznost navodil za uporabo v slovenskem jeziku ter ustreznost garancijske izjave, izvajanje izvedbenega ukrepa za zunanje napajalnike po Uredbi 278/2009 ter označevanje z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

V času nadzora je bilo pregledanih 59 pravnih subjektov. Skupno je bilo pregledanih 151 proizvodov, administrativne neskladnosti s predpisi pa so bile ugotovljene pri 64 proizvodih, kar predstavlja 42,4 % vseh pregledanih proizvodov. Pomanjkljivosti zaradi neustreznih ali pomanjkljivih ES izjavah o skladnosti so bile ugotovljene pri 29 proizvodih (19,2 %), brez ES izjave o skladnosti je bilo 13 proizvodov (8,6 %), brez oznake CE ali ta ni bila ustrezna je bilo 9 proizvodov (6 %), pomanjkljivosti ali nepopolnosti garancijskih izjav so bile ugotovljene pri 22 proizvodih (14,6 %), pomanjkljivosti ali nepopolnosti navodil za uporabo so bile ugotovljene pri 24 proizvodih (15,9 %), 3 proizvodi niso imeli oznake za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, pri 46 proizvodih (30,5 %) je proizvajalec navajal v ES izjavi o skladnosti izvedbeni ukrep po Uredbi 278/2009, pri tem pa je bila le-ta ustrezna pri 38 (28,2 %) pregledanih proizvodih.

Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih nepravilnosti izdali zavezancem 3 upravne odločbe, izrečenih je bilo tudi 16 opozoril ZIN. V prekrškovnem postopku pa je bila izdana 1 odločba z izrekom globe, 7 odločb z izrekom opomina in 11 opozoril ZP-1. V času izvajanja nadzora je bilo s strani zavezancev prostovoljno s trga umaknjenih 14 proizvodov.

Poleg navedenega je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 na področju radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme organiziral še sestanek ADCO R&TTE skupine, ki se je odvijal od 28. do 30. junija v prostorih M hotela v Ljubljani ter sodeloval pri prevodu obrazca v nacionalni jezik za poenoten administrativni nadzor proizvodov s področja direktive R&TTE.

V letu 2011 je bilo Tržnemu inšpektoratu RS s strani Carinske uprave RS poslanih 87 obvestil o zadržanju sprostitve uvoza neskladnih proizvodov radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme iz tretjih držav na trg EU. Od tega je bilo zavrženih 76 proizvodov (brez oznake skladnosti CE), sproščenih v promet pa je bilo le 11 proizvodov, to je 12,7 %.

4.3.4.1. Vzorčenje

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvedel redni nadzor radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede zakonskih zahtev z metodo vzorčenja.

Vzorčenih je bilo 10 proizvodov radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme iz naslednjih skupin:

- naprave na daljinsko upravljanje: 4 vzorci (57,1 %),
- naprave informacijske tehnologije: 3 vzorci (42,9 %).

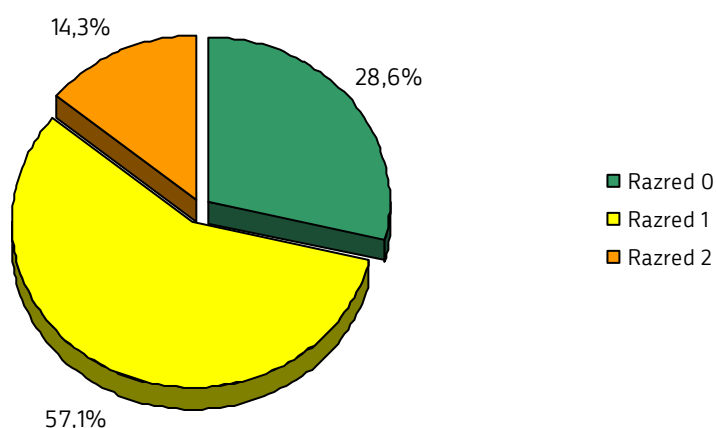
Vzorci so bili v laboratoriju preskušani glede zahtev koristne uporabe radijskega spektra in so bili glede na rezultate preskušanja razvrščeni v tri razrede. Pri ugotavljanju tehnične neskladnosti je bila upoštevana prekoračitev dobljenih merilnih rezultatov, katera presega v standardih predpisano mejno vrednost povečano za 100 % dovoljene negotovosti merilne opreme in metod, uporabljenih pri meritvah.

Proizvodi, preskušani glede na bistvene zahteve skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede izrabe radijskega spektra, so bili glede na rezultate preskušanja razvrščeni v tri razrede:

- razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- razred 1: neskladen proizvod - administrativna neskladnost,
- razred 2: neskladen proizvod - tehnična neskladnost.

Rezultat preskušanj odvzetih vzorcev v letu 2011 je uvrstitev v naslednje razrede:

- razred 0: 2 proizvoda (28,6 % vseh preskušanih vzorcev) in sicer: 1 naprava na daljinsko upravljanje in 1 naprava informacijske tehnologije,
- razred 1: 4 proizvodi (57,1 %) in sicer: 2 napravi na daljinsko upravljanje in 2 napravi informacijske tehnologije,
- razred 2: 1 proizvod (14,3 %) in sicer naprava na daljinsko upravljanje.

Slika 19: Rezultat preskušanja skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede izrabe radijskega spektra

V primerih ugotovljene tehnične neskladnosti (razred 2) je zavezanec proizvod prostovoljno umaknil s trga, bil pa mu je izrečen prekrškovni ukrep. Prostovoljno je proizvod umaknil tudi en zavezanec zaradi ugotovljene administrativne neskladnosti (razred 1), v ostalih primerih administrativnih neskladnosti pa so zavezanci ugotovljene nepravilnosti prostovoljno odpravili.

V primerjavi z letom 2010, ko je bilo na tem področju vzorčenih 10 proizvodov in so bil en vzorec v okviru izvedenih preskušanj tehnično neskladen ter štirje administrativno neskladni, je ostalo stanje v letu 2011 glede tehnične neskladnosti nespremenjeno. Poslabšalo pa se je stanje glede administrativnih neskladnosti, zato bo Tržni inšpektorat RS v letu 2012 izvedel poleg planiranega vzorčenja še poostren administrativni nadzor radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme pri proizvajalcih, uvoznikih, distributerjih in prodajalcih na drobno.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 na področju radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme sodeloval tudi z Zdravstvenim inšpektoratom RS v skupnem projektu vzorčenja tovrstne opreme, in sicer s 4 odvzetimi vzorci naprav z daljinskim upravljanjem (daljinsko upravljane igrače).

4.3.5. Stroji

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvajal nadzor skladnosti strojev na slovenskem trgu na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi podlagi sprejetega Pravilnika o varnosti strojev, ki vsebinsko v celoti povzema direktivo o strojih št. 2006/42/ES. Tržni nadzor je bil izveden na podlagi administrativnega nadzora, kjer je bilo preverjano označevanje strojev, prilaganje ES Izjav o skladnosti in navodil za uporabo, ter na področju kontrole skladnosti strojev z metodo izdelave analiz na podlagi bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtev Priloge 1 Pravilnika o varnosti strojev in uporabljenih harmoniziranih standardov.

Nadzor strojev na administrativnem področju je tako zajel naslednje skupine strojev:

- ♦ zamenljivo opremo,
- ♦ izposajo strojev za hišna gradbena dela.

4.3.5.1. Zamenljiva oprema

Zamenljiva oprema je oprema, ki je zasnovana in izdelana za sestavljanje s strojem po tem, ko se osnovni stroj da v obratovanje. Oprema, ki jo s strojem sestavi proizvajalec, ko se stroj da na trg in ki ni namenjena temu, da bi jo menjal uporabnik, se ne šteje za zamenljivo opremo, ampak velja za del stroja.

Zamenljiva oprema je med drugim oprema, nameščena na kmetijske ali gozdarske traktorje za oranje, pobiranje pridelka, dvigovanje ali nalaganje, in oprema, nameščena na stroje za zemeljska dela za, na primer, vrtanje ali rušenje. Delovne ploščadi, namenjene sestavljanju z dvížnimi stroji, da njihova funkcija postane dvigovanje oseb, so tudi zamenljiva oprema. Drugi primeri zamenljive opreme so podpore, namenjene sestavljanju s prenosnimi ročnimi stroji, da se ti spremenijo v nepremične stroje, in zamenljive enote za napajanje strojev za obdelavo lesa.

Pravno podlago za nadzor zamenljive opreme dajejo določila Zakona o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na podlagi 21. člena podaljšana veljava Pravilnika o varnosti strojev. Ker je za zamenljivo opremo predpisana obvezna garancija na podlagi Pravilnika o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje (sprejet na podlagi Zakona o varstvu potrošnikov), so se uporabljala tudi določila tega predpisa.

Nadzor zamenljive opreme je potekal pri proizvajalcih, uvoznikih in distributerjih po dobavni verigi. V nadzoru je bila zajeta zamenljiva oprema, ki se na slovenskem trgu trži v

prodajalnah kmetijskih strojev in je po svoji funkciji namenjena za opravljanje dela na področju kmetijstva.

Tržni inšpektorat RS je tako pri nadzorih zamenljive opreme preverjal naslednje:

- navodila za uporabo,
- ES Izjave o skladnosti,
- prisotnost oznake skladnosti CE,
- napisne ploščice in splošne označitve,
- vsebino tehnične dokumentacije - pri proizvajalcih,
- garancijske liste in spiske pooblaščenih servisov.

V nadzoru je bilo skupno pregledano 59 gospodarskih subjektov, od tega 14 proizvajalcev in 45 distributerjev. Z izvedenimi nadzori so tržni inšpektorji pregledali 123 strojev.

Nadzor zamenljive opreme je na slovenskem trgu potekal prvič. Ker deluje na slovenskem trgu tudi nekaj slovenskih proizvajalcev, je bil pri njih opravljen nadzor glede na določila Pravilnika o varnosti strojev. To pomeni, da je bila pregledovana tudi vsebina tehnične dokumentacije za proizvedeno zamenljivo opremo. Ugotovljeno je bilo, da so nekateri proizvajalci dobro seznanjeni z zahtevami za ugotavljanje skladnosti zamenljive opreme, spet drugi, gre predvsem za manjše obrtne delavnice, pa teh postopkov ne poznajo, ali jih poznajo zgolj površno. Tako so nekateri po opravljenih nadzorih prenehali z dajanjem zamenljive opreme na trg in pristopili k izvedbi postopkov ugotavljanja skladnosti, drugi pa so izjavili, da zamenljive opreme ne bodo več proizvajali. Nadzor distributerjev po celotni dobavni verigi pa je pokazal, večje število manjših neskladnosti, kot so nepopolno označevanje zamenljive opreme, nepopolne ES Izjave o skladnosti in navodila za uporabo. Tovrstne pomanjkljivosti so bile v glavnem v nadaljevanju postopka odpravljene, glede na uporabljeno določilo 16. člena Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, kjer je predvidena ob ugotovljenih formalnih neskladnostih pred izdajo upravne odločbe izdaja poziva za odpravo le-teh v določenem roku. Inšpektorji so pri nadzoru zamenljive opreme preverjali tudi garancijske liste in ugotovili kar nekaj pomanjkljivosti, pri čemer so bile le-te v nadaljevanju postopkov odpravljene.

Glede na ugotovljene pomanjkljivosti so tako inšpektorji izdali 33 pozivov o odpravi formalnih neskladnosti v skladu s 16. členom Zakona o tehničnih zahtevah za ugotavljanje skladnosti in 7 opozoril ZIN. Na podlagi določil 15. člena Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti sta bili zadnjemu distributerju izdani 2 upravni odločbi z izrekom omejitve dostopa neskladne zamenljive opreme na trgu, tako da se jim je prepovedala prodaja zamenljive opreme, in 2 upravni odločbi pri slovenskih proizvajalcih, katerim je bilo z izrekom prepovedano dajanje zamenljive opreme na trg. Po določilih Zakona o prekrških je bilo izrečenih 17 opozoril ZP-1, 1 plačilni nalog, 5 odločb z izrekom globe in 7 odločb z izrekom opomina.

Tokratni nadzor zamenljive opreme, ki je potekal prvič, odkar je bila spremenjena direktiva o strojih št. 2006/42/ES in posledično Pravilnik o varnosti strojev, je pokazal, da je na trgu dostopna tako skladna, kot neskladna zamenljiva oprema. Največ ugotovljenih nepravilnosti je bilo ugotovljenih pri manjših proizvajalcih, ki ne spremljajo sprememb veljavne zakonodaje v zadostni meri, njihova obrtna združenja pa tej problematiki ne posvečajo dovolj pozornosti. Na tem področju bi prav ta združenja morala odigrati večjo vlogo, tako da bi svoje člane ustrezno usposobila preko raznih predavanj. S tem bi se pomanjkljivosti v veliki meri zmanjšale. Pri nadzoru distributerjev pa je ugotovljeno, da le-ti prav tako ne spremljajo sprememb veljavnih predpisov, kar pomeni, da imamo na trgu večje število administrativno neskladnih proizvodov, katerih neskladnosti je možno odpraviti v krajšem času. V nadzoru je bilo izdanih relativno malo število upravnih odločb, kar je potrebno pripisati spremembi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o

ugotavljanju ju skladnosti, ki v 16. členu predvideva pri ugotovljenih formalnih neskladnostih pred izdajo odločbe izdajo poziva o odpravi neskladnosti v določenem roku. Glede na rezultate nadzora Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da bo nadzor zamenljive opreme na slovenskem trgu potrebno še ponoviti.

4.3.5.2. [Izposoja strojev za hišna gradbena dela](#)

V letu 2010 je bil na slovenskem trgu prvič izveden nadzor izposoje strojev v velikih blagovnih centrih, ki ponujajo stroje v izposajo proti plačilu za določeno časovno obdobje. Ker je bilo takrat ugotovljeno večje število nepravilnosti, je Tržni inšpektorat RS tovrstni nadzor ponovil v letu 2011, pri čemer je bil tokrat nadzor usmerjen v izposajo strojev za hišna gradbena dela. Na trgu je namreč večje število gospodarskih subjektov, ki tovrstne storitve nudijo potrošnikom v okviru opravljanja samostojne dejavnosti.

Pravno podlago za nadzor določa Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki določa, da se na trg lahko dajejo samo varni proizvodi. Zakon tudi določa, da se za proizvode, za katere obstajajo drugi predpisi, ta zakon v celoti uporablja v zvezi z vidiki oziroma vrstami nevarnosti, ki niso urejene s temi predpisi. V zvezi z vidiki oziroma vrstami nevarnosti, ki so urejene s temi predpisi, se določbe druge in tretje točke 4. in 5. člena do vključno 8. člena tega zakona ne uporabljajo. Druge določbe tega zakona se uporabljajo, če ti predpisi nimajo enakovrstnih določb. Tako je v 4. členu določeno, da je proizvod vsak proizvod, dobavljen potrošnikom v okviru izvajanja storitev, ki je za plačilo ali brezplačno dobavljen ali dostopen v okviru poslovne dejavnosti, naj je nov, rabljen ali obnovljen (izposojen). V 11. členu je tudi določeno, da morajo distributerji v okviru svoje dejavnosti ravnati s potrebno poklicno skrbnostjo, ki pomaga zagotoviti skladnost proizvoda z ustreznimi varnostnimi zahtevami. Predvsem ne smejo dobavljati proizvodov, za katere vedo ali bi na temelju lastnih informacij in kot strokovnjaki lahko vedeli, da ne izpolnjujejo varnostnih zahtev.

Tako je potrebno upoštevati, da gre pri izposoji strojev za proizvode, katerih dajanje na trg ureja poseben predpis - Pravilnik o varnosti strojev, ki na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v 21. členu določa, da se od uveljavitve tega zakona še naprej uporablja Pravilnik o varnosti strojev, kot predpis, izdan na podlagi 5. člena tega zakona brez omejitev. Za določene skupine strojev pa se prav tako na podlagi 21. člena še vedno uporablja, brez omejitev, Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem.

Nadzor izposoje strojev za hišna gradbena dela je potekal pri gospodarskih subjektih, ki dajejo tovrstne stroje proti plačilu za določeno časovno obdobje na voljo potrošnikom v najem. Inšpektorji so tako pri nadzorih izposoje strojev za hišna gradbena dela preverjali naslednje:

- navodila za uporabo,
- ES izjave o skladnosti,
- prisotnost oznake skladnosti CE,
- napisne ploščice in splošne označitve,
- prisotnost oznake za zajamčeno raven zvočne moči - v primeru, da je stroj na seznamu strojev Priloge 1 Pravilnika o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem,
- označevanje cen storitve na podlagi določil Zakona o varstvu potrošnikov,
- izdajanje računov na podlagi določil Zakona o varstvu potrošnikov.

Tržni inšpektorji so v času nadzora obravnavali skupno 35 gospodarskih subjektov, pri katerih je bilo skupno pregledano 111 strojev. Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji izdali 5 opozoril ZIN. Na podlagi določil Zakona o splošni varnosti proizvodov je bilo izdanih 6 upravnih odločb z izrekom pogojevanja nadaljnjega trženja določenega stroja s predhodno izpolnitvijo pogojev za zagotovitev varnosti. Po določilih Zakona o prekrških pa je bilo izrečenih 5 opozoril ZP-1 in 5 odločb z izrekom opomina. Nadzor določil Zakona o varnosti potrošnikov, kjer se je preverjalo označevanje cen in izdajanje računov, pa nepravilnosti ni pokazal.

Rezultati nadzora izposoje strojev za hišna gradbena dela so pokazali, da so stroji, ki so na trgu ponujani v najem, v glavnem dobro označeni, priložene pa so tudi predpisane spremne listine. Je pa še vedno nekaj takšnih gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg v izposajo neskladne stroje, zato bo v prihodnosti tovrstni nadzor ponovljen.

4.3.5.3. Vzorčenje

Analize in preskušanja strojev so bile v letu 2011 razdeljene med tri skupine strojev:

- ♦ kombinirane krožne in zajeralne žage z delovno mizo,
- ♦ okopalniki,
- ♦ dvizni pripomočki.

Analize so bile opravljene z namenom ugotavljanja varnosti in skladnosti strojev na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Analize za kombinirane krožne in zajeralne žage z delovno mizo in okopalnike je opravil Slovenski institut za kakovost in meroslovje iz Ljubljane, analize dviznih pripomočkov pa je opravil Institut za varilstvo iz Ljubljane. Po končanih analizah sta preizkuševalna laboratorija izdala poročila ter opravila oceno skladnosti strojev.

Skupno je bilo tako poslano na analize 20 strojev, od tega 5 kosov (25 % odvzetih proizvodov) kombiniranih krožnih zajeralnih žag z delovno mizo, 5 kosov (25 %) okopalnikov in 10 kosov (50 %) dviznih pripomočkov.

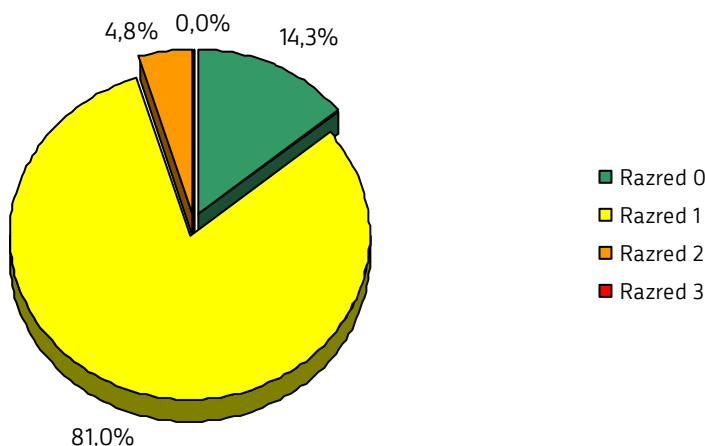
Tržni inšpektorat RS je na podlagi informacij o varnosti baterijskih vrtalnikov v reviji VIP, ki jo izdaja Zveza potrošnikov Slovenije, iz katere je bilo razvidno, da so baterijski vrtalniki blagovne znamke SKIL nevarni proizvodi, opravil pregled stanja na trgu in pri tem ugotovil prisotnost baterijskega vrtalnika blagovne znamke SKIL model 2497. Predmetni model baterijskega vrtalnika je bil odvzet s trga in poslan na analizo, ki jo je opravil Slovenski institut za kakovost in meroslovje v Ljubljani, kjer je bilo ugotovljeno, da gre za neskladen proizvod razreda 1, kar pomeni, da neskladnosti vplivajo na varnost. Ugotovljena je bila možnost požara. Vrtalnik je bil po tej ugotovitvi prostovoljno umaknjen iz prodaje s strani prodajalca, vsa količina umaknjenih baterijskih vrtalnikov pa je bila vrnjena proizvajalcu. O svojih ugotovitvah je Tržni inšpektorat RS obvestil tudi revijo VIP, ki je obvestilo tudi objavila v svoji naslednji številki.

Proizvodi, preskušani glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, so glede na rezultate preskušanja razvrščeni v štiri razrede:

- ♦ razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- ♦ razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost,
- ♦ razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost,
- ♦ razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Rezultati analiz za 21 strojev so razvrščeni v naslednje razrede glede na izdelane ocene tveganja in glede na zahteve Pravilnika o varnosti strojev:

- razred 0: 3 stroji (14,3 %), od tega 2 kombinirani krožni in zajeralni žagi z delovno mizo ter 1 dvizni pripomoček,
- razred 1: 17 strojev (81,0 %) od tega 2 kombinirani krožni in zajeralni žagi z delovno mizo, 5 okopalnikov, 9 dviznih pripomočkov in 1 baterijski vrtalnik,
- razred 2: 1 stroj (4,7 %) od tega 1 kombinirana krožna in zajeralna žaga z delovno mizo,
- razred 3: 0 strojev (0 %).

Slika 20: Rezultat preskušanja skladnosti strojev

Analize strojev v letu 2011 so pokazale, da je še vedno relativno veliko strojev na trgu, ki so administrativno neskladni, kar pomeni, da njihova neskladnost lahko vpliva na varnost uporabnika. Vsi postopki so bili vodeni v skladu z veljavnimi predpisi, kar pomeni, da so v primerih neskladnosti inšpektorji na podlagi Uredbe (ES) 76780228 Evropskega Parlamenta in Sveta obveščali tudi proizvajalce strojev, ki pa so se v nekaterih primerih primerno odzvali ter sodelovali pri odpravljanju ugotovljenih nepravilnosti. Nekateri proizvajalci pa se niso odzvali, kar je imelo za posledico v večini primerov prostovoljne umike strojev s trga s strani distributerjev v Sloveniji. V enem primeru pa je bila izdana upravna odločba, saj proizvajalec stroja ni želel priznati rezultatov analize in je bilo zato odločeno, da se stroj umakne s trga v Sloveniji, izdelana je bila ocena tveganja, izdana pa je tudi ustrezna zaščitna klavzula.

Vsi podatki o vzorčenih strojih so vneseni tudi v podatkovno bazo ICSMS.

4.3.5.4. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju strojev v letu 2011 skupno izdal 5 odločb in 33 pozivov o odpravi formalnih neskladnosti po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 6 odločb po Zakonu o splošni varnosti proizvodov, 12 opozoril ZIN, 1 plačilni nalog, 17 odločb o prekrških, 29 opominov in 24 opozoril ZP-1.

V letu 2011 so bili opravljeni inšpekcijski pregledi strojev, ki so bili planirani v letnem planu tako na administrativni ravni, kot tudi na področju analiz, kjer so za dokazovanje skladnosti vključeni akreditirani laboratoriji za določena področja strojev. Pridobljeni rezultati so pokazali, da se število neskladnih strojev zmanjšuje, se pa še vedno dajejo na trg stroji, pri katerih se ugotavlja formalna neskladnost. Zato je redni nadzor strojev na trgu zelo pomemben, saj se le tako lahko odkriva prisotnost vedno večjega števila novih blagovnih znamk različnih proizvajalcev. Predvsem iz Kitajske, ki daje stroje na slovenski

trg pod zelo ugodnimi pogoji, uvozniki pa velikokrat ne sledijo veljavni zakonodaji ES, kar pomeni, da se na trgu nahajajo formalno neskladni stroji. Pri tem velja tudi omeniti, da proizvajalci priznanih blagovnih znamk podajajo prijave zaradi suma neskladnosti teh strojev, kjer pa je bilo do sedaj ugotovljeno predvsem to, da so bili pregledani stroji formalno neskladni. Ker se bo ta trend nadaljeval tudi v prihodnosti, je zato prisotnost Tržnega inšpektorata RS na tem področju še kako potrebna. Tako kot že v preteklih letih, sodeluje Tržni inšpektorat RS na področju strojev v skupini ADCO stroji, kjer se udeležuje skupnih sestankov skupine v ES in aktualne probleme tudi aktivno predstavlja. Delo te skupine je zelo pomembno, saj si članice v primerih aktualnih vprašanj tudi medsebojno delijo mnenja, ki pripomorejo k pravilnejšim odločitvam. Nadzore strojev opravljajo inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor na trgu, pred vsakim nadzorom pa se organizirajo tudi izpopolnjevanja, katera vodi nosilec področja strojev na sedežu inšpektorata, ki je hkrati tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni stroji, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom nenehno prizadevajo.

4.3.6. Osebna varovalna oprema

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvajal inšpekcijski nadzor zagotavljanja skladnosti osebne varovalne opreme z veljavno tehnično zakonodajo. Pravna podlaga za izvajanje inšpekcijskega nadzora proizvodov osebne varovalne opreme na trgu je 15. člen Pravilnika o osebni varovalni opremi. Nadzor se je vršil po sistemu administrativne oblike inšpekcijskega nadzora ter z metodo vzorčenj, pri proizvodih osebne varovalne opreme pri individualni uporabi, športnih aktivnostih ter pri poklicnih delovnih opravilih.

Pravna podlaga inšpekcijskih nadzorov je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, ki ureja pogoje dajanja proizvodov na trg ali v uporabo ter njihove dostopnosti na trg, tehnične zahteve za proizvode, način predpisovanja tehničnih zahtev za proizvode in postopkov ugotavljanja skladnosti s predpisanimi zahtevami in listinami, ki morajo biti priloženi ob dajanju proizvodov v promet. Pogoje, pod katerimi se lahko daje osebna varovalna oprema v promet in uporabo, določa Pravilnik o osebni varovalni opremi, s katerim je v pravni red Slovenije prenesena Direktiva Sveta 89/686/EGS z dne 21. 12. 1989 o osebni varovalni opremi.

4.3.6.1. Osebna varovalna opreme za zaščito telesa

Planirana administrativna oblika inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme za zaščito telesa se je prvič izvajala pri tekstilnih izdelkih I. certifikacijske kategorije, ki nudijo zaščito pred minimalnimi tvegani, kot so delovne halje, enodelne in dvodelne delovne obleke, varovalne obleke za zaščito pred dežjem, ter proizvodih II. certifikacijske kategorije, kot je motoristična varovalna oprema za zaščito hrbta in trupa ter varovalne rokavice in delovna oblačila za poklicne voznike motornih koles.

Ob inšpekcijskem nadzoru so tržni inšpektorji preverjali označbe identifikacijskih oznak na proizvodih, vsebino priloženih listin v slovenskem jeziku s primerjavo identičnosti v proizvajalčevim jeziku, oznako CE, vsebino ES-izjave o skladnosti in Certifikata o preskusu tipa. Opravljenih je bilo 67 inšpekcijskih pregledov izpolnjevanja zahtev skladnosti in pregledanih 242 tipov varovalne opreme.

Tržni inšpektorji so pregledali in ugotovili, da največ neskladnosti (19 %) predstavlja odsotnost navodil za uporabo v slovenskem jeziku, sledi ji odsotnost navodil za uporabo (1 %), vsebinska neskladnost v slovenskem jeziku z navodilom proizvajalca v tujem jeziku (0.4 %), 14 % pa predstavlja odsotnost oznak in piktogramov za I. certifikacijsko kategorijo.

Pri zavezancih, kjer so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, so tržni inšpektorji izdali 4 upravne odločbe z odreditvijo in odpravo ugotovljenih neskladnosti oziroma omejitve prometa, 2 odločbi o prekršku, 25 opozoril ZP-1, 3 opomine, 2 plačilna naloga in 22 opozoril ZIN.

4.3.6.2. [Oprema za zaščito glave](#)

Koordinirana administrativna oblika inšpekcijskega nadzora izpolnjevanja zahtev skladnosti se je izvajala pri osebni varovalni opremi za zaščito pri športnih aktivnostih in sicer proizvodov, kot so čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu ter smučarska očala.

Predmet nadzora je bila osebna varovalna oprema I. certifikacijske kategorije za zaščito oči ter oprema II. certifikacijske kategorije za zaščito glave.

Pri izvajanju nadzora so inšpektorji preverjali izpolnitev zahtev postopkov ugotavljanja skladnosti z določili Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter Pravilnika o osebni varovalni opremi pri I. in II. certifikacijski kategoriji, glede zagotavljanje vsebine navodil za uporabo v slovenskem jeziku, usklajenost s standardom, označevanje z oznako CE, pregleda vsebine ES izjave o skladnosti ter Certifikata o pregledu tipa.

Tržni inšpektorji so opravili 46 inšpekcijskih pregledov in pregledali 76 tipov smučarskih čelad za alpske smučarje in deskarje na snegu ter 80 tipov smučarskih očal. Ugotovljenih je bilo 27 kršitev po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, kar predstavlja 17 % neskladnost.

Tržni inšpektorji so ugotovili, da največ neskladnosti (26 %) predstavlja neskladnost oziroma odsotnost navodil za uporabo v slovenskem jeziku z navodili v tujem jeziku. Izvedenih je bilo 7 prostovoljnih umikov neskladne opreme glede navodil za smučarska očala in čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu zaradi nepravilne etikete zagotovljene v slovenskem jeziku.

4.3.6.3. [Preskušanje osebne varovalne opreme za zaščito glave](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvajal nadzor skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito glave in sicer čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu ter čelade za kolesarje in uporabnike roln in kotalk.

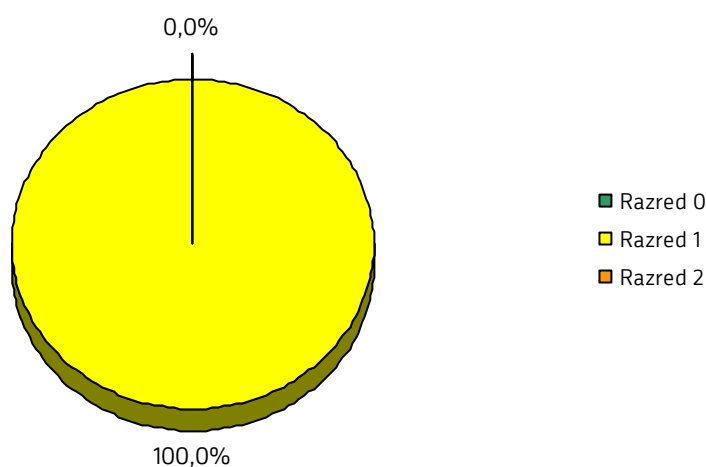
Čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu morajo ustrezati zahtevam Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Pravilnika o osebni varovalni opremi. Predmet nadzora so bile čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu izdelane po standardu SIST EN 1077:2007. V prodajalnah na drobno s športno opremo ter v specializiranih prodajalnah je bilo tako odvzeto 7 vzorcev.

Iz rezultatov preizkušanj izhaja, da pri vseh 7 vzorcih ni bilo ugotovljenih tehničnih neskladnosti.

Vzorci so bili glede na rezultate preskušanja razvrščeni v tri razrede:

- razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti v okviru izvedenih pregledov in preskušanj,
- razred 1: neskladen proizvod - administrativna neskladnost,
- razred 2: neskladen proizvod - tehnična neskladnost - izmerjene vrednosti presegajo dovoljene oziroma mejne vrednosti iz standarda za več kot 100 % merilne negotovosti merilne proge.

Pri 4 vzorcih je bila ugotovljena administrativna neskladnost odsotnosti oznake razreda A ali B na čeladi in v navodilih za uporabo. Čelada za alpske smučarje in deskarje na snegu razreda A uporabniku nudi večjo prekrivnost zaščite glave, čelada razreda B pa uporabniku nudi boljše prezračevanje in boljši prenos zvoka, zaradi česar nudi nižji nivo zaščite in ščiti manjši del glave. Ugotovljena administrativna neskladnost spada v razred 1 neskladnosti.

Slika 21: Rezultat preskušanja skladnosti smučaskih čelad

Zaradi odsotnosti oznake razreda A oziroma B v navodilu so tržni inšpektorji zavezancem zaradi kršitev določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti izdali 3 opozorila ZP-1. Podatke ugotovljenih neskladnosti so bili vneseni v podatkovno bazo ICSMS.

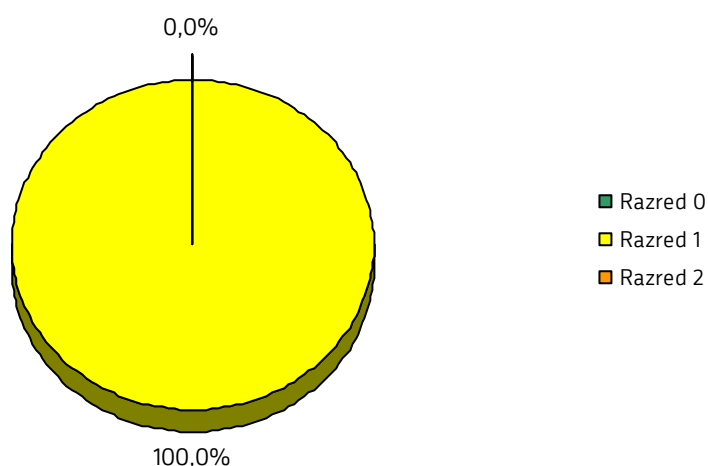

Čelade za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk morajo ustrezati zahtevam Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Pravilnika o osebni varovalni opremi. Predmet nadzora je bilo 7 primerkov čelad za alpske smučarje in deskarje na snegu izdelane po standardih SIST EN 1078:1998, SIST EN 1078:1998/A:2006.

Proizvodi, preskušani glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, so glede na rezultate preskušanja razvrščeni v tri razrede:

- razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti v okviru izvedenih pregledov in preskušanj,
- razred 1: neskladen proizvod - administrativna neskladnost,
- razred 2: neskladen proizvod - tehnična neskladnost.

Tržni inšpektorji so zavezancem zaradi ugotovljenih 5 kršitev (odsotnost informacij za uporabnika v navodilu za uporabo in embalaži v slovenskem jeziku) zavezancem izdali 5 opominov in opozoril ZIN. Administrativna neskladnost spada v razred 1 neskladnosti.

Slika 22: Rezultat preskušanja skladnosti kolesarskih čelad

Podatki o ugotovljenih neskladnostih so bili vneseni v podatkovno bazo ICSMS.

4.3.6.4. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju planirane administrativne oblike inšpekcijskega nadzora ter s postopki vzorčenj v letu 2011 skupno izvedel 127 inšpekcijskih pregledov in na podlagi ugotovljenih neskladnosti izdal 4 upravne odločbe, 33 opozoril ZIN, 2 opozorila ZP-1, 31 opominov, 2 odločbi z izrekom globe in 2 plačilna naloga, opravljenih pa je bilo tudi 9 prostovoljnih umikov in vrnitev proizvodov proizvajalcu.

Na podlagi izvedene administrativne oblike, načina inšpekcijskega nadzora z metodo vzorčenj ter prijav potrošnikov Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da je bila v letu 2011 še vedno ugotovljena prisotnost neskladnih proizvodov osebne varovalne opreme, katere lahko vplivajo na varnost in zdravje uporabnika. Z izvedbo preizkusov skladnosti z metodo vzorčenj naključno izbranih proizvodov osebne varovalne opreme se je še dodatno preverilo skladnost izpolnjevanja in zagotavljanja osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev, ki so potrebni za varnost uporabnikov (odraslih in otrok) pri rekreativnih dejavnostih, domačih aktivnostih, delovnih procesih in drugo. Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da se na trgu pojavlja veliko novih uvoznikov, ki uvažajo proizvode s pomanjkljivimi ali odsotnimi identifikacijskimi oznakami v slovenskem jeziku ali pa nimajo oznak, ki jih posamezni standard predvideva. Pri izvedenih postopkih vzorčenj se je izkazalo, da višja cena proizvoda vselej le ne predstavlja večje skladnosti proizvoda z veljavnimi predpisi.

Na podlagi mednarodne izmenjave informacij RAPEX je bila v letu 2011 ugotovljena prisotnost nevarnih proizvodov za zaščito pred padci z višine zahtevne III. certifikacijske kategorije, katera zaradi neskladnosti lahko predstavlja za uporabnika visoko stopnjo tveganja za življenje. Uvoznik teh proizvodov je vse proizvode umaknil iz prometa in kupce obvestil preko sredstev javnega obveščanja, podatke o ugotovitvah pa je Tržni inšpektorat RS objavil tudi na svoji spletni strani. Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bo tudi v letu 2012 potrebno nadaljevati z nadzorom skladnosti osebne varovalne opreme po zahtevah veljavnih predpisov, predvsem proizvodov, ki še niso bila predmet nadzora, pri katerih so se v preteklih postopkih ugotovile neskladnosti ter tudi koordinirano z drugimi pristojnimi organi nadzora.

4.3.7. Plinske naprave

Tržni inšpektorat RS že 10 let, ko je bil sprejet Pravilnik o plinskih napravah, s katerim se je v slovensko tehnično zakonodajo implementirala takratna evropska direktiva novega pristopa Gas Appliance 90/396 EEC, izvaja nadzor plinskih naprav.

Pravilnik določa zahteve za plinske naprave in opremo, da se lahko dajejo v promet in uporabo. Plinske naprave in oprema morajo tako izpolnjevati bistvene zahteve, ki zanje veljajo in so določene v Prilogi I pravilnika. K vsaki plinski napravi morajo biti priložena tehnična navodila za vgradnjo, namenjena inštalaterjem, ter navodila za uporabo in vzdrževanje, namenjena uporabnikom. Poleg tega pa morajo plinske naprave na sami napravi in na embalaži nositi primerna opozorila glede lastnosti, načina uporabe, vrste in tlaka plina v slovenskem jeziku.

Na vsaki plinski napravi ali napisni tablici mora biti nameščena oznaka CE, ki ji sledi razpoznavna številka organa za ugotavljanje skladnosti, ki je vključen v fazo nadzora proizvodnje (npr. CE1303) in napisi, določeni v Prilogi III (ime podjetja, trgovsko ime naprave, kategorija naprave, zadnji dve številki leta, v katerem je bila oznaka pritrjena), opremljeni na viden, čitljiv, neizbrisen in trajen način. Napisi oziroma tablica morajo biti oblikovani tako, da jih ni mogoče ponovno uporabiti.

Tržni inšpektorji so v letu 2011 pri trgovcih na drobno opravili nadzor predvsem plinskih žarov, premičnih kuhalnikov in plinskih naprav na kartušo. Tako so pri trgovcih opravili 50 pregledov plinskih naprav in pri tem pregledali 114 plinskih naprav (kar je 28 % več kot v letu 2010, ko je bilo pregledanih 89 plinskih naprav). Brez navodila v slovenskem jeziku so bile 3 naprave, pri 9 napravah ni bilo opozoril na napravi, pri 4 so bila opozorila na napravi nepopolna, pri 5 napravah ni bilo opozoril na embalaži v slovenskem jeziku, 1 plinska naprava ni imela CE oznake in napisne tablice. Zaradi navedenih nepravilnosti plinskih naprav so inšpektorji izdali 3 odločbe o prepovedi prometa plinskih naprav do odprave pomanjkljivosti ter izrekli 7 opozoril ZIN. Zaradi kršitev je bilo izrečenih 7 opozoril ZP-1, 1 opomin, 1 prekrškovna odločba ter izdan 1 plačilni nalogi.

Število ugotovljenih nepravilnosti se kljub vsakoletnemu nadzoru na področju plinskih naprav ne zmanjšuje prav veliko. V zadnjem času je v prometu večje število kitajskih plinskih naprav za zunanjo uporabo, kjer uvozniki ne zagotovijo navodil in opozoril v slovenskem jeziku niti na embalaži, niti na napravi sami. Glede na ugotovljene nepravilnosti bo Tržni inšpektorat RS z nadzorom plinskih naprav nadaljeval tudi v letu 2012.

Tržni inšpektorat RS je želel pridobiti tudi informacije o gumijastih ceveh, ki povezujejo plinske naprave z regulatorjem tlaka, nameščenega na plinski jeklenki, in se ponujajo na trgu. Te cevi je do leta 2003 urejal standard SIST EN 1763-1:2001. Ta standard je bil maja 2003 razveljavljen brez nadomestila novega standarda. V sedanjem času kar nekaj standardov ureja področje gumijastih cevi za plin in za druga področja uporabe, ki pa zajemajo samo cevi večjega premera, kot so cevi, ki se uporabljajo za povezavo plinske naprave in jeklenke. Zaradi navedenega se je pri nadzoru gumijastih cevi upoštevalo splošne zahteve Zakona o splošni varnosti proizvodov. Inšpektorji so pregledali, ali je na cevi oziroma embalaži ali v morebitnih opozorilih naveden proizvajalec (lahko logotip) ter ali je na cevi ali v navodilih za uporabo na podlagi določil Zakona o splošni varnosti proizvodov proizvajalec navedel rok za zamenjavo gumijaste cevi v uporabi ali rok, ki določa, koliko časa po izdelavi se cev še lahko uporablja.

Pri gumijastih ceveh za plinske naprave se je ugotovilo, da jih na slovenski trg v promet dajeta dve pravni osebi. Pri cevi enega distributerja so vsi podatki (proizvajalec, največji dovoljeni tlak in zadnji datum uporabe) na sami cevi, pri ceveh drugega distributerja pa so največji dovoljeni tlaki navedeni v navodilih, ostali podatki pa so na ceveh.

4.3.7.1. Vzorčenje plinskih naprav

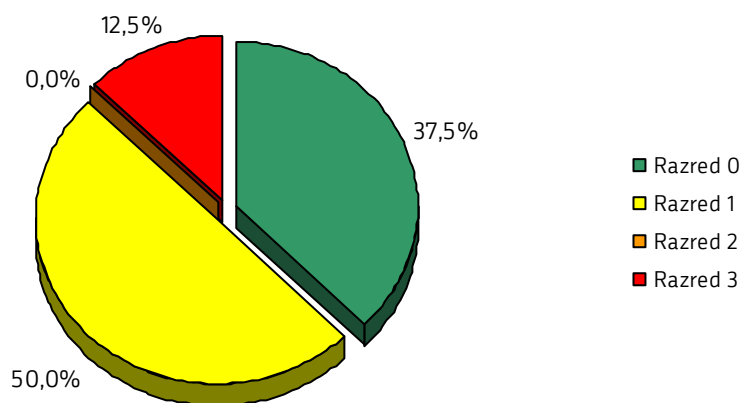

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS za namen ugotavljanja dejanske skladnosti plinskih naprav vzorčil 8 plinskih naprav. Med vzorčenimi proizvodi so bili 4 plinski žari za zunanjo uporabo, 3 kuhalniki na kartušo in plinska svetilka na kartušo. Vzorčene proizvode je Tržni inšpektorat RS predal v preskušanje pooblaščenemu laboratoriju.

Proizvodi, preskušani glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, so glede na rezultate preskušanja razvrščeni v štiri razrede:

- razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost,
- razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost,
- razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Ugotovitve preskušanj vzorčenih proizvodov v akreditiranem laboratoriju, kjer se je preverjala in ugotavljala skladnost plinskih naprav s harmoniziranimi standardi, so pokazale, da so bili 4 odvzeti vzorci neskladni (manjša neskladnost, ki lahko vpliva na varnost - razred 1), 3 plinske naprave na kartušo so bile skladne (razred 0), medtem ko je bil plinski žar kitajskega proizvajalca spoznan kot nevaren pri uporabi (razred 3). Pri preskušanju plinskega žara se je ugotovilo puščanje plina na spojih konstrukcije gorilnika.

Slika 23: Rezultat preskušanja skladnosti plinskih naprav

Kjer so bile ugotovljene neskladnosti, so bile zavezancem izdane upravne odločbe, s katerimi jim je bila naložena odprava administrativnih nepravilnosti oziroma prepoved dajanja v promet neskladnih plinskih naprav. Pomanjkljivosti so bile odpravljene.

V enem primeru je slovenski distributer vrnil vse plinske naprave dobavitelju, ker je bila plinska naprava spoznana za nevarno, saj je plin puščal na spojih konstrukcije gorilnika. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bil ta tip plinskih naprav v Sloveniji umaknjen iz prodaje in uporabe.

Glede na negativne rezultate testiranja plinskih naprav v letu 2010 in 2011, bo Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2012 izvajal nadzor plinskih naprav ter jih tudi vzorčil.

4.3.8. Gradbeni proizvodi

Poleg številnih reaktivnih nadzorov so tržni inšpektorji v letu 2011 sistematično izvajali tudi planirane administrativne nadzore skladnosti gradbenih proizvodov.

Pravna podlaga za izvedbo inšpekcijskih nadzorov gradbenih proizvodov je Zakon o gradbenih proizvodih, Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov, Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti gradbenih proizvodov z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih ter v delu neharmoniziranega področja gradbenih proizvodov tudi zahteve Uredbe (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Na področju gradbenih proizvodov je bilo skupno izvedenih planiranih in reaktivnih 375 inšpekcijskih nadzorov (za 46 % več kot v letu 2010, ko je bilo izvedenih 257 nadzorov).

Sistematično vodene nadzore skladnosti izbrane družine gradbenih proizvodov so tržni inšpektorji izvajali s planiranimi administrativnimi pregledi. Tržni inšpektorji so pri zavezancih opravili 186 planiranih (stavbno pohištvo in male čistilne naprave) inšpekcijskih nadzorov (za 14,8 % več kot v letu 2010, ko je bilo izvedenih 162 nadzorov) in pregledali 320 tipov gradbenih proizvodov (za 570 % več kot v letu 2010, ko je bilo pregledanih 56 tipov proizvodov).

Tržni inšpektorji so glede spoštovanja določil Zakona o gradbenih proizvodih izvedli tudi 189 reaktivnih nadzorov (za 99 % več kot v letu 2010, ko je bilo izvedenih 95 reaktivnih nadzorov). Tržni inšpektorat RS je reaktivne nadzore izvajal tekom celega leta kot reakcijo na stanje na trgu (informacije s strani carinskih organov, reklamacije, prijave in lastne zaznave inšpektorjev).

Pri zavezancih, kjer so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o gradbenih proizvodih, je bilo izdanih 37 upravnih odločb o prepovedi oziroma omejitvi prometa (za 39,4 % manj kot v letu 2010, ko je bilo izdanih 61 odločb), izrečenih 21 opozoril ZIN (za 47,5 % manj kot v letu 2010, ko je bilo izrečenih 40 opozoril) in 21 opozoril ZP-1 (za 10,5 % več kot v letu 2010, ko je bilo izrečenih 19 opozoril) ter izdanih 18 opominov (za 10 % manj kot v letu 2010, ko je bilo izdanih 20 opominov), 1 plačilni nalog (v letu 2010 ni bilo nobenega) in 4 prekrškovne odločbe (v letu 2010 ni bilo nobene).

Iz Carinskih uradov RS je Tržni inšpektorat RS prejel 50 obvestil (za 37,5 % manj, kot v letu 2010, ko je bilo prejetih 80 obvestil) o zadržanju sprostitve gradbenih proizvodov v prost promet, za katera jim je nato podal 13 zahtev (za 43,5 % manj, kot v letu 2010, ko je bilo podanih 23 zahtev), da se proizvodi ne sprostijo v prosti promet.

4.3.8.1. Stavbno pohištvo

Tržni inšpektorji so s planiranimi koordiniranimi administrativnimi nadzori preverjali izpolnjevanje zahtev, ki veljajo za stavbno pohištvo in sicer za okna in vhodna vrata, svetlobne kupole, zunanje rolete in žaluzije ter zunanje tende.

Pred izvedbo inšpekcijskih nadzorov je Tržni inšpektorat RS z dopisom seznanil Gospodarsko zbornico Slovenije ter Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, ter obe zbornici v želji po čim večjem številu

skladnih gradbenih proizvodov v prometu pozval in predlagal, da seznani vse svoje člane z zahtevami glede predpisane obvezne uporabe harmoniziranih standardov za proizvode iz skupine stavbnega pohištva ter o nameri nadzorov s strani Tržnega inšpektorata RS. Prav tako je Tržni inšpektorat RS glede zahtev za dajanje v promet oken in vrat objavil novico na svoji spletni strani.

Pravna podlaga za izvedbo nadzorov in izdajo ukrepov je Zakon o gradbenih proizvodih, Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov ter obvezni harmonizirani standardi za proizvod.

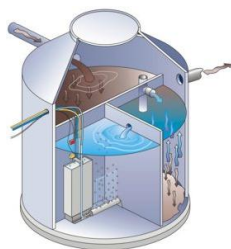
Tržni inšpektorji so z nadzori preverjali označevanje stavbnega pohištva s predpisanimi podatki CE informacije na proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje, vsebino garancijskega lista (v kolikor je bil izdan ali obljubljen prostovoljno), izdano ES izjavo o skladnosti, pri slovenskih proizvajalcih pa tudi pridobljeno poročilo priglašene laboratorija o izvedenem tipskem preskusu (za okna, vrata in kupole) ter preverili izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje.

Tržni inšpektorji so opravili 146 inšpekcijskih pregledov in sicer 91 pri proizvajalcih, 20 pri prvih distributerjih, 2 pri uvoznikih, 12 pri trgovcih v maloprodaji, 7 pri izvajalcih montaže, pri 14 zavezancih pa je bilo ugotovljeno, da ne nudijo nadziranega stavbnega pohištva, ali pa je družba prenehala z opravljanjem te dejavnosti. Pri 132 zavezancih je bilo pregledanih 280 tipov proizvodov, pri čemer so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti: 14 proizvajalcev ne vodi notranje kontrole proizvodnje, 15 proizvajalcev nima pridobljenih Poročil o izvedenem tipskem preskusu oziroma poročila niso ustrezna (izdal nepriglašen laboratorij) ali proizvajalec nima pogodbe z dobaviteljem za uporabo njegovih poročil, 8 zavezancev ne zagotavlja navodil za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje, ali pa niso v slovenskem jeziku, 57 zavezancev nima ustreznih ES izjav o skladnosti, 40 zavezancev ne zagotavlja predpisane CE informacije. Vsi dobavitelji in trgovci so bili opozorjeni na nepravilnosti in seznajeni z zahtevami prepisov.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je 39 zavezancev s prostovoljnimi dejanji izvedlo odpravo nepravilnosti. Tržni inšpektorji so izdali 60 opozoril ZIN, 16 upravnih odločb (prepoved oziroma omejitev prometa), 48 opozoril ZP-1, 21 opominov, 2 odločbi o prekršku in 3 plačilne naloge po Zakonu o prekrških.

Z izvedenimi kontrolami izvršitev naloženih ukrepov je bilo ugotovljeno, da so zavezanci spoštovali izdane ukrepe in jih izvršili. O ugotovitvah nadzora je bil obveščen tudi Inšpektorat RS za okolje in prostor s pobudo, da se tovrstni nadzori izvedejo tudi na gradbiščih.

4.3.8.2. Male čistilne naprave

Tržni inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so opravili administrativne nadzore nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za male čistilne naprave (čistilne naprave in greznice) in za katere so objavljeni obvezni harmonizirani standardi, ki določajo obvezne lastnosti, ki jih mora proizvod izpolnjevati, da je pred dajanjem v promet.

Predmet izvedenih nadzorov je bilo označevanje malih čistilnih naprav s predpisanimi podatki oziroma CE informacijo na proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje, vsebina garancijskega lista (v kolikor je bil izdan ali obljubljen prostovoljno), vsebina izdane ES izjave o skladnosti, iz katere mora biti med drugim tudi razvidno, da si je proizvajalec za proizvod po sistemu ugotavljanja in potrjevanja skladnosti »3« pri priglašenem laboratoriju pridobil Poročilo o izvedenem preskusu tipa proizvoda, pri slovenskih proizvajalcih pa tudi pridobljeno poročilo

priglašenega laboratorija o izvedenem tipskem preskusu ter pregled izvajanja in dokumentiranja notranje kontrole proizvodnje.

Tržni inšpektorji so skupno opravili 40 inšpekcijskih pregledov in sicer 5 pri proizvajalcih, 18 pri prvih distributerjih, 6 pri trgovcih v maloprodaji, pri 11 zavezancih pa je bilo ugotovljeno, da ne nudijo nadziranih proizvodov, ali pa je družba prenehala z opravljanjem te dejavnosti.

Pri 29 zavezancih je bilo pregledanih 40 tipov proizvodov, pri čemer so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti: proizvajalec ni vodil in dokumentiral notranjo kontrolo proizvodnje, proizvajalec vodi pomanjkljivo notranjo kontrolo proizvodnje, proizvajalec ni opravil začetnega preskusa tipa proizvoda, proizvajalec nima opravljenega preskusa začetnega tipa proizvoda za učinkovitost čiščenja, distributer je predložil nepopolno poročilo opravljenega preskusa začetnega tipa proizvoda, 2 proizvajalca sta za 4 tipe proizvodov predložila nepopolne ES izjave o skladnosti, 17 distributerjev je za 26 tipov proizvodov predložilo nepopolne ES izjave o skladnosti, 20 tipov proizvodov ni bilo ali pa je bilo pomanjkljivo označenih s predpisano CE informacijo, 15 prostovoljnih garancij za različne tipe proizvodov je bilo nepopolnih.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti je 8 zavezancev (2 proizvajalca, 5 distributerjev in 1 trgovec) s prostovoljnimi dejanji izvedlo odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti. Tržni inšpektorji so v primerih, da so zavezanci imeli v prometu neskladne proizvode, izdali 3 upravne odločbe, s katerimi je bila naložena prepoved dajanja v promet, 4 upravne odločbe, s katerimi je bila naložena odprava ugotovljenih nepravilnosti, 4 sklepe o dovolitvi izvršbe, 3 opozorila ZIN, 7 opozoril ZP-1, 2 opomina in 3 odločbe o prekršku.

Največ neskladnosti je bilo ugotovljenih v zvezi z nezagotavljanjem dokumentacije o opravljenem preskusu začetnega tipskega preskusa pri priglašenem organu, ki bi glasila na proizvajalca. Proizvajalci koristijo poročila začetnega tipskega preskusa drugih proizvajalcev, pri tem pa nimajo urejenih razmerij med njimi o pravici koriščenja. Nadaljnje neskladnosti so bile, da iz ES izjav o skladnosti ni razvidno, da je za proizvod pridobljeno poročilo o izvedenem začetnem tipskem preskusu, ES Izjave o skladnosti so bile v tujih jezikih, nepopolno CE označevanje, brez navedbe standarda, pomanjkljive garancije, zlasti manjkajoč seznam servisov, priglašen organ iz druge države članice je izdal neustrezno Poročilo o tipskem preskusu.

4.3.9. Rekreativna plovila

Pravilnik o rekreacijskih plovilih določa bistvene zahteve za rekreacijska plovila dolžine od 2,5 m do 24 m in za pogonske motorje teh plovil glede emisije dimnih plinov in hrupa. Pravilnik povzema evropsko direktivo 94/25/EC ter direktivo 2003/44/ES, ki je amandma k osnovni direktivi.

Bistvene zahteve za rekreacijska plovila in njene pogonske motorje so določene v Prilogi I Pravilnika o rekreacijskih plovilih. Tako mora biti vsako rekreacijsko plovilo označeno z identifikacijsko številko (CIN koda - Craft Identification Number) in opremljeno s tablico graditelja, ki vsebuje naslednje podatke:

- ♦ ime proizvajalca,
- ♦ oznako CE,
- ♦ kategorijo namembnosti čolna v skladu s 1. točko Priloge I A pravilnika,
- ♦ največjo obremenitev, ki jo priporoča proizvajalec, v skladu s 3.6. točko Priloge I A pravilnika, razen mase vsebine fiksnih tankov, ko so polni,

- število oseb med plovbo, ki ga priporoča proizvajalec, za prevoz katerih je bil čoln zgrajen.

CIN koda, ki mora biti nameščena na desni zadnji strani plovila, je sestavljena iz štirinajstih števil oziroma črk (koda države izdelave plovila, proizvajalca, serijska številka, leto izdelave in modelno leto).

K vsakemu plovilu mora biti priloženo navodilo za uporabo, napisano v slovenskem jeziku. Navodilo za uporabo mora zlasti opozarjati na tveganje ob požaru in poplavi ter vsebovati druga pomembna napotila za uporabnika plovila.

Pisna ES izjava o skladnosti mora po Prilogi XV Pravilnika o rekreacijskih plovilih vedno spremljati rekreacijsko plovilo in pogonske motorje ter biti priložena k navodilom za uporabo iz točke 2.5. Priloge I pravilnika in mora biti za plovila, ki se dajejo na slovenski trg, napisana v slovenskem jeziku. S pisno izjavo o skladnosti proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik v EU potrjuje skladnost plovila oziroma pogonskega motorja z zahtevami pravilnika.

Pri nadzoru plovil in pogonskih motorjev inšpektorji kontrolirajo, ali so ustrezno označeni, ali imajo tablico graditelja, ali so jim priložena slovenska navodila za uporabo ter pisna ES izjava o skladnosti.

Tržni inšpektorji že vse od leta 2005 izvajajo nadzor pri slovenskih proizvajalcih in zastopnikih plovil in pogonskih motorjev za ta plovila, tako da so bili že vsi večkrat kontrolirani. Zaradi navedenega se je v letu 2011 izvajal nadzor samo na sejmu Internautica 2011 ter na Boat Show 2011 v Izoli. Nadzor je bil usmerjen zlasti v nove razstavljalce, ki pri dosedanjih nadzorih plovil še niso bili kontrolirani s strani Tržnega inšpektorata RS. Zato se je že pred obiskom obeh sejmov obdelal seznam razstavljalcev, ki še niso bili kontrolirani v preteklih letih.

Na obeh sejmih se je pregledalo 11 razstavljalcev plovil. Skupna ugotovitev letošnjega nadzora na sejmih je, da se stanje izboljšuje, saj ni bilo razstavljenega plovila, ki ne bi imelo CE oznake, ustrezne CIN kode in tablice graditelja.

4.3.10. Baterije in akumulatorji

V Sloveniji je bil že leta 2000 objavljen Pravilnik o ravnanju z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi, ter je povzemal vsebino evropskih direktiv. Ta pravilnik je določal zahteve samo za akumulatorje in baterije, ki se jih je dalo ponovno polniti (sekundarne baterije). V tem času se je EU zakonodaja spreminjala, tako da je od začetka leta 2010 v veljavi Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji, ki povzema EU direktivi 2006/66/ES in 2008/103/ES in zajema vse baterije, tako tiste za ponovno polnjenje, kot tudi za enkratno uporabo.

Po uredbi Tržni inšpektorat RS nadzira določbe 5., 7. in 33. člena v zvezi z dajanjem baterij in akumulatorjev v promet in označevanje, inšpektorji Ministrstva za okolje in prostor pa nadzirajo ostali del uredbe.

Iz prvega odstavka 5. člena Uredbe o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji izhaja, da je na splošno prepovedano dajati v promet baterije in akumulatorje, ki vsebujejo več kakor 0,0005 % živega srebra glede na celotno maso razen gumbastih celic, kjer je vsebnost živega srebra lahko do 0,002 % na celotno maso. Pri

prenosnih baterijah in akumulatorjih je lahko vsebnost kadmija največ 0,002 %. Ta prepoved glede kadmija pa ne velja za prenosne baterije in akumulatorje, ki se vgrajujejo v varnostne in alarmne sisteme, v medicinsko opremo ter brezžično električno orodje.

Po 7. členu uredbe mora izvorni proizvajalec baterije ali akumulatorje, vgrajene v naprave pod svojo znamko, pri načrtovanju in proizvodnji teh naprav zagotoviti, da se lahko odpadne baterije in akumulatorji vzamejo iz naprave in se jih nadomesti z drugimi. Pri tem mora zagotoviti, da so k taki napravi priložena navodila, ki prikazujejo način varnega jemanja baterij ali akumulatorjev iz naprave, in kjer je to primerno, obvešča končnega uporabnika o vrsti vgrajenih baterij in akumulatorjev. V 33. členu so navedene zahteve glede načina označevanja posameznih vrst baterij in akumulatorjev. Proizvajalci vseh vrst baterij morajo zagotoviti, da so le-te označene z znakom iz Priloge 2 uredbe (prečrtan zabojnik). V 4. odstavku istega člena pa so določene dimenzije tega zabojnika glede na velikost največje ploskve ali površine telesa valjastih baterij. V nobenem primeru velikost zabojnika ne sme presegati 5x5 cm, če pa pride izračunana površina zabojnika manjša od 0,5x0,5 cm, pa proizvajalec označi embalažo v velikosti 1x1 cm in ne baterije ali sklopa baterij oziroma akumulatorja. Vse oznake iz tega člena morajo biti čitljive, trajne in na vidnem mestu. Če posamezne vrste baterije in akumulatorji vsebujejo več kot 0,0005 % živega srebra, več kot 0,002 kadmija ali več kot 0,004 % svinca, mora biti pod prečrtanim zabojnikom še kemijski simbol za kovino, ki presega navedene vrednosti. Prav tako morajo proizvajalci prenosnih in avtomobilskih baterij in akumulatorjev zagotoviti, da je na prenosnih in avtomobilskih baterijah in akumulatorjih navedena zmogljivost električnega vira v vidni, čitljivi in neizbrisni obliki.

Tržni inšpektorji so v oktobru 2011 opravili sočasni nadzor prodajalcev vozil glede akumulatorjev, aerosolnih razpršilnikov in označevanja vozila glede porabe goriva in emisije CO₂. Skupno je bilo opravljenih 26 pregledov, kjer se je kontroliralo 143 različnih tipov baterij in akumulatorjev.

Vsi avtomobilski akumulatorji so bili označeni skladno z zahtevami Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji. En akumulator je bil v prodaji brez garancijskega lista, v 4 primerih pa so bili garancijski listi pomanjkljivi.

Tržni inšpektorji so zaradi garancijskih listov prodajalcem akumulatorjev izrekli 3 opozorila ZIN, izdali 1 opomin ter izrekli 2 opozorila ZP-1.

4.3.11. Aerosolni razpršilniki

Zahteve glede označevanja aerosolnih razpršilnikov določa Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih, ki povzema evropsko direktivo o aerosolnih razpršilnikih (75/324/EEC in 2008/47/EEC). Aerosolni razpršilnik pomeni katero koli kovinsko, stekleno ali plastično posodo, ki ni ponovno uporabljiva in vsebuje pod tlakom stisnjen, utekočinjen ali raztopljen plin, s tekočino, pasto ali prahom ali brez le-teh, ter je opremljena z ventilom, ki omogoča, da se vsebina izbrizga v obliki trdnih ali tekočih delcev v suspenziji plina kot pena, pasta ali prah, ali v tekočem stanju. Tako morajo biti na vsakem aerosolnem razpršilniku oziroma na nalepki ali etiketi z vidnimi, čitljivimi in neizbrisnimi oznakami navedeni naslednji podatki v slovenskem jeziku:

- ime in naslov ali blagovna znamka dobavitelja, ki daje aerosolne razpršilnike na trg,
- oznaka "3", ki dokazuje skladnost z zahtevami tega pravilnika,
- oznake, ki omogočajo prepoznavanje serije polnitve,
- napisi, oznake in posebne navedbe, navedene v točki 2.2. in 2.3. Priloge 1 pravilnika,
- neto vsebina po teži ali prostornini.

Po točki 2.2. (Označevanje) priloge pravilnika mora biti vsak aerosolni razpršilnik vidno označen z naslednjimi čitljivimi in neizbrisnimi napisi in oznakami:

- ♦ »Posoda je pod tlakom: zaščitite jo pred soncem, ne izpostavljajte je temperaturam, višjim od 50 °C. Ne preluknjajte ali sežigajte je niti, ko je prazna.«

Kadar je aerosolni razpršilnik razvrščen kot »vnetljiv« ali »zelo lahko vnetljiv«, pa mora poleg simbola plamena imeti še naslednja opozorila:

- ♦ »Hraniti izven dosega otrok.«
- ♦ »Hraniti ločeno od virov vžiga - ne kaditi.«
- ♦ »Ne pršite po odprtem plamenu ali vnetljivem materialu.«

Tržni inšpektorat RS že več let ni nadziral teh razpršilnikov, ker so bile zadnje ugotovljene nepravilnosti zanemarljive. Leta 2011 pa je pri prodajalcih novih vozil sočasno z nadzorom akumulatorjev in baterij ter označevanja vozil glede porabe goriva in emisijah CO₂ izvedel nadzor tudi aerosolnih razpršilnikov. Opravljenih je bilo 15 pregledov. Pri tem so tržni inšpektorji pregledali 74 tipov aerosolnih razpršilnikov ter ugotovili, da je 22 tipov razpršilnikov imelo pomanjkljiva opozorila v slovenskem jeziku. Zaradi navedenih ugotovitev so tržni inšpektorji izdali 3 opozorila ZIN. V prekrškovnem postopku sta bili izrečeni 2 opozorili ZP-1 in 1 opomin.

4.3.12. Okoljsko primerna zasnova proizvodov

Na podlagi direktive evropskega parlamenta in sveta 2005/32/ES o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo (sprejeta leta 2005), je bila leta 2009 sprejeta prenovljena direktiva 2009/125/ES, zaradi razširitev področja uporabe navedene direktive, da se zajamejo vsi izdelki, povezani z energijo. Na podlagi te direktive je bila v Sloveniji leta 2008 sprejeta Uredba o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo, ki implementira vsebino direktive 2005/32/ES v slovenski pravni red.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 izvedel hkrati z administrativnim nadzorom radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme administrativni nadzor zunanjih napajalnikov v maloprodaji, pri distributerjih, dobaviteljih in uvoznikih, za katere je bila na nivoju EU sprejeta Uredba 278/2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo električne energije zunanjih napajalnikov v stanju brez obremenitve in njihov povprečni izkoristek pod obremenitvijo, ki se neposredno uporabljata v vseh državah članicah. Pri izvajanju nadzora zunanjih napajalnikov so tržni inšpektorji preverjali izvedbeni ukrep, na podlagi katerega je bil izdelek dan na trg. V času nadzora je bilo pregledanih 59 pravnih subjektov. Skupno je bilo pregledanih 151 proizvodov, od tega 46 zunanjih napajalnikov, za katere je proizvajalec navajal v ES izjavi o skladnosti izvedbeni ukrep po Uredbi 278/2009, pri tem pa je bila le-ta ustrezna pri 38 pregledanih proizvodih.

4.3.13. Oznake o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom ob nakupu novih osebnih vozil

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila v letu 2010 objavljena Uredba o informacijah o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom ob nakupu novih osebnih vozil, ki vsebinsko povzema EU direktivo 99/94/ES in 1137/2008/ES o informacijah o varčni rabi goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom v zvezi z trženjem novih osebnih vozil.

Po uredbi mora dobavitelj za vsak nov model osebnega vozila, ki se nahaja na prodajnem mestu, izdelati oznako o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, in jo posredovati prodajalcu. Prodajalec oznako namesti na levo sprednje stransko steklo vsakega novega modela osebnega vozila, ki se nahaja na prodajnem mestu, ali jo razstavi v razdalji 50 cm od vozila. Prav tako mora prodajalec za vsa nova osebna vozila, ki se nahajajo na prodajnem mestu, na vidnem mestu prikazati plakat o prodajanih modelih velikosti 70 cm x 50 cm oziroma zaslon 25 cm x 32 cm. V prodajalni vozil mora biti potrošnikom brezplačno dostopna tudi zadnja izdaja priročnika v tiskani ali elektronski obliki.

Skupno so tržni inšpektorji v oktobru opravili nadzor pri 57 prodajalcih vozil. Pregledali so 396 novih vozil, če se pri vozilih nahaja oznaka o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ter če se v prodajalni vozil nahaja na vidnem mestu tudi plakat velikosti 70 cm x 50 cm oziroma zaslon 25 cm x 32 cm in če je na voljo potrošnikom priročnik o varčni porabi goriva in emisijah CO₂.

Tržni inšpektorji so odkrili, da v 11 primerih ni bilo oznake o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, v 35 primerih pa se oznaka ni nahajala v predpisani razdalji do vozila. V 13 primerih so bili plakati o prodajanih vozilih premajhne velikosti, v 4 primerih pa priročnik o varčni porabi goriva in emisijah CO₂ ni bil na voljo potrošniku. Prodajalci so že v času inšpekcijskega pregleda zagotovili pri vseh vozilih oznake o varčni porabi goriva in emisijah CO₂ ter tudi priročnik.

Zaradi navedenih nepravilnosti so inšpektorji na zapisnik izrekli 24 opozoril ZIN ter 22 opozoril ZP-1.

4.3.14. Sodelovanje Carinske uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav

Po vstopu Slovenije v EU se je na podlagi Uredbe Sveta 339/93/EGS o preverjanju skladnosti s pravili o varnosti proizvodov za izdelke, uvožene iz tretjih držav, okrepil nadzor nad uvozom proizvodov iz tretjih držav. Na podlagi uredbe Tržni inšpektorat RS sodeluje s Carinsko upravo RS že od leta 2003.

Z letom 2010 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 765/2008 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008), ki v členih 27. do 29. ureja sodelovanje med organi za nadzor zunanjih meja in organi za nadzor trga pri nadzoru proizvodov, ki vstopajo na trg EU. Tako je bilo v letu 2011 veliko aktivnosti tržnih inšpektorjev usmerjenih v sodelovanje s Carinsko upravo RS oziroma izvajanje nadzora - presoje skladnosti zadržanih proizvodov na podlagi obvestil Carinske uprave RS.

Za obveščanje Tržnega inšpektorata RS s strani Carinske uprave RS je pomembna določba 3. odstavka 27. člena Uredbe 765/2008, ki določa, da organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, zadržijo sprostitev proizvoda v prosti promet na trgu EU, če se med izvajanjem kontrol iz prvega odstavka ugotovi karkoli od naslednjega:

- ima proizvod značilnosti, ki vzbuja verjetnost, da proizvod, kadar je pravilno vgrajen, vzdrževan in uporabljen, resno ogroža zdravje, varnost, varovanje okolja ali kateri koli drugi javni interes iz 1. člena,
- proizvodu ni priložena pisna ali elektronska dokumentacija, obvezna po ustrezni usklajevalni zakonodaji EU, ali pa ni označen v skladu s to zakonodajo,
- na proizvod je bila nameščena napačna ali zavajajoča oznaka CE.

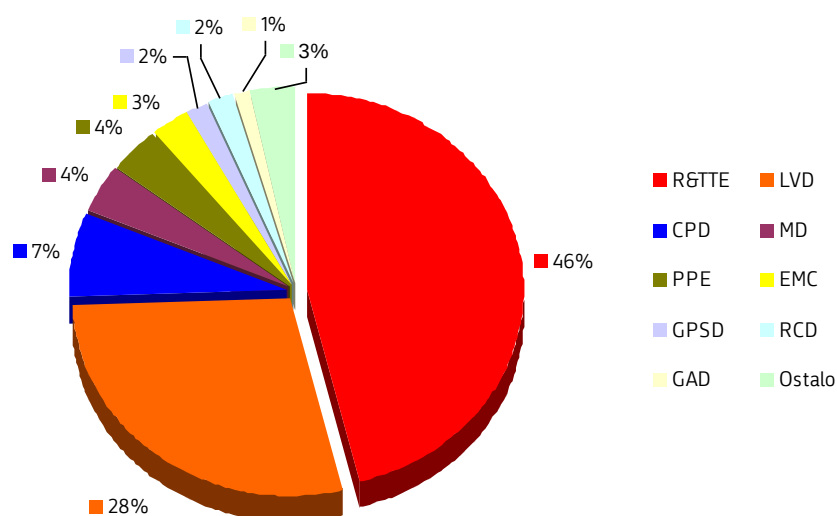
Organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, takoj uradno obvestijo organe za nadzor trga o vsakem takem zadržanju.

Tržni inšpektorat RS v letu 2011 prejel od Carinske uprave RS 300 pisnih obvestil o zadržanju sprostitve proizvodov v prost promet (705 obvestil v letu 2010), od katerih je bilo v 169 primerih (494 primerov v letu 2010) ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 131 primerih (211 primerov v letu 2010) pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prost promet.

Primerjava leta 2011 z letom 2012 kaže bistven padec obvestil o zadržanju v letu 2011, ki je posledica uveljavitve novega Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1), ki je prinesel drugačne opredelitve zavezancev za skladnost proizvodov, to so gospodarski subjekti, in posledično izvajanja kontrol s strani carine.

Pri tem se bistvena sprememba nanaša na izvajanje kontrol pri uvozu blaga izven okvira gospodarske dejavnosti oziroma pri t.i. nekomercialnem uvozu. Vendar je možno upoštevati nekatere izjeme pri izvajanju kontrol, ki se nanašajo na nekomercialni uvoz, v kolikor bi šlo za uvoz nevarnih proizvodov, saj daje Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1) podlago za ukrepanje tudi proti osebam, ki niso gospodarski subjekti.

Poleg naštetega so tržni inšpektorji preko številnih telefonskih razgovorov s Carinskimi uradi RS sproti ugotavljali administrativno skladnost proizvodov z zahtevami in predpisi.

Slika 24: Po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena

Tabela v nadaljevanju podaja pregled števila zadev na podlagi obvestil Carinske uprave RS od leta 2003 do 2011:

Leto	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Število obvestil	25	11	135	151	315	434	601	705	300
Število prepovedi	8	8	10	26	35	210	434	494	169
Število sprostitev	17	3	125	125	280	224	167	211	131

4.4. DELO NA ČRNO

Delo na črno in oglaševanje takšnega dela ureja Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Po tem zakonu se za delo na črno šteje opravljanje dejavnosti oziroma dela v naslednjih primerih:

- če pravna oseba opravlja dejavnost, ki je nima vpisane v sodni register oziroma opravlja dejavnost, ki je nima določene v temeljnem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane ali v temeljnem aktu določene dejavnosti,
- če podjetnik opravlja dejavnost, katere nima vpisane v ustrezen register, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane dejavnosti,
- če pravna oseba ali podjetnik opravlja dejavnost kljub začasni prepovedi opravljanja dejavnosti,
- če tuje podjetje ne opravlja dejavnosti v Sloveniji prek podružnic ali opravlja dejavnost brez ustreznega dovoljenja,
- če posameznik opravlja dejavnost oziroma delo in ni vpisan ali priglašen, kot to določa ta ali drugi zakoni.

Tudi oglaševanje dela na črno je z zakonom prepovedano in opredeljeno kot prekršek. Na podlagi določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno so tržni inšpektorji v letu 2011 opravili 5215 inšpekcijskih pregledov, na podlagi katerih je bilo zavezancem izrečenih 489 upravnih ukrepov.

Zavezancem je bilo v 471 primerih z upravno odločbo prepovedano opravljanje dejavnosti, v 208 primerih, ko je šlo za manjše kršitve, pa je bilo zavezancem izrečeno opozorilo ZIN. Izrečenih ali izdanih je bilo tudi 835 prekrškovnih ukrepov: 156 opozoril ZP-1, 170 opominov, 406 plačilnih nalogov, in 158 prekrškovnih odločb z izrekom globe. Poleg tega so tržni inšpektorji na ustrezna sodišča vložili tudi 27 obdolžilnih predlogov.

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS prejel 485 prijav zaradi različnih kršitev določb Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

4.4.1. Izvajanje dela na črno

Tržni inšpektorat RS opravlja inšpekcijske preglede pri posameznikih - šušmarjih predvsem na podlagi prijav, prav tako pa so organizirane

akcije poostrenega nadzora po posameznih področjih, če se za to pokaže potreba, vendar je v okviru takšnih akcij šušmarje težje odkriti.

Nadzor pri posameznikih, ki opravljajo delo na črno, je še posebej zahteven zaradi dejstva, da se to delo opravlja največ v zasebnih stanovanjskih prostorih, kamor inšpektor ne more vstopiti brez dovoljenja lastnika oziroma brez odredbe sodnika, ki izda odredbo le na podlagi vloženega predloga inšpektorja, v katerem mora biti izkazan utemeljen sum, da gre za delo na črno in da bodo v prostoru, ki naj bi ga preiskali, najdeni predmeti in listine, s katerimi je kršitelj storil prekršek.

Posamezniki, ki opravljajo delo na črno, vedo, da se opravljajo kontrole s strani inšpektorjev, zato se je glavnina del, ki se opravlja na črno, preselila iz odprtih prostorov v same prostore, kjer se takšno delo težje opazi, po drugi strani pa je inšpektorju praktično onemogočen vstop v te prostore, kar otežuje učinkovito ukrepanje inšpektorjev pri preprečevanju takega dela.

V letu 2011 je bilo opravljeno 2281 pregledov pri posameznikih, pri tem je bilo izdanih 256 odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti ter izrečenih 404 prekrškovnih ukrepov, od tega 271 plačilnih nalogov in 83 prekrškovnih odločb z izrekom globe.

V letu 2011 je bilo opravljenih 1166 kontrol dela na črno v popoldanskem času. Izdanih je bilo 296 upravnih odločb ter izrečenih 422 prekrškovnih ukrepov.

Tržni inšpektorat RS je v mesecu januarju in februarju ter aprilu 2011 izvajal poostren nadzor nad opravljanjem dela na črno na gradbenih objektih. Takšen nadzor je bil potreben, kajti zaradi krize v gradbeništvu je bilo odpuščenih ogromno gradbenih delavcev, le-ti pa so bili potencialni izvajalci dela na črno.

V mesecu februarju je bil nadzor usmerjen tudi v oddajanje apartmajev in počitniških kapacitet na črno.

V mesecu marcu je potekal nadzor nad delom avtomehanikov. Pri tem je bilo opravljenih 265 pregledov in ugotovljenih 10 primerov dela na črno.

Prav tako, kot prejšnja leta, je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2011 obravnaval tujce, ki pri nas opravljajo delo na črno in največkrat prodajajo različno blago od vrat do vrat. Pri odkrivanju dela na črno tujih fizičnih oseb je težava v tem, da lahko tržni inšpektor ukrepa le v primerih, če dokaže, da se dejavnost dejansko opravlja, ne pa, če je šlo le za ponujanje blaga, do prodaje pa še ni prišlo.

Za leto 2011 je bilo predvideno, da bo sprejet nov Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, v katerem je bilo predvideno, da bi se kot nadzorni organ vključila Carinska uprava RS, pri tem pa bi Tržni inšpektorat RS izgubil del svojih pristojnosti pri nadziranju dela na črno. Zakon ni bil sprejet, tako da so tržni inšpektorji v letu 2011 te nadzore opravljali še naprej.

Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bo potrebno tudi v prihodnje delu na črno posvetiti posebno pozornost, še posebej pri nadzoru posameznikov, saj na njihovo delo vpliva vse večja brezposelnost in s tem povezan nižji življenjski standard. Glede na trenutni trend zmanjševanja zaposlenih v gospodarstvu je pričakovati, da bo dela na črno v prihodnosti še več.

Tržni inšpektorat RS je tudi v letu 2011 sodeloval pri delu Komisije Vlade RS za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

4.4.2. Oglaševanje dela na črno

V letu 2011 je bil nadzor nedovoljenega reklamiranja organiziran skozi celo leto tako, da je posamezna območna enota Tržnega inšpektorata RS opravljala nadzor en mesec v letu. Inšpektorji so nadzorovali ponujanje oziroma reklamiranje dela na črno s strani pravnih oseb, zasebnikov ali posameznikov v različnih medijih. Poudarek je bil, kot že nekaj let doslej, na oglaševanju prek svetovnega spleta, saj se na spletu na različnih spletnih oglasnikih in forumih pojavlja vedno več oglasov, s katerimi oglaševalci ponujajo v prodajo razno, ponavadi tehnično blago, ali pa nudijo storitve. Med temi oglasi so inšpektorji izbirali oglase, ki poleg ponudbe navajajo za kontakt le elektronski naslov ali telefonsko številko. Elektronski naslovi so navadno anonimni, pa tudi telefonske številke velikokrat niso objavljene v imeniku, zato je težko odkriti, kdo je dejansko objavil oglas oziroma kdo je oseba, ki je oglas naročila. Inšpektorji v takih primerih za podatke zaprosijo mobilne operaterje, vendar tudi oni ne razpolagajo z vsemi iskanimi podatki.

Od slovenskih spletnih strani z malimi oglasi izstopa spletni portal www.bolha.com, kjer je dnevno objavljeno več tisoč različnih oglasov. S skrbnikom tega portala Tržni inšpektorat RS že več let zgledno sodeluje, saj skrbnik na podlagi naših obvestil s spletne strani odstranjuje vse sporne oglase.

Vedno večjo težavo predstavljajo spletne strani, ki se nahajajo na tujih strežnikih, ali pa so spletni naslovi registrirani preko tujih registrarjev. V zvezi s takimi stranmi ni mogoče ugotoviti, kdo je lastnik strani, saj so registrirane pod izmišljenimi imeni, pa tudi v primeru, da bi bil subjekt znan, zoper subjekte v tujini tržni inšpektorji ne morejo ukrepati.

Inšpektorji so v zvezi z nedovoljeno reklamo uvedli 479 inšpekcijskih postopkov in ugotovili 95 kršitev, kar pomeni, da so bile v 19,8 % odkrite kršitve. Tudi tokrat med oglasi prevladujejo ponudniki inštruiranja, čiščenja, likanja, oddaje apartmajev, izdelave spletnih strani, nekaj pa je tudi prodaje piratskih kopij filmov in glasbe. V primerjavi z letom 2010 je v letu 2011 ugotovljeno približno enako število kršitev, ob povečanem številu pregledov, kar pomeni, da se število kršitev relativno zmanjšuje, kar je verjetno tudi posledica, da je takšen nadzor potekal skozi celo leto in to že nekaj let, in so posamezniki seznanjeni z nadzorom tržnih inšpektorjev, pa tudi upravljavci spletnih strani in portalov že sami preprečijo objavo spornih oglasov.

Posebej pa je potrebno izpostaviti problematiko oglaševanja inštrukcij in lektoriranja. Tržni inšpektorat RS že več let zaznava veliko število takih oglasov, ki so objavljeni na različnih spletnih straneh in na oglasnih deskah knjižnic. Večinoma so ob njih navedene le telefonske številke, ki so velikokrat predplačniške in je zato nadzor zelo neučinkovit. Ker gre za občasno delo, s katerim si predvsem študentje in brezposelni želijo izboljšati socialni status, je Tržni inšpektorat RS Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve predlagal, da lektoriranje in inštruiranje uvrsti na seznam del, ki jih je mogoče opravljati kot osebno dopolnilno delo, saj bi se na ta način oglaševanje in delo na črno na tem področju zelo zmanjšalo.

4.5. TRGOVINA

Inšpekcijski nadzori nad opravljanjem trgovinske dejavnosti so bili opravljeni na podlagi določil Zakona o trgovini in na njegovi podlagi izdanega Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti.

Nadzor v prodajalnah se je opravljal sočasno z nadzorom drugih predpisov, kot na primer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in Zakona o varstvu konkurence.

Inšpekcijski pregledi so se opravljali v prodajnih objektih in zunaj njih, in sicer na tržnicah, sejmi in raznih prireditvah pri gospodarskih družbah, samostojnih podjetnikih posameznikih, kmetijskih pridelovalcih ter fizičnih osebah, ki so opravljale trgovinsko dejavnost na črno.

Tržni inšpektorji so opravili nadzor izpolnjevanja minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti, opravili kontrolo evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi s stanjem blaga v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi ali mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, opremljenosti blaga s predpisanimi listinami o skladnosti in spremnimi listinami, deklaracijami blaga v slovenskem jeziku, kjer je to s posebnimi predpisi določeno, ter označenost blaga s cenami. Pri prodaji zunaj prodajaln so preverjali tudi, ali si je prodajalec pridobil pisno soglasje lastnika oziroma upravljavca prostora.

V letu 2011 je bilo na področju opravljanja trgovinske dejavnosti opravljenih skupno 1069 pregledov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili z izdajo upravne odločbe, s katero so kršitelju odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ali pa mu prepovedali prodajo. Tako je bilo iz naslova nadzora opravljanja trgovinske dejavnosti v letu 2011 gospodarskim subjektom in fizičnim osebam izdanih 76 upravnih odločb. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti pri opravljanju trgovinske dejavnosti, so tržni inšpektorji v 58 primerih izrekli opozorilo ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o trgovini je bila 123 subjektom izrečena sankcija po Zakonu o prekrških. Tako je bilo izdanih 15 odločb o prekršku z izrekom globe, 33 plačilnih nalogov in izdanih 27 odločb o prekršku z izrekom opomina zaradi manjših kršitev. V 48 primerih je bilo kršiteljem izrečeno opozorilo ZP-1.

4.6. GOSTINSTVO

Ena izmed stalnih nalog Tržnega inšpektorata RS je opravljanje nadzora gostinske dejavnosti. Tržni inšpektorji so tako tudi v letu 2011 opravljali nadzor obratovanja gostinskih obratov skozi celo leto v okviru planiranih akcij, po prijavi ter po uradni dolžnosti. Tržni inšpektorji so pri osebah, ki opravljajo gostinsko dejavnost, ugotavljali, ali so vpisani za opravljanje gostinske dejavnosti oziroma imajo dejavnost določeno v temeljnem aktu, ali izpolnjujejo vse pogoje po navedenih pravilnikih, ali imajo označene cene gostinskih storitev in ali gostom izdajajo račune za opravljeno storitev.

Opravljanje gostinske dejavnosti je urejeno z Zakonom o gostinstvu, Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, Pravilnikom o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost in Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Tržni inšpektorji so na področju gostinstva opravili 2554 pregledov (3280 pregledov v letu 2010). Ob ugotovljenih kršitvah gostinske zakonodaje so tržni inšpektorji zoper kršitelje upravno ukrepali z izdajo 235 upravnih odločb, s katerimi so gostincem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti, v primeru manjših kršitev pa izrekli 340 opozoril ZIN. Zoper gostince so tržni inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali z izdajo 287 prekrškovnih odločb z izrekom globe, 123 plačilnih nalogov, 240 opominov in gostincem izrekli tudi 392 opozoril ZP-1 zaradi manjših kršitev.

Tržni inšpektorat RS se je v zadnjem času srečal tudi z nekaj primeri, kjer gostinci oziroma razni organizatorji prireditelj in zabav poskušajo zaobiti zakon in dogajanje v sicer za gostinstvo namenjenem prostoru (največkrat gre namreč za gostinski obrat, ki sicer dejansko registrirano obratuje kot gostinski obrat), opredeljujejo kot privatno zabavo. Pojavljajo se različne različice in sicer, da registrirani gostinec »odda« prostor nekomu (tudi fizični osebi) za zasebno zabavo in tisti dan gostinec ne opravlja gostinske dejavnosti v svojem imenu in spremembe niti ne sporoči organu lokalne skupnosti. V takšnem primeru, v kolikor se pojavlja večkrat oziroma redno, torej verjetno ne gre več za opravljanje gostinske dejavnosti tega gostinca, temveč za dejavnost oddajanja nepremičnin v najem. So pa tudi primeri, ko gostinec tudi teden dni pred nameranim dogodkom sporoči organu lokalne skupnosti, kjer ima prijavljen obratovalni čas, da bo na določen dan predčasno zaprl gostinski obrat, ker bo imel v njem privatno zabavo, potem pa takšna zabava traja tudi do jutranjih ur, ne glede na to, da ima sicer soglasje za obratovanje le do npr. 1:00 ure, pa ob prihodu policistov ob 3:00 uri še vedno nemoteno toči pijačo, ob tem, da so vrata obrata odprta. Za poslovni prostor, ki je sicer namenjen opravljanju gostinske dejavnosti, Zakon o gostinstvu in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski akti določajo obveznosti in izpolnjevanje zahtev in ne poznajo pojma privatna zabava.

4.6.1. Nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov

DELOVNI ČAS	
PONEDELJEK	12.00 - 23.00
TOREK	12.00 - 23.00
SREDA	12.00 - 23.00
ČETRTEK	12.00 - 23.00
PETEK	12.00 - 24.00
SOBOTA	12.00 - 24.00
NEDELJA	12.00 - 24.00

Letno prejme Tržni inšpektorat RS kar nekaj prijav občanov zaradi domnevnih kršitev obratovalnega časa, prav tako tudi predlogov za uvedbo prekrška zoper gostinca s strani Policije, ki v nočnem času ob opravljanju nalog iz svoje pristojnosti zazna tudi tovrstne kršitve. Tržni inšpektorji tako nadzirajo gostinske lokale v nočnem času in ugotavljajo kršitve obratovalnega časa skozi celo leto, največkrat na predlog policijskih uprav in na podlagi prijav občanov. Zato velja posebej izpostaviti nadzor gostinske dejavnosti v nočnem času, ki je tudi zaradi neugodnega delovnega časa, zavezancev in nemalokrat vinjenih gostov, izjemno zahtevno in naporno. Posebna koordinirana nočna akcija je bila na območju celotne Slovenije organizirana v mesecu maju 2011, ko je ob asistenci policije nadzor od 22:00 ure do 6:00 ure naslednjega dne opravila večina zaposlenih tržnih inšpektorjev. Tovrstna akcija se je na pobudo Tržnega inšpektorata RS izvajala že v prejšnjih letih s ciljem zagotavljanja spoštovanja obratovalnega časa, ki ga gostincem potrdi pristojni občinski organ.

Samo v koordinirani akciji so tržni inšpektorji pregledali 334 gostinskih obratov, od katerih jih je 48 (14,4 % pregledanih gostincev) kršilo potrjen obratovalni čas. Inšpektorji so zoper kršitelje prekrškovno ukrepali z izrečenimi globami v višini 1.200 EUR za pravno osebo in

samostojnega podjetnika posameznika ter 400 EUR za odgovorno osebo pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika. Število kršitev je bilo glede na število opravljenih pregledov relativno majhno, večinoma pa se kršitelji ponavljajo.

V ostalih nočnih akcijah, ki so se odvijale po posameznih območnih enotah Tržnega inšpektorata RS, pa je bilo pregledanih še 464 gostinskih obratov. V teh primerih pa skupno 71 ali 15,3 % gostincev ni spoštovalo obratovalnega časa.

Gostinci se ob takšnih akcijah zavedo, da so lahko predmet nadzora kadarkoli, torej tudi v nočnem času.

4.6.2. Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni

Tržni inšpektorat RS je v obdobju od junija do vključno oktobra 2011 opravljal nadzor opravljanja gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni, urejenosti avtorskih pravic in reklamiranja alkohola in tobačnih izdelkov. Gostinstvo predstavlja pomemben segment turistične ponudbe Slovenije. Tako tuji, kot tudi domači gosti, si deželo in kraje zapomnijo tudi po gostinski ponudbi, Slovenija pa hkrati velja tudi za kulinarično bogato in zanimivo destinacijo. Ponudniki gostinskih storitev torej pomembno prispevajo k rasti slovenskega turističnega gospodarstva, zato je pomembno, da je področje gostinstva urejeno.

Tržni inšpektorji so v času nadzora opravili poostren nadzor prehrabmenih gostinskih obratov in v tem obdobju na območju Slovenije pregledali 510 gostincev. V okviru nadzora gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni se je opravljala tudi kontrola opravljanja gostinske dejavnosti na plovilih, saj so le-ta običajno opremljena z gostinskim inventarjem, gostinci pa na njih prirejajo piknike in zabave. V poletnem času se gostinska dejavnost opravlja tudi zunaj gostinskih obratov na raznih prireditvah, kopališčih, mestnih središčih, na stojnicah, kioskih, prireditvenih šotorih, itd., zato so inšpektorji preverili tudi to gostinsko dejavnost.

Pri gostincih je bilo ugotovljenih več kot 500 različnih kršitev gostinske zakonodaje, kršitve predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic ter nedovoljenega oglaševanja alkohola in tobaka. Kršitve so se nanašale predvsem na minimalne tehnične pogoje, ki jih morajo gostinci izpolnjevati v skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti. Večina teh kršitev je tako majhne narave (manjkajoče kljukice v straniščih, manjkajoči koši za smeti, neoznačitev celotne firme, manjkajoče ali nepopolne garderobe za zaposlene), da jih gostinci lahko takoj odpravijo, zaradi česar so bila izrečena opozorila ZP-1 in v nekaterih primerih tudi opozorila ZIN z naložitvijo odprave nepravilnosti. Skupaj je bilo izrečenih 310 opozoril ZP-1 in 256 opozoril ZIN. V primeru večjih kršitev so bile izdane upravne odločbe z naložitvijo odprave nepravilnosti in prekrškovne odločbe in sicer je bilo izrečenih 95 opominov in izdanih 56 plačilnih nalogov.

Z nadzori je bilo ugotovljeno naslendje:

- 10 gostincev je opravljal gostinsko dejavnost kot delo na črno,
- v 202 primerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti glede minimalnih tehničnih pogojev,
- v 10 primerih so bile ugotovljene nepravilnosti glede obratovalnega časa,
- 133 gostincev je neustrezno označilo cene gostinskih storitev,
- 10 gostincev ni izdalo računa za opravljene gostinske storitve,
- 95 gostincev ni imelo urejenih avtorskih pravic (SAZAS, ZAMP),

- v 112 primerih so bile ugotovljene kršitve Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (nedovoljeno oglaševanje tobačnih izdelkov in neizobešena obvestila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov mlajšim od 18 let), Zakona o javni rabi slovenskega jezika (neustrezno poimenovanje gostinskega obrata) in Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom (reklamiranje alkohola z manj kot 15 % alkohola brez opozorila ministra, oglaševanje žganih pijač).

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji izdali naslednje upravne ukrepe:

- 10 upravnih odločb, s katerimi so gostincem prepovedali opravljanje gostinske dejavnosti,
- 108 upravnih odločb s katerimi so odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti,
- 61 upravnih odločb, s katerimi so gostincem naložili, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s kolektivno organizacijo SAZAS oziroma ZAMP.

S kontrolnimi pregledi so tržni inšpektorji ugotovili, da je 10 gostincev opravljalo gostinsko dejavnost kot delo na črno, kar je glede na število opravljenih pregledov zanemarljivo. V letošnji turistični sezoni je bilo ugotovljenih tudi bistveno manj kršitev obratovalnega časa.

Kršitve, povezane z obratovalnim časom, so se nanašale na neizobešen obratovalni čas, neskladen izobešen obratovalni čas s potrjenim obratovalnim časom in na obratovanje brez predhodnega soglasja organa lokalne skupnosti za obratovanje v podaljšanem obratovalnem času, ki ga je potrebno letno obnavljati.

Kljub stalnemu nadzoru je še vedno kar nekaj kršitev povezanih s pomanjkljivim označevanjem cen gostinskih storitev, čeprav je število glede na leto 2010 upadlo. Ceniki so bodisi pomanjkljivi, ali pa jih ni bilo v vseh prostorih, kjer so se nudile gostinske storitve, problem so predvsem gostinski vrtovi.

V primerih, ko so gostinci poleg gostinskih storitev nudili gostom tudi mehansko glasbo za ples, so tržni inšpektorji ugotavljali, ali so gostinci v gostinskem obratu, skladno z določbami predpisov, ki urejajo varstvo pred požari, na vidno mesto označili največje število obiskovalcev, ki jih obrat lahko hkrati sprejme ter ali so v času obratovanja zagotovili tekoče spremljanje trenutnega števila obiskovalcev gostinskega obrata, pri čemer nepravilnosti v glavnem niso bile ugotovljene.

4.6.3. Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih

Tržni inšpektorji vsako smučarsko sezono nadzirajo opravljanje gostinske dejavnosti na slovenskih smučiščih, drsališčih ter v obratih v neposredni bližini le-teh. V letošnji zimski sezoni so inšpektorji pri nadzoru posebno pozornost namenili označevanju cen gostinskih storitev in izdajanju računov. Pri tem so bili še posebej pozorni na prehrabne gostinske obrate na smučiščih, kot so brunarice, »jurčki« in podobne obrate. V gostinskih obratih so inšpektorji pregledali tudi izpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti, kot jih določa Zakon o gostinstvu in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski predpisi, urejenost avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe ter oglaševanje alkohola in tobačnih izdelkov. Istočasno so inšpektorji na smučiščih preverili poslovanje subjektov, ki v smučarskih središčih turistom izposojajo smučarsko opremo (smuči, borde, smučarske čevlje) in drsalke, ter ponudbe ponudnikov, ki omogočajo vožnjo z motornimi sanmi ter pasjo ali konjsko vprego. Nadzor so tržni

inšpektorji opravljali v dveh terminih in sicer v začetku leta 2011, ko so imeli tuji gostje praznike, in v času zimskih počitnic, ko je bilo na smučišču tudi največ gostov.

Tržni inšpektorji so v gostinskem objektu nastopili kot gostje - potrošniki in si naročili brezalkoholne pijače ali napitke. Ob plačilu zapitka je gostinec dolžan izdati račun za opravljano storitev. Po plačilu gostinskih storitev so se tržni inšpektorji gostincem predstavili in jim pojasnili namen nadzora. V izposojevalnicah in pri drugih ponudnikih storitev pa so inšpektorji preverili, ali imajo podjetja označene cene izposoje oziroma svojih storitev in ali potrošniku izdajo račun.

Skupno je bilo na območju Slovenije opravljenih 74 inšpekcijskih pregledov, od tega 62 pregledov v gostinskih obratih in 12 v izposojevalnicah smučarske opreme. Pri nadzoru so bile ugotovljene različne kršitve in sicer:

- 1 posameznik je na smučišču opravljal gostinsko dejavnost na črno,
- 1 gospodarska družba v temeljnem ustanovitvenem aktu družbe ni imela vpisane gostinske dejavnosti,
- pri 8 gostincih so bile ugotovljene pomanjkljivosti glede izpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev,
- 1 gostinec je gostom nudil nastanitev, pa ni imel opravljene kategorizacije nastanitvenega obrata,
- 3 gostinci niso izdali računa za opravljeno gostinsko storitev,
- pri 7 gostincih so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri označitvi cen gostinskih storitev,
- 4 gostinci niso imeli urejenih avtorskih pravic za javno predvajanje glasbe,
- 3 gostinci niso prijavili obratovalnega časa,
- 1 gostinec je oglaševal tobačne izdelke na nedovoljen način.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji zoper kršitelje upravno in prekrškovno ukrepali in sicer 2 upravni odločbi po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno o prepovedi opravljanja gostinske dejavnosti na črno, 5 upravnih odločb po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah zaradi neurejenih avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe, 12 opozoril ZIN, ker so gostinci manjše nepravilnosti takoj odpravili, 7 plačilnih nalogov (2 zaradi dela na črno, 1 zaradi pomanjkljivo ali neoznačenih cen in 3 zaradi neizdanih računov za opravljeno gostinsko storitev, 1 zaradi neurejenih avtorskih pravic), 8 opominov in 15 opozoril ZP-1.

Ker so inšpektorji na smučiščih nastopili kot gostje - smučarji v smučarski opremi, nadzor pa so opravili tudi v obratih, ki so dostopni samo s smučmi, večina gostincev takšnega nadzora ni pričakovala. Ocenjujemo, da je bil takšen način nadzora uspešen, saj se gostinci in ostali ponudniki storitev na smučiščih tako zavedajo, da lahko pričakujejo nadzor inšpektorja v vsakem trenutku in tudi v tistih obratih, ki niso dostopni z avtomobilom. Tržni inšpektorat RS bo s tovrstnim nadzorom nadaljeval tudi v prihodnjem letu.

4.6.4. Opravljanje dejavnosti turističnih kmetij

Tržni inšpektorat RS je v obdobju od maja do vključno junija 2011 opravljal nadzor nad izvajanjem gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah ter izdajanja računov za gostinske storitve. Poudarek je bil na izdaji računov za opravljene gostinske storitve, obsegu ponudbe in izpolnjevanju minimalnih pogojev za opravljanje te dejavnosti ter kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Turistične kmetije oglašujejo svojo dejavnost tudi preko spletnih strani in drugih lokalnih internetnih portalih. Tržni inšpektorji so pred uvedbo inšpekcijskih postopkov na spletnih straneh pregledali ponudbo in nato na podlagi ponudbe opravili inšpekcijske preglede.

Tržni inšpektorji so opravili skupaj 109 pregledov pri navedenih zavezancih. Ugotovljenih je bilo 84 kršitev gostinske zakonodaje in kršitev predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic. Pri več kot polovici pregledanih subjektov so inšpektorji odkrili kršitve, ki so se nanašale na pomanjkljivo označene cene gostinskih storitev, na prijavo in objavo obratovalnega časa ter na urejenost avtorskih pravic.

V 26 primerih so bile ugotovljene manjše nepravilnosti pri izpolnjevanju minimalnih pogojev (pomanjkljiva oprema v sobah in podobno), pri desetih zavezancih pa je bilo ugotovljeno, da kmetije, ki na kmetiji nudijo tudi nastanitev, niso opravili kategorizacije nastanitvenega obrata. V 5 primerih pa kmet za opravljeno storitev ni izdal računa.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in sicer so skupaj izdali 13 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti zaradi neizpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev in zaradi neurejenih avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe ter 1 odločbo zaradi opravljanja dela na črno. V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 30 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in izdali 6 plačilnih nalogov, 3 odločbe o prekršku z izrekom globe, 13 opominov in 25 opozoril ZP-1. Ker so inšpektorji na turističnih kmetijah nastopili kot gostje - turisti, nadzori pa so se opravili pretežno ob petkih popoldan in ob sobotah, ko zavezanci inšpektorjev niso pričakovali, 4,6 % pregledanih kmetov ni izdalo računov za opravljene gostinske storitve. Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na neustrezno označevanje cen gostinskih storitev, saj so bili ceniki bodisi pomanjkljivi, ali pa jih ni bilo v vseh prostorih, kjer so se nudile gostinske storitve. Ugotovljene so bile tudi kršitve izpolnjevanja minimalnih pogojev, vendar so bile ugotovljene kršitve v manjšem obsegu.

Pri zavezancih, pri katerih so bile ugotovljene manjše nepravilnosti in pomanjkljivosti, so bile le-te v roku večinoma tudi odpravljene, zato je bilo zavezancem izrečeno opozorilo ZIN, nekaterim pa tudi opozorilo ZP-1.

4.6.5. Nadzor kategorizacije nastanitvenih obratov

Kategorizacija nastanitvenih obratov je obvezna. V začetku leta 2009 se je začel uporabljati nov Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov, izvajalci dejavnosti pa so imeli eno leto časa, da so svoje obrate kategorizirali v skladu z določbami tega pravilnika. Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov je v Sloveniji uvedel nov in sodoben sistem kategorizacije nastanitvenih obratov. Uveden je bil z namenom zagotavljanja čim višje ravni kakovosti storitev, pri kategorizaciji pa so bile upoštevane vse evropske zahteve na področju standardov opremljenosti ter storitev in je povsem primerljiv s sistemi kategorizacije v drugih razvitih turističnih državah. Sistem kategorizacije je sedaj bolj fleksibilen, saj vključuje tako obvezne, kot izbirne elemente (točkovni seštevek) in s tem omogoča, da gostinec zadosti zahtevam za doseganje določene kategorije. Pravilnik določa merila in način kategorizacije nastanitvenih obratov in se uporablja za hotele, motele, penzione, gostišča, kampe, apartmaje - počitniška stanovanja in počitniške hiše, sobe na kmetijah z nastanitvijo in marine.

V letu 2009 so se morali na novo kategorizirati tudi vsi obstoječi nastanitveni obrati in kategorizacijo uskladiti z določbami pravilnika. Nastanitveni obrat, ki se kategorizira, mora predhodno izpolnjevati vse splošne in posebne pogoje, predpisane s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in o minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti. Kategorije nastanitvenih obratov se označujejo z zvezdicami, razen kmetij z nastanitvijo, katerih kategorija se označuje z jabolki.

Pravilnik določa, da kategorijo nastanitvenega obrata določi izvajalec dejavnosti (gostinec, sobodajalec oziroma kmet), ki opravlja gostinsko dejavnost v nastanitvenem obratu, v skladu s standardi, ki so za posamezno vrsto nastanitvenega obrata oziroma kategorijo določeni v prilogi pravilnika. Tako lahko izvajalec dejavnosti sam oceni nastanitveni obrat do 3 zvezdic oziroma jabolk, ostale obrate pa lahko ocenijo samo licencirani ocenjevalci, ki morajo izpolnjevati pogoje iz 9. člena pravilnika.

Ker je bilo v letu 2010 pri eni petini pregledanih subjektov ugotovljeno, da kategorizacija nastanitvenega obrata, kjer se je opravljala gostinska dejavnost, sploh ni bila opravljena, je Tržni inšpektorat RS s tovrstnim nadzorom nadaljeval tudi v letu 2011. V mesecu septembru je bilo tako pregledanih 133 subjektov na območju celotne Slovenije. Tržni inšpektorji so od izvajalca dejavnosti zahtevali, da na vpogled izroči listine, iz katerih je razvidno, da je bila opravljena kategorizacija (evidenčni list, kategorizacijski list, poročilo o samoocenitvi ali poročilo o ocenitvi v primeru ocene s strani ocenjevalca). Preverili so, ali ima nastanitveni obrat na zunanji strani objekta ali v prostoru za sprejemanje gostov na vidnem mestu izobešeno tablo z označbo kategorije ter če ima vrsto in kategorijo označeno tudi v cenikih in v drugih komunikacijah. Nato so inšpektorji opravili kontrolo kategorizacije. Nadzor je potekal tako, da so na podlagi kategorizacijskega lista in poročila o samoocenitvi ali poročila o ocenitvi po metodi na preskok opravili kontrolo najmanj 10 obveznih ali izbirnih elementov, odvisno od vrste nastanitvenega obrata.

Pri 35 izvajalcih dejavnosti (26,3 % pregledanih subjektov) je bilo ugotovljeno, da kategorizacija nastanitvenega obrata, kjer se je opravljala gostinska dejavnost, sploh ni bila opravljena. Če je tržni inšpektor pri nadzoru ugotovil, da obrat ne izpolnjuje pogojev kategorizacije, ker izvajalec dejavnosti obrata ni kategoriziral, ali so ugotovljene večje kršitve, je izdal ureditveno odločbo, s katero je odredil, da je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti odpraviti ter določil rok za njihovo odpravo. Večina subjektov je v roku nepravilnosti tudi odpravila.

Inšpektorji so poleg nepravilnosti in pomanjkljivosti v zvezi s samo kategorizacijo (neopravljena kategorizacija, neizpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev), ugotavljali tudi urejenost avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe. Skupno je bilo tako izdanih 38 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti.

V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 42 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in sicer so izdali 3 plačilne naloge, 27 opominov in 42 opozoril ZP-1.

Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na neizpolnjevanje minimalnih pogojev pri nastanitvenih obratih in sobodajalcih, vendar so bile ugotovljene kršitve manjše, saj je šlo največkrat za pomanjkljivo opremo v sobah (ni nameščenih navodil za ravnanje v primeru nevarnosti, ni cenikov po sobah, ni označena kategorija z zvezdicami, v kopalnicah je premajhno število brisač, ni televizorja, ni dovolj svetilk, ni telefona, ni zadostnega števila obešalnikov), ni izobešene table z označbo kategorije, na cenikih ni označena vrsta in kategorija obrata in podobno.

V primerih, ko so tržni inšpektorji ugotovili, da objekti, v katerih se je opravljala gostinska dejavnost, niso imeli pridobljenih uporabnih dovoljenj, so ugotovitve odstopili v pristojno reševanje Inšpektoratu RS za okolje in prostor.

Dogaja pa se tudi, da inšpektor pri pregledu posameznega subjekta ugotovi, da nastanitveni obrat ne izpolnjuje pogojev za posamezno kategorijo, za katero ga je ocenil licencirani ocenjevalec. V teh primerih gre največkrat za takšne pomanjkljivosti, ki jih licencirani ocenjevalec ne bi smel spregledati, zato se je že dogajalo, da so bile licence zaradi tovrstnih napak ocenjevalcem odvzete. Problem, ki se pri tem pojavi, pa je, da se kljub odvzeti licenci ocenjevalcu in ugotovljenem neizpolnjevanju pogojev za posamezno kategorijo, le-ta ostane v veljavi, na tržnega inšpektorja pa pade breme saniranja teh napak tako, da naloži subjektu odpravo nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti in ga ustrezno sankcionira. Pravilno bi bilo, da bi se skupaj z odvzemom licence razveljavila tudi kategorija, ki jo je tak ocenjevalec podelil.

V okviru nadzora kategorizacije nastanitvenih obratov so se preverjali tudi sobodajalci. Sobodajalec je po Zakonu o gostinstvu fizična oseba, samostojni podjetnik posameznik, društvo ali pravna oseba, ki nudi gostom nastanitev z zajtrkom ali brez, v lastnem ali v najetem stanovanju ali počitniški hiši, s soglasjem pristojnega organa samouprave lokalne skupnosti pa lahko, ne glede na določbo drugega odstavka 5. člena tega zakona, tudi v drugih prostorih. Fizična oseba je lahko sobodajalec, če opravlja dejavnost le občasno (skupno ne več kot pet mesecev v koledarskem letu), gostom nudi do 15 ležišč in je vpisana v Poslovni register Slovenije. Ker Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da je teh sobodajalcev, predvsem v turističnih središčih, veliko, jim bo v okviru nadzora kategorizacije v letu 2012 posvetil še posebno pozornost.

4.7. OBRT

Obrtna dejavnost in obrti podobne dejavnosti se lahko opravljajo v skladu s pogoji, ki jih določa Obrtni zakon. Na njegovi podlagi je bila v letu 2008 sprejeta Uredba o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti, s katero je bilo področje obrti precej liberalizirano, saj so bili ukinjeni mojstrski nazivi, za vse obrtne dejavnosti pa ni več potrebna ustrezna strokovna usposobljenost, za nekatere pa si celo ni več potrebno pridobiti obrtnega dovoljenja.

Obrtna dejavnost je pridobitna proizvodna ali storitvena dejavnost, ki se opravlja na podlagi individualnih naročil, ali v majhnih serijah, ki se trajno opravlja s stroji, orodji in tehničnimi napravami, ki so primerne za opravljanje le-te in nimajo značaja tekočih trakov ali avtomatiziranega delovnega procesa.

Prijave v zvezi z obrtno dejavnostjo se velikokrat nanašajo na neizdajo računa potrošnikom, kar inšpektorat nadzira z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov. V inšpekcijskem postopku se navadno tudi izkaže, da račun dejansko ni bil izdan. Prav tako se veliko prijav nanaša na povzročanje prekomernega hrupa ali na obratovanje brez gradbenih in uporabnih dovoljenj, kar pa ni stvar Obrtnega zakona, pač pa so ta vprašanja urejena v Zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/2002 in vse nadaljnje spremembe in dopolnitve), zato so takšne prijave posredovane Inšpektoratu RS za okolje in prostor.

Tržni inšpektorji so na tem področju v letu 2011 opravili dve poostreni akciji nadzora in sicer pri avtomehanikah in v kozmetičnih salonih.

Nadzor pri avtomehanikah je potekal v mesecu marcu in sicer je bilo opravljenih 265 inšpekcijskih pregledov. V 23 primerih je bilo ugotovljeno, da si avtomehaniki za opravljanje dejavnosti niso pridobili obrtnega dovoljenja, v 10 primerih pa je bilo ugotovljeno, da gre za opravljanje avtomehanične dejavnosti na črno, torej brez urejenega statusa. Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na označevanje cen blaga in storitev, ugotovljene kršitve pa so bile praviloma manjše, ko obrtnik na ceniku ni označil vseh storitev, ki jih nudi, cene niso vključevale DDV, cenike so hranili v predalu in podobno. Kršitev zaradi neizdajanja računov ni bilo ugotovljenih, vendar je v zvezi s tem potrebno povedati, da je te kršitve v okviru poostrenih akcij oziroma administrativnega nadzora zelo težko odkriti. Take kršitve praviloma inšpektorji ugotovijo na podlagi konkretne prijave potrošnika. Na podlagi ugotovljenih kršitev so inšpektorji izrekli 394 upravnih ukrepov (24 odločb in 370 opozoril ZIN) in 74 prekrškovnih ukrepov (9 plačilnih nalogov, 17 opominov in 48 opozoril ZP-1).

V mesecu juniju pa so inšpektorji opravili nadzor pri izvajalcih kozmetične dejavnosti (ličjenja, manikure, nameščanje umetnih nohtov, odstranjevanja dlak in drugih postopkov, ki se izvajajo v kozmetičnih salonih). Poudarek nadzora je bil na tem, da se je preverjal status izvajalca dejavnosti, listine o dejavnosti, označenost cen storitev, izdajanje računov.

Skupno je bilo v tej akciji pregledanih 251 subjektov. V 18 primerih je bilo ugotovljeno, da si zavezanci za opravljanje dejavnosti niso pridobili obrtnega dovoljenja. Tudi pri tej akciji poostrenega nadzora je bilo največ kršitev ugotovljenih na področju označevanja cen blaga in storitev, največkrat za pomanjkljivo označene cene (na cenikih niso bile označene cene vseh storitev, cene storitev niso vključevale DDV). Večina subjektov, ki je opravljala obrtno dejavnost brez obrtnega dovoljenja, je že v nekaj dneh po opravljenem inšpekcijskem pregledu pridobilo obrtno dovoljenje, saj so izpolnjevali pogoje za pridobitev obrtnega dovoljenja. Razlog, da obrtnega dovoljenja niso imeli, pa je bil v tem, da niso vedeli, da ga morajo imeti.

4.8. VARSTVO KONKURENCE

Slovenija je Direktivo o nepoštenih poslovnih praksah (2005/29/ES) prenesla v svoj pravni red z Zakonom o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Ta zakon nepošteno poslovno prakso opredeljuje kot poslovno prakso, ki nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in v zvezi z izdelkom ali storitvijo bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika, ki ga doseže ali mu je namenjena.

Za razliko od Zakona o varstvu potrošnikov, ki je normiral le pravila pri oglaševanju, se določbe Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami uporabljajo za nepošteno poslovno prakso podjetij v razmerju do potrošnikov pred, med in po poslovni transakciji v zvezi z nekim proizvodom. S tem so tržni inšpektorji dobili pravno podlago, da primere nelojalne konkurence iz 5. alineje tretjega odstavka 13. člena Zakona o varstvu konkurence, ki govori o kršitvah pri prodaji blaga z navedbo zavajajočih informacij, obravnavajo tudi po Zakonu o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Tržni inšpektorji se v praksi srečujejo še z eno vrsto kršitev, t.i. premijskimi posli. V 9. alineji tretjega odstavka 13. člena Zakona o varstvu konkurence je kot dejanje nelojalne konkurence opredeljeno ravnanje podjetij, ki pridobivajo kupce blaga ali uporabnike storitev z dajanjem ali obljubljanjem nagrad, ali kakšnih drugih premoženjskih koristi ali ugodnosti, ki po vrednosti občutneje presega vrednost blaga ali storitve, s katero naj

kupec pridobi možnost nagrade. Podjetja poskušajo na takšne načine pospešiti prodajo blaga ali storitev, pri tem pa z ravnanjem v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji povzročijo ali utegnejo povzročiti škodo konkurentom.

V letošnjem letu so inšpektorji ponovno posvetili pozornost tudi različnim nagradnim igram, saj je tovrstnega načina pospeševanja prodaje oziroma promocije vse več. Kamorkoli se danes človek obrne, lahko naleti na nagradno igro, ki ponuja različne ugodnosti, nagrade, bonitete. Vse več se tovrstnih aktivnosti izvaja tudi preko različnih spletnih socialnih obsežij, kot je npr. Facebook. Ob vseh nadzorih so bili ugotovljeni tako klasični premijski posli, kot tudi druge kršitve s področja Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Pri premijskih poslih, kjer organizator pogojuje sodelovanje v nagradni igri z nakupom, organizator za nakup določenega izdelka ponuja avto, večdnevno potovanje, skuter, LCD televizor, pri čemer je vsem tovrstnim nagradnim igram skupno, da vrednost nagrade bistveno presega vrednost nakupa, saj se v nagradnih igrah lahko sodeluje že ob manjšem nakupu (tudi za nekaj centov).

Ker pa gre v primeru pogojevanja nagrade z nakupom za kršitev Zakona o varstvu konkurence, organizatorji v pravila nagradnih iger sedaj tudi navedejo, da nakup ni pogoj za sodelovanje in kot alternativo nakupu ponujajo različne oblike sodelovanja, kot npr. odgovor na določeno vprašanje, izpolnitev kupona, ki ga posameznik prejme pri informacijah ali na spletni strani, itd. Ker pa je tendenca večine organizatorjev, da se sodelujoče v nagradnih igrah pridobiva z nakupom, se v primerih, da nakup ni pogoj za sodelovanje, preverjajo tudi morebitne kršitve Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Organizatorji izvajajo nepošteno poslovno prakso, ko na veliko oglašujejo nagradno igro v letakih, tiskanih in govornih oglasih, pri tem pa hote ali nehote opustijo informacijo, da nakup ni pogoj za sodelovanje, ali pa je takšna informacija napisana z izredno majhnimi črkami ali na mestu, ki jo povprečni potrošnik ne vidi. Omenjeno informacijo običajno navedejo v pravilih nagradne igre, katere pa večina sodelujočih ne bere. Omenjeno informacijo organizatorji navajajo tudi na hrbtni strani etikete, ki pa jo je mogoče pregledati le po opravljenem nakupu, saj odstranitev etikete bistveno poškoduje sam izdelek.

Med bolj zanimive primere kršitev v zvezi s premijskimi posli sodi podjetje, ki je v pravilih za sodelovanje v nagradni igri določilo, da se kupon za sodelovanje prejme na blagajni, v inšpekcijskem postopku pa so se zagovarjali, da niso nikjer zapisali, da je nakup pogoj za sodelovanje in bi zato lahko sodelovali tudi drugi sodelujoči, če bi le povprašali za tovrstno možnost.

Drugi primer nagradne igre, kjer pa ni bilo ugotovljenih kršitev, je iskanje določenega predmeta, pri čemer najditelj prejme visoko denarno nagrado. V nagradni igri so lahko sodelovali vsi, ki so na podlagi namigov, ki so jih prejeli bodisi preko kod, ki so bile navedene na plastenkah, na spletni strani ali preko Facebook profila, skušali najti ta predmet. Ker je nagradna igra zelo hitro zaokrožila med sodelujočimi in ker so si sodelujoči izmenjevali namige preko interneta in Facebooka, se je tudi nagradna igra sama bistveno prej končala, kar je presenetilo tako organizatorje, kot tudi udeležence, ki so ravno zato in zaradi inovativne metode izvedbe nagradne igre podvomili v njihovo regularnost.

Tržni inšpektorji so v večini primerov pri ugotovljenih kršitvah Zakona o varstvu konkurence ali Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami ukrepali z izdajo opozorila ZP-1, v kolikor so bile kršitve takoj odpravljene, ali z izdajo prekrškovne odločbe z izrekom opomina, v kolikor so bile kršitve odpravljene tekom trajanja nagradne igre in sicer zato, ker so organizatorji zagotovili tudi drugo možnost brezplačnega sodelovanja.

Pri nadzoru nagradnih iger je bilo tudi ugotovljeno, da se sodelujoči (običajno) s posredovanjem svoji osebnih podatkov včlanijo tudi v različne klube organizatorja ali njegovega poslovnega partnerja, pri čemer se verjetno večina ni zavedala posledic takšnega dejanja. Zaradi sodelovanja v nagradnih igrah, kjer organizatorji zahtevajo tudi elektronski naslov, pa takšni udeleženci prejema tudi t.i. neželjeno elektronsko pošto, nevedoč, da so k prejemanju kadarkoli podali soglasje.

V letu 2011 je bilo opravljenih 90 inšpekcijskih pregledov na področju varstva konkurence (52 pregledov v letu 2010). Število pregledov se je bistveno povečalo predvsem na račun povečanega nadzora nagradnih iger.

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji v 10 primerih (2 primera v letu 2010) izrekli upravne in v 16 primerih (9 primerov v letu 2010) prekrškovne ukrepe. V 6 primerih je bila podjetju izdana prepovedna odločba, v 4 primerih so bila izrečena opozorila ZIN. V 1 primeru je bila izrečena globa z odločbo o prekršku in v 1 primeru s plačilnim nalogom. V 9 primerih so tržni inšpektorji podjetjem izrekli opomin in v 5 primerih opozorilo ZP-1.

4.9. NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE

Dejavnost nepremičninskega posredovanja je urejena z Zakonom o nepremičninskem posredovanju, ki nepremičninskim družbam določa pogoje za opravljanje te dejavnosti. Nepremičninske družbe morajo za opravljanje dejavnosti nepremičninskega posredovanja zavarovati odgovornost pri zavarovalnici za zakonsko določeno vsoto ter zagotoviti, da zanje posle posredovanja opravlja nepremičninski posrednik, ki si je pridobil licenco in je vpisan v imenik nepremičninskih posrednikov pri Ministrstvu za okolje in prostor. Zakon določa tudi druge obveznosti nepremičninskih družb, s katerimi se uporabnikom storitev nepremičninskega posredovanja zagotavlja večja pravna varnost.

Zakon je bil v letu 2011 spremenjen in dopolnjen, predvsem z določili Zakona o storitvah na notranjem trgu in s tem povezanega prostega pretoka storitev, na podlagi katerega imajo pravne osebe in podjetniki iz držav članic EU in EGS možnost prostega opravljanja dejavnosti v Sloveniji. Ker pa je nepremičninski posrednik pri nas reguliran poklic, je Slovenija v zvezi s tem lahko tudi nepremičninskemu posredniku iz držav članic postavila določene pogoje. Največja sprememba v zakonu je prav gotovo ukinitve prostora, ki je bil do sedaj pogoj, da je lahko nepremičninska družba pričela z opravljanjem dejavnosti.

V letu 2011 so tržni inšpektorji na področju nepremičninskega posredovanja opravili 202 pregleda nepremičninskih agencij, pri katerih je bilo ugotovljenih 74 (23,6 %) kršitev določil Zakona o nepremičninskem posredovanju, kar je malo manj, kot v letu 2010. Pregledi so bili opravljeni tako na podlagi prijav, kot v okviru poostrene akcije nadzora.

Nepremičninskim družbam in nepremičninskemu posredniku so tržni inšpektorji izdali 16 upravnih ukrepov, od tega 15 upravnih odločb in 1 opozorilo ZIN. Za ugotovljene prekrške je bilo izdanih 28 plačilnih nalogov, 6 odločb o prekršku z izrekom globe, 16 opominov in 24 opozoril ZP-1.

Poostren nadzor nepremičninskih družb je bil usmerjen k tistim nepremičninskim družbam, ki do sedaj še niso bile predmet nadzora Tržnega inšpektorata RS in k takim, ki že dalj časa niso bile pregledane. Poleg spoštovanja določil Zakona o nepremičninskem posredovanju so inšpektorji preverjali tudi spoštovanje določil drugih zakonov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS in sicer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o

preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in Zakona o elektronskem poslovanju na trgu. Skupaj je bilo opravljenih 73 inšpekcijskih pregledov, pri katerih je bilo ugotovljenih 33 kršitev oziroma 45 %. V več primerih je šlo za manjše kršitve, ki so jih zavezanci že tekom inšpekcijskih postopkov odpravili.

Tako je bilo v 7 primerih ugotovljeno, da so posle nepremičninskega posredovanja opravljale osebe, ki nimajo statusa nepremičninskega posrednika in niso vpisane v imenik nepremičninskih posrednikov, v 6 primerih nepremičninske družbe niso imele sklenjenega zavarovanja odgovornosti ali zavarovanje ni bilo ustrezno (manjša zavarovalna vsota od predpisane), kot to zahteva zakon. V 8 primerih pogodbe o posredovanju, ki so jih sklepale nepremičninske družbe, niso vsebovale vseh predpisanih podatkov. V 3 primerih pogodb, ki so jih sklenile stranke na podlagi posredovanja, ni sestavil univerzitetni diplomirani pravnik, v 2 primerih pa nepremičninski posredniki strank niso pisno obveščali o morebitnih stvarnih in pravnih napakah na nepremičninah.

V zvezi z določbami Zakona o varstvu potrošnikov so inšpektorji pregledovali označevanje cen storitev in izdajanje računov. Pri tem je bilo v 5 primerih ugotovljeno, da ceniki, ki jih imajo za svoje storitve izdelane nepremičninske družbe, ne vsebujejo predpisanega DDV-ja. V 1 primeru je bila ugotovljena kršitev določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in sicer samostojni podjetnik ni imel registrirane dejavnosti, ki jo je opravljal, v 1 primeru je bila ugotovljena tudi kršitev določb Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, ko nepremičninska družba na svoji spletni strani ni zagotovila objave vseh podatkov, ki jih predpisuje zakon.

Skupaj je bilo v okviru poostrenega nadzora nepremičninskim družbam izrečenih 39 ukrepov, od tega 5 upravnih odločb, 6 opozoril ZIN, 8 plačilnih nalogov, 6 opominov po in 14 opozoril ZP-1.

Odstotek ugotovljenih kršitev v okviru poostrenega nadzora je precej visok, vendar pa gre v veliko primerih za manjše kršitve, ko nepremičninska družba v splošnih pogojih ali v pogodbi o posredovanju ni navedla vseh zahtevanih podatkov. V teh primerih, kot tudi pri nepravilno oziroma pomanjkljivo označenih cenah, so zavezanci kršitve odpravili že tekom inšpekcijskih postopkov.

V preteklosti se je pojavljalo veliko težav zaradi tega, ker so posredovanje opravljale nepremičninske družbe s posredniki brez licenc. V zvezi s tem Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da na področju Ljubljane obstajata dve nepremičninski družbi, ki stalno ponavljata kršitve, sicer pa ostaja težava v tem, da nepremičninska družba, ki sicer ima zaposlene posrednike z licenco, poleg njih zaposluje še osebe brez licence in take osebe pošilja na ogled nepremičnin oziroma prek njih opravlja druge posle posredovanja.

Iz ugotovitev inšpektorjev izhaja tudi, da se je trgovanje z nepremičninami, razen na območju Ljubljane, praktično ustavilo ali pa se sklepajo v zelo majhnem obsegu. V regijah izven Ljubljane so nekatere družbe tudi povsem opustile opravljanje dejavnosti nepremičninskega posredovanja, saj z opravljanjem le-te niso mogle preživeti.

Glede na vse povedano Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da bo potrebno področje nepremičninskega posredovanja sistematično spremljati še naprej ter na tem področju vršiti inšpekcijski nadzor na podlagi prijav in v okviru posebej organiziranih akcij.

4.10. ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV

Tržni inšpektorji so v letu 2011 v okviru organiziranih akcij in na podlagi posameznih prijav potrošnikov opravili nadzor spoštovanja ukrepov kontrole cen določenih z Zakonom o kontroli cen in podzakonskimi predpisi. Tržni inšpektorji so tako opravili nadzor oblikovanja cen komunalnih storitev, kontrolo cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, kontrolo cen naftnih derivatov in kontrolo oblikovanja cen učbenikov.

Skupno so tržni inšpektorji opravili 184 pregledov.

V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili z izdajo odločbe, s katero so kršiteljem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti pri oblikovanju cen storitev. Tako je bilo iz naslova nadzora oblikovanja cen v letu 2011 gospodarskim subjektom izdanih 5 upravnih odločb in v primeru ugotovljenih manjših nepravilnosti 1 opozorilo ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o kontroli cen so tržni inšpektorji izrekli 1 globo z odločbo o prekršku, 5 opominov in 6 opozoril ZP-1.

4.10.1. Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja

Pri podjetjih, ki skrbijo za proizvodnjo in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, je bil v letu 2011 opravljen nadzor po Uredbi o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce, ki določa najvišjo izhodiščno ceno, katero pa je mogoče spremeniti le izjemoma po postopku in na način, kot ga določa uredba sama.

Tržni inšpektorji so v mesecu maju opravili inšpekcijski pregled pri 27 gospodarskih subjektih, ki opravljajo proizvodnjo in distribucijo pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, pri čemer je bila kršitev ugotovljena le pri 2 gospodarskih družbah.

Pri enem zavezancu je bilo ugotovljeno, da cene proizvodnje in distribucije tople vode in pare za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce po 7. členu uredbe, vendar na Ministrstvo za gospodarstvo ne pošilja pravočasno soglasja pristojnega organa lokalne skupnosti, ampak v obvestilu samo navede, da bo soglasje pristojnega organa lokalne skupnosti posredovano naknadno. Zavezancu je bila izdana upravna odločba, s katero se mu je naložilo pravočasno pošiljanje soglasja pristojnega organa lokalne skupnosti na Ministrstvo za gospodarstvo, zaradi storjenega prekrška pa mu je izrečeno opozorilo ZP-1.

Pri drugem zavezancu pa je bilo ugotovljeno, da je ob spremembi cene sicer obvestil Ministrstvo za gospodarstvo, ni pa si pridobilo soglasja lokalne skupnosti. Zavezancu je bila izdana upravna odločba in določen rok za pridobitev soglasja lokalne skupnosti. Zaradi ugotovljene kršitve mu je bila izrečeno opozorilo ZP-1.

Večina zavezancev, podobno kot prejšnja leta, spoštuje predpise, ki se nanašajo na oblikovanje cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja. Kljub temu pa je vsakoleten nadzor potreben, saj se na ta način najučinkoviteje zagotovi spoštovanje zakonodaje na tem področju.

4.10.2. Cene komunalnih storitev

Po podatkih Urada RS za makroekonomske analize in razvoj je bila v Sloveniji v letu 2010 najvišja rast cen komunalnih storitev v celotnem območju evra. Zaradi tega je vladna napoved o zadrževanju rasti cen zahtevala poseg v zakonodajo. Do avgusta 2010 so morale občine za dvig cen komunalnih storitev dobiti soglasje Ministrstva za okolje in prostor, zato je lahko ministrstvo le še preverilo, ali posamezno podjetje javno službo izvaja v skladu s predpisanimi standardnimi normativi in ukrepi. S sprejetjem Uredbe o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev pa so določene najvišje cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki ne smejo biti presežene.

Tržni inšpektorji so na podlagi Uredbe o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev opravili na območju celotne Slovenije 77 inšpekcijskih pregledov, pri čemer so bile nepravilnosti pri oblikovanju cen ugotovljene le v 2 primerih:

V enem primeru je podjetje ceno odvoza in deponiranja odpadkov oblikovalo v nasprotju z veljavno uredbo, zato je bila izdana upravna odločba. Na odločbo se je podjetje pritožilo, vendar je 2. stopenjski organ pritožbo zavrnil. Po dokončni odločitvi je podjetje cene odvoza in deponiranja odpadkov vrnilo na raven pred povišanjem, vendar je podjetje sprožilo upravni spor, ki še ni zaključen.

Drugo podjetje je povečalo ceno vode v nasprotju z uredbo, zato mu je bila izdana upravna odločba, katero je podjetje spoštovalo. Ker je podjetje takoj povrnilo povzročeno škodo, ji je bil namesto globe izrečen opomin.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da večina zavezancev tudi po sprejeti uredbi, podobno kot prejšnja leta, spoštuje predpise, ki se nanašajo na oblikovanje cen komunalnih storitev. Kljub temu pa je vsakoleten nadzor potreben, saj se na ta način najučinkoviteje zagotavlja spoštovanje predpisov na tem področju.

4.10.3. Cene učbenikov

V skladu z letnim načrtom so tržni inšpektorji pred začetkom šolskega leta opravili nadzor nad oblikovanjem cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete oziroma programe, ter nadzor nad povišanjem cen ostalih učbenikov. Nadzor se je opravljal v knjigarnah in pri založnikih na območju celotne Slovenije.

Skupno je bilo opravljenih 57 pregledov. Nepravilnosti pri oblikovanju cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete oziroma programe, niso bile ugotovljene. Neskladje pri oblikovanju cen je bilo ugotovljeno pri dveh učbenikih, ki sta imela višjo ceno od dovoljene. V postopku je bilo ugotovljeno, da je ceni oblikoval založnik, zato je bila trgovcu v skladu z določili Zakona o inšpekcijskem nadzoru naložena odprava pomanjkljivosti (ceno je moral uskladiti s predpisano, dvema kupcema pa je moral vrniti razliko v ceni s pripadajočimi obrestmi), kar je nemudoma storil. Zato je bilo trgovcu izrečeno opozorilo ZP-1. Manjša neskladja cen so bila ugotovljena še v dveh primerih, vendar učbeniki niso bili prodani, zato je bila naložena odprava nepravilnosti, katere so takoj odpravili, in opozorilo ZP-1.

Na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev Tržni inšpektorat RS sklepa, da trgovci na drobno spoštujejo cene učbenikov, ki so jim jih določili založniki. Poleg tega pa inšpektorji vsako leto tudi ugotavljajo, da se v prosti prodaji, zlasti v manjših mestih, prodaja zelo malo

učbenikov, saj se učenci večinoma poslužujejo učbeniških skladov na šolah. Kljub temu je vsakoletni nadzor potreben, saj se na ta način najučinkoviteje zagotavlja spoštovanje predpisov na tem področju.

4.10.4. Cene naftnih derivatov

V skladu z letnim načrtom so tržni inšpektorji v mesecu avgustu 2011 opravljali nadzor nad oblikovanjem cen naftnih derivatov, upoštevajoč Uredbo o oblikovanju cen naftnih derivatov. Nadzor se je opravljal pri distributerjih naftnih derivatov na območju celotne Slovenije.

Podjetja, ki se ukvarjajo z dejavnostjo prodaje naftnih derivatov (distributerji), morajo v skladu z Uredbo o oblikovanju cen naftnih derivatov o višini oblikovane cene naftnih derivatov obvestiti Ministrstvo za gospodarstvo in sicer v ponedeljek, nova cena pa se uveljavi v torek. Cene se lahko spremenijo samo vsakih 14 dni.

Skupno je bilo opravljenih 23 pregledov. Nepravilnosti so bile ugotovljene v 3 primerih, od tega je bilo v 2 primerih ugotovljeno, da so podjetja obvestila Ministrstvo za gospodarstvo o višini oblikovane cene naftnih derivatov, vendar z enodnevno zamudo. V enem primeru pa je bilo ugotovljeno, da zavezanec o spremembi cen naftnih derivatov ni obveščal Ministrstva za gospodarstvo, ker s tem ni bil seznanjen.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bila izdana 1 upravna odločba, s katero se je zavezancu odredilo, da o spremembi cen obvešča Ministrstvo za gospodarstvo skladno z veljavno uredbo.

Zaradi zamude pri obveščanju o višini cene sta bili izrečeni 2 opozorili ZP-1, v enem primeru pa je bil izdan opomina, saj je zavezanec nepravilnosti nemudoma odpravil.

4.10.5. Cene dimnikarskih storitev

Tržni inšpektorat RS je v skladu z Uredbo o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom, pristojen za nadzor nad cenami dimnikarskih storitev in sicer, ali koncesionar upošteva cene dimnikarskih storitev določene v Sklepu o ceniku dimnikarskih storitev. Kot prekršek je določeno ravnanje koncesionarja, ki pri zaračunavanju opravljenih dimnikarskih storitev dimnikarske službe ne upošteva cen storitev dimnikarske službe, ki jih določi Vlada RS. Zadnji Sklep o ceniku dimnikarskih storitev, ki je bil sprejet v mesecu juliju 2010, je ponovno uvedel tarifni sistem obračunavanja dimnikarskih storitev (določene so enotne cene za vse uporabnike, v ceno je tudi že vključen strošek prevoza), tako da je bilo v letu 2011 bistveno manj prijav zoper koncesionarje, ker več ne zaračunavajo stroška prevoza (razen v posebej določenih primerih).

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS prejel le 39 prijav zoper izvajalce dimnikarskih storitev, kar je polovico manj kot v letu 2010, ko je prejel 80 prijav. Prijave so se nanašale na nepravilno opravljanje in zaračunavanje dimnikarskih storitev, na zaračunavanje odklonitve opravljanja storitev, na same cene storitev, koncesije, stroške opominov, hkratnega zaračunavanja kontrolnega in letnega pregleda kurilnih naprav. Kršitve glede

upoštevanja cen dimnikarskih storitev, določenih s Sklepom o ceniku dimnikarskih storitev, niso bile ugotovljene.

Koncesionarji pa iščejo vedno nove načine za dodatno zaračunavanje storitev. Tako se je pri enem koncesionarju že v letu 2010 ugotovilo, da dodatno neupravičeno zaračunava dimnikarske storitve in sicer pomožne naprave (pregled shrambe kurilnega olja) in vodenje evidenc pri meritvah emisij dimnih plinov. Obe storitvi sta, po pojasnilu Ministrstva za okolje in prostor, dimnikarski storitvi, ki sta že vključeni v ceno obvezne storitve. Zoper koncesionarja so tržni inšpektorji postopali v skladu z določili Zakona varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami in mu nepošteno poslovno prakso prepovedali ter zoper njega tudi prekrškovno ukrepali. Nepoštena poslovna praksa - zaračunavanje pregleda pomožne naprave in hkratno zaračunavanje letnega in kontrolnega pregleda - je bila v letu 2011 z odločbo prepovedana še dvema koncesionarjema, zoper njiju sta uvedena tudi prekrškovna postopka. Poleg navedenega so tržni inšpektorji v 2 primerih ugotovili še kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov pri izdaji opominov in ukrepali z izdajo odločbe o prekršku.

Pristojnost Tržnega inšpektorata RS je glede nadzora cen dimnikarskih storitev zelo omejena, saj lahko le preveri upoštevanje cen, določenih s sklepom vlade. Omeniti je potrebno, da se je v letu 2011 Ministrstvo za okolje in prostor hitreje odzivalo na zaprosila ter Tržni inšpektorat RS tudi obveščala o izvedenih ukrepih z njihove strani zoper koncesionarje, katere je obravnaval tudi inšpektorat.

4.11. STORITVE NA NOTRANJEM TRGU

Zakon o storitvah na notranjem trgu je sprejet na podlagi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. 12. 2006 o storitvah na notranjem trgu in je določil nekatera nova pravila ustanavljanja ter opravljanja storitev v državah članicah EU, EGS ali Švicarske konfederacije. Tako je Zakon o storitvah na notranjem trgu uvedel načelo svobode ustanavljanja (ponudnikom storitev omogoča, da neprekinjeno in redno izvajajo gospodarsko dejavnost v eni ali več državah članicah brez obveznosti ustanavljanja podružnic v državi opravljanja dejavnosti) in svobode opravljanja storitev oziroma prepoved diskriminatornega obravnavanja tujih ponudnikov storitev (države članice ne smejo uveljavljati lastnih nacionalnih zahtev za gostujoče ponudnike storitev, ki že imajo zakoniti sedež v drugi državi članici in izpolnjujejo pogoje države sedeža in zanje torej veljajo pravila, ki se uporabljajo v tisti državi). Določilo, da ponudniki storitev iz držav članic EU, EGS ali Švicarske konfederacije ne potrebujejo več opravljati dejavnost v Sloveniji preko podružnice, je bilo vneseno tudi v Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Tudi v letu 2011 se je na območju Slovenije nadaljeval trend pojavljanja tujih ponudnikov storitev, bodisi različnih ponudnikov storitev zunaj poslovnih prostorov ali na sejmihi, bodisi izvajalcev različnih drugih storitev (npr. cirkus, turistične storitve, itd.). Pri nadzoru takšnih ponudnikov je bilo v večini primerov ugotovljeno, da ponudniki storitev ne uporabljajo slovenskega jezika pri poslovanju s potrošniki, da storitev ali blaga nimajo ustrezno označenega, da ne izdajajo računov, da kupcem ne zagotavljajo vseh informacij, ki jih Zakon o varstvu potrošnikov predpisuje v primerih sklenjenih pogodb zunaj poslovnih prostorov, predvsem pa, da sedaj ni mogoče ugotoviti, ali ima tuja pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, urejen status za opravljanje te dejavnosti oziroma je vpisan v ustrezen register v državi, iz katere prihaja, kar bi lahko pomenilo, da dejavnost opravlja zakonito.

Z vidika dela tržnih inšpektorjev je v takšnih primerih vsem ponudnikom skupno to, da ne razumejo slovenskega jezika in da v postopku izkazujejo neke listine (ki so običajno starejšega datuma in zelo slabe kvalitete), izdane v tuji državi. V zvezi z jezikom je tako vsakemu tujemu državljanu, ki ne razume slovenskega jezika, v inšpekcijskem postopku potrebno zagotoviti ustreznega tolmača oziroma voditi postopek v jeziku, ki ga razume, kar je običajno povezano z visokimi stroški za tolmača. V zvezi s predložitvijo listin (npr. o registraciji družbe, o dovoljenju družbe za opravljanje dejavnosti, o poslovnem sodelovanju, itd.), mora inšpektor tovrstne listine preveriti, kar zahteva ponovno znanje jezika, v katerem so listine pripravljene, ter tudi poznavanje pravne ureditve dejavnosti v državi, iz katere zavezanec prihaja, da se lahko ugotovi, ali zavezanec v tej državi resnično opravlja dejavnost zakonito.

V zvezi z dokumenti in listinami, predloženimi v inšpekcijskem postopku, Zakon o storitvah na notranjem trgu v drugem odstavku 6. člena določa, da pristojni organi ne smejo zahtevati izvirnika, overjene kopije ali overjenega prevoda dokumenta iz druge države članice, razen v primerih, določenih s predpisi EU, ali kadar je taka zahteva utemeljena s pomembnimi razlogi v javnem interesu. Ne glede na zgoraj navedeno, pa lahko pristojni organi zahtevajo neoverjen prevod dokumentov v slovenščino. Kljub tej možnosti pa v praksi običajno zavezanci ob inšpekcijskem pregledu neoverjenega prevoda nimajo.

Resničnost in verodostojnosti listin, ki jih zavezanci v postopkih predložijo, morajo inšpektorji sami preverjati. Na voljo so različni registri, ki jih vodijo države sedeža zavezanca. Ker pa se redko kateri registri nahajajo v jeziku, ki ga inšpektor razume (npr. angleški ali nemški jezik), jezik zopet predstavlja veliko oviro pri izvajanju inšpekcijskega nadzora. Nenazadnje različna preverjanja navedb in dokumentov zavezanca povzročijo daljše postopke, kar pa ni v skladu z težnjo po učinkovitih in hitrih inšpekcijskih postopkih. Ravno zaradi vseh potrebnih preverjanj, se potencialni kršitelji zaradi narave svojega dela in običajno hitrega prehoda Slovenije lahko izognejo kazni.

Poleg navedenih registrov je mogoče podatke o posameznikih ali ponudnikih storitev preverjati preko informacijskega sistema notranjega trga IMI (Internal Market Information System). Sistem IMI omogoča elektronsko izmenjavo informacij med pristojnimi organi, ki lahko poiščejo ustreznega sogovornika v drugih državah članicah ter medsebojno komunicirajo. Sistem deluje na podlagi vnaprej pripravljenih sklopov vprašanj v vseh jezikih EU, ki jih uporabniki uporabljajo za pridobivanje podatkov, ter z uporabo prostega besedila, kateri pa mora biti pripravljen v jeziku, ki ga država naslovnica zahtevka razume. Vsekakor so tovrstni sistemi uporabni za izmenjavo podatkov, ker pa posredovanje zahtevkov in odgovorov ponovno zahteva določen čas in zopet znanje jezika, ki ga organ naslovnik razume (vsaj ob uporabi prostega besedila), sistem ne zadostuje zahtevam ugotavljanja dela na črno s strani tujih ponudnikov storitev. Zaradi različnih pravnih ureditev pa se pri uporabi sistema IMI pojavijo tudi težave pri iskanju pravega sogovornika, saj pristojnosti Tržnega inšpektorata RS niso enake kot pristojnosti podobnega inšpektorata v drugi državi EU.

V letu 2011 so tržni inšpektorji obravnavali več tujih ponudnikov storitev, od ponudnikov različnega ročnega orodja pred nakupovalnimi centri in ponudnikov na stojnicah, ponudnika cirkusa in do ponudnikov izvajanja storitev vodenja raftinga, kajakinga in drugih adrenalinskih športov na vodi. Pri ugotavljanju morebitnega dela na črno s strani ponudnika storitev Cirkusa safari, je bilo tako potrebno najprej ugotoviti, kako ima Avstrija urejeno delo na črno, kako ima urejeno cirkuško dejavnost in ali morajo izvajalci cirkusa izkazovati kakršnekoli posebne dokumente kot dokaz zakonitosti svoje dejavnosti. Tržni inšpektorji so pri tem naleteli na številne težave, saj je pravna ureditev dela na črno v Avstriji popolnoma drugačna od slovenske, posamezna dovoljenja so urejena glede na

posamezne dežele, dovoljenja pa izdajajo različni uradi. Na drugi strani so tržni inšpektorji obravnavali več ponudnikov adrenalinskih športov, predvsem na reki Soči, ki je še posebej privlačna za ponudnike iz Madžarske, Češke in Slovaške. Običajno so ponudniki storitev turistične agencije ali družbe, ki se tudi v svojih državah ukvarjajo s tovrstnimi dejavnostmi, so se pa med njimi znašli tudi izvajalci dela na črno, ki zakonitosti svojega dela niso mogli izkazati, ali pa so se izgovarjali, da so prijatelji, v postopku pa je bilo ugotovljeno, da se dejansko med seboj ne poznajo in da njihovo sodelovanje temelji na pridobitni osnovi.

V zvezi z nadzorom na reki Soči in že zgoraj obrazloženo prepovedjo diskriminatornega obravnavanja tujih ponudnikov storitev, se je ravno pri teh dejavnostih izkazalo, da so dejansko v podrejenem položaju slovenski ponudniki storitev, za katere se zahtevajo še dodatna dokazila o ustrezni strokovni usposobljenosti, katere pa tujim ponudnikom zaradi Zakona o storitvah na notranjem trgu ni potrebno izpolnjevati.

Ocenjujemo, da bo podobnih migracij ponudnikov storitev vse več zaradi prostega trga, zato bo potrebno celostno pristopiti k reševanju problematike ugotavljanja morebitnih kršitev takšnih ponudnikov, ki ne izpolnjujejo zahtev svojih držav, hkrati pa inšpektorjem zagotoviti ustrezno jezikovno podporo.

4.12. OSTALE VRSTE NADZORA

4.12.1. Prodaja in reklamiranje tobачnih izdelkov

Zaradi popolne prepovedi kajenja v javnih prostorih, ki je začela veljati leta 2007, se je delež kadičev nekoliko zmanjšal, zato se dobavitelji tobачnih izdelkov poslužujejo vedno novih načinov reklamiranja tobaka, da bi zadržali svoj tržni delež.

Področje oglaševanja tobaka in tobачnih izdelkov je urejeno z 10. členom Zakona o omejevanju uporabe tobачnih izdelkov, ki prepoveduje vsako sponzoriranje dogodka, dejavnosti ali posameznika ter kakršnokoli neposredno in posredno oglaševanje in promocijo tobaka in tobачnih izdelkov, vključno prek storitev informacijske družbe.

Zakon v 11. členu določa izjeme, ko je oglaševanje tobaka in tobачnih izdelkov dovoljeno, vendar le pod določenimi pogoji in sicer je oglaševanje tobaka in tobачnih izdelkov dovoljeno v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke na priboru za kajenje, v in na poslovnih prostorih gospodarskih družb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, distribucijo in prodajo tobачnih izdelkov na debelo v skupni površini do 7 m², na zunanjih in notranjih izveskih prodajaln tobачnih izdelkov v skupni površini do 7 m². Oglaševanje tobачnih izdelkov je dovoljeno le v obliki znaka, ki je zaščiten, in ki ne omenja in ne prikazuje tobачnega izdelka, njegove embalaže ali njegove uporabe.

Dobavitelji tobачnih izdelkov se poslužujejo vedno novih načinov reklamiranja tobaka, da bi zadržali svoj tržni delež. To se kaže v izjemno agresivnem oglaševanju tobачnih izdelkov s strani proizvajalcev in dobaviteljev tobaka, na primer na bencinskih servisih, preko raznih pultnih stojal, v katerih so v točno določenem terminu izpostavljene cigaretne škatlice točno določenih blagovnih znamk.

Tržni inšpektorji oktobra 2011 na območju celotne Slovenije glede oglaševanja tobaka in tobачnih izdelkov opravili 115 inšpekcijskih pregledov. Pregledi so bili opravljeni na

bencinskih servisih in v drugih prodajalnah z mešanim blagom, v večjih trgovskih centrih ter v trafikah. Istočasno z nadzorom oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov so tržni inšpektorji tudi ugotavljali nedovoljeno prodajo tobaka za oralno uporabo (t.i. snus, fuga). Nedovoljena prodaja tobaka za oralno uporabo je bila na podlagi prijave ugotovljena v enem primeru. Tržni inšpektor je kršitelju izrekel globo in blago tudi zasegel.

Tobak in tobačne izdelke je na nedovoljen način oglaševalo 35 trgovcev, kar predstavlja skoraj 30 % pregledanih trgovcev. Oglaševanje se je izvajalo preko:

- raznih kartonastih stojal in podstavkov, v katera so bile naložene cigaretne škatlice točno določenih blagovnih znamk, iz teh stojal se je večinoma tudi prodaja, vendar pa druge teh cigaret ni bilo,
- kovinskih vitrin z osvetljeno notranjostjo, pričvrščenih na blagajniški pult, na zadnji strani (proti trgovcu) so nameščene škatlice cigaret določene blagovne znamke, iz katere se vrši prodaja, druge teh cigaret ni,
- vitrin z osvetljeno notranjostjo, v kateri so police, na katerih so izpostavljene cigarete določenih znamk, vendar se iz teh vitrin ne prodaja,
- reklamnih vitrin, nameščenih nad prodajnimi pulti v trafikah, v katerih so izpostavljene cigarete določenih blagovnih znamk, te vitrine so zaprte, zaklenjene, prodaja iz njih ne poteka,
- stropnih visečih regalov nad prodajnimi pulti, v katerih so nameščene cigarete različnih blagovnih znamk, vendar ne vseh, ki jih imajo v prodaji,
- nameščenih posebnih okvirjev na prodajne police in vstavljanjem škatlic tobačnih izdelkov točno določene blagovne znamke v te okvirje,
- blagovnih znamk tobaka in tobačnih izdelkov, ki niso bile zaščitene.

Kljub temu, da so se trgovci zagovarjali, da so razna stojala in vitrine prodajna mesta, iz katerih se vrši neposredna prodaja tobaka in tobačnih izdelkov, tržni inšpektorji teh zagovorov niso upoštevali. V primeru prodaje tobačnih izdelkov točno določene blagovne znamke iz teh stojal in vitrin bi šlo tudi za svojevrstni unikum v prodajni praksi prodaje tobačnih izdelkov, prav tako se je v pultnih stojalih in vitrinah nahajala le vzorčna količina cigaret določene blagovne znamke, takšna prodaja pa bi bila tudi nepraktična. Kot dokaz, da je šlo v konkretnih primerih za izigravanje zakonskih določil, to je za nedovoljeno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov in ne za navadno prodajo, so inšpektorji pridobili pisna navodila dobaviteljev tobaka in tobačnih izdelkov, s katerimi so trgovce seznanjali s terminskimi plani pospeševalno prodajnih aktivnosti in navodili o pozicioniranju reklamnega materiala.

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji trgovcem izdali 28 upravnih odločb na podlagi 20. člena Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, s katerimi so prepovedali nedovoljeno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov. Zoper kršitelje sta bili izrečeni 2 odločbi o prekršku z izrekom globe in 1 opomin, v teku pa je še 28 prekrškovnih postopkov, ki še niso zaključeni.

Zaradi velikega števila ugotovljenih kršitev se je izkazalo, da je bil tokratni nadzor nedovoljenega oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov več kot potreben in ga bodo tržni inšpektorji opravljali tudi v bodoče kot samostojne akcije ali vzporedno z nadzorom trgovinske in gostinske dejavnosti.

Tržni inšpektorat RS je, zaradi zaščite mladoletnih pred škodljivim vplivom tobaka in tobačnih izdelkov, v letu 2011 izvedel 6 poostrenih akcij nadzora prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let, prepovedi, da osebe, mlajše od 18 let, prodajajo tobačne izdelke in objav prepovedi prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let. Kontrole so bile opravljane v času prvomajskih praznikov, ob koncu šolskega leta, ob začetku

šolskega leta, v času martinovanja in božično-novoletnih praznikov. Skupno je bilo opravljenih 923 inšpekcijskih pregledov (823 pregledov v letu 2010).

Nedovoljena prodaja tobачnih izdelkov mladoletnikom je bila ugotovljena v 4 primerih, v 1 primeru je tobачne izdelke prodajala mladoletna oseba. Zoper vse kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali prekrškovno po Zakonu o prekrških z izrečenimi globami. Nekaj kršitev se je nanašalo na neustrezna opozorila o prepovedi prodaje tobачnih izdelkov, ki pa so jih zavezanci po opozorilu inšpektorjev nemudoma popravili.

Splošna ocena je, da so trgovci in gostinci večinoma seznanjeni z zakonskimi določili. Večina, ki prodaja cigarete in ostale tobачne izdelke, imajo na vidnih mestih izstavljene napise o prepovedi prodaje tobaka osebam mlajšim od 18 let. Prodajalci pri prodaji tobачnih izdelkov kontrolirajo starost kupcev in jih mladoletnim ne prodajajo. Nekaj trgovcev je tudi opazilo, da tobачne izdelke (cigarete) kupujejo polnoletne osebe in jih nato pred prodajalnami delijo mladoletnim, kar pa ni sankcionirano.

4.12.2. Prodaja in reklamiranje alkoholnih pijač

Tako, kot dobavitelji tobaka in tobачnih izdelkov, tudi dobavitelji alkoholnih pijač iščejo načine, kako bi čim bolj prikrito in mimo zakonskih določil oglaševali svoje izdelke. Tržni inšpektorji že vsa leta od sprejema Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili vzporedno z nadzorom gostinske dejavnosti v gostinskih lokalih in trgovinske dejavnosti v prodajalnah preverjajo tudi oglaševanje alkoholnih pijač. Kršitve, povezane z nedovoljenim oglaševanjem, so bile ugotovljene v 27 primerih in tržni inšpektorji so nedovoljeno oglaševanje pijač prepovedali.

Poostren nadzor oglaševanja alkohola v preteklih letih je sicer pripomogel k urejenosti trga na tem področju, kljub temu pa Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bi bilo potrebno spremeniti zakonodajo na področju oglaševanja alkoholnih pijač in le-to v celoti prepovedati, saj so oglasi za alkoholne pijače izdelani na način, da izigravajo zakonska določila in dovolj privlačno, da dosežejo predvsem mlade, ki so zanje najbolj dovzetni in posledično nato nekontrolirano posegajo po alkoholnih pijačah.

Zaradi množičnega in nekontroliranega pitja alkohola, kar je mogoče zaslediti tudi v raznih medijih, ko so v parkih prikazani vinjeni mladostniki, si Tržni inšpektorat RS že vsa leta od sprejema Zakona o omejevanju porabe alkohola, prizadeva k čim bolj učinkovitemu nadzoru nedovoljene prodaje alkoholnih pijač v prodajalnah. Tržni inšpektorat RS sodeluje tudi v preventivni akciji z naslovom »0,0 šofer«, ki jo je pripravilo Ministrstvo za zdravje. V letu 2011 so tržni inšpektorji tako izvedli 6 akcij nadzora, istočasno z nadzorom prodaje tobaka in tobачnih izdelkov mladoletnim osebam, ki so bili časovno planirani na tista obdobja, ko je zaradi družabne aktivnosti mladih največja verjetnost, da bi prišlo do nedovoljene prodaje alkoholnih pijač mladim in vinjenim (pred prvomajskimi prazniki, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in v začetku novega šolskega leta, v času martinovanja in božično-novoletnih praznikov), ko je bilo pregledanih 923 trgovcev (823 pregledov v letu 2010), od tega so bile ugotovljene le 3 kršitve zakona in sicer dve prodaji alkoholnih pijač mladoletnim osebam in ena prodaja osebi, ki je alkoholno pijačo posredovala osebi mlajši od 18 let.

O svojih aktivnostih na medijsko odmevnih dogodkih (maturantska parada), je Tržni inšpektorat RS obširno seznanil javnost preko svojih spletnih strani in predlagatelju zakona, Ministrstvu za zdravje, posredoval problemsko poročilo o negativnem trendu porabe alkohola med komaj polnoletnimi mladostniki in predlagal, da ministrstvo pristopi

k spremembam Zakona o omejevanju porabe alkohola, saj postaja problem opijanja mladih ljudi vedno bolj pereč in zaskrbljujoč.

Trgovci so sicer dobro seznanjeni z določili zakona, zaposleni v prodajalnah pa pojasnjujejo, da od mlajših kupcev, ki kupujejo alkoholne pijače, zahtevajo osebne dokumente, s katerimi izkazujejo starost, kar jim omogoča 8. člen Zakona o omejevanju porabe alkohola. Vedno pa obstaja možnost, da starejši kupujejo za mlajše, z namenom popivanja po parkih, kar je težko dokazljivo. Kljub temu, da je nadzor težje izvedljiv, se tržna inšpekcija trudi, da s svojo stalno prisotnostjo in obveščanjem trgovcev pripomore k uresničevanju cilja zakona, to je zaščiti mladih pred škodljivimi vplivi alkohola, trgovci pa se tudi zavedajo, da so lahko v vsakem trenutku predmet inšpekcijskega nadzora.

Število ugotovljenih kršitev je glede na število opravljenih pregledov zelo majhno, kar pa verjetno ne odraža realne slike. Mladoletniki so tudi vedno bolj izvirni v načinih, kako priti do alkoholnih pijač.

4.12.3. Pranje denarja

Tržni inšpektorat RS je v začetku leta 2010 začel opravljati nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki v 85. členu med drugim določa kot nadzorni organ tudi Tržni inšpektorat RS. Šesti odstavek 87. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma opredeljuje zavezanca (organizacije), pri katerih Tržni inšpektorat RS opravlja nadzor, in sicer zastavljavnice ter pravne in fizične osebe, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo:

- dajanja kreditov oziroma posojil, ki vključuje tudi potrošniške kredite, hipotekarne kredite, faktoring in financiranje komercialnih poslov, vključno s forfetiranjem,
- finančnega zakupa (lizing),
- posredovanja pri sklepanju kreditnih in posojilnih poslov,
- prometa nepremičnin.

Glede na ugotovljeno stanje v letu 2010 in sicer, da velika večina pregledanih zavezancev ni spoštovala oziroma poznala določb Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 nadaljeval s tovrstnimi pregledi.

Tržni inšpektorat RS je v mesecu aprilu 2011 opravljal nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma pri kreditodajalcih, kreditnih posrednikih in lizingodajalcih.

Tržni inšpektorji so opravili skupaj 38 pregledov pri navedenih zavezancih. Glede na preglede, opravljene v letu 2010, ko so se tovrstni nadzori opravljali prvič, je mogoče zaključiti, da so zavezanci večinoma že seznanjeni z določili Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma in da spoštujejo zahteve, ki jim jih zakon nalaga.

V pregledih, ki so bili opravljeni v aprilu 2011, namreč kar v 22 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, v 2 primerih je bilo ugotovljeno, da ne gre za zavezanca po Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, v 1 primeru pa, da podjetje ne obstaja več, zato je bil predlagan izbris. V primerjavi z letom 2010 je torej ugotovljenih bistveno manj kršitev, iz česar Tržni inšpektorat RS zaključuje, da so k temu pripomogli tudi pregledi tržnih inšpektorjev.

V mesecu septembru 2011 je bil opravljen nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma pri zavezancih iz 16.p točke prvega odstavka 4. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (dejavnost prometa nepremičnin).

Tržni Inšpektorji so opravili skupaj 55 pregledov pri navedenih zavezancih, pri čemer kar v 24 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, v 1 primeru pa je bilo zavezancu že z upravno odločbo po določilih Zakona o nepremičninskem posredovanju prepovedano opravljanje dejavnosti posredovanja nepremičnin.

Pri zavezancih so bile ugotovljene manjše nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki so bile v roku večinoma tudi odpravljene, zato je bilo 30 zavezancem izrečeno opozorilo ZIN, 19 pa tudi opozorilo ZP-1.

Tržni inšpektorat RS je v mesecu oktobru 2011 opravljal tudi nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma pri zavezancih iz 15. točke prvega odstavka 4. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (zastavljalnice).

Tržni Inšpektorji so opravili skupaj 13 pregledov pri navedenih zavezancih. V zastavljalnica so se tovrstni nadzori tokrat opravljali prvič. Od skupno opravljenih 13 pregledov je bilo v 6 primerih ugotovljeno, da zavezanci ne opravljajo več dejavnosti, v 1 primeru pa je bilo zavezancu že z upravno odločbo po določilih Zakona o potrošniških kreditih prepovedano opravljanje dejavnosti potrošniškega kreditiranja.

Pri ostalih zavezancih so bile ugotovljene manjše nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki so bile v roku večinoma tudi odpravljene, zato so bila zavezancem izrečena opozorila ZIN in opozorila ZP-1.

4.12.4. Odvetniške storitve

Tržni inšpektorji so v letu 2010 prvič opravili poseben nadzor poslovanja odvetnikov oziroma njihovih odvetniških pisarn. Ker je bilo ugotovljenih nekaj nepravilnosti, ker je bil ta nadzor napovedan in ker je v javnosti še vedno prisotno mnenje o obstoju nepravilnosti pri delovanju odvetnikov in odvetniških družb, je bil nadzor ponovno izveden v letu 2011. Nadzor je zajemal spoštovanje določil Zakona o odvetništvu glede informiranja javnosti o dejavnosti odvetništva, Zakona o varstvu potrošnikov glede izdajanja računov za opravljene storitve in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Poleg navedenega nadzora je Tržni inšpektorat RS tekom leta prejel tudi nekaj prijav potrošnikov zoper delo odvetnikov. V prijavah se potrošniki običajno sklicujejo na nepravilno zaračunane storitve glede na opravljeno delo ali glede samega odnosa odvetnika do svoje stranke. V takšnih primerih oziroma ko je razvidno, da je bil izdan račun v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov, so bili prijavitelji napoteni na Odvetniško zbornico Slovenije, ki takšne primere obravnava.

V mesecu novembru je bil izveden poseben nadzor odvetnikov glede izdajanja računov in informiranja javnosti o odvetniški dejavnosti. Na podlagi tega nadzora je bilo opravljenih 124 pregledov odvetnikov oziroma odvetniških družb. V 1 primeru je odvetniška družba navajala podatek o dobljenih pravnih in drugih zadevah, podatke o sodelovanju pri eni od medijsko odmevnejših zadev ter neresnične podatke o zaposlenem osebju, zaradi česar je bila ugotovljena kršitev nepravilnega informiranja javnosti o dejavnosti

odvetništva in zato izdana prekrškovna odločba z izrekom opomina. V 2 primerih je bilo zaradi navedbe neresničnih podatkov o sodelavcih in o naslovu pisarne izrečeno opozorilo ZP-1, saj sta zavezanca takoj pristopila k odpravi nepravilnosti. V 58 primerih so inšpektorji preverjali izdajanje računov, vendar nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Na podlagi nadzora poslovanja odvetnikov Tržni inšpektorat RS zaključuje, da večjih kršitev ni. Zelo malo odvetnikov oglašuje svojo dejavnost, običajno gre za večje odvetniške družbe, ki v večini primerov spoštujejo zakonske predpise in druga pravila informiranja javnosti. V zvezi z izdajanjem računov za opravljene storitve, pa je kršitve izredno težko ugotoviti, saj inšpektor brez zelo dobre prijave konkretnega potrošnika, ki je bil stranka posameznega odvetnika, tovrstne kršitve ni mogoče ugotoviti. Brez takšnih indicov lahko inšpektor ugotovi neizdan račun le na podlagi morebitnega neskladja v zaporedju izdanih računov ali neskladja med reševanjem posamezne zadeve in izstavitvijo računov. Zaradi varstva osebnih podatkov in varstva zaupnosti med odvetnikom in stranko pa je inšpektorju še bolj oteženo pridobivanje dokazov o morebitnih kršitvah.

Ne glede na navedene omejitve pri nadzoru in same ugotovitve nadzora je mogoče podati sklep, da kršitve niso bile ugotovljene. ker gre za pravne strokovnjake, ki poznajo svoje obveznosti in jih tudi izvršujejo, ali pa ker ravno zaradi svoje strokovne podkovanosti znajo in zmorejo prikriti morebitne nepravilnosti.

4.12.5. Gorski vodniki

Dejavnost gorskega vodništva je opredeljena v Zakonu o gorskih vodnikih. Spremlstvo gorskega vodnika je obvezno pri vodenju oseb v gorskem svetu po poteh in v brezpotju, pri vodenju oseb na turnih smukih, pri vodenju oseb na plezalnih vzponih in pri vodenju oseb na ledeniških turah. V primeru vodenja oseb v gorskem svetu po poteh in v brezpotju, kjer ni potrebna uporaba vrvne tehnike in pri vodenju oseb na turnih smukih, kjer ni potrebno zavarovanje poti v zimskih razmerah, so primerno usposobljeni tudi poklicni vodniki Planinske zveze Slovenije.

Pridobitno lahko navedeno dejavnosti opravlja gorski vodnik, planinski vodnik pa le, če ima status zasebnega športnega delavca po Zakonu o športu. Brezplačno oziroma zgolj proti povračilu materialnih stroškov v okviru planinskih društev lahko dovoljene oblike vodenja oseb izvajajo tudi ostali planinski vodniki.

Poleg preverjanja, ali se turna smuka in vodenje oseb po gorskem svetu opravlja v spremstvu gorskega ali planinskega vodnika ali nobenega od njiju, so inšpektorji v okviru nadzora v letu 2011 preverjali, ali imajo gorski vodniki in gorski vodniki-pripravniki ter drugi udeleženci pri izvajanju programov usposabljanja zavarovano svojo odgovornost proti tretjim osebam in ali so nezgodno zavarovani.

Tržni inšpektorji so tako v letu 2011 opravljali nadzore v dveh terminih in sicer v zimskem času nadzor turne smuke in v poletnem času nadzor vodenja po gorskem svetu. V mesecu februarju je bilo opravljeno 16 pregledov pri turističnih agencijah oziroma organizatorjih turnega smučanja, le 7 subjektov je nudilo možnost turnega smučanja. V poletnih mesecih junija, julija, avgusta in septembra pa so tržni inšpektorji opravili še 5 pregledov pri organizatorjih pohodov v gore, nadzor pa so opravili tudi na terenu, na izhodiščih za planinske in gorske vzpone in na posameznih gorskih poteh (Rudno Polje, dolina Vrat kot izhodišče za Triglav, Škrlatico, dolina Zadnjica, vzpon na Mangart). Kljub vsem pregledom ni bilo ugotovljene nobene kršitve.

Po opravljenih nadzorih je mogoče zaključiti, da v gore večinoma hodijo pohodniki posamezniki ali družine, malo je organiziranih skupin, še manj pa takšnih skupin, kjer se vodenje izvaja na pridobitni osnovi.

Kljub temu, da ni bila ugotovljena nobena kršitev, je bil namen nadzora dosežen in sicer seznanitev izvajalcev, pohodnikov in tudi medijev, da se tovrstni nadzor izvaja, da se izvaja skupaj z gorsko enoto Policije in nadzorniki Triglavskega narodnega parka, s čimer je bilo preventivni funkciji dela inšpektorata v celoti zadoščeno.

4.12.6. Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki

Promet s pirotehničnimi izdelki je urejen v Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki določa pogoje za proizvodnjo, promet, uvoz in izvoz eksplozivov in pirotehničnih izdelkov. Zakon je kot nadzorni organ za posamezne člene, poleg Inšpektorata RS za notranje zadeve, Policije in Carinske uprave RS, določil tudi Tržni inšpektorat RS. Ne glede na določila tega zakona pa Tržni inšpektorat RS daje poseben poudarek na nadzor prodaje pirotehnikar na črno, torej brez urejenega statusa in brez izpolnjevanja pogojev.

Pri trgovcih so inšpektorji preverjali, ali so si za opravljanje prometa s pirotehničnimi izdelki pridobili ustrezno dovoljenje in ali izpolnjujejo posamezne varnostne zahteve (ustrezno nakladanje izdelkov, omejitve dostopa, opozorila, gasilni aparati, ipd). Prodajo na črno pa so preverjali na različnih prazničnih sejmih, na parkiriščih večjih trgovskih centrov in v okolici šol, poleg tega so spremljali oglase za prodajo takih izdelkov. Po določbah Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih so tržni inšpektorji opravljali nadzor prvič, zato je bilo predhodno organizirano izobraževanje, na katerem so sodelovali predstavniki Inšpektorata RS za notranje zadeve. Ker je šlo za prvi nadzor pri trgovcih, se je pri izvajanju nadzora pojavljalo precej vprašanj, ki pa so bila sproti rešena v sodelovanju z inšpektorjem za notranje zadeve.

Skupaj je bilo na tem področju v decembru 2011 opravljenih 100 pregledov, ugotovljenih pa je bilo 45 kršitev. V 5 primerih je bilo ugotovljeno, da si trgovec ni pridobil dovoljenja upravne enote, pri čemer je bilo v večini primerov vloga že vložena na upravni enoti, vendar do same izdaje še ni prišlo. V 2 primerih sta trgovca takoj umaknila vse pirotehnične izdelke iz prodaje. Ostale kršitve so bile manjše in so jih trgovci prav tako odpravljali sproti (ni bilo vseh zakonsko predpisanih opozoril, ni bilo gasilnih aparatov, višina nakladanja ni bila primerna, v prodajalni se je nahajala večja količina NEM (neto eksplozivna masa) od predpisane. V 2 primerih cene pirotehničnih izdelkov niso bile označene v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov. V zvezi z delom na črno so inšpektorji ugotovili kršitve le na območju Maribora, kjer je bilo na sejmu zasežen 701 kos pirotehničnih izdelkov, ki so bili dani v hrambo Policiji, ker so kršitelji navedeno blago zapustili in ni bilo mogoče ugotoviti, čigava last so.

Inšpektorji so zavezancem izrekli 48 ukrepov in sicer 17 upravnih in 31 prekrškovnih, od tega 5 upravnih odločb, 12 opozoril ZIN, 2 plačilna naloga, 3 opomine in 26 opozoril ZP-1. V 2 primerih so bili trgovcu odvzeti pirotehnični izdelki in izročeni v hrambo krajevni policijski postaji.

Iz ugotovitev nadzora izhaja, da so se trgovci v veliki večini dobro pripravili na prodajo pirotehnikar. Pridobili so si ustrezna dovoljenja in ustrezno opremili svoja prodajana mesta z opozorili, v primeru ugotovljenih kršitev pa so le-te, če je bilo mogoče, odpravili že tekom pregleda, zato so jim inšpektorji v takem primeru izrekli opozorila.

Kar se tiče oglaševanja prodaje pirotehničnih izdelkov na črno, inšpektorji v letu 2011 niso zasledili niti enega oglasa, kar je verjetno posledica večletnega nadzora Tržnega inšpektorata RS na tem področju in opozarjanja upraviteljev spletnih strani na kršitve zakonodaje, zato upravitelji že sami onemogočajo objavo takšnih oglasov. Tudi same prodaje na črno na sejmih praktično ni bilo zaslediti, razen v že omenjenem primeru v Mariboru. Cene pirotehničnih izdelkov so dokaj dostopne tudi pri registriranih trgovcih, zato verjetno niti ni velikega povpraševanja pri ponudnikih na črno.

Nadzor pri trgovcih je bil, kot rečeno, opravljen prvič. V zvezi s tem ni zanemarljivo dejstvo, da je Tržni inšpektorat RS pristojen le za nadzor treh členov Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, torej nadzor opravlja parcialno in zato nima vpogleda v celotno dogajanje in obveznosti trgovcev s pirotehniko. V zvezi s tem bo v nadaljevanju glede na ugotovitve inšpektorjev pri nadzoru potrebno natančno preučiti pravne podlage in pripravljavcu predpisa predlagati spremembe in dopolnitve predpisa, da bi na ta način zagotovili še učinkovitejši nadzor na tem področju.

4.12.7. Avtorske pravice

Na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah in Zakona o pogojih za opravljanje reproduktivne avdio in video dejavnosti so tržni inšpektorji tudi v letu 2011 opravljali nadzor nad urejenostjo materialnih avtorskih razmerij na področju javnega predvajanja glasbe v gostinskih in podobnih lokalih ter pri uporabi računalniških programov.

4.12.7.1. Javno predvajanje glasbe v gostinskih in nastanitvenih obratih

Nadzor urejenosti avtorske in sorodnih pravic pri javnem predvajanju glasbe v gostinskih in nastanitvenih objektih ter turističnih kmetijah se je tudi v letu 2011 izvajal istočasno z nadzorom opravljanja gostinske dejavnosti.

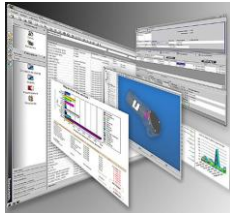
V gostinskih lokalih in nastanitvenih objektih se običajno s pomočjo radijskega ali televizijskega sprejemnika javno predvajajo avtorska dela, za katera morajo imeti uporabniki teh objektov urejene avtorske pravice s pristojnimi kolektivnimi organizacijami glede na določbo 1. točke 147. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Ti kolektivni organizaciji sta Združenje SAZAS in ZAMP. Pojem male pravice, navedene v 1. točki 147. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, se nanaša na izvajanje neodrskih glasbenih in pisanih avtorskih del. Male avtorske pravice s področja glasbenih del ščitita kolektivni organizaciji SAZAS (glasbena dela) ter ZAMP (pripovedna dela s področja književnosti, znanosti in publicistike ter njihovih prevodov).

Tržni inšpektorji so v letu 2011 opravili 619 inšpekcijskih nadzorov v gostinskih lokalih, nastanitvenih objektih in turističnih kmetijah, kjer se javnosti predvaja glasba. Od nosilcev dejavnosti so zahtevali dovoljenja oziroma pogodbe z ustreznimi kolektivnimi organizacijami, na podlagi katerih lahko le-ti zakonito javno predvajajo avtorsko glasbo ter pripovedna dela. Ugotovljeno je bilo, da 108 gostincev ni imelo ustrezno urejenih avtorskih pravic.

V 74 primerih so tržni inšpektorji gostinskim in nastanitvenim objektom z odločbo naložili, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s pristojno kolektivno organizacijo. Zaradi ugotovljenih kršitev se je tudi prekrškovno ukrepalo in sicer so inšpektorji izdali 86 prekrškovnih odločb z izrekom opomina ter 22 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat RS je v prvi polovici leta 2011 opravil tudi poostren nadzor radijskih postaj po Sloveniji z vidika urejenosti avtorskopравnih razmerij pri radiodifuznem oddajanju. V okviru tega nadzora se je preverjalo zlasti, ali imajo radijske postaje sklenjene ustrezne pogodbe s pristojnimi kolektivnimi organizacijami ter ali izpolnjujejo ostale obveznosti, ki jim jih nalaga Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (posredovanje sporeda oddajanih varovanih del). Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji izdali 9 upravnih odločb z določitvijo roka za odpravo nepravilnosti, 2 plačilna naloga, eno opozorilo ZP-1 in 4 prekrškovne odločbe z izrekom opomina.

4.12.7.2. Nadzor programske opreme

Na področju prava intelektualne lastnine imajo računalniški programi vrsto posebnosti: postali so eden pglavitnih dejavnikov tehnološkega razvoja, po merilu investicijskega vlaganja gre za zelo drage in obsežne naložbe, z vidika kreativnosti pa so napredne kreacije, pri katerih so lahko angažirane cele skupine strokovnjakov. So zelo ranljivi, saj jih je preprosto reproducirati, shraniti in prenašati, s tem pa tudi ukrasti (piratstvo).

V skladu z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah veljajo za računalniške programe naslednje avtorske pravice: pravica reproduciranja (pod kakšnimi pogoji se lahko računalniški program uporablja), pravica distribuiranja (na kakšen način se računalniški program lahko prodaja oziroma prenaša od uporabnika na uporabnika), pravica dajanja v najem (avtorju podeljuje izključno pravico dajanja računalniškega programa v najem) ter pravica dajanja na voljo javnosti (avtorju podeljuje izključno pravico, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti).

Zaradi posebnosti inšpekcijskega pregleda v zvezi z računalniškimi programi izvaja ta nadzor posebej usposobljena skupina tržnih inšpektorjev. Vsako leto se opravita najmanj dve posebni akciji nadzora, od katerih je ena ciljno usmerjena (npr. arhitekti, projektna podjetja, časopisne hiše, radijske in televizijske hiše...), v drugi pa se pregledajo subjekti, za katere je Tržni inšpektorat RS prejel prijave ali pa se subjekti nadzora naključno izberejo. V letu 2011 se je opravila ciljno usmerjena akcija pri odvetnikih.

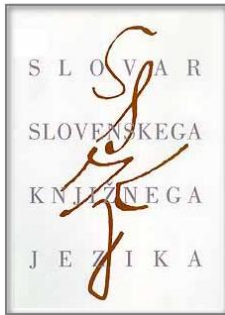
Tržni inšpektorji so v letu 2011 opravili 121 inšpekcijskih pregledov, na katerih je bilo pregledanih 598 računalnikov oziroma več kot 90 % vseh računalnikov, ki so jih posamezni subjekti v času nadzora imeli v svojih poslovnih prostorih. Po metodi slučajnega izbora je bilo na računalnikih pregledanih in evidentiranih 3523 računalniških programov, ki so jih uporabniki pri svojem delu uporabljali. Izmed vseh evidentiranih programov posamezni subjekti niso dokazali (niso mogli predložiti ustreznih dokazil) zakonite uporabe za 268 (7,6 %) programov.

Od 121 pregledanih subjektov je bila pri 48 subjektih (39,7 %) ugotovljena nezakonita uporaba vsaj enega računalniškega programa. V upravnem postopku so tržni inšpektorji 25 subjektom izdali upravno odločbo, s katero so jim naložili, da kršitev odpravijo (da legalizirajo nelegalen program, ali pa ga odstranijo iz računalnika), 3 subjektom je bilo izrečeno opozorilo ZIN, zoper ostalim subjektom pa upravno ukrepanje ni bilo potrebno, ker so že sami v času trajanja inšpekcijskega postopka odpravili ugotovljene nepravilnosti. V prekrškovnih postopkih je bilo izrečeno ali izdano 14 opozoril ZP-1, 16 opominov, 2 plačilna naloga, 5 odločb z globo.

Leto 2011 je bilo doslej najboljše, kar se tiče spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju: odstotek števila vseh odkritih nezakonitih programov je pod 10-

letnim povprečjem (7,6 % v letu 2011 v primerjavi s povprečjem 10,8 %), število subjektov, ki uporabljajo vsaj en program nezakonito, pa se je v letu 2011 od leta 1998, ko je Tržni inšpektorat RS začel opravljati tovrstni nadzor, krepko spustilo pod polovico. Ali je to posledica večjega spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju, ali posledica dejstva, da je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 v ciljno usmerjeni akciji opravil nadzor pri naključno izbranih odvetnikih, pri katerih praktično ni bilo ugotovljenih kršitev, bodo pokazali šele nadzori v naslednjih letih. Zaradi tega bo Tržni inšpektorat RS tovrstni nadzor nadaljeval tudi v prihodnje.

4.12.8. Javna raba slovenskega jezika

Pri uporabi slovenskega jezika v javni rabi se neposredno uporablja Zakon o javni rabi slovenščine, v kolikor raba slovenščine za posamezno področje ni predpisana s področnim zakonom. Področni zakon v tem primeru je Zakon o varstvu potrošnikov, ki v zvezi z uporabo slovenskega jezika določa, da mora podjetje s potrošniki poslovati v slovenskem jeziku, na območjih italijanske in madžarske narodne skupnosti pa tudi v jeziku narodne skupnosti. Pri oglaševanju in označevanju izdelkov pa mora podjetje uporabljati jezik, ki je potrošnikom na območju Slovenije lahko razumljiv, za označevanje pa podjetje lahko uporablja tudi splošno razumljive simbole in slike.

Podrobnejših določb o uporabi slovenskega jezika Zakon o varstvu potrošnikov nima, zato se uporabljata tudi Zakon o javni rabi slovenščine ter Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri oglaševalskih sporočilih, ki morajo biti po Zakonu o varstvu potrošnikov v jeziku, ki je potrošnikom lahko razumljiv, sta bili izdani 2 upravni odločbi, 1 opomin in 1 plačilni nalog.

Zakon o javni rabi slovenščine v 14. členu določa, da so podjetja s strankami na območju Slovenije dolžna poslovati v slovenščini, kadar pa je njihovo poslovanje namenjeno tudi tujcem, se poleg slovenščine lahko uporablja tudi tuji jezik. Oglaševanje izdelkov določa 23. člen in sicer mora biti javno oglaševanje izdelkov in storitev, predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja javnosti na območju Slovenije v slovenščini. Če je oglaševanje posebej namenjeno tudi tujcem, se lahko uporabljajo tudi tuji jeziki, vendar tujejezične različice ne smejo biti izrazno bolj poudarjene, kakor slovenska. Poslovanje s strankami je bilo preverjeno v 21 primerih, v 15 primerih se je preverjalo označevanje in predstavljanje izdelkov in storitev, v 123 primerih se je preverjalo, ali so imena obratov, prodajaln, gostinskih in drugih lokalov ali drugih poslovnih prostorov v slovenskem jeziku, v 28 primerih pa se je preverjalo oglaševanje izdelkov in storitev. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 7 upravnih odločb, izrečena so bila 3 opozorila ZIN, v prekrškovnem postopku pa je bila v 2 primerih izrečena globa, v 1 primeru opomin, v 7 primerih pa opozorilo ZP-1.

Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost, pa določa, da morajo podjetja pri poslovanju s potrošniki na območjih, kjer avtohtono živita italijanska in madžarska narodna skupnost, uporabljati poleg slovenskega tudi jezik narodne skupnosti. Izvrševanje omenjenega pravilnika je bilo preverjeno v 37 primerih, pri tem pa je bilo ugotovljenih tudi 7 kršitev.

Problematika uporabe tujega jezika na ozemlju Slovenije se vse bolj izpostavlja, saj se trg vse bolj odpira, veliko je tujih ponudnikov storitev, veliko je tudi turistov, katerim je

uporaba tujega jezika namenjena, žal pa se ob tem vse prevečkrat pozablja na slovenski jezik.

4.12.9. Nadzor prodaje samoniklih gliv

V skladu z letnim načrtom so tržni inšpektorji v času od junija do oktobra 2011 opravljali nadzor nad trgovanjem s samoniklimi glivami (gobami). Veljavna Uredba o varstvu samoniklih gliv določa, da lahko posameznik proda le tisto količino gob, ki jo nabere sam ali skupaj z družinskimi člani, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu (2 kg na osebo). Posameznik, ki opravlja prodajo gob, mora biti ustrezno priglasen. Običajno je to priglasitev osebne dopolnilnega dela, nabiranje in prodaja gozdnih sadežev, pri pristojni upravni enoti. Oseba, ki gobe odkupuje (odkupovalec), pa mora biti za opravljanje te dejavnosti registriran in mora voditi evidenco o odkupljenih gobah, katero mora ob koncu tekočega leta predložiti na Ministrstvo za gospodarstvo.

Ker je bilo leto 2011 zelo sušno, kar je neugodno za rast gliv, je bila tudi ponudba le-teh bistveno manjša. To je imelo za posledico tudi manjše število pregledov. Nadzor se je izvajal predvsem na tržnicah, sejmi in drugih javnih mestih, kjer se običajno vrši prodaja, pa tudi pri gostincih, ki nudijo značilne gobje jedi. Inšpektorji so tako preverjali delo na črno (registrirana dejavnost oziroma priglasitev osebne dopolnilnega dela), količino gob v prodaji, označenost cen in izdajanje računov.

Na območju celotne Slovenije je bilo opravljenih 76 inšpekcijskih pregledov. Od tega je bilo 36 prodajalcev posameznikov, ki imajo pri pristojni upravni enoti priglaseno osebno dopolnilno delo, 4 so bili trgovci in 5 gostincev. Pregled je bil opravljen tudi pri enem odkupovalcu, vendar je bilo ugotovljeno, da se odkup ni opravljal in da ni več registriran za to dejavnost.

Ugotovljenih je bilo 13 kršitev. V 7 primerih je bilo ugotovljeno, da so imeli posamezniki v prodaji preveliko količino gob glede na število članov gospodinjstva, ki bi jih lahko nabrali v enem dnevu. V 6 primerih je bilo ugotovljeno delo na črno, ko so posamezniki prodajali gobe brez priglasitve osebne dopolnilnega dela. V 1 primeru pa je bila ugotovljena pomanjkljivost pri označitvi cen.

Na podlagi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 21 ukrepov in sicer: 9 plačilnih nalogov, 5 opozoril ZP-1 ter 6 upravnih odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti prodaje gob in 1 opozorilo ZIN, s katerim je naložena odprava pomanjkljivosti (26. členu Zakona o varstvu potrošnikov).

V letu 2011 je bila sprejeta Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv, z uveljavitvijo katere so prenehale veljati nekatere določbe Uredbe o varstvu samoniklih gliv, ki pa ne vplivajo na pristojnosti nadzora Tržnega inšpektorata RS.

4.12.10. Nadzor naključnih subjektov

Tako, kot že nekaj let zapored, je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2011 izvedel poseben nadzor gospodarskih subjektov in sicer nadzor naključno izbranih subjektov ne glede na dejavnost, ki naj bi jo subjekt opravljal. S takšnim načinom nadzora si Tržni inšpektorat RS ustvarja realno sliko, kakšno je stanje v slovenskem gospodarstvu glede spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov.

Gospodarski subjekti, ki so bili predmet nadzora, so bili izbrani na podlagi statistične analize gospodarskih subjektov, ki so bili na dan 31. 12. 2010 vpisani v Poslovni register subjektov (PRS) pri AJPES-u, in sicer po organizacijski obliki ter po kraju sedeža subjekta. Na podlagi tako pridobljenih podatkov se je pripravil seznam 250 gospodarskih subjektov, ki so po organizacijski obliki in kraju sedeža odgovarjali statističnemu povprečju. Izbrano je bilo 123 (49,2 %) samostojnih podjetnikov posameznikov, 87 (34,8 %) družb z omejeno odgovornostjo, 36 (14,4 %) društev ter 4 (1,6 %) subjekti, registrirani v različnih ostalih organizacijskih oblikah.

V času akcije je bilo pregledanih 243 gospodarskih subjektov:

- 209 (86,0 %) jih je opravljalo dejavnost,
- 18 (7,4 %) jih je bilo v mirovanju (subjekt je sicer bil registriran, vendar dejavnosti ni opravljal),
- 5 (2,1 %) jih ni poslovalo, ker je bil subjekt iz registra PRS izbrisan ali pa je bil v postopku izbrisa,
- pri 10 (4,1 %) pregled ni bilo možno opraviti, ker na prijavljenem naslovu sedeža subjekta le-tega ni bilo (subjekt selitve sedeža ni prijavil pristojnim organom),
- pri 1 (0,4 %) pa se pregled ni opravil, ker je bil subjekt podrobno pregledan že v letu 2010 in je bil zato ponovni pregled nepotreben.

Podrobna kontrola poslovanja gospodarskih subjektov je bila opravljena samo pri 209 subjektih, ki so v času inšpekcijskega nadzora dejavnost tudi opravljali, in sicer po vseh predpisih, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS. Pri teh gospodarskih subjektih je bil nadzor opravljen po 15 različnih zakonih (pri vsakem subjektu je bil pregled v povprečju opravljen po skoraj 3 različnih zakonih) in njihovih ustreznih podzakonskih predpisih:

- pri 169 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o varstvu potrošnikov,
- pri 150 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
- pri 97 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gospodarskih družbah,
- pri 59 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Obrtnim zakonom,
- pri 53 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah,
- pri 12 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o javni rabi slovenščine,
- pri 12 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o trgovini,
- pri 10 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- pri 5 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o elektronskem poslovanju na trgu,
- pri 4 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o društvih,
- pri 3 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gostinstvu,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gradbenih proizvodih,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o potrošniških kreditih,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o spodbujanju razvoja turizma.

Od 209 pregledanih subjektov je bila kršitev poslovanja ugotovljena pri 47 (22,5 %) subjektih. Zoper te subjekte so tržni inšpektorji ukrepali tako v upravnem postopku v skladu z zakonom, ki ga je subjekt kršil oziroma v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru ali Zakonu o tržni inšpekciji, kot tudi v prekrškovnem postopku v skladu z Zakonom o prekrških. V upravnem postopku so vsem subjektom skupaj tržni inšpektorji izrekli 19 opozoril ZIN in izdali 10 upravnih odločb, zoper 18 subjektov pa upravno ukrepanje ni bilo možno. V prekrškovnem postopku so inšpektorji izrekli 36 opozoril ZP-1, 10 opominov in 1 globo s plačilnim nalogom. Upravni in prekrškovni ukrepi so bili izrečeni zaradi kršitev Obrtnega zakona, Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, Zakona o gospodarskih družbah, Zakona o gostinstvu, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti, Zakona o trgovini, Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami in Zakona o varstvu potrošnikov.

Iz rezultatov izhaja, da skoraj 80 % v Sloveniji registriranih subjektov opravlja gospodarsko dejavnost v skladu s tisto veljavno zakonodajo, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS. Glede na to, da je bil skoraj enak rezultat ugotovljen tudi v vseh preteklih letih, na Tržnem inšpektoratu RS zaključujemo, da približno ena petina vseh v Sloveniji registriranih subjektov ne opravlja gospodarske dejavnosti v celoti v skladu z veljavno zakonodajo. Zato bo Tržni inšpektorat RS s takšnim nadzorom nadaljeval tudi v bodoče.

5. DRUGE AKTIVNOSTI

5.1. PREDLAGANE SPREMEMBE PREDPISOV

Tržni inšpektorat RS je pristojen za izvajanje 154 različnih predpisov, ki pokrivajo zelo različna področja, nekatera sodijo tudi v različne direktive, nekatera pa še tudi na druga ministrstva. Zato je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2011 nadaljeval s tradicijo prejšnjih let ter za nekatere predpise predlagal spremembe oziroma dopolnitve. Seznam teh predpisov je posredoval Ministrstvu za gospodarstvo in sicer med

drugim za:

- Zakon o gostinstvu,
- sprejem novega predpisa - zakona o alternativnem reševanju potrošniških sporov,
- Zakon o varstvu konkurence,
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah,
- Zakon o spodbujanju razvoja turizma,
- Zakon o gradbenih proizvodih,
- Zakon o varstvu potrošnikov,
- Pravilnik o blagu, za katerega se izda obvezna garancija,
- Energetski zakon,
- Pravilnik o osebni varovalni opremi.

V nadaljevanju so podane obrazložitve nekaterih predlaganih sprememb in dopolnitev posameznih zgoraj navedenih predpisov.

5.1.1. Zakon o gostinstvu

Tržni inšpektorat RS se stalno srečuje s problematiko gostinskih lokalov, ki konstantno kršijo obratovalni čas, nima pa možnosti upravnega ukrepanja, to je takojšnje prepovedi opravljanja gostinske dejavnosti, ampak zoper kršitelja lahko ukrepa le prekrškovno z izrečenimi globami. Gostinci so v prekrškovnih postopkih vedno bolj iznajdljivi in množično vlagajo zahteve za sodno varstvo, v katerih navajajo najrazličnejše izgovore, da bi uspeli v pritožbenem postopku. Ker so sodišča zasuta s pritožbami, veliko zadev zastara, dogaja pa se tudi, da sodišča verjamejo zagovorom gostincev in jih oprostijo prekrška, s tem pa je delo tržnih inšpektorjev razvrednoteno. Tržni inšpektorat RS je že večkrat predlagal, da se Zakon o gostinstvu dopolni v delu, ki bi omogočal bolj učinkovito ukrepanje tržnega inšpektorja, ko gre za ponavljajoče kršitve obratovalnega časa gostinskega lokala. Vendar do sprememb (še) ni prišlo.

Podana sta bila konkretna predloga spremembe Zakona o gostinstvu in sicer naj se v upravnem delu zakon dopolni z določbo, s katero bo policiji podeljena pristojnost prekrškovnega ukrepanja za kršitve obratovalnega časa in bi lahko kršiteljem na kraju samem izdajala plačilne naloge. S tem bi se učinkovitost nadzora obratovalnega časa bistveno izboljšala. Obenem policija s tem, ko bi postala prekrškovni organ, ne bi bila bolj obremenjena, saj mora že zdaj, ko ugotovi kršitev obratovalnega časa, o tem sestaviti obdolžilni predlog in ga poslati Tržnemu inšpektoratu RS kot stvarno pristojnemu organu. Ker je policija že sedaj pristojna za nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov na podlagi 18. člena Pravilnika o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Uradni list RS, št. 78/1999, 107/2000,

30/2006, 93/2007), bi bilo zaradi ekonomičnosti postopka smiselno, da ob ugotovljenih kršitvah obratovalnega časa policija kršitelja takoj kaznuje na kraju prekrška.

Tržni inšpektorat RS s strani policije prejme letno povprečno 450 predlogov za uvedbo postopka o prekršku zaradi kršitve obratovalnega časa. V primeru, da bi bila policija prekrškovni organ, bi lahko takoj na kraju samem izdala plačilni nalog zaradi ugotovljene kršitve. S tako ureditvijo bi se po eni strani prekrškovni postopki bistveno skrajšali, po drugi strani pa gostinci ne bi več tako množično kršili obratovalnega časa, saj so policisti prisotni na terenu 24 ur na dan. Na ta način je omogočen stalen nadzor, ki bi bil veliko bolj učinkovit. Že samo zaradi zavedanja gostincev, da so lahko vsak hip zaloteni pri kršitvi obratovalnega časa, se bo število potencialnih kršiteljev zmanjšalo. Tudi v praksi so v nočnem času policisti tisti, ki so s strani državljanov prvi obveščeni o kršitvi obratovalnega časa oziroma javnega reda in miru in so tudi praviloma prvi na kraju dogodka - prekrška. S tem bi se tudi stroški poslovanja obeh organov precej znižali, saj ne bi bilo več pošiljanja predlogov od organa k organu ter vročanja pozivov o prekršku in odločb o prekršku.

5.1.2. Zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov

Tržni inšpektorat RS je tudi v letu 2011 večkrat opozoril na nujnost sprejema predpisa, s katerim bi se uredilo alternativno reševanje potrošniških sporov. Zaradi specifičnosti tovrstnih sporov je namreč tudi za tovrstne spore potrebno zagotoviti učinkovito uveljavljanje potrošnikovih pravic.

Tržni inšpektorat RS vsako leto prejme okoli 1000 prijav oziroma reklamacij potrošnikov, katerih pretežni del je rešen zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja in prisilno ukrepanje sploh ni potrebno. Z ustanovitvijo posebnega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov bi se na eni strani razbremenil Tržni inšpektorat RS, ki bi lahko s tem več pozornosti namenil drugim (bolj problematičnim) področjem nadzora, po drugi strani pa bi se zagotovilo dodatno hitro, učinkovito in ekonomično reševanje potrošniških sporov, s čimer bi se delno razbremenila tudi sodišča.

5.1.3. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah

Na podlagi veljavnega Zakona o avtorski in sorodnih pravicah Tržni inšpektorat RS v okviru svojih pristojnosti nadzira tudi določila tega zakona s področja javne priobčitve avtorskih del javnosti, kabelske retransmisije, radiodifuznega oddajanja, sekundarnega radiodifuznega oddajanja, dajanja v najem, fotokopiranja, klipinga, uporabe računalniških programov ipd.

Na podlagi večletnih nadzorov pri uporabnikih avtorskih del se je večkrat izkazalo, da so prijave, ki jih je na Tržni inšpektorat RS vlagala ena izmed kolektivnih organizacij, neupravičene, za sabo pa so takšne prijave potegnile precej veliko količino dela. Zato je Tržni inšpektorat RS že v letu 2010 predlagal, da se Zakon o avtorski in sorodnih pravicah spremeni tako, da se bodo lahko avtorske pravice uveljavljale samo v civilnem postopku - podobno, kot imajo to urejeno vse druge članice EU. S tem bi se sprostile določene kapacitete Tržnega inšpektorata RS, ki bi jih lahko tako usmeril v zaščito potrošnikovih pravic ali varnosti proizvodov. Poslanstvo Tržnega inšpektorata RS je namreč predvsem zaščita potrošnikovih pravic na različnih področjih ter zagotavljanje varnosti proizvodov, v manjši meri pa reševanje problemov individualnih fizičnih oseb na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

Glede na to, da do predlaganih sprememb Zakona o avtorski in sorodnih pravicah do sedaj še ni prišlo, si bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje prizadeval, da se te spremembe realizirajo.

5.1.4. Zakon o varstvu konkurence

Zakon o varstvu konkurence je bil sprejet že daljnega leta 1993. V tem času je zaradi implementacije zakonodaje EU postala slovenska pravna ureditev nelojalne konkurence nepregledna in nekonsistentna. Na to dejstvo Tržni inšpektorat RS opozarja že vrsto let. Zakon o varstvu konkurence tudi ni sledil spremembam s področja prekrškovnega prava. Vse navedeno nakazuje na potrebo po koreniti reformi predpisov s področja nelojalne konkurence. Zakon o varstvu konkurence je bil od dneva uveljavitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence in Zakona o varstvu potrošnikov deloma razveljavljen ter kot tak ne ustreza več spremenjeni ureditvi prekrškovne zakonodaje. Zato je Tržni inšpektorat RS Ministrstvu za gospodarstvo že v letu 2007 predlagal, da se področje varstva konkurence na novo uredi, bodisi z odpravo veljavnih določil Zakona o varstvu konkurence in prenosom pristojnosti nadzora nad navedenim predpisom na Urad RS za varstvo konkurence, bodisi z ustreznimi spremembami zakona ali prenosa ureditev v področje varstva potrošnikov.

5.1.5. Zakon o spodbujanju razvoja turizma

Tržni inšpektorat RS je kot pristojni organ za izvajanje določb od 33. do 43. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma predlagatelj zakona, Ministrstvu za gospodarstvo, podal predlog za spremembo Zakona o spodbujanju razvoja turizma in sicer, da se 43. člen v celoti črta.

Tržni inšpektorat RS nadzoruje izvajanje 43. člena tega zakona v zvezi z izvajanjem turističnih športnih storitev in različnih tečajev in šol posameznih športnih aktivnosti. V letu 2011 je bilo predvsem pri organiziranju t.i. adrenalinskih športov (npr. raftanje, kanjoning, gorsko kolesarjenje...) ponovno ugotovljeno, da je ta člen neusklajen z Zakonom o športu, ki podrobneje predpisuje obveznost pridobivanja licenc na področju športa. Problem se je pojavil, ko so turiste vodili vodniki, ki si ustreznih licenc niti niso mogli pridobiti, ker panožne organizacije niso imele izdelanih programov strokovnega usposabljanja, ali pa usposabljanj niso izvajale, posledično pa tudi Olimpijski komite Slovenije ne more izdati ustrezne licence. Podobno je tudi pri organiziranju različnih športnih tečajev, pri katerih morajo izvajalci zagotoviti, da šolo izvaja oseba z ustrezno strokovno usposobljenostjo.

Tržni inšpektorat RS se je na temo organiziranja športnih storitev tudi v letu 2011 sestal s predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport, Ministrstva za gospodarstvo in Inšpektorata RS za šolstvo in šport. Na sestanku je bilo pojasnjeno, da Ministrstvo za šolstvo in šport še vedno pripravlja spremembe Zakona o športu, s katerimi bi se skušala urediti tudi ta problematika. Do potrebnih sprememb pa naj bi Tržni inšpektorat RS še naprej izvajal nadzor nad 43. členom Zakona o spodbujanju razvoja turizma.

Tržni inšpektorji na terenu ugotavljajo, da se z organizacijo turističnih športnih storitev ukvarjajo tudi tujci, ki prihajajo v Slovenijo pretežno iz drugi držav članic EU (Čehi, Slovaki, Madžari, Italijani). Za te tujce veljajo določila Zakon o storitvah na notranjem trgu, ki je uvedel načelo prostega čezmejnega opravljanja storitev, kar pomeni, da lahko tovrstni ponudniki opravljajo pridobitno dejavnost brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega

dovoljenja, torej tudi brez licence Olimpijskega komiteja Slovenije, zato je ta določba diskriminatorna do domačih ponudnikov.

Zaradi opisane neskladnosti 43. člena zakona je zato Tržni inšpektorat RS predlagal črtanje navedenega člena.

5.1.6. Zakon o gradbenih proizvodih

Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS (CPR), objavljena v Uradnem listu Evropske unije št. 103/2011, je začela veljati 24. 4. 2011, vendar se bistveni členi glede zahtev za gradbene proizvode uporabljajo šele od 1. 7. 2013. Uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Tržni inšpektorat RS, ki je pristojen za nadzor nad izvrševanjem določb Zakona o gradbenih proizvodih, je večkrat predlagal številne spremembe oziroma dopolnitve tega zakona, ki jih je posredoval Ministrstvu za gospodarstvo.

Z objavo uredbe bo do 1. 7. 2012 potrebno pripraviti predpis, ki bo med drugim uredil uporabo uredbe, določil pristojnosti nadzora ter kazenske določbe ter uredil neharmonizirano področje gradbenih proizvodov, ki je določeno v 7. členu Zakona o gradbenih proizvodih, ki ga uredba ne obravnava. Predvideno je, da bi zahteve za gradbene proizvode uveljavili z zakonom, ki bo nadomestil obstoječi Zakon o gradbenih proizvodih iz leta 2000.

S tem namenom je bil septembra 2011 na Ministrstvu za gospodarstvo organiziran usklajevalni sestanek, na katerem je sodeloval tudi Tržni inšpektorat RS, prav tako pa so bili vsi člani na sestanku Odbora za koordinacijo v gradbeništvu, organiziranem novembra 2011 na Ministrstvu za gospodarstvo, naprošeni, da pošljejo svoj predlog ureditve neharmoniziranega področja gradbenih proizvodov. Tržni inšpektorat RS je podal svoja stališča in predloge te ureditve, prav tako pa bo nadaljeval s sodelovanjem pri pripravi novega predpisa, ki bo nadomestil obstoječi Zakon o gradbenih proizvodih.

5.1.7. Energetski zakon

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 aktivno sodeloval pri pripravi sprememb in dopolnitev Energetskega zakona. Generalna pripomba Tržnega inšpektorata RS je bila, da se inšpektorat ne vključi v nadzor Energetskega zakona. Tržni inšpektorat RS nima strokovnega kadra, ki bi opravljal nadzor, kjer bi se ugotavljali okoljsko primerna zasnova proizvodov povezanih z energijo, saj so za to usposobljeni energetski inšpektorji s področja elektro in strojne energetike. Poleg tega je tudi neracionalno in nenekonomično, da morajo posamezne zahteve glede okoljsko primerne zasnove proizvodov povezanih z energijo poznati in nadzirati obe inšpekcijski službi, ena na trgu, druga pa v uporabi. Ker sprememba zakona še ni bila objavljena, bo inšpektorat tudi v letu 2012 aktivno sodeloval pri pripravi sprememb energetskega zakona.

5.1.8. Pravilnik o osebni varovalni opremi

Tržni inšpektorat RS, ki je na podlagi določil 15. člena Pravilnika o osebni varovalni opremi pristojen za nadzor osebne varovalne opreme na trgu, je že v letu 2010 predlagal dopolnitev tega člena, saj je ugotovil, da za nadzor osebne varovalne opreme, ki se uporablja za zaščito v gasilstvu, ni določenega pristojnega organa za nadzor te opreme pri uporabi. V 50. členu Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/2007 UPB1) je določena pristojnost nadzora, da nad izvajanjem tega zakona in drugih predpisov, ki urejajo varstvo pred požarom, opravlja Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. 38. člen tega zakona pa določa, da se oprema, naprave in druga sredstva za varstvo pred požarom lahko uporabljajo samo, če je izdelana v skladu s predpisi, ki urejajo tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti. S stališča, da mora tudi osebna varovalna oprema za zaščito uporabnikov v gasilstvu izpolnjevati zahteve skladnosti in je uvrščena v Pravilnik o osebni varovalni opremi in mora kot takšna izpolnjevati zahteve iz 5. in 7. člena tega pravilnika, je Tržni inšpektorat RS na Ministrstvo za gospodarstvo podal predlog za spremembo 15. člena pravilnika, kateri je bil potrjen. Njegova sprememba o pristojnosti nadzora osebne varovalne opreme v gasilstvu, da nadzor nad uporabo osebne varovalne opreme v gasilstvu izvaja Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, je bila objavljena v Pravilniku o spremembah Pravilnika o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 76/2001) z dne 30. 9. 2011.

5.2. SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE

5.2.1. Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami - Inšpekcijski svet

Za medsebojno koordinacijo dela in doseganje večje učinkovitosti 28 različnih inšpekcij je ustanovljen Inšpekcijski svet, katerega predsednik je minister za javno upravo, člani Inšpekcijskega sveta pa so glavni inšpektorji. Naloga Inšpekcijskega sveta je, da usklajuje izvajanja skupnega inšpekcijskega nadzora in skrbi za hitro prenašanje informacij, rešuje vprašanja, vezana za delo posameznih inšpekcij, organizira izobraževanja za potrebe inšpekcijskega nadzora, usklajuje in planira pomoč inšpekcijskim službam pri razvoju in načrtovanju informatike, predvsem pri razvoju skupne aplikacije za vse inšpekcijske službe.

Za boljše delovanje inšpekcijskega sveta so bili ustanovljeni različni odbori in sicer:

- Odbor za pravno področje, ki rešuje pravna vprašanja, naslovljena na Inšpekcijski svet, zbira pripombe za pripravo sprememb krovnih predpisov s področja delovanja inšpekcij, nudi pravno pomoč pri težkih operativnih primerih in tolmači predpise, ki se v praksi različno razlagajo. Odbor za pravno področje vodi glavna tržna inšpektorica.
- Odbor za informacijsko podporo skrbi za medsebojno informacijsko povezanost inšpektoratov in standardizacijo aplikacij in podatkov. Odbor je zadolžen za pripravo informacijske podpore za enotno vstopno točko portala inšpekcijskih služb. Namestnik vodje tega odbora je tržni inšpektor.
- Odbor za merjenje uspešnosti učinkovitosti in kakovosti dela inšpekcijskih služb pripravlja predloge in spremlja izvajanje meril in kriterijev za ugotavljanje

uspešnosti inšpekcijskih služb in ugotavljanje boljše kvalitete dela inšpekcij. Namestnik vodje tega odbora je glavna tržna inšpektorica.

- Odbor za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje organizira skupna izobraževanja in usposabljanja za vse inšpekcijske službe ter pripravlja gradiva s področij dela, kjer imajo vse inšpekcije skupni interes.

Tržni inšpektorat RS je skupaj z zunanjim izvajalcem za potrebe svojega dela razvil nov informacijski sistem, ki je v celoti plod znanja zaposlenih Tržnega inšpektorata RS. Glede na to, da informacijski sistem podpira knjiženje zadev in dokumentov v povezavi z delom upravnega in prekrškovnega organa, je postal, ko je bil predstavljen glavnim inšpektorjem na Inšpekcijskem svetu, zanimiv tudi za ostale inšpekcijske organe. K uporabi informacijskega sistema sta pristopila dva večja inšpekcijska organa. Ne glede na to, da je informacijski sistem v celoti narejen pod okriljem Tržnega inšpektorata RS, ga je le-ta pripravljen deliti tudi z ostalimi inšpekcijskimi organi. Informacijski sistem je v uporabi že od leta 2009 ter se stalno dopolnjuje in razvija. Z uporabo in funkcionalnostjo sistema so zadovoljni vsi zaposleni Tržnega inšpektorata RS, saj so se določeni postopki z njegovo uvedbo bistveno skrajšali in poenostavili.

5.2.2. Sodelovanje v sosvetu inšpektoratov

Za potrebe usklajenega delovanja inšpekcijskih organov pri nadzoru različnih področij so na posameznih teritorialnih območjih Slovenije ustanovljeni t.i. regijski sosveti inšpekcij, katerih delovanje je določeno v poslovniku Inšpekcijskega sveta. V sosvetih sodelujejo vsi inšpektorati (zastopajo jih vodje območnih enot) v regiji, po potrebi pa tudi drugi državni in javni organi ter ostale osebe, ki lahko podajo pojasnila v posamezni zadevi. Na teh sestankih se vodje območnih enot dogovarjajo za usklajen in enoten nadzor na tistih področjih in pri tistih subjektih, za katere ocenijo, da predstavljajo ali bi v bodočnosti utegnili predstavljati nevarnost za zdravje in varnost državljanov, organizacij ali okolja.

Regijski sosvet vodi vodja območne enote ene od inšpekcij. Sosvet se sestaja najmanj enkrat na vsake tri mesece ter o svojem delu poroča predstojniku posameznega inšpektorata ter Inšpekcijskemu svetu.

Tržni inšpektorat RS je do septembra 2011 imel dva predsednika sosvetov (novogoriško in brežiško območje), od takrat dalje pa ima naslednji dve leti tri predsednike sosvetov in sicer na pomurskem, novomeškem in brežiškem območju.

5.2.3. Sodelovanje s kontaktno točko v Republiki Sloveniji po Uredbi (ES) št. 764/2008

S 13. 5. 2009 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES (UL L 218, 13. 8. 2008), ki uvaja načelo medsebojnega priznavanja med državami članicami in se nanaša na nacionalne predpise o tehničnih zahtevah za proizvode, ki niso usklajeni na ravni EU (t.i. neharmonizirani tehnični predpisi). Uredba med drugim določa pravila in postopke, ki jih morajo pristojni organi držav članic upoštevati, kadar sprejmejo ali nameravajo sprejeti odločbo iz prvega

odstavka 2. člena uredbe, ki bi lahko ovirala prost pretok proizvoda iz 28. člena pogodbe, ki se zakonito trži v drugi državi članici.

Pristojni organi držav članic tako od uveljavitve uredbe ne smejo prepovedati prodaje proizvodov na svojem ozemlju, če se ti že zakonito tržijo v drugi državi članici, četudi so bili proizvedeni po tehničnih pravilih, ki so drugačni, kot veljajo za domače proizvode, razen če obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, temelječi na tehničnih ali znanstvenih dokazih.

V letu 2011 Tržni inšpektorat RS na nacionalno kontaktno točko za proizvode, to je Slovenski inštitut za standardizacijo, ni posredoval zaprosil za posredovanje informacij.

5.2.4. Odnosi z javnostjo

Da bi se javnost seznanila z delom, ki ga Tržni inšpektorat RS opravlja, je bila razvita internetna stran (www.ti.gov.si), katere vsebina se sproti spreminja in dopolnjuje. V drugi polovici leta 2010 se je spremenila celostna grafična podoba Vlade RS in drugih organov državne uprave. Tržni inšpektorat RS je opravil spremembo grafične podobe svojih spletni strani s preходом v leto 2011.

Slika 25: Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami

Tržni inšpektorat RS daje posebno težo seznanjanju javnosti z opravljenim delom, predvsem preko svoje spletnih strani, kjer so rubrike:

- Novice, v kateri se objavljajo najnovejše in najaktualnejše informacije, ki se tičejo delovanja Tržnega inšpektorata RS.
- S čim se ukvarjamo, v kateri se sproti objavljajo poročila o rezultatih zaključenih akcij nadzora Tržnega inšpektorata RS.
- Vprašanja in odgovori, v kateri so za potrošnike in podjetja objavljene najzanimivejše razlage določil zakonov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS.
- Nevarni proizvodi, kjer so objavljeni vsi nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS našel v Sloveniji na trgu.
- O inšpektoratu, kjer se nahajajo vse informacije o Tržnem inšpektoratu RS: poslanstvo in vizija Tržnega inšpektorata RS, vse lokacije (sedež, organizacijske enote in inšpekcijske pisarne), kjer inšpektorat posluje ter kontaktne informacije, uradne in poslovne ure vseh lokacij, informacije o možnosti zaposlitve na inšpektoratu in o natečajih za prosta delovna mesta, informacije javnega značaja.

Poleg tega Tržni inšpektorat RS seznanja javnost s svojim delovanjem oziroma izvaja preventivno delovanje tudi preko tiskovnih konferenc ali drugačnih stikov z novinarji (pisni odgovori na zastavljena vprašanja, radijski in televizijski intervjuji, sodelovanje v kontaktnih oddajah). Za bolj transparentno delovanje Tržnega inšpektorata RS je na spletni strani vsako leto objavljeno tudi Poslovno poročilo o delu in ukrepih Tržnega inšpektorata RS.

DELOVNA PODROČJA STORITVE NEVARNI PROIZVODI ZAKONODAJA IN DOKUMENTI O INŠPEKTORATU

WWW.TI.GOV.SI / STORITVE / S ČIM SE UKVARJAMO

S čim se ukvarjamo

Aktualna poročila

Arhiv poročil

Pogosta vprašanja

S ČIM SE UKVARJAMO

Spletne strani Tržnega inšpektorata RS smo namenili vsem obiskovalcem, ki jih zanima naše delo. Tukaj so vam na voljo podatki s posameznega področja nadzora, hkrati lahko pridobite tudi informacije o sami zakonodaji, na podlagi katere smo nadzor opravili.

Naše delo je zelo obsežno ([zakonske in podzakonske predpise](#), za katere smo pristojni, si lahko ogledate na naših spletnih straneh), zato smo za lažje iskanje podatke združili po zakonih. Iz seznama izberite zakon, nato pa iz rezultatov, ki se bodo pokazali na zaslonu, izberite tisto področje, ki vas zanima.

Če želeno področje ni na voljo, nam [pišite](#). V kolikor vaša želja ni v nasprotju s predpisi, vam bomo podatke poslali po pošti oziroma jih objavili na teh straneh. Opozorilo: Podatkov ne bomo posredovali, če v zahtevku ne boste navedli svojega polnega imena in naslova!

Izberite ustrezen zakon:

- [Energetski zakon \(EZ\)](#)
- [Obrtni zakon \(ObrZ\)](#)
- [Uredba o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, ki rabijo energijo](#)
- [Zakon o avtorski in sorodnih pravicah \(ZASP\)](#)
- [Zakon o družini \(ZDru-1\)](#)
- [Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih \(ZEPI\)](#)
- [Zakon o elektronskem poslovanju na trgu \(ZEPT\)](#)
- [Zakon o posredniških dejavnostih \(ZGD-1\)](#)

Slika 26: Rubrika »S čim se ukvarjamo«- pregled po predpisih

DELOVNA PODROČJA STORITVE NEVARNI PROIZVODI ZAKONODAJA IN DOKUMENTI O INŠPEKTORATU

WWW.TI.GOV.SI / STORITVE / S ČIM SE UKVARJAMO / AKTUALNA POROČILA

S čim se ukvarjamo

Aktualna poročila

Arhiv poročil

Pogosta vprašanja

AKTUALNA POROČILA

Seznam aktualnih poročil o nadzoru, ki so na voljo na spletnih straneh Tržnega inšpektorata RS:

- 25. 01. 2012: [Nadzor nad prodajo pirotehničnih izdelkov](#)
- 16. 01. 2012: [Nadzor dela na črno v decembru 2011](#)
- 10. 01. 2012: [Nadzor nad izdajanjem računov v okviru akcije "Zbudimo se" za leto 2011](#)
- 08. 01. 2012: [Izvajanje dejavnosti zastavilnic s finančnim posredništvom](#)
- 06. 01. 2012: [Nadzor svetlobnih nizov](#)
- 06. 01. 2012: [Nadzor spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju](#)
- 23. 12. 2011: [Nadzor opravljanja dejavnosti zastavilnic](#)
- 22. 12. 2011: [Nadzor opravljanja dejavnosti nepremičninskega posredovanja](#)
- 21. 12. 2011: [Nadzor opravljanja gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni](#)
- 08. 12. 2011: [Nadzor dela na črno v novembru 2011](#)
- 01. 12. 2011: [Nadzor skladnosti varovalne opreme za zaščito glave – čelade za kolesarje in uporabnike rolik in kotalk](#)
- 30. 11. 2011: [Nadzor pogojev za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti](#)

Slika 27: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih

DELOVNA PODROČJA	STORITVE	NEVARNI PROIZVODI	ZAKONODAJA IN DOKUMENTI	O INŠPEKTORATU
------------------	----------	-------------------	-------------------------	----------------

[WWW.TI.GOV.SI](#) / [STORITVE](#) / [POGOSTA VPRAŠANJA](#)

S čim se ukvarjamo

Pogosta vprašanja

Vsa vprašanja

POGOSTA VPRAŠANJA

Spletne strani Tržnega inšpektorata RS smo namenili tako posameznikom-potrošnikom, ki se srečujejo z različnimi težavami (v zvezi z nakupom izdelka ali storitve), kot tudi podjetjem in podjetnikom, ki želijo poslovati v skladu s trenutno veljavno slovensko zakonodajo.

Stran, na kateri se nahajate, vsebuje vprašanja in odgovore. Za lažje iskanje najustreznjšega odgovora smo vsako vprašanje uvrstili v določeno tematiko, ki jo odgovor obravnava. Najustrežnejši odgovor lahko poiščete tudi z uporabo iskalne funkcije tega spletnega mesta oziroma v seznamu vseh odgovorov.

Izberite ustrezno tematiko:

- [agresivna poslovna praksa](#)
- [alkoholne pijače](#)
- [avtorske pravice](#)
- [cena](#)
- [čezmejno opravljanje storitev](#)
- [deklaracija proizvoda](#)
- [dela na črno](#)

Slika 28: Rubrika »Pogosta vprašanja«- pregled po tematiki

DELOVNA PODROČJA	STORITVE	NEVARNI PROIZVODI	ZAKONODAJA IN DOKUMENTI	O INŠPEKTORATU
------------------	----------	-------------------	-------------------------	----------------

[WWW.TI.GOV.SI](#) / [STORITVE](#) / [POGOSTA VPRAŠANJA](#) / [VSA VPRAŠANJA](#)

S čim se ukvarjamo

Pogosta vprašanja

Vsa vprašanja

VPRAŠANJE 00207

Vprašanje številka 00207, objavljeno dne 18. 11. 2011

Imam spletno trgovino. Ker prodajam tehnične zadeve, predvsem prenosne računalnike, me zanima vračilo blaga in pravice kupcev. Ali lahko kupec vrne blago in zahteva denar za izdelek, ki deluje brezhibno? Ali ima takšen kupec pravico odstopiti od pogodbe in vrniti blago?

Odgovor:

Določila [Zakona o varstvu potrošnikov \(ZVPot\)](#) glede pogodb, sklenjenih na daljavo, veljajo za razmerja med podjetjem in potrošniki (potrošnik po ZVPot je fizična oseba, ki pridobiva ali uporablja blago in storitve za namene izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti).

V skladu z določili ZVPot ima potrošnik v primeru pogodbe, sklenjene na daljavo (kamor sodi tudi nakup preko spletne trgovine), pravico, da v 14 dneh od prevzema blaga sporoči prodajalcu, da odstopa od pogodbe, pri tem pa mu ni potrebno navajati razloga za svojo odločitev. Blago mora potrošnik nepoškodovano in v nespremenjeni količini vrniti podjetju v 30 dneh po sporočilu o odstopu od pogodbe na svoje stroške. Prav tako se šteje za odstop od pogodbe, če potrošnik vrne prejeteto blago v roku za odstop od pogodbe (14 dni) brez posebnega sporočila o odstopu. Če potrošnik odstopi od pogodbe, mora podjetje vrniti vsa opravljena plačila in sicer takoj, ko je to mogoče, najkasneje pa v 30 dneh po prejemu sporočila o odstopu od pogodbe.

Slika 29: Odgovori na pogosta vprašanja

Pregled rezultatov testiranja po kategorijah

Otroško oblačilo: jopa s kapuco za 16.1.2012 18 mesecev (86 cm) starega otroka

Oblučilo: jopa s kapuco za 4 leta (104 cm) in 5 let (108 cm) starega otroka

10.1.2012 Okrasna razsvetljava - svetilni niz

27.12.2011 Namenska električna pečica REC ELECTRIC

21.12.2011 Uničevalac insektov, tp OK-69608

21.12.2011 Digitalni preizkušalec napetosti, tp 07974

21.12.2011 Pačični mehanik, DDJA, Moulinex

20.12.2011 Valjica zraka, LANAFORM LILY

6.12.2011 Kolo: Specialized 2011 Sirus, Tincross and Vita bicycles

6.12.2011 Pinski žar

6.12.2011 Vozček Bugaboo Beebee

5.12.2011 Vlgalniki

5.12.2011 Neobčutljivi vlgalniki

17.11.2011 Digitalni multimeter

30.9.2011 Brežični vrtnik 18V

19.9.2011 Prenosna svetilka z zaščitno mrežo, tp 90178

2.9.2011 Sručarska čelada UVEK »FUNRIDE«

30.8.2011 Napajalnik Trust PIV 1280P

29.8.2011 Petzl Scorpio - blišček

29.8.2011 Petzl Absorber absorber

29.8.2011 Petzl pripne za varovanje z dodatnim zavihanjem

22.7.2011 Fen za lase Philips z žležištvom ročjem

22.4.2011 Svetilka z laserjem, "Lamp and laser Ensemble Compact"

1.4.2011 Motorno sani Arctic Cat

30.3.2011 Nahrbnik s cevko za dihanje AviaLung

15.3.2011 Helikopter Luxury Two Speed 800S

Eden izmed načinov nadzora skladnosti proizvodov na slovenskem trgu, ki ga izvajamo, je tudi preizkušanje proizvodov glede njegovih bistvenih varnostnih zahtev. V nadaljevanju si lahko ogledate seznam proizvodov, za katere smo na takšen način ugotovili, da so lahko za uporabnika proizvoda nevarni.

Na voljo imate dva načina dostopa do informacij: seznam vseh nevarnih proizvodov po datumu objave in seznam nevarnih proizvodov razvrščenih po kategorijah.

Seznam nevarnih proizvodov

Oblučilo: jopa s kapuco za 4 leta (104 cm) in 5 let (108 cm) starega otroka

Ime	Oblučilo: jopa s kapuco za 4 leta (104 cm) in 5 let (108 cm) starega otroka
Tip	BÓBOLI 631099 (104 cm in 110 cm)
Proizvajalec	STAR TEXTIL S.A. Avenida President Companys 16, 08302 Mataró / Barcelona, Espana
Uvoznik	Distributer: Colby d.o.o., Brničeva ulica 9, 1231 Lj.-Črnuče
Poreklo	Španja
Zakaj je izdelek ocenjen kot nevarni?	Jopa s kapuco, blagovne znamke BÓBOLI, model 631099 (enak za otroke starosti 4, in 5 let) ter EAN: 8439050017409 (za 4 leta) in EAN: 8439050017416 (za 5 let), ne izpolnjuje zahtev glede preprosti vezalk v predelu glave in vratu, kot je določeno v standardu SIST EN 14682:2008 (varnost otroških oblačil - Vrvice in vezalke na otroških oblačilih - Specifikacije v točki 5.2.1, saj ima v predelu glave/vratu oz. v kapusi spletno vezalko, katere se lahko zategne iz oblačila v dolžini 180 mm na eno stran. Vezalke se med igrjo lahko zataknejo, kar predstavlja nevarnost (za)dušitve, zato je oblačilo ocenjeno kot nevarno proizvod, saj ne izpolnjuje zahtev Zakona o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 101/2003).
Kateri so bili ukrepi Tržnega inšpektorata RS?	Distributer v Sloveniji je na poziv Tržnega inšpektorata RS predmetno oblačilo prostovoljno umaknil s trga, ter jo vrniti dobavitelju iz Španije.
Kaj lahko stori kupec, ki je kupil izdelek?	Prenesla uporabljati proizvod. Lahko ga vrne v prodajalno, kjer ga je kupil ali na sedež družbe ter zahteva vračilo kupnine ali zamenjavo za drugo blago.

slika proizvoda:

Slika 30: Nevarni proizvodi

Za potrebe osveščanja potrošnikov, kako pomembno je za njih, da za vsak nakup ali opravljeno storitev zahtevajo račun, je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 začel akcijo »Zbudimo se«. Z akcijo želi Tržni inšpektorat RS spremeniti miselnost potrošnikov, da bodo plačali manj, če se izdaji računa zavestno odpovedo. S tem dejanjem potrošnik v danem trenutku mogoče res privarčuje, vendar, gledano dolgoročno, s tem podpira delo na črno in sivo ekonomijo ter utaja davkov prodajalcev ali izvajalcev storitev, ki zaslužek »pospravijo« v svoj žep. Sami pa so prikrajšani, ker ne morejo uveljaviti nobene svoje

pravice, ki jim po slovenski zakonodaji pripada (primeri: vračilo denarja zaradi stvarne napake na izdelku; garancijsko popravilo izdelka ob morebitni okvari; pomoč Tržnega inšpektorata RS ali kakšnega drugega inšpektorata pri reševanju konkretnih problemov s trgovcem ali proizvajalcem izdelka ali izvajalcem storitve).

Da so storitve Tržnega inšpektorata RS obiskovalcem lažje dostopne, so na vseh lokacijah Tržnega inšpektorata RS nameščene napotilne table, vsaka pisarna ima tablico z nazivom organa in javnega uslužbenca. Poleg tega so na vsaki lokaciji oglasne deske, na katerih obiskovalci najdejo informacijo o dežurnem inšpektorju, o poslovnem času, kje se nahaja Knjiga pohval in pripomb ter seznam uradnih oseb.

Z namenom preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS dostopen javnosti ne samo preko spletnih strani, temveč tudi po elektronski pošti, po navadni pošti, po telefonu, lahko pa se zainteresirane osebe oglasijo tudi osebno. V ta namen ima Tržni inšpektorat RS organizirano dežurno službo, kjer je na lokacijah na sedežu inšpektorata ter v krajih Ljubljana, Maribor in Celje dežurni inšpektor na voljo po telefonu ali osebno vsak dan od ponedeljka do četrтка med 9:00 in 15:30 uro, v petek pa med 9:00 in 14:30 uro, na vseh ostalih lokacijah pa vsak ponedeljek in sredo med 9:00 in 11:00 uro.

Na Tržni inšpektorat RS se obračajo potrošniki v zvezi z njihovimi vprašanji, problemi, pritožbami in reklamacijami, novinarji z vprašanji glede delovanja Tržnega inšpektorata RS oziroma glede točno določenega gospodarskega subjekta ali področja, ki sta medijsko aktualna v danem trenutku, v manjši meri pa druga zainteresirana javnost, ki si želi pridobiti informacije javnega značaja.

Poleg njih se na Tržni inšpektorat RS obračajo tudi gospodarski subjekti s svojimi problemi in vprašanji - kako zakonito rešiti reklamacijo potrošnika, kaj morajo imeti oziroma storiti, preden se lotijo določene gospodarske dejavnosti, katere papirje, certifikate ali druge uradne dokumente si morajo zagotoviti, preden želijo v Sloveniji prodajati določen izdelek. Včasih pa samo podajo prijavo zoper eno ali več konkurenčnih podjetij.

5.3. MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE

5.3.1. Sistem za mednarodno izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov RAPEX

Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi določa način ukrepanja nadzornih organov v sistemu RAPEX in postopkih zaščitne klavzule.

V ta namen je vzpostavljena interna struktura na dveh ravneh, ki jo sestavlja kontaktna točka, katera Komisiji EU pošilja in od nje prejema vse informacije, ki se izmenjujejo preko RAPEX sistema, in nacionalna mreža, ki vključuje vse organe, odgovorne za varnost proizvodov. V Sloveniji je kontaktna točka Tržni inšpektorat RS, nacionalno mrežo pa sestavljajo Carinska uprava RS, Ministrstvo za gospodarstvo, Prometni inšpektorat RS, Tržni inšpektorat RS, Urad RS za kemikalije in Zdravstveni inšpektorat RS.

Omenjeni organi slovenski kontaktni točki pošiljajo in od nje sprejemajo uradna obvestila in odzive.

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS prejel 1.819 RAPEX obvestil, od tega 1.568 obvestil o proizvodih, za katere so se sprejeli ukrepi, ki preprečujejo, omejujejo ali uveljavljajo posebne pogoje za trženje in uporabo proizvodov za potrošnike, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnikov. Poleg tega je prejel še 194 obvestil s pripombo »za informacijo« (to so obvestila predvsem v zvezi s proizvodom za potrošnike, ki resno ogroža zdravje in varnost potrošnikov in ima samo lokalne učinke) in 57 obvestil o proizvodih, za katere so nacionalni organi sprejeli ukrepe za omejitev dajanja na trg, ki pa ne predstavljajo resnega tveganja za zdravje in varnost potrošnikov.

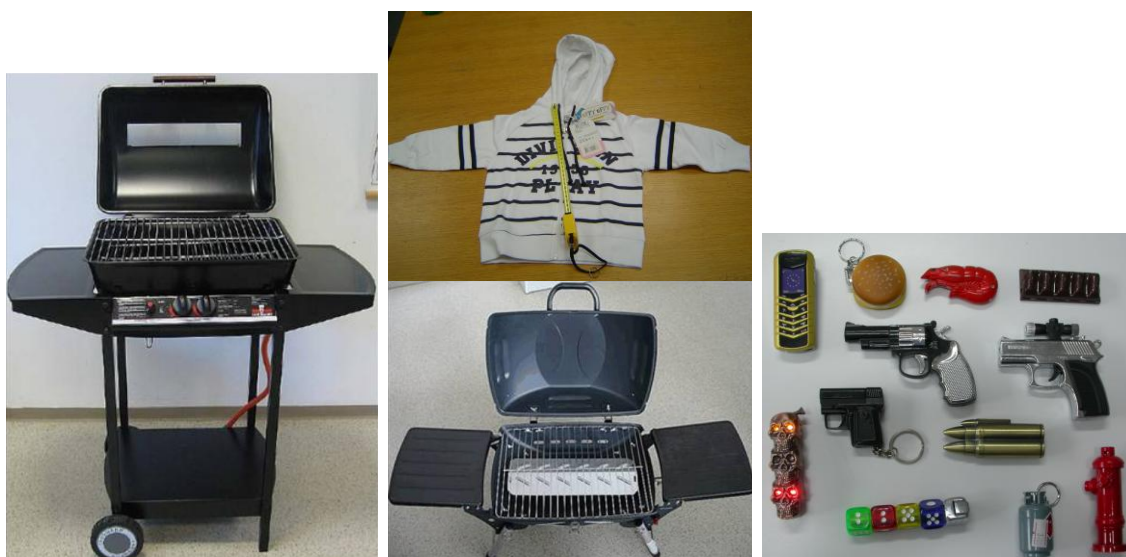
Največ obvestil se je nanašalo na igrače (427) in otroška oblačila (350 - prisotnost vrvic in vezalk), nekaj manj na električne proizvode (275), sledijo vozila (177), proizvodi s kemikalijami (175), proizvode s področja splošne varnosti (169) ter kozmetika (135).

V Sloveniji so pristojne inšpekcije v letu 2011 na podlagi poizvedb na trgu našle 129 proizvodov, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega se je našlo 97 vozil, 8 igrac, 6 električnih proizvodov, 4 kozmetični proizvodi, 4 proizvodi s kemično nevarnostjo, 4 osebne varovalne opreme, 2 proizvoda iz splošne varnosti, 2 stroja ter 2 plovili. V vseh primerih so bili izvedeni prostovoljni ukrepi (s strani proizvajalcev oziroma s strani distributerjev) za preprečevanje tveganja za potrošnike, ki so ga predstavljali proizvodi, s tem, ko so bili dani na trg. Na podlagi prejetih RAPEX obvestil je Tržni inšpektorat RS opravil 2.496 poizvedb pri gospodarskih družbah. Načini omenjenih poizvedb so: obveščanje določenih distributerjev z informacijami o proizvodih, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnika, pregled trga na spletnih straneh ter sistematičen nadzor trgovin po vsej Sloveniji.

V letu 2011 je Slovenija v sistem RAPEX priglasila 22 obvestil in sicer Zdravstveni inšpektorat RS 17 obvestil, ki so se nanašali na igrače, Tržni inšpektorat RS 4 obvestila, ki so se nanašala na otroško oblačilo, neobičajni vžigalnik in plinska žara, Inšpektorat RS za energetiko in rudarstvo pa 1 obvestilo, ki se je nanašal na plinsko jeklenko.

V letu 2011 je RAPEX kontaktna točka prejela 1.819 RAPEX obvestil, kar je za 20,0 % manj kot v letu 2010, ko je bilo teh obvestil 2.272.

Kar se tiče sodelovanja s pristojnimi inšpekcijami je Tržni inšpektorat RS zelo zadovoljen in ocenjuje, da je to posledica kontaktov tekom celega leta.

Slika 31: Nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 priglasil v sistem RAPEX

5.3.2. Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona s splošni varnosti proizvodov

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS prejel in obravnaval 3 obvestila s strani proizvajalcev in distributerjev glede na določila 12. člena Zakona s splošni varnosti proizvodov. Ta člen določa, da morajo proizvajalci in distributerji, če kot strokovnjaki na podlagi informacij, s katerimi razpolagajo, ugotovijo, da proizvod, ki so ga dali na trg, predstavlja nevarnosti, ki niso skladne s splošno varnostno zahtevo, o tem takoj obvestiti pristojno inšpekcijo. Za obveščanje se uporabi obrazec, ki je predpisan v Pravilniku o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu. Obvestilo o nevarnem proizvodu pa je mogoče od leta 2009 naprej posredovati tudi z uporabo posebnega prijavnega obrazca (t.i. Business Application), ki ga je pripravila Komisija EU in je dostopen tudi na spletnih straneh inšpektorata. Preko omenjene aplikacije je inšpektorat prejel še dodatnih 37 obvestil.

5.3.3. Sistem zaščitnih klavzul- SGC

Sistem zaščitnih klavzul je namenjen preprečevanju omejevanja prostega prometa blaga na področju EU brez utemeljenega razloga. Zato mora vsaka država članica o sprejetih ukrepih omejevanja ali prepovedi prometa s proizvodi, za katere je bilo ugotovljeno, da bi pri uporabi v skladu s svojim namenom lahko ogrozili varnost ali zdravje uporabnikov ali drugih oseb ali katerikoli drugi upravičen interes, zaščiten s predpisi, oziroma ugotovljenih pomanjkljivostih harmoniziranih standardov, katerih pravilna uporaba ne zagotavlja, da proizvodi, na katere se nanašajo, izpolnjujejo predpisane bistvene zahteve, o tem obvestiti Komisijo EU.

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS kot kontaktna točka za zaščitne klavzule prejel 47 obvestil o izvedenih zaščitnih klavzulah s strani Stalnega predstavništva Slovenije pri EU, ki so se nanašale na nizkonapetostno električno opremo (31 obvestil) in elektromagnetno združljivost naprav (16 obvestil).

Ob kontroli slovenskega tržišča se priglašениh proizvodov ni našlo v prometu.

Glede na sprejete ukrepe omejevanja trženja proizvodov zaradi neizpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev je Tržni inšpektorat RS v letu 2011, skladno z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi, posredoval Stalnemu predstavništvu Slovenije pri EU naslednje zaščitne klavzule:

- ♦ 8 s področja varnosti električne opreme, od tega 3 v informacijo,
- ♦ 2 s področja plinskih naprav,
- ♦ 2 s področja osebne varovalne opreme in
- ♦ 1 s področja varnosti strojev.

5.3.4. Sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih- ICSMS

Sistem ICSMS (Internet-supported Information and Communication system for pan-European, cross-border market surveillance of products) je baza podatkov o proizvodih, ki so ali so bili predmet pregledov ali analiz glede izpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev in se uporablja tudi za namene izvajanja 23. člena Uredbe (ES) št. 765/2008.

Sistem ICSMS omogoča pretok in izmenjavo informacij med pristojnimi organi za nadzor tehničnih proizvodov. V bazo podatkov se vnašajo tako podatki o proizvodih, pri katerih so bile ugotovljene neskladnosti z zahtevami, kot tudi podatki o vzorčenih proizvodih, za katere je bilo ugotovljeno, da izpolnjujejo zahteve. Sistem je razdeljen v dva dela in sicer

na del, ki je odprt za javnost (www.icsms.org) in na del, ki je na razpolago le nadzornim organom, carinskim organom in Komisiji EU. Del, ki je odprt za javnost, vsebuje predvsem informacije o proizvodu, ugotovljeni skladnosti in ukrepih.

V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS v sistem ICSMS vnesel podatke o vzorčenih proizvodih in obravnaval odstopljene notifikacije s strani Nemčije glede neskladnih strojev slovenskih proizvajalcev ter predal v nadaljnjo obravnavo pristojnemu nemškemu nadzornemu organu primer nevarnega plinskega žara (RAPEX 1390/11), katerega dobavitelj je bil iz Nemčije.

Slika 32: Spletna stran sistema ICSMS

5.3.5. Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov - CPCS

Tržni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za kulturo in medije, Prometni inšpektorat RS, Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS in Agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke so v Sloveniji pristojni organi za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Kot tak je Tržni inšpektorat RS tudi eden izmed uporabnikov sistema za sodelovanje na področju varstva potrošnikov (CPCS - Consumer Protection Cooperation System), preko katerega države članice podajajo zaprosila za informacije in ukrepanje pristojnim organom drugih držav članic. Zaprošeni organi o sprejetih ukrepih in njihovem učinku ter o tem, ali je kršitev prenehala, obvestijo organ države, ki jih je zaprosil, pristojne organe drugih držav članic in Komisijo EU. Postopki v posameznih zadevah in njihovo trajanje so tako odvisni predvsem od postopkov v posameznih državah članicah.

V letu 2011 je bilo v sistem CPCS vnesenih 234 obvestil oziroma zaprosil za informacije, vendar se nobeno od teh ni neposredno nanašalo na Slovenijo oziroma na gospodarski subjekt s sedežem v Sloveniji. V obvestilih države članice obveščajo vse ostale udeležence o kršitvah potrošniške zakonodaje s strani posameznih gospodarskih subjektov v določeni državi znotraj EU, preko zaprosil za informacije pa poskušajo pristojni organi držav članic prejeti dodatne informacije glede posameznih zadev, ki jih obravnavajo.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 preko sistema CPCS posredoval zaprosilo za informacije pristojnemu organu države članice, v kateri ima sedež podjetje, v zvezi s katerim je Tržni inšpektorat RS prejel večje število prijav oziroma pritožb potrošnikov ter zaprosilo za ukrepanje v zvezi z enim izmed ponudnikov, ki svoje izdelke prodaja po spletu, med drugim pa nagovarja tudi slovenske potrošnike. Tržni inšpektorat RS namreč v primerih, ko gre za tuje podjetje, nima pristojnosti ukrepanja, zato je poskušal na ta način zagotoviti, da se preveri ustreznost in zakonitost poslovanja tujega podjetja. S strani zaprosenega pristojnega organa druge države članice je Tržni inšpektorat RS na oba

zaposila prejel odgovore in sicer so konkretni zadevi obravnavali tudi njihovi pristojni organi, eno izmed zadev pa obravnava tudi pristojno sodišče.

5.3.6. Mednarodno sodelovanje z inštitucijami EU in tretjih držav

5.3.6.1. [Projekt EMARS II](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 nadaljeval z aktivnim sodelovanjem v EMARS II projektu (Enhancing Market Surveillance Through Best Practice 2009-2011), ki je nadaljevanje projekta EMARS I, ki se je zaključil konec leta 2008. Inšpektorat je največ aktivnosti opravil v okviru delovnih paketov Ocena tveganja, Usposabljanje in Nenehno izboljševanje. Tako so se predstavniki inšpektorata udeležili delavnice o nadzoru proizvodov, za katere veljajo določila direktive o splošni varnosti proizvodov na Nizozemskem, preizkusili uporabo pilotne spletne aplikacije za e-učenje za področje splošne varnosti proizvodov ter sodelovali na drugih projektnih aktivnostih in sestankih. Na zaključni konferenci projekta, ki je potekala v decembru, pa so bile predstavljene izkušnje inšpektorata pri izvedbi pilotnega CIMS (Continuous Improvement in Market Surveillance) pregleda.

5.3.6.2. [Projekt Vžigalniki](#)

Pri nadzoru vžigalnikov je Tržni inšpektorat RS v omejenem obsegu sodeloval v nadaljevanju projekta nadzora vžigalnikov (2010-2012) »Joint Follow-up Market Surveillance Action on Child-Resistant Lighters and Novelty Lighters (LIGHTERS 2)«, v katerem sodeluje 13 držav članic in je sofinanciran s strani Komisije EU ter koordiniran s strani PROSAFE. V okviru projekta varnosti vžigalnikov se je preverjala skladnost vžigalnikov s predpisanimi zahtevami, to je Odločbo Komisije EU (2006/502/ES) in zahtevami standarda SIST EN ISO 9994 pri uvozu. V okviru projekta je inšpektorat pripravil dokument o ocenjevanju neobičajnih lastnosti vžigalnikov, ki je bil obravnavan na projektnem sestanku v Ljubljani, katerega je organiziral inšpektorat.

5.3.6.3. [Projekt Lestve](#)

V sklopu projekta skupne akcije 2010 - lestve, vodene pod okriljem organizacije PROSAFE, je Tržni inšpektorat RS v letu 2011 pričel aktivno sodelovati pri nadzoru lestev na trgu EU. V projektu sodelujejo naslednje države EU: Bolgarija, Češka, Nizozemska, Španija in Slovenija, ki projekt s strani članic tudi vodi. Skupina je tako s svojim delom pričela v marcu 2010, ko je bil uvodni sestanek skupine, kjer je bil predstavljen glavni cilj projekta - raziskati trge v sodelujočih članicah in ugotoviti ali se potrošnikom ponujajo varni proizvodi na tem področju. V projekt je s svojimi dosedanjimi izkušnjami vključena tudi skupina strokovnjakov na področju lestev, ki deluje pod okriljem direktorata za potrošnike (DG SANCO). Skupina je svoje delo nadaljevala v okviru 3 sestankov (Bruselj, Zvijndrecht na Nizozemskem in v Pragi na Češkem), ter v mesecu septembru opravila tudi pregled stanja lestev na trgih članic. Pridobljeni podatki so bili osnova za izdelavo programa testiranja lestev v testnem laboratoriju, ki bo izbran v začetku leta 2012, in v katerega bodo vse sodelujoče članice poslale dogovorjeno število vzorcev lestev za testiranje glede na določila veljavnega standarda EN 131, istočasno pa bodo opravljeni tudi testi lestev po metodah, ki so predložene s strani skupine strokovnjakov in naj bi v prihodnje pomenile testne metode v novem standardu za lestve, ki bo verjetno sprejet v letu 2012. Zato je tudi zanimanje evropskih institucij za projekt zelo veliko. Projekt se nadaljuje v letu 2012, do sedaj pa je potekal in tudi bil voden v skladu s

pričakovani organizacije PROSAFE in Komisije EU, s katero je tudi podpisana skupna pogodba o financiranju tega projekta.

5.3.6.4. Obisk delegacije Črne Gore (delitev pristojnosti organov za nadzor na trgu)

Tržni inšpektorat RS je v mesecu aprilu obiskala delegacija Črne Gore, kateri je bila predstavljena organizacija in delitev pristojnosti za nadzor trga med različne inšpektorate ter način dela v Inšpekcijskem svetu.

Delegaciji je bil predstavljen tudi zakonodajni okvir za izvajanje administrativnega nadzora proizvodov s področja radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme na trgu ter prikazan postopek odvzema vzorcev proizvodov za potrebe ugotavljanja skladnosti in izvedba nadaljnjih postopkov pri zavezancih po pridobitvi rezultatov iz laboratorija

5.3.6.5. Obisk turške delegacije (gradbeni proizvodi- carina)

Na zaprosilo britanskega organa za standardizacijo BSI je Tržni inšpektorat RS (poleg Ministrstva za gospodarstvo in Carinskega urada RS) na 3-dnevnem študijskem obisku maja 2011 gostil delegacijo iz Turčije. Desetim turškim inšpektorjem za nadzor nad gradbenimi proizvodi je bilo v Sloveniji v okviru evropskega projekta (»Support to the Strengthening of the Quality Infrastructure«), ki se s strani BSI izvaja v Turčiji, predstavljena tako pravna podlaga, kot tudi dobra praksa glede nadzorov gradbenih proizvodov na trgu in postopkov v fazi sprostitve v prosti promet. Iz povratne informacije gostujočih predstavnikov iz Turčije je razvidno, da so bili gostje zadovoljni tako z vsebino, kot tudi z izvedbo organizacije obiska.

5.3.6.6. Obisk jordanske delegacije (delovanje Inšpekcijskega sveta)

V mesecu septembru 2011 se je, na prošnjo International Finance Corporation IFC, članice World Bank Group, v okviru študijskega obiska na temo reforme inšpekcijskih služb na Tržnem inšpektoratu RS oglasila jordanska delegacija. Udeleženci obiska bi bili trije predstavniki tehničnega odbora in dva predstavnika IFC. Na sestanku je bila predstavljena vloga inšpektorata v Inšpekcijskem svetu in potek koordinacije z drugimi inšpektorati ter diskusija glede izvajanja zakonov.

Poleg Tržnega inšpektorata RS so obiskali tudi Ministrstvo za javno upravo, kjer so bile obravnavane teme delovanje pravnega, institucionalnega in administrativnega sistema v Sloveniji, predstavitev učinkov Zakona o inšpekcijskem nadzoru, delovanje administrativne podpore za Inšpekcijski svet ter delovanje koordinacijskih mehanizmov in vloge reform pri izgradnji poslovnega okolja ter delovanje inšpekcijskih služb, vključno s postopkom imenovanja glavnih inšpektorjev.

5.3.6.7. [Obisk predstavnika Kosova \(organizacija in pristojnosti Tržnega inšpektorata Republike Slovenije\)](#)

V mesecu decembru 2011 je v okviru dvotedenskega študijskega obiska na Ministrstvu za gospodarstvo, ki je potekal pod okriljem Twinning projekta »Support to the Agency for co-ordination of Development and European Integration« predstavnik Kosova obiskal tudi Tržni inšpektorat RS na temo organizacije in pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Izkušnje inšpektorata bodo uporabili pri svojem nadaljnjem delu in organizaciji svojih inšpekcijskih služb.

5.3.6.8. [Obisk hrvaške delegacije - glavni inšpektor Državnog Inspektorata Republike Hrvatske](#)

Glede na spremembe v vodstvu Državnog inspektorata RH je v mesecu avgustu 2011 glavni inšpektor Državnog inspektorata RH obiskal Tržni inšpektorat RS. Namen obiska je bilo zagotoviti nadaljevanje dobrega sodelovanja, ki se je vzpostavilo med izvajanjem Twinning projekta »Market Surveillance System in the Field of Technical Products« na Hrvaškem, opredelitev morebitnih težav ter proučitev možnosti nadaljnje krepitve sodelovanja med obema organoma.

5.3.6.9. [Izvajanje bilateralne tehnične pomoči](#)

V okviru izvajanja Sporazuma o razvojnem sodelovanju med Vlado RS in Svetom ministrov Bosne in Hercegovine (Uradni list RS št. 129/2006, Uradni list RS-MP, št. 22/2006) je bila na Direkciji za evropske integracije Bosne in Hercegovine na projektu »Tehnična pomoč Direkciji za evropske integracije BiH - izobraževanje na področju tehnične zakonodaje, od 2. do 5. februarja 2011 v Sarajevu«, izvedena tehnična pomoč z aktivno udeležbo na seminarju Tehnična harmonizacija v EU. S strani Tržnega inšpektorata RS je bila zagotovljena udeležba dveh predstavnikov, ki sta aktivno sodelovala na seminarju s predstavitvijo ter odgovori na vprašanja udeležencev in vključevanjem v diskusijo.

Podrobneje je bilo predstavljeno planiranje letnih aktivnosti nadzora inšpektorata in oblikovanje plana za javno objavo v skladu z Uredbo 765/2008, metode izvajanja nadzora, priglasitev ukrepov v skladu z Direktivo o splošni varnosti proizvodov, vsebina sodelovanja z drugimi inšpektorati v Sloveniji, sodelovanje s carino pri nadzoru proizvodov, ki vstopajo na notranji trg in ukrepi v zvezi z neskladnimi proizvodi, sodelovanje na mednarodni ravni v skupinah za administrativno sodelovanje ADCO in PROSAFE ter sodelovanju v skupnih akcijah nadzora na EU nivoju, kot so projekt EMARS, nadzor vžigalnikov, varna igra na igrišču, električni podaljški, svetlobni nizi, zaščitne čelade in lestve. Predstavljena je bila uporaba informacijskega sistema ICSMS ter sodelovanje Tržnega inšpektorata RS v sistemu RAPEX.

5.3.6.10. [Sestanek ADCO R&TTE v Ljubljani](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 organiziral 38. sestanek ADCO R&TTE, ki se je odvijal od 28. do 30. junija v Ljubljani. Udeležilo se ga je 36 predstavnikov 24-tih držav članic EU, 1

predstavnik komisije EU ter 1 predstavnik Črne gore. Poudarek je bil dan izvajanju nadzora na trgu, ustreznosti označevanja proizvodov ter prilaganju listin, postopku za pripravo ocene tveganja za radijsko opremo in telekomunikacijsko terminalsko opremo, pripravi poenotnega obrazca za administrativni nadzor proizvodov na trgu ter skupni akciji za čim hitrejšo omejitev motilcev signala, katerega uporaba za širše množice na celotnem področju EU ni dovoljena.

5.3.6.11. Čezmejno sodelovanje v AdCo

Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so sodelovali v skupinah za administrativni sodelovanje držav članic (ADCO) za poenotenja izvajanja nadzora nad nekaterimi direktivami, ki določajo pogoje za trženje proizvodov.

Na področju strojev se je inšpektor Tržnega inšpektorata RS udeležil dveh sestankov skupine ADCO za stroje. Pomembno je izpostaviti, da se je Tržni inšpektorat RS odločil vključiti v projekt nadzora strojev za žaganje drv, katerega vodi Združeno Kraljestvo in katerega namen je pridobiti mandat Komisije EU za izdelavo standarda tipa C za tovrstne stroje. Tega standarda sedaj še ni, ocenjuje pa se, da gre za dokaj nevarne stroje, ki bi morali imeti svoj standard. Tržni inšpektorat RS se je vključil v sodelovanje pri projektu zato, ker je v Sloveniji sedež proizvajalca tovrstnih strojev, ki se prodajajo po vsej EU.

Na področju gradbenih proizvodov se je inšpektor Tržnega inšpektorata RS udeležil jesenskega sestanka, na katerem se je dogovorilo o skupnem projektu nadzora izbranih gradbenih proizvodov ter komentirali novo Uredbo (EU) št. 305/2011 o gradbenih proizvodih.

Za področje rekreacijskih plovil se je inšpektor Tržnega inšpektorata RS udeležil obeh sestankov skupine ADCO. Pomembna področja, ki so bila obravnavana, so poenotenje postopkov pri registraciji plovil, priprava enotne metodologije za nadzor trga v skladu z novo Uredbo (ES) št. 765/2008 in v tej zvezi izdelava ocene tveganja pri plovilih. Pomembna je bila informacija Komisije EU, katere države glede plovil se štejejo, da so članice EU in lahko plovila prosto cirkulirajo po teh državah. V skladu z zakonodajo Velike Britanije je Gibraltar izključen iz skupnega carinskega območja EU, zato se ta država pri uvozu plovil smatra kot tretja država, prav tako tudi The Channel Islands in Isle of Man, ki sodita pod Veliko Britanijo. Kot tretje države se štejejo tudi Andora, San Marino in Monaco. Države Guadeloupa, Francoska Gvajana, Martinika, Reuniona, Saint-Barthélemy, Saint-Martina, Azori, Madeira in Kanarski otoki se štejejo kot članice EU, dokler veljajo posebni ukrepi, ki jih je sprejel Svet in Evropski parlament v skladu s 349. členom.

Inšpektor Tržnega inšpektorata RS se je udeležil jesenskega sestanka ADCO skupine za Eco design. Na sestanku so bile med drugim predstavljene ugotovitve projekta Standby - nadzor proizvodov z vidika porabe energije v stanju pripravljenosti, največ časa pa se je namenilo obravnavi t.i. sivih področij v izvedbenih uredbah Komisije.

Na področju osebne varovalne opreme se je inšpektor Tržnega inšpektorata RS udeležil sestanka 22. zasedanja skupine PPE ADCO, na katerem so bila obravnavana področja varovalne opreme za zaščito nog, vidnih oblačil, višinske varovalne opreme, ponaredkov PPE proizvodov, revizije certifikatov, vsebine novih in spremenjenih standardov, kakor tudi revizije Direktive 89/686. Potrjen je bil predlog za enotno stališče poteka nadzora s poudarkom pregleda proizvodov in na njem podanih oznak, vsebine navodila za uporabo v jeziku države članice, vsebine ES izjav o skladnosti in certifikata za II in III kategorijo. Predstavljeni so bili primerki neskladne vsebine navodil za uporabo, potrjenih s strani priglasenih organov za ugotavljanje skladnosti.

6. SPLOŠNO

6.1. IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2011

Za izvajanje svojih nalog je imel Tržni inšpektorat RS za leto 2011 veljavni proračun v višini 5.724.678,03 EUR. Realiziral ga je v višini 5.569.971,04 EUR oziroma 97,3 % glede na veljavni proračun.

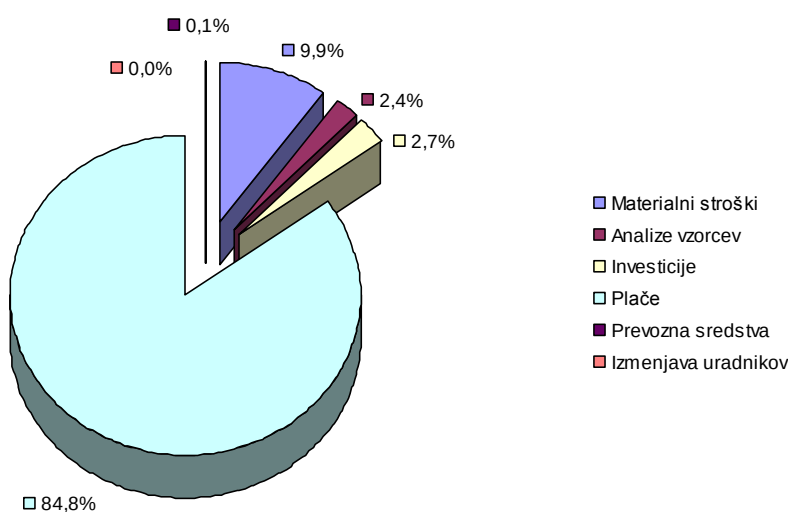
Poraba sredstev za delo Tržnega inšpektorata RS se evidentira preko proračunskih postavk:

- 1763 Materialni stroški,
- 1775 Analize vzorcev,
- 1571 Investicije,
- 1871 Plače,
- 8920 Prevozna sredstva - sredstva odškodnine,
- 9324 Nadzor skladnosti svetlobnih nizov,
- 9365 Stvarno premoženje - sredstva kupnine od prodaje stvarnega premoženja,
- 9568 Izmenjava uradnikov.

Tržni inšpektorat RS je v novembru leta 2011 od koordinatorja iz Madžarske na podlagi zaključnega projekta iz leta 2008 in v zvezi z načrtom razvojnih programov za sodelovanje v projektu EU prejel na namensko proračunsko postavko 9324 Nadzor skladnosti svetlobnih nizov sredstva v višini 19.098,77 EUR. Sredstva so namenska in se bodo uporabila za storitve preverjanja svetlobnih nizov v prihodnjih letih. V letu 2011 je Tržni inšpektorat RS vrnil neporabljena sredstva na podlagi pogodbe o mednarodni izmenjavi uradnih oseb iz leta 2010 iz namenske postavke 9568 Izmenjava uradnikov v višini 397,73 EUR Komisiji EU. S tem je stanje na tej postavki 0,00 EUR.

Delež porabe sredstev v letu 2011 po posameznih postavkah je naslednji:

- 550.742,40 EUR ali 9,9 % na postavki 1763 Materialni stroški,
- 135.606,68 EUR ali 2,4 % na postavki 1775 Analize vzorcev,
- 150.789,70 EUR ali 2,7 % na postavki 1571 Investicije,
- 4.726.023,23 ali 84,8 % na postavki 1871 Plače,
- 6.411,30 EUR ali 0,1 % na postavki 8920 Prevozna sredstva - sredstva odškodnine ter
- 397,73 EUR ali 0,0 % na postavki 9568 Izmenjava uradnikov.

Slika 33: Delež porabe sredstev v letu 2011

6.1.1. Materialni stroški

Materialni stroški, evidentirani na postavki 1763 Materialni stroški, zagotavljajo sredstva za poslovanje vseh lokacij Tržnega inšpektorata RS po Sloveniji. Poraba sredstev za materialne stroške je bila v letu 2011 v višini 550.742,40 EUR oziroma 88,7 % glede na veljavni proračun. Nižja poraba od planirane gre predvsem na račun varčevalnih ukrepov pri porabi materiala in vzdrževanja prostorov in še nerealizirane selitve sedeža, za katerega se na lokaciji Parmova 33, Ljubljana ne plačuje obratovalnih stroškov. V primerjavi z letom 2010 je bila poraba sredstev večja za 68.089,25 EUR oziroma 14,1 %, predvsem zaradi višjih obratovalnih stroškov in zelo povišanih stroškov za vzdrževanje voznega parka, saj je povprečna starost službenih vozil dobrih 10 let.

Materialni stroški so namenjeni pokrivanju tekočih izdatkov po skupinah namenov, kot jih določajo proračunski predpisi, in sicer za:

- ♦ pisarniški in splošni material in storitve,
- ♦ posebni material in storitve,
- ♦ energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- ♦ prevozne stroške in storitve,
- ♦ izdatke za službena potovanja,
- ♦ tekoče vzdrževanje,
- ♦ najemnine parkirnih prostorov, drugih objektov in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
- ♦ druge operative odhodke (za stroške seminarjev, plačila avtorskih honorarjev, za storitve odvetnikov...).

Tržni inšpektorat RS je iz naslova refundacij potnih stroškov in refundacije stroška obiska delegacije iz Turčije ter odtegljajev GSM prejel na postavko materialnih stroškov v letu 2011 sredstva v višini 16.680,81 EUR.

6.1.2. Analize vzorcev

Poraba sredstev za analize vzorcev in preskuse skladnosti proizvodov se evidentira na postavki 1775 Analize vzorcev. V letu 2011 so bila porabljena sredstva za storitve analiz v višini 135.606,68 EUR oziroma 98,2 % glede na veljavni proračun. Poraba sredstev v primerjavi z letom 2010 je višja za 13.932,72 EUR oziroma 11,5 %.

Sredstva za analize vzorcev so bila v letu 2011 namenjena za projekt Vzorčenje 2011, v okviru katerega je Tržni inšpektorat RS vzorčil in predal na analizo proizvode iz naslova:

- preverjanja skladnosti električne opreme z veljavnimi predpisi glede elektromagnetne združljivosti naprav,
- preverjanja in opravljanja preskusov za ugotavljanje skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme,
- preverjanja izpolnjevanja zahtev čelad za alpske smučarje in deskarje na snegu glede na določbe veljavnih predpisov o osebni varovalni opremi,
- preverjanja kombiniranih krožnih žag z delovno mizo in zajeralnih žag z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- preverjanja dvizhnih pripomočkov in naprav z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- preverjanja izpolnjevanja zahtev čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk glede na določbe veljavnih predpisov o osebni varovalni opremi,
- preverjanja skladnosti plinskih naprav z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o plinskih napravah,
- preverjanja skladnosti električne opreme, gospodinjskih aparatov in druge električne opreme z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- preverjanja električne opreme malih gospodinjskih aparatov z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- preverjanja svetlobnih nizov z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- preverjanje motornih okopalnikov z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- preverjanja izpolnjevanja varnostnih zahtev za otroške visoke stole glede na določila veljavnih predpisov,
- preverjanja skladnosti akumulatorskega vibracijskega vrtalnika/vijačnika z bistvenimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev.

6.1.3. Investicije

Investicije in investicijsko vzdrževanje je evidentirano na postavki 1571 Investicije. V letu 2011 so bila porabljena sredstva za investicije v višini 150.789,70 EUR oziroma 98,9 % glede na veljavni proračun. V primerjavi z letom 2010 je bila poraba sredstev višja za 71.001,76 EUR oziroma 89,0 %. Primerjava porabe sredstev za investicije z letom 2010 ni realna, saj so bila sredstva za investicije z rebalansom znižana za dve tretjini v primerjavi s predhodnimi leti.

Sredstva v višini 55.000,00 EUR so bila porabljena za nakup petih novih vozil, sredstva v višini 30.769,82 EUR so bila porabljena za nakup licenčne programske opreme, 54.408,63 EUR je bilo porabljenih za nakup računalniške opreme (strežnik, zasloni, prenosni

računalniki, tiskalniki) in 10.611,25 EUR za nakup pisarniške opreme, nadomestno klimo pri strežnikih in mobilne telefone.

6.1.4. Plače zaposlenih

Poraba sredstev za plače zaposlenih se evidentira na postavki 1871 Plače. Poraba sredstev za plače zaposlenih je bila v letu 2011 realizirana v višini 4.726.023,23 EUR oziroma 98,8 % glede na veljavni proračun za leto 2011. V primerjavi z letom 2010 je bila poraba sredstev nižja za 113.742,27 EUR oziroma 2,4 %. Nižja poraba sredstev v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 je zaradi zamrznitve plač, dolgotrajnih postopkov pri nadomestnih zaposlitvah ter zaradi manjšega števila zaposlenih. Iz te proračunske postavke so sredstva namenjena za:

- ♦ osnovne plače in dodatke ter prispevke,
- ♦ regres za letni dopust zaposlenih,
- ♦ povračila stroškov prehrane med delom,
- ♦ povračila prevoza na delo in z dela,
- ♦ redno delovno uspešnost in delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela,
- ♦ nadurno delo,
- ♦ druge izdatke zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine in solidarnostne pomoči),
- ♦ premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2011 iz naslova refundacij bolezni in invalidnin prejel sredstva na postavko za plače v višini 129.900,02 EUR ter povračilo stroškov za delovno uspešnost zaposlenih, ki so sodelovali pri obisku Turške delegacije v višini 1.828,00 EUR.

6.1.5. Odškodnine

Sredstva od odškodnin se evidentirajo na postavki 8920 Prevozna sredstva - sredstva odškodnine. Sredstva za to postavko so pridobljena s strani zavarovalnic in sicer gre za odškodnine v primeru poškodb avtomobilov pri prometnih nesrečah. Sredstva so namenska in se koristijo izključno za vzdrževanje, popravila in nadomestna vozila. V letu 2011 je bila evidentirana poraba sredstev v višini 6.411,30 EUR in sicer se je iz te postavke zagotovilo manjkajoča sredstva za nakup še enega novega službenega vozila.

Sredstva na proračunski postavki za odškodnine se ne planirajo, saj so pridobljena s strani zavarovalnice. Realizacija sredstev odškodnin v primerjavi z veljavnim proračunom za leto 2011 je bila 62,6 %. Ker gre za namenska sredstva, se bo ostanek sredstev v višini 3.831,23 EUR prenesel v proračun za leto 2012.

6.1.6. Stvarno premoženje

Skladno z letnim načrtom razpolaganja s stvarnim premoženjem Slovenije je Tržni inšpektorat RS v decembru 2011 začel s postopkom prodaje stvarnega premoženja, in sicer dveh vozil letnik 1995, enega vozila letnik 1996, treh vozil letnik 1999 in tudi enega vozila letnik 2001, katerega stroški popravila bi trikratno presegli vrednost vozila. Vsa vozila so bila knjigovodsko odpisana. Na podlagi postopka z neposredno pogodbo se je v plan prodaje stvarnega premoženja

vkjučila tudi knjigovodsko odpisana in zastarela informacijska oprema, in sicer zasloni, prenosni in stacionarni računalniki, kupljeni pred letom 2006. Prihodki od prodaje se evidentirajo na namenski postavki, ostanek sredstev iz leta 2011 v višini 1.465,00 EUR se prenese v proračun za leto 2012.

6.2. TEHNIČNA OPREMLJENOST

Tržni inšpektorji opravljajo svoje delo delno na terenu in delno v pisarni. Zato je Tržni inšpektorat RS leta 2004 sprejel odločitev, da se do leta 2011 vsakemu inšpektorju omogoči enakovredna uporaba informacijske tehnologije tako na terenu, kot tudi v pisarni. Od takrat naprej se zastareli računalniki zamenjujejo s sodobnimi prenosnimi pisarnami, v kateri je prenosni računalnik in prenosni tiskalnik, za lažje delo v pisarni pa še podvojevalnik priključkov in zaslon. Zaradi ekonomskih razmer v Sloveniji in v svetu je moral Tržni inšpektorat RS v zadnjih treh letih večino sredstev za investicije vrniti v Proračun RS. Zaradi tega ni mogel izvajati predvidene dinamike zamenjave zastarelih računalnikov s sodobnejšimi prenosnimi pisarnami. Konec leta 2011 je še dobrih 10 % inšpektorjev, ki ne morejo uporabljati računalnika tudi na terenu. V kolikor ne bo večjih rezanj investicijskih sredstev v letu 2012, bo Tržni inšpektorat RS zastavljeni cilj dosegel leto dni kasneje, kot je planiral.

Zaradi visokih stroškov vzdrževanja tiskalnikov, ki jih uporablja samo en zaposleni, je bila pred leti sprejeta odločitev, da se samostojni tiskalniki postopoma zamenjajo - tam, kjer je to mogoče - z mrežnimi tiskalniki. Zamenjava je narejena na vseh večjih lokacijah, na lokacijah z do 5 zaposlenimi pa se uporabljajo multifunkcijske naprave, ki so istočasno mrežni tiskalnik, telefaks naprava in kopirni stroj.

Vsi dokumenti, ki na Tržnem inšpektoratu RS nastanejo ali nanj prispejo, se evidentirajo in arhivirajo v elektronski obliki. Poleg tega se vsi interni dokumenti po inšpektoratu distribuirajo v elektronski obliki, izhodni dokumenti pa so v elektronski obliki samo, če so namenjeni naslovniku, za katerega inšpektorat zanesljivo ve, da lahko dokument v takšni obliki tudi sprejme (npr. drugi organi državne in javne prave, subjekti, ki so se na Tržni inšpektorat RS obrnili po elektronski pošti). Dokumenti, kjer narava dokumenta zahteva, da je na njem podpis odgovorne osebe, se še vedno najprej pripravijo na klasičen način (izpis na papir in podpis odgovorne osebe), nato pa se digitalizirajo in v elektronski obliki posredujejo naslovniku. Zaradi narave inšpekcijskega dela in ker na ravni Slovenije še ni vzpostavljen sistem elektronskega poslovanja v upravnem in prekrškovnem postopku, se vsi dokumenti v inšpekcijskih postopkih, ki so namenjeni subjektom, pri katerih je bil nadzor opravljen, še vedno tiskajo in pošiljajo v pisni obliki.

Tržni inšpektorat RS stalno v okviru svojih finančnih možnosti posodablja tudi svoj računalniški center. Le-ta sedaj vsebuje sodobno strojno in programsko informacijsko opremo (strežniki, naprave za elektronsko arhiviranje podatkov, SAN sistem), ki omogoča nemoteno izvajanje vseh nalog inšpektorata. Edini problem (poleg finančnega), s katerim se Tržni inšpektorat RS v tem segmentu srečuje, je komunikacijsko omrežje HKOM, ki na nekaterih lokacijah, na katerih inšpektorat posluje, ne dosega pričakovanih sodobnih prenosnih hitrosti. Zaradi tega je delo zaposlenih na teh lokacijah zelo oteženo.

Po podrobni analizi procesov Tržnega inšpektorata RS, ki se je izvedla v letu 2007, je inšpektorat v letu 2008 pristopil k izdelavi zanj najpomembnejšega dela informacijskega sistema - knjiženja zadev in dokumentov v povezavi z delom upravnega in prekrškovnega organa. Slabost dotedanjega informacijskega sistema inšpektorata je bila v tem, da so se

za različne naloge uporabljale različne, med seboj nepovezane aplikacije. Zaradi tega so se nekateri podatki vnašali v informacijski sistem tudi po večkrat, zaradi česar je prihajalo do napačnih, podvojenih ali pomanjkljivih podatkov.

Začetek uporabe novega informacijskega sistema se je pričel z letom 2009. Z uporabo sistema je Tržni inšpektorat RS dosegel:

- da imajo vsi uporabniki enoten uporabniški vmesnik za vse aplikacije, ki pomenijo podporo inšpekcijskemu delovanju inšpektorata,
- da se vsak podatek in dokument, ki na inšpektoratu nastane ali pa ga le-ta prejme, v informacijski sistem vnaša samo enkrat, uporablja pa se vse povsod tam, kjer se potrebuje,
- da se v največji možni meri izvaja čim celovitejša avtomatizacija vseh postopkov in dejanj, zaradi česar se vnos podatkov skrči na najmanjši možni čas in najmanjše možno število operacij,
- da je informacijski sistem skladen z vsemi postopkovnimi predpisi,
- da je zagotovljena celovita finančna podpora inšpekcijskim postopkom, vključno z evidenco plačanih terjatev in prisilno izterjavo neplačanih terjatev.

Novi informacijski sistem se je tudi v letu 2011 uspešno dopolnjeval s sodelovanjem zunanjih izvajalcev in uporabnikov sistema. Trenutno je to na trgu edina celovita aplikacija, ki istočasno podpira tako upravni, kot tudi prekrškovni inšpekcijski postopek.

V proračunskem letu 2011 je Tržni inšpektorat RS na področju informacijske opreme nabavil 42 prenosnih računalnikov, 30 zaslonov in en strežnik.

6.3. OPREMLJENOST S PREVOZNIMI SREDSTVI

Delo tržnih inšpektorjev je neločljivo povezano z delom na terenu, zaradi katerega potrebujejo inšpektorji ustrezen in dovolj velik vozni park. S tem se zagotovi zadostna mobilnost in varnost inšpektorjev, ter hkrati tudi uspešno, hitro in kvalitetno opravljanje dela. Povprečna starost vseh vozil Tržnega inšpektorata RS je dobrih 10 let. Zaradi starosti in dotrajanosti vozil je ogrožena varnost inšpektorjev, ki svoje delo opravljajo na območju celotne Slovenije. Zaradi starosti vozil so stroški njihovega vzdrževanja zelo visoki in se bodo vsako leto še povečevali. V nekaterih primerih stroški vzdrževanja že presegajo vrednost posameznega avtomobila.

Tržni inšpektorat RS je v začetku leta 2011 razpolagal s 54 službenimi vozili. Pri proračunu za leto 2011 in 2012 je Tržni inšpektorat RS planiral v naslednjih štirih letih nakup 30 novih vozil, s katerimi bi se stara službena vozila nadomestila. Vozila so bila planirana v letnem načrtu pridobivanja stvarnega premoženja države. V mesecu novembru 2011 je bil realizirano skupno javno naročilo države in Tržni inšpektorat RS je skladno z načrtom kupil 6 novih vozil Renault Clio.

Konec leta 2011 tako Tržni inšpektorat RS razpolaga s 60 službenimi vozili. Skladno z določili Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravne lokalne skupnosti in Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravne lokalne skupnosti je Tržni inšpektorat RS za 7 najstarejših vozil oziroma vozil, katerih vzdrževanje je najdražje, objavil v decembru 2011 namero o prodaji z neposredno pogodbo. Prihodek od prodaje starih vozil se bo namensko porabil za nakup enega novejšega vozila v letu 2012.

7. KAKO NAPREJ

Tržni inšpektorat RS pri svojem delu skuša z izvedbo letnega plana dela zasledovati postavljene cilje. V vsakem primeru pa skuša izvajati učinkovit inšpekcijski nadzor ter s svojim delovanjem dosegati čim višjo stopnjo urejenosti trga.

Letni plan dela je pripravljen tako, da se glede na organizacijo, kadrovske potenciale in finančne zmožnosti ter glede na prednostne naloge opravi čim več dela in da je to delo kvalitetno opravljeno. Upošteva se tudi trenutno stanje trga, ocena najbolj perečih področij dela, pričakovane spremembe zakonodaje, predloge Komisije EU za akcije skupnega nadzora, predloge Ministrstva za gospodarstvo, predloge vladnih in nevladnih potrošniških organizacij, predloge drugih inšpekcijskih organov, še posebej pa predloge tržnih inšpektorjev, ki se vsakodnevno srečujejo s različnimi primeri kršitev.

Letni plan ni statičen, temveč se vseskozi prilagaja okoliščinam na trgu prav s ciljem, da se zagotovi pravočasno in ustrezno prisotnost tržnih inšpektorjev na terenu.

Poleg letnega plana se inšpekcijsko delo izvaja tudi na podlagi prejetih prijav in na podlagi posameznih primerov kršitev, ki jih inšpektorji sami ugotovijo pri delu.

Glede na vsa področja nadzora, ki spadajo v pristojnost Tržnega inšpektorata RS, se bo tudi v letu 2012 posebna pozornost posvečala najbolj perečim problematikam in sicer izvrševanju ukrepov za zmanjšanje sive ekonomije, varstvu potrošnikov pri uveljavljanju svojih pravic, varstvu potrošnikov na področju potrošniškega kreditiranja ter kontroli skladnosti tehničnih proizvodov.

Pri vseh oblikah nadzora bo še naprej temeljno vodilo inšpektorjev, da delo ne bo le represivno, ampak tudi preventivno. Zato so na spletni strani inšpektorata (www.ti.gov.si) že sedaj objavljena obvestila, preko katerih se javnost seznaja o dejavnostih inšpektorata, se jim sporočajo njihove obveznosti in se jih osvešča o pravicah, do katerih so zakonsko upravičeni. Prav tako bo javnost še naprej obveščena z ugotovitvami Tržnega inšpektorata RS preko medijev in preko odgovorov na vprašanja potrošnikov in drugih subjektov.

Tržni inšpektorat RS se zaveda, da bo s takšnim načinom dela, ki ga je seveda vedno možno še izboljšati, dosegel svoje poslanstvo, to je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti.

„Acta non verba“

Dejanja, ne besede

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov

Zakonski in podzakonski predpisi, katerih nadzor sodi, v celoti ali samo delno, v pristojnost Tržnega inšpektorata RS:

- Energetski zakon (EZ, Uradni list RS, št. 27/2007-UPB2, 70/2008, 22/2010)
 - Pravilnik o energijskih nalepkah za določene vrste gospodinjskih aparatov (Uradni list RS, št. 104/2001)
 - Pravilnik za energijsko označevanje električnih hladilnikov, zamrzovalnikov in njihovih kombinacij (Uradni list RS, št. 104/2001, 64/2004)
 - Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
 - Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih električnih sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
 - Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
 - Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pomivalnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
 - Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu (Uradni list RS, št. 104/2001)
 - Pravilnik o zahtevah za energijsko učinkovitost električnih gospodinjskih hladilnikov in zamrzovalnikov ter njihovih kombinacij (Uradni list RS, št. 107/2001, 16/2002, 40/2007)
 - Pravilnik o energetskem označevanju gospodinjskih električnih pečic (Uradni list RS, št. 89/2003)
 - Pravilnik o energetskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 5/2004)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti klimatske naprave s Pravilnikom o energetskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 60/2005)
 - Pravilnik o zahtevah za minimalno energijsko učinkovitost predstikalnih naprav za fluorescenčne sijalke (Uradni list RS, št. 58/2003, 47/2007)
- Obrtni zakon (ObrZ, Uradni list RS, št. 40/2004-UPB1, 102/2007)
 - Uredba o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 18/2008)
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP, Uradni list RS, št. 16/2007-UPB3, 68/2008)
 - Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/2006)
 - Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 29/1998)
 - Pravilnik o honorarjih za uporabo avtorskih del iz repertoarja združenja ZAMP, prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 111/2000)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja v organizaciji motorističnih društev (Uradni list RS, št. 106/2010)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe, ki jih organizirajo in izvedejo godbe in big bendi (Uradni list RS, št. 106/2010)

- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja, ki jih organizirajo mladinski centri (Uradni list RS, št. 4/2011)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe na turističnih prireditvah (Uradni list RS, št. 63/2011)
- Zakon o bančništvu (ZBan-1, Uradni list RS, št. 99/2010-UPB5, 35/2011, 52/2011-popr. UPB5p, 59/2011, 85/2011)
- Zakon o blagovnih rezervah (ZBR, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2)
- Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 64/2007-UPB2, 97/2010, 77/2011)
- Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih (ZDOCTE, Uradni list RS, št. 101/2005)
 - Pravilnik o načinu dvojnega označevanja cen blaga in storitev v tolarjih in evrih pri posameznih vrstah in načinih ponujanja blaga in storitev (Uradni list RS, št. 20/2006)
- Zakon o društvih (ZDru-1, Uradni list RS, št. 64/2011-UPB2)
 - Pravilnik o registru društev, registru podružnic tujih društev in evidenci društev v javnem interesu (Uradni list RS, št. 5/2007, 56/2008, 64/2011)
- Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (ZEPI, Uradni list RS, št. 35/2008)
 - Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki (Uradni list RS, št. 124/2008)
- Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2)
- Zakon o gorskih vodnikih (ZGV, Uradni list RS, št. 99/2004-UPB1, 59/2010)
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/2009-UPB3, 33/2011, 91/2011, 100/2011 Skl. US)
- Zakon o gostinstvu (ZGos, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB2)
 - Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 88/2000, 114/2004, 52/2008)
 - Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Uradni list RS, št. 78/1999, 107/2000, 30/2006, 93/2007)
 - Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije (Uradni list RS, št. 112/2007)
 - Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 62/2008, 115/2008, 72/2009)
- Zakon o gradbenih proizvodih (ZGPro, Uradni list RS, št. 52/2000, 110/2002)
 - Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti gradbenih proizvodov z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih (Uradni list RS, št. 103/2011)

- Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 54/2001)
- Pravilnik o bistvenih zahtevah za gradbene objekte, ki jih je treba upoštevati pri določitvi lastnosti gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 9/2001)
- Odredba o prenehanju uporabe odredbe o obveznem certificiranju cementa in seznam standardov (Uradni list RS, št. 53/2001)
- Pravilnik o požarni klasifikaciji gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 77/2003)
- Seznam smernic za evropska tehnična soglasja za gradbene proizvode (Uradni list RS, št. 67/2004)
- Pravilnik o prenehanju veljavnosti Seznama smernic za evropska tehnična soglasja za gradbene proizvode (Uradni list RS, št. 109/2007)
- Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (ZGZH, Uradni list RS, št. 67/1994)
- Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI, Uradni list RS, št. 94/2010 -UPB1)
- Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS, Uradni list RS, št. 86/2004, 8/2010)
- Zakon o kontroli cen (ZKC, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1)
 - Odredba o pošiljanju obvestil o spremembi cen (Uradni list RS, št. 91/2011)
 - Uredba o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen (Uradni list RS, št. 80/2000, 17/2004)
 - Uredba o določitvi najvišjih cen prevoza potnikov po železnici v notranjem potniškem prometu (Uradni list RS, št. 12/2011)
 - Uredba o oblikovanju cen učbenikov (Uradni list RS, št. 30/2011)
 - Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov (Uradni list RS, št. 79/2011)
 - Uredba o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce (Uradni list RS, št. 28/2011)
 - Uredba o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev (Uradni list RS, št. 67/2011)
- Zakon o medicinskih pripomočkih (ZMedPri, Uradni list RS, št. 98/2009)
- Zakon o nepremičninskem posredovanju (ZNPotr, Uradni list RS, št. 72/2006-UPB1, 49/2011)
- Zakon o odvetništvu (ZOdv, Uradni list RS, št. 18/1993, 24/1996, 24/2001, 111/2005, 54/2008, 35/2009)
- Zakon o omejevanju porabe alkohola (ZOPA, Uradni list RS, št. 15/2003)
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (ZOUTI, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB3)
- Zakon o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti (ZPORVAD, Uradni list RS, št. 42/1994, 50/1994, 1/1995, 69/2006)
- Zakon o pogojnem dostopu do zaščitene elektronske storitve (ZPDZES, Uradni list RS, št. 43/2004)
- Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1, Uradni list RS, št. 59/2010, 77/2011)
 - Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 13/2011, 109/2011)

- Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah (Uradni list RS, št. 13/2011, 109/2011)
- Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS, št. 102/2010, 109/2011)
- Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati bančni kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 72/2010)
- Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 104/2010)
- Povprečne efektivne obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 66/2004, 5/2005, 67/2005, 5/2006, 73/2006, 6/2007, 63/2007, 5/2008, 64/2008, 126/2008, 47/2009, 113/2009, 51/2010, 11/2010, 50/2011, 109/2011)

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC, Uradni list RS, št. 12/2007-UPB1, 29/2010)

- Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/2002)

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT, Uradni list RS, št. 60/2007, 19/2010, 77/2011)

- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 90/2011)
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov odvetnika, odvetniške družbe ali notarja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko nastopa v vlogi tretje osebe (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila stranke (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o določitvi seznama enakovrednih tretjih držav (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o določitvi pogojev za obravnavo osebe kot stranke z neznatnim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS, št. 10/2008)

Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (ZPreZP, Uradni list RS, št. 18/2011)

- Pravilnik o rokih, vsebini, obliki in načinu izmenjave podatkov, ki so potrebni za postopek izvzema obveznosti iz sistema obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 28/2011)

Zakon o prevozi v cestnem prometu (ZPCP, Uradni list RS, št. 131/2006, 5/2007-popr., 123/2008, 28/2010, 49/2011)

Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1, Uradni list RS, št. 96/2005, 109/2005, 105/2006)

Zakon o Rdečem križu Slovenije (ZRKS, Uradni list RS, št. 7/1993)

- Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP, Uradni list RS, št. 20/2011)
- Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1, Uradni list RS, št. 101/2003)
 - Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 79/2011)
 - Seznam standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 48/2009)
 - Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu (Uradni list RS, št. 33/2005)
 - Uredba o izvajanju Odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke, in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg (Uradni list RS, št. 98/2006, 56/2007, 57/2008, 36/2009, 37/2010, 34/2011)
- Zakon o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT, Uradni list RS, št. 2/2004)
- Zakon o storitvah na notranjem trgu (ZSNT, Uradni list RS, št. 21/2010)
 - Pravilnik o zagotavljanju informacij prejemnikom storitev (Uradni list RS, št. 10/2011)
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/2011)
 - Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 27/2004, 71/2011)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarstvo)
 - Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC) (Uradni list RS, št. 132/2006)
 - Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvodov z zahtevami Pravilnika o elektromagnetni združljivosti (Uradni list RS, št. 104/2010)
 - Pravilnik o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (Uradni list RS, št. 17/2009)
 - Odredba o Seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvodov z zahtevami Pravilnika o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (Uradni list RS, št. 1/2011)
 - Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/2008, 66/2010, 74/2011)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti strojev z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarstvo)
 - Pravilnik o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/2005, 23/2006, 76/2011)
 - Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarstvo)
 - Pravilnik o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 105/2000, 28/2002, 60/2003)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 50/2009)
 - Odločba o priznanju veljavnosti certifikatom o skladnosti plinskih naprav (Uradni list RS, št. 76/2001)

- Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih (Uradni list RS, št. 96/2009)
- Pravilnik o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001, 43/2005)
- Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti s pravilnikom o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001)
- Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem (Uradni list RS, št. 106/2002, 50/2005, 49/2006)
- Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom (Uradni list RS, št. 26/2000, 96/2003, 21/2004, 55/2009)
- Pravilnik o navajanju surovinske sestave in o tekstilnih imenih (Uradni list RS, št. 109/1999, 34/2004, 36/2005, 2/2007, 4/2008, 76/2010)
- Pravilnik o proizvodih iz kristalnega stekla (Uradni list RS, št. 110/2007)
- Pravilnik o rekreacijskih plovilih (Uradni list RS, št. 42/2005)
- Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti rekreacijskih plovil z zahtevami Pravilnika o rekreacijskih plovilih (Uradni list RS, št. 94/2010)
- Pravilnik o pomorski opreml (Uradni list RS, št. 24/2007, 23/2009, 78/2009)
- Pravilnik o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje (Uradni list RS, št. 54/2011)

Zakon o trgovini (ZT-1, Uradni list RS, št. 24/2008)

- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 37/2009)
- Pravilnik o minimalni stopnji izobrazbe za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/2010)

Zakon o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1, Uradni list RS, št. 52/2010)

Zakon o trošarinah (ZTro, Uradni list RS, št. 97/2010-UPB8)

Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (ZUNEO, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB1)

Zakon o uvedbi eura (ZUE, Uradni list RS, št. 114/2006)

Zakon o varstvu konkurence (ZVK, Uradni list RS, št. 18/1993, 56/1999, 110/2002)

Zakon o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 70/2008, 108/2009)

- Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 107/2006, 100/2010)
- Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Uradni list RS, št. 3/2010)
- Uredba o odstranjevanju odpadnih olj (Uradni list RS, št. 25/2008)
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/2010)
- Uredba o informacijah o varčni porabi goriva in emisijah CO(2), ki so na voljo potrošnikom ob nakupu novih osebnih vozil (Uradni list RS, št. 81/2010)
- Uredba o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov (Uradni list RS, št. 62/2008)
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/1998)

- Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 129/2004, 57/2006, 105/2007, 102/2008)
- Sklep o ceniku dimnikarskih storitev (Uradni list RS, št. 57/2010)
- Uredba o prevzemanju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov na odlagališčih komunalnih odpadkov in o določitvi najvišje cene njihovega odlaganja (Uradni list RS, št. 97/2006)
- Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 103/2011)

 Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/2004-UPB2, 126/2007, 86/2009, 78/2011)

- Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev (Uradni list RS, št. 63/1999, 27/2001, 65/2003)
- Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje (Uradni list RS, št. 73/2003, 92/2003)
- Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost (Uradni list RS, št. 78/2008)
- Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb (Uradni list RS, št. 100/2011)

 Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/2007)

 Zakon o zadrugah (ZZad, Uradni list RS, št. 97/2009-UPB2)

 Zakon o zdravilih (ZZdr-1, Uradni list RS, št. 31/2006)

 Zakon o zdravilstvu (ZZdrav, Uradni list RS, št. 94/2007, 87/2011)

 Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo (ZZUZIS, Uradni list RS, št. 52/2000, 42/2002, 47/2004)

Podzakonski predpisi, ki so sprejeti na podlagi drugih zakonov:

 Uredba o cestninskih cestah in cestnini (Uradni list RS, št. 109/2009, 51/2010)

 Uredba o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo (Uradni list RS, št. 19/2008)

- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo energije pri električni in elektronski gospodinski ter pisarniški opremljeni v stanju pripravljenosti in izključenosti (Uredba komisije št. 1275/2008, sprememba: Uredba komisije št. 278/2009, Uredba Komisije št. 642/2009)
- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo enostavnih TV-komunikatorjev (Uredba Komisije št. 107/2009)

- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano neusmerjenih svetil v gospodinjstvu (Uredba Komisije št. 244/2009)
- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano fluorescenčnih sijalk brez vdelanih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstiklanih naprav in svetilk za delovanje teh sijalk ter o razveljavitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/55/ES (Uredba komisije št. 245/2009, sprememba: Uredba komisije št. 347/2010)
- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano za porabo električne energije zunanjih napajalnikov v stanju brez obremenitve in njihov povprečni izkoristek pod obremenitvijo (Uredba komisije št. 278/2009)
- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano elektromotorjev (Uredba komisije št. 640/2009)
- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano samostojnih obtočnih črpalk in obtočnih črpalk, namenjenih vgradnji v izdelke (Uredba komisije št. 641/2009)
- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano televizorjev (Uredba komisije št. 642/2009)
- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih hladilnih aparatov (Uredba komisije št. 643/2009)
- Sprememba Uredbe št. 244/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano glede neusmerjenih svetil v gospodinjstvu (Uredba komisije št. 859/2009)
- Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2009/125/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih pralnih strojev (Uredba komisije št. 1015/2010)
- Izvajanje Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih pomivalnih strojev (Uredba komisije št. 1016/2010)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 96/2008, 36/2009, 102/2011)

Seznam EU predpisov, ki se neposredno uporabljajo v Sloveniji pri nadzoru Tržnega inšpektorata RS

Uredba (ES) št. 764/2008 (določitev postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES)

Uredba (ES) št. 765/2008 (določitev zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93)

Seznam zakonskih in podzakonskih predpisov, ki urejajo delovanje Tržnega inšpektorata RS oziroma določajo pristojnosti tržnih inšpektorjev

- Zakon o državni upravi (ZDU-1, Uradni list RS, št. 113/2005-UPB4, 48/2009)
 - Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003, 45/2004, 86/2004, 52/2005, 82/2005, 138/2004, 17/2006, 76/2006)
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN, Uradni list RS, št. 43/2007-UPB1)
 - Pravilnik o strokovnem izpitu za inšpektorja (Uradni list RS, št. 111/2007)
- Zakon o prekrških (ZP-1, Uradni list RS, št. 29/2011-UPB8)
 - Uredba o vrsti izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (Uradni list RS, št. 42/2004)
 - Pravilnik o stroških postopka o prekršku (Uradni list RS, št. 89/2008)
 - Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih (Uradni list RS, št. 127/2006, 115/2008) - uporablja se do 31. 12. 2011
 - Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih (Uradni list RS, št. 33/2011) - uporablja se od 1. 1. 2012
 - Pravilnik o kazenski evidenci (Uradni list RS, št. 34/2004, 127/2006)
 - Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist (Uradni list RS, št. 109/2008)
- Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP, Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, 126/2007, 65/2008, 8/2010)
 - Pravilnik o potrjevanju dokončnosti in pravnomočnosti upravnih aktov (Uradni list RS, št. 43/2005, 94/2007)
 - Pravilnik o stroških v upravnem postopku (Uradni list RS, št. 86/2005)
 - Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/2005, 106/2005, 30/2006, 86/2006, 32/2007, 63/2007, 115/2007, (122/2007 popr.), 31/2008, 101/2010)
 - Pravilnik o izvrševanju uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 75/2005, 47/2008)
 - Pravilnik o celostni podobi organov državne uprave (Uradni list RS, št. 46/2008, 97/2008, 122/2008, 48/2009, 50/2010) - uporablja se do 31. 12. 2010
 - Uredba o celostni grafični podobi Vlade Republike Slovenije in drugih organov državne uprave (Uradni list RS, št. 58/2010, 57/2011)
 - Pravilnik o vodenju evidence o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 18/2003, 7/2006)
- Zakon o tržni inšpekciji (ZTI, Uradni list RS, št. 20/1997, 52/2002)
 - Pravilnik o programu in obsegu posebnega dela strokovnega izpita za tržnega inšpektorja (Uradni list RS, št. 123/2004)
- Zakon o upravnih taksah (ZUT, Uradni list RS, št. 106/2010-UPB5)
- Zakon o sodnih taksah (ZST-1, Uradni list RS, št. 37/2008, 97/2010)
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB2, 117/2006)
 - Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/2005, 119/2007, 95/2011)

- Uredba o delovnem času v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 115/2007, 122/2007 popr.)
- Kazenski zakonik (KZ-1, Uradni list RS, št. 55/2008, 66/2008 popr., 39/2009, 55/2009 Odl.US, 56/2011 Odl.US, 91/2011)

PRILOGA 2: Primerjava števila pregledov in ukrepov Tržnega inšpektorata Republike Slovenije v letih 2002-2011

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pregledi	19139	19524	20179	17950	18204	17248	18305	19980	20749	19282
Opozorila po 33. členu ZIN	-	1324	2039	1782	1390	1219	1588	1754	1682	1493
Odločbe	10440	6417	3992	3071	2199	1880	2144	2023	1759	1506
Prostovoljni ukrepi	-	-	-	-	-	-	-	-	134	138
Predlogi sodnikom za prekrške	4704	4053	3555	-	-	-	-	-	-	-
Opozorila po 241.a členu ZP	6131	5490	3612	-	-	-	-	-	-	-
Kazni, izrečene na kraju storitve prekrška	961	1004	976	-	-	-	-	-	-	-
Opozorila po 53. členu ZP-1	-	-	-	2019	2235	2641	2252	2792	2579	2441
Opomin po 21. členu ZP-1	-	-	-	1532	1514	834	948	954	998	927
Plačilni nalog	-	-	-	1211	1332	1059	1222	1147	938	880
Odločba o prekršku	-	-	-	463	485	277	460	546	529	741
Obdolžilni predlog	-	-	-	166	69	61	17	13	12	27
Ovadbе (naznanilo) za kazniva dejanja	14	5	63	2	3	1	5	6	3	0

Legenda:

ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru

ZP: Zakon o prekrških (ZP)

ZP-1: Zakon o prekrških (ZP-1)

- : še ni veljajo ali ne velja več

OPOMBE (prostor za opombe bralca)

Gradivo so pripravili:

Pri pripravi prispevkov in oblikovanju poročila so sodelovali vsi zaposleni Tržnega inšpektorata Republike Slovenije.

Naslov:

Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2011

Izdal:

Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Parmova 33, Ljubljana

Odgovorna oseba:

Glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlič

*© Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.
Vse uporabljene slike so simbolične.*